Prospekt informacyjny

IPOPEMA SFIO

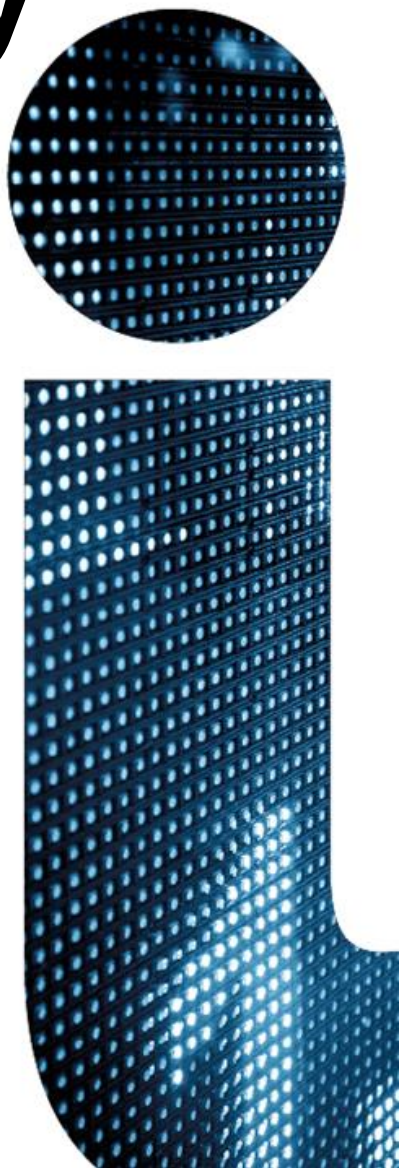

PROSPEKT INFORMACYJNY

IPOPEMA SPECJALISTYCZNY FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY

Oznaczenia Subfunduszy:

IPOPEMA Konserwatywny (poprzednia nazwa IPOPEMA Oszczędnościowy, Gotówkowy)
IPOPEMA Dłużny
IPOPEMA Obligacji
IPOPEMA Aktywnej Selekcji (poprzednia nazwa IPOPEMA Makro Alokacji, Zrównoważony)
IPOPEMA Małych i Średnich Spółek (poprzednia nazwa IPOPEMA Akcji, IPOPEMA Agresywny)
IPOPEMA Globalnych Megatrendów (poprzednia nazwa IPOPEMA Akcji Globalnych)
IPOPEMA Emerytura Plus (poprzednia nazwa IPOPEMA m-INDEKS)
IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych (poprzednie nazwy IPOPEMA Portfel Polskich Funduszy, IPOPEMA Małych i Średnich Spółek oraz IPOPEMA Stabilnych Spółek)
IPOPEMA Short Equity (poprzednia nazwa IPOPEMA Portfel Funduszy)
IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych

Fundusz może używać skróconej nazwy w brzmieniu: IPOPEMA SFIO

Firma i siedziba Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych:
IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie
adres strony internetowej: www.ipopematfi.pl

Ostatni tekst jednolity Prospektu Informacyjnego został sporządzony w Warszawie, 4 października 2022 r.

Rozdział I. Osoby odpowiedzialne za informacje zawarte w Prospekcie

1. Imiona, nazwiska i funkcje osób odpowiedzialnych za informacje zawarte w Prospekcie

Jarosław Wikaliński	Prezes Zarządu Towarzystwa
Katarzyna Westfeld	Członek Zarządu Towarzystwa
Paweł Jackowski	Członek Zarządu Towarzystwa
Tomasz Mrysz	Członek Zarządu Towarzystwa

2. Nazwa i siedziba Towarzystwa

Firma:	IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna
Siedziba:	Warszawa
Adres:	ul. Próżna 9, 00-107 Warszawa

3. Oświadczamy, że informacje zawarte w Prospekcie są prawdziwe i rzetelne oraz nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie w Prospekcie jest wymagane przepisami Ustawy i Rozporządzenia. Wedle naszej najlepszej wiedzy nie istnieją, poza ujawnionymi w Prospekcie, okoliczności, które mogłyby wywrzeć znaczący wpływ na sytuację prawną, majątkową i finansową Funduszu.

Jarosław Wikaliński
Prezes Zarządu

Katarzyna Westfeld
Członek Zarządu

Paweł Jackowski
Członek Zarządu

Tomasz Mrysz

Członek Zarządu

Rozdział II. Dane o Towarzystwie

1. Firma, kraj siedziby, siedziba, adres Towarzystwa wraz z numerami telekomunikacyjnymi, adresem głównej strony internetowej i adresem poczty elektronicznej

Firma:	IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna Towarzystwo może używać skrótu firmy: „IPOPEMA TFI S.A.”
Kraj siedziby:	Polska
Siedziba:	Warszawa
Adres:	ul. Próżna 9, 00- 107 Warszawa
Telefon:	(+48 22) 236 93 00
Fax:	(+48 22) 236 93 90
Internet:	www.ipopematfi.pl
e-mail:	tfi@ipopema.pl

2. Data zezwolenia na wykonywanie działalności przez Towarzystwo

Dnia 13 września 2007 r., decyzją nr DFL/4030/50/34/07/V/KNF/47-1/AG, Komisja udzieliła zezwolenia na wykonywanie działalności przez Towarzystwo.

3. Oznaczenie sądu rejestrowego i numer, pod którym Towarzystwo jest zarejestrowane

Towarzystwo jest zarejestrowane w Sądzie Rejonowym dla m.st. Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000278264.

4. Wysokość kapitału własnego Towarzystwa, w tym wysokość składników kapitału własnego na ostatni dzień bilansowy

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wysokość i składniki kapitału własnego Towarzystwa były następujące:

Kapitał własny		47.324.834,90 zł
1.	Kapitał podstawowy	10.599.441,00 zł
2.	Kapitał zapasowy	10.717.463,26 zł
3.	Kapitał z aktualizacji wyceny	475.709,50 zł
4.	Pozostałe kapitały rezerwowe	18.779.191,14 zł
5.	Zysk z lat ubiegłych	0,00 zł
6.	Zysk / strata netto	6.753.030,00 zł

Źródłem powyższych danych jest sprawozdanie finansowe Towarzystwa zbadane przez biegłego rewidenta.

.

5. Informacja o opłaceniu kapitału zakładowego Towarzystwa

Kapitał zakładowy Towarzystwa w kwocie 10.599.441 zł został opłacony w całości.

6. Firma (nazwa) i siedziba podmiotu dominującego wobec Towarzystwa, ze wskazaniem cech tej dominacji oraz firma (nazwa) lub imiona i nazwiska oraz siedziba akcjonariuszy Towarzystwa, wraz z podaniem liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Towarzystwa, wraz z podaniem liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, jeżeli akcjonariusz posiada co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Akcjonariuszem Towarzystwa posiadającym 100% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu i 100% kapitału zakładowego Towarzystwa jest IPOPEMA Securities Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie.

7.1. Imiona i nazwiska członków Zarządu Towarzystwa, ze wskazaniem pełnionych funkcji w Zarządzie

Jarosław Wikaliński	Prezes Zarządu Towarzystwa
Katarzyna Westfeld	Członek Zarządu Towarzystwa
Paweł Jackowski	Członek Zarządu Towarzystwa
Tomasz Mrysz	Członek Zarządu Towarzystwa

7.2. Imiona i nazwiska członków Rady Nadzorczej Towarzystwa, ze wskazaniem Przewodniczącego

Jacek Lewandowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej Towarzystwa
Mariusz Piskorski	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Mirosław Borys	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Piotr Szczepiórkowski	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Stanisław Waczkowski	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Artur Nowacki	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa

7.3. Imiona i nazwiska osób fizycznych zarządzających Subfunduszami Funduszu

Bogusław Stefaniak – podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Konserwatywny, IPOPEMA Dłużny, IPOPEMA Obligacji, IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych, IPOPEMA Aktywnej Selekcji i IPOPEMA Emerytura Plus;

Mateusz Pawłowski – podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Małych i Średnich Spółek, IPOPEMA Short Equity, IPOPEMA Emerytura Plus, IPOPEMA Aktywnej Selekcji;

Karol Godyń - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Aktywnej Selekcji, IPOPEMA Małych i Średnich Spółek, IPOPEMA Emerytura Plus, IPOPEMA Short Equity;

Monika Zduńska – podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Aktywnej Selekcji, IPOPEMA Małych i Średnich Spółek i IPOPEMA Emerytura Plus,

Sebastian Trojanowski - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych, IPOPEMA Globalnych Megatrendów;

Piotr Humiński - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Globalnych Megatrendów, IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych;

Paweł Jackowski - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Globalnych Megatrendów, IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych;

Michał Ficenes – podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Globalnych Megatrendów, IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych;

Krzysztof Bednarczyk – podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszy IPOPEMA Konserwatywny, IPOPEMA Dłużny, IPOPEMA Obligacji, IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych, IPOPEMA Aktywnej Selekcji, IPOPEMA Emerytura Plus.

8. Informacje o pełnionych przez osoby wymienione w pkt 7 funkcjach poza Towarzystwem, jeżeli ta okoliczność może mieć znaczenie dla sytuacji Uczestników Funduszu

8.1. Zarząd Towarzystwa

Jarosław Wikaliński – Prezes Zarządu Towarzystwa pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Członek Rady Nadzorczej MDI ENERGIA S.A.

Katarzyna Westfeld – Członek Zarządu Towarzystwa, nie pełni poza Towarzystwem jakichkolwiek funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

Paweł Jackowski - Członek Zarządu Towarzystwa, nie pełni poza Towarzystwem jakichkolwiek funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

Tomasz Mrysz - Członek Zarządu Towarzystwa, nie pełni poza Towarzystwem jakichkolwiek funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

8.2. Rada Nadzorcza

Jacek Lewandowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej Towarzystwa pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Prezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Mariusz Piskorski - pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Wiceprezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Mirosław Borys - pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Wiceprezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Piotr Szczepiórkowski - nie pełni poza Towarzystwem funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu,

Stanisław Waczkowski - pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Wiceprezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Artur Nowacki - nie pełni poza Towarzystwem funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu

8.3. Zarządzający Funduszem

Nie pełnią poza Towarzystwem funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

9. Nazwy innych funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo, nieobjętych Prospektem Informacyjnym oraz nazwy zarządzanych funduszy zagranicznych lub unijnych AFI

IPOPEMA m-INDEKS Fundusz Inwestycyjny Otwarty
Pocztowy Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty z wydzielonymi subfunduszami:
- Subfundusz Konserwatywny (poprzednia nazwa Subfundusz Oszczędnościowy, Gotówkowy**)**
- Subfundusz Stabilny (poprzednia nazwa Subfundusz Ostrożny)
- Subfundusz Obligacji (poprzednia nazwa Subfundusz Zrównoważony)

IPOPEMA 2 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 3 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA PRE-IPO FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 10 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 12 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 21 FIZ Aktywów Niepublicznych
Corpus Iuris Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
IPOPEMA 24 FIZ Aktywów Niepublicznych
TOTAL FIZ
IPOPEMA 32 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 60 FIZ Aktywów Niepublicznych w likwidacji
IPOPEMA 67 FIZ Aktywów Niepublicznych w likwidacji
IPOPEMA 68 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 72 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 76 FIZ Aktywów Niepublicznych
INBAP FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 89 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 101 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ z wydzielonymi subfunduszami:
- IPOPEMA 11

Octava FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 103 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Global Bonds FIZ
Solter Capital (dawniej IPOPEMA 108) FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA MegaTrends FIZ
IPOPEMA 118 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 127 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 128 FIZ (dawniej CC35) Aktywów Niepublicznych
ZORKEDO (dawniej Zorkedo Capital) FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 138 FIZ Aktywów Niepublicznych w likwidacji
7R (dawniej IPOPEMA 145) FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Aktywnej Selekcji (dawniej Global Profit Absolute Return) FIZ
DIRLANGO TECH FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Global Profit Absolute Return Plus FIZ
IPOPEMA 151 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Benefit 3 FIZ Aktywów Niepublicznych
HOIST II Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
Kredyt Inkaso I Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
Kredyt Inkaso II Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ z wydzielonymi subfunduszami:
- KI 1 i KI 2

IPOPEMA Active Global Asset Allocation FIZ
CVI IPOPEMA RE Debt (dawniej IPOPEMA 162) FIZ Aktywów Niepublicznych
CF1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
InSecura Plus FIZ
Kreos Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ w likwidacji
PSF FIZ Aktywów Niepublicznych
PSF 2 FIZ Aktywów Niepublicznych
PSF Lease FIZ Aktywów Niepublicznych w likwidacji
IPOPEMA Benefit 7 FIZ Aktywów Niepublicznych
Globalny Fundusz Medyczny FIZ

LUMEN 21 FIZ w likwidacji
IPOPEMA Medycyny i Innowacji (dawniej LUMEN Medycyny i Innowacji) FIZ
LUMEN Obligacji Plus FIZ
IPOPEMA Ekologii i Innowacji (dawniej LUMEN Polskie Perły) FIZ
LUMEN MultiAsset FIZ Aktywów Niepublicznych w likwidacji
LUMEN Profit 14 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 15 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 16 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 18 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 20 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 21 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 22 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 23 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 24 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Profit 30 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
LUMEN Quantum Absolute Return FIZ
LUMEN Quantum Neutral FIZ
LUMEN Stabilny Dochód FIZ Aktywów Niepublicznych
Venture FIZ
HOIST I Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
HOIST III dawniej GODEBT1) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
Secus Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ InSecura
IPOPEMA 23 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA EUROBENEFIT 7 (dawniej IPOPEMA ZIELONY BENEFIT) FIZ Aktywów Niepublicznych
GANT FIZ w likwidacji
AGIO Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ

Towarzystwo nie zarządza funduszami zagranicznymi lub unijnymi AFI (alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi) w rozumieniu Ustawy o funduszach.

10. Skrótowe informacje o stosowanej w towarzystwie polityce wynagrodzeń wraz z informacją, że szczegółowe informacje o tej polityce, a w szczególności opis sposobu ustalania wynagrodzeń i uznaniowych świadczeń emerytalnych, imiona i nazwiska oraz funkcje osób odpowiedzialnych za przyznawanie wynagrodzeń i uznaniowych świadczeń emerytalnych, w tym skład komitetu wynagrodzeń, jeżeli został ustanowiony w towarzystwie, są dostępne na stronie internetowej oraz ze wskazaniem strony internetowej, na której polityka ta jest udostępniona

W Towarzystwie została wdrożona „Polityka wynagrodzeń", zgodna z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinna odpowiadać polityka wynagrodzeń w towarzystwie funduszy inwestycyjnych (Dz. U. poz. 1487). Towarzystwo jest znaczącym towarzystwem funduszy inwestycyjnych w rozumieniu tego rozporządzenia.
Polityka obejmuje m.in. członków Zarządu, a także osoby podejmujące decyzje inwestycyjne dotyczące portfela inwestycyjnego funduszy. Przy ocenie indywidualnych wyników osiągniętych przez daną osobę i przy przyznawaniu zmiennych składników wynagrodzeń, Towarzystwo stosuje zarówno ilościowe miary wyników, jak i kryteria jakościowe.
Zmienne składniki wynagrodzeń są wypłacane częściowo z góry (składnik krótkoterminowy), a częściowo odroczone (składnik długoterminowy). Nabycie przez osobę podlegającą Polityce praw do wypłaty co najmniej 40% wartości zmiennych składników wynagrodzenia uzależnionych od wyników jest odroczone (składnik długoterminowy) w okresie co najmniej od trzech do pięciu lat. Nabycie praw do wypłaty odroczonych zmiennych składników wynagrodzenia, w ramach poszczególnych rat, może nastąpić po dokonaniu każdorazowo przez Towarzystwo oceny pracy tej osoby, z uwzględnieniem ujawniających się w okresie odroczenia efektów pracy jednostki organizacyjnej, w której osoba była zatrudniona, oraz efektów pracy tej osoby („ocena ryzyka ex post").
Co najmniej 50% wartości zmiennych składników wynagrodzenia uzależnionych od wyników jest wypłacane osobom podejmującym decyzje inwestycyjne dotyczące portfela inwestycyjnego funduszy w formie instrumentów finansowych – jednostek uczestnictwa funduszy, których cenę nabycia płaci Towarzystwo. Towarzystwo nie wypłaca zmiennych składników wynagrodzeń uzależnionych od wyników w formie certyfikatów inwestycyjnych FIZ ani jednostek uczestnictwa SFIO, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla FIZ. W celu przeciwdziałania powstawaniu konfliktów interesów oraz dbania o odpowiedni profil ryzyka funduszy, Towarzystwo przeciwdziała nadmiernej koncentracji wypłacanych jednostek uczestnictwa. Oprócz jednostek uczestnictwa funduszy, którymi zarządzają, zarządzającym mogą być wypłacane jednostki uczestnictwa innych funduszy, w szczególności o niskim profilu ryzyka.

Wypłacone w formie jednostek uczestnictwa zmienne składniki wynagrodzenia podlegają odpowiednim okresom wstrzymania, czyli okresom, w których nie można przedstawić do odkupu zmiennych składników wynagrodzenia uzależnionych od wyników w formie jednostek uczestnictwa, do których zostały już nabyte uprawnienia lub które zostały wypłacone w tej formie.
Szczegółowe informacje o Polityce wynagrodzeń Towarzystwa, w tym opis sposobu ustalania wynagrodzeń i działania komitetu wynagrodzeń zostały opublikowane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl.

Rozdział III Dane o Funduszu

1. Data zezwolenia na utworzenie Funduszu

Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zezwolenia na utworzenie Funduszu decyzją z dnia 11 sierpnia 2011 r. (sygn. DFL/VI/4033/1/20/11/U/KM).

2. Data i numer wpisu Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych

Dnia 2 grudnia 2011 r. Fundusz został wpisany do rejestru funduszy inwestycyjnych pod numerem RFI 685.

3. Charakterystyka Jednostek Uczestnictwa zbywanych przez Fundusz

3.1. Charakterystyka Jednostek Uczestnictwa różnych kategorii

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, A1, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 oraz PPE. Jednostki Uczestnictwa różnych kategorii mogą różnić się między sobą zasadami zbywania, wysokością minimalnych wpłat, wysokością i sposobem pobierania opłaty manipulacyjnej i pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie.

3.1.1. Jednostki Uczestnictwa kategorii A

Jednostki Uczestnictwa kategorii A są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii A nie może być niższa niż 20 000 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 5 000 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.
W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.2. Jednostki Uczestnictwa kategorii A1

Jednostki Uczestnictwa kategorii A1 są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii A1 nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.
W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.3. Jednostki Uczestnictwa kategorii B

Jednostki Uczestnictwa kategorii B są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii B nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.
W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.4. Jednostki Uczestnictwa kategorii C

Jednostki Uczestnictwa kategorii C są zbywane w ramach Produktów Specjalnych, Indywidualnych Kont Emerytalnych lub Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii C w ramach danego Produktu Specjalnego lub IKE/IKZE określa umowa o przystąpienie do tego Produktu Specjalnego lub umowa o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii C nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowa o prowadzenie IKE/IKZE może określać inne minimalne wpłaty. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie oraz w przypadku opłaty manipulacyjnej w Umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowie o prowadzenie IKE/IKZE.

3.1.5. Jednostki Uczestnictwa kategorii D

Jednostki Uczestnictwa kategorii D są zbywane w ramach Produktów Specjalnych, Indywidualnych Kont Emerytalnych lub Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii D w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o przystąpienie do tego Produktu Specjalnego lub umowa o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii D nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego może określać inne minimalne wpłaty. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie oraz w przypadku opłaty manipulacyjnej w Umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowie o prowadzenie IKE/IKZE.

3.1.6. Jednostki Uczestnictwa kategorii E

Jednostki Uczestnictwa kategorii E są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii E nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.

W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.7. Jednostki Uczestnictwa kategorii F

Jednostki Uczestnictwa kategorii F są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii F nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.

W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.8. Jednostki Uczestnictwa kategorii G

Jednostki Uczestnictwa kategorii G są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii G nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.

W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.9. Jednostki Uczestnictwa kategorii I

Jednostki Uczestnictwa kategorii I są zbywane w ramach Produktów Specjalnych oferowanych podmiotom prowadzącym działalność ubezpieczeniową na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii I w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o przystąpienie do tego Produktu Specjalnego. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii I nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego może określać inne minimalne wpłaty. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie oraz w przypadku opłaty manipulacyjnej w Umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego.

3.1.10. Jednostki Uczestnictwa kategorii P

Jednostki Uczestnictwa kategorii P są zbywane w ramach Produktów Specjalnych, innych niż Produkty, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, Indywidualnych Kont Emerytalnych lub Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii P w ramach danego Produktu Specjalnego lub IKE/IKZE określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego lub umowa o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii P nie może być niższa niż 1000 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego może określać inne minimalne wpłaty. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za

zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie oraz w przypadku opłaty manipulacyjnej w Umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego.

3.1.11. Jednostki Uczestnictwa kategorii S

Jednostki Uczestnictwa kategorii S są zbywane w ramach Produktów Specjalnych, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii S w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii S nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego może określać inne minimalne wpłaty. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie oraz w przypadku opłaty manipulacyjnej w Umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego.

3.1.12.Jednostki Uczestnictwa kategorii Z

Jednostki Uczestnictwa kategorii Z są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii Z nie może być niższa niż 500.000 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.
W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.13.Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor z oznaczeniem liczbowym od 1 do 10

Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor z oznaczeniem liczbowym od 1 do 10 są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor z oznaczeniem liczbowym od 1 do 10 nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.
W przypadku Subfunduszy, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, wysokość pierwszej wpłaty dla osób fizycznych nie może być niższa niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

3.1.14.Jednostki Uczestnictwa kategorii PPE

Jednostki Uczestnictwa kategorii PPE są zbywane w ramach Pracowniczych Programów Emerytalnych.Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii PPE w ramach danego Pracowniczego Programu Emerytalnego określa umowa o przystąpienie do tego Programu. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii PPE nie może być niższa niż 500 zł. Każda kolejna wpłata nie może być niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.

3.2. Jednostki Uczestnictwa:

- nie mogą być zbywane przez Uczestnika na rzecz osób trzecich, a jedynie odkupywane przez Fundusz na zasadach określonych w Prospekcie,
- podlegają dziedziczeniu,
- mogą być przedmiotem zastawu,
- nie podlegają oprocentowaniu.

4. Zwięzłe określenie praw Uczestników Funduszu

Uczestnik Funduszu ma prawo do:
- nabycia i żądania odkupienia Jednostek Uczestnictwa,
- zamiany lub konwersji Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu lub innego funduszu zarządzanego przez Towarzystwo, na zasadach określonych w Prospekcie Informacyjnym oraz Statucie,
- otrzymania świadczenia dodatkowego na zasadach określonych w Prospekcie Informacyjnym oraz Statucie,
- obciążania zastawem oraz ustanowienia blokady Jednostek Uczestnictwa,
- otrzymania potwierdzeń nabycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa,
- dostępu do Prospektu Informacyjnego, Kluczowych Informacji dla Inwestorów, Informacji dla Klienta oraz rocznych i półrocznych połączonych sprawozdań finansowych Funduszu oraz sprawozdań jednostkowych Subfunduszy,
- składania reklamacji związanych z uczestnictwem w Funduszu,

- udzielania pełnomocnictwa na zasadach określonych w Statucie i Prospekcie Informacyjnym.

5. Zasady przeprowadzania zapisów na Jednostki Uczestnictwa

5.1. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek, Subfunduszu IPOPEMA Obligacji, Subfunduszu IPOPEMA Aktywnej Selekcji – utworzenie Funduszu

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek, Subfunduszu IPOPEMA Obligacji i Subfunduszu IPOPEMA Aktywnej Selekcji przyjmowane były w terminie od dnia 10 października 2011 r. do dnia 9 listopada 2011 r. włącznie.

5.2. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny i Subfunduszu IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny (poprzedni działający pod nazwą Subfundusz Oszczędnościowy, Gotówkowy) oraz Subfunduszu IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych (poprzednio działający pod nazwą Subfundusz IPOPEMA Portfel Polskich Funduszy, Subfundusz Małych i Średnich Spółek) przyjmowane były w terminie od dnia 7 listopada 2012 r. do dnia 20 listopada 2012 r. włącznie.

5.3. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Short Equity

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Short Equity przyjmowane były w dniu 20 grudnia 2012 r.

5.4. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Emerytura Plus

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Emerytura Plus przyjmowane były w terminie od dnia 25 do dnia 26 lutego 2015 r. włącznie.

5.5. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Dłużny

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Dłużny przyjmowane były w terminie od dnia 15 do dnia 16 czerwca 2015 r. włącznie.

5.6. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu Globalnych Megatrendów

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Globalnych Megatrendów przyjmowane były w terminie od dnia 18 do dnia 28 września 2015 r. włącznie.

5.7. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych przyjmowane były w terminie od dnia 18 do dnia 19 grudnia 2017 r. włącznie.

6. Sposób i szczegółowe warunki:

6.1. Zbywania Jednostek uczestnictwa

6.1.1. Zasady ogólne

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa bez ograniczeń w każdym Dniu Wyceny, przy czym Fundusz może zawiesić zbywanie Jednostek Uczestnictwa w sytuacjach określonych w Prospekcie i Statucie.
Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowa o prowadzenie IKE/IKZE mogą określać szczególne warunki zbywania przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa w ramach danego Produktu Specjalnego lub IKE/IKZE, w tym zawierać dodatkowe uprawnienia lub obowiązki Funduszu i Uczestnika.
Uprawnionymi do nabywania Jednostek Uczestnictwa są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zarówno rezydenci jak i nierezydenci w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 679).
Przystąpienie do Funduszu przez osoby fizyczne będące osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne bądź członkami rodziny albo bliskimi współpracownikami takiej osoby - w rozumieniu Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy („PEP") - lub innych podmiotów, których beneficjentem rzeczywistym jest PEP, wymaga zgody kadry kierowniczej wyższego

szczebla Towarzystwa. W takiej sytuacji Fundusz nie ponosi odpowiedzialności za odmowę realizacji oświadczenia woli w sprawie przystąpienia do Funduszu lub opóźnienie w jej zrealizowaniu.
Z uwagi na obowiązek stosowania środków ograniczających wprowadzony w drodze Rozporządzenia Rady (UE) 2022/328 z dnia 25 lutego 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie oraz w drodze Rozporządzenia Rady (UE) 2022/398 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 765/2006 dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy, począwszy od dnia 13 kwietnia 2022 r. zakazane jest zbywanie przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa:

- jakimkolwiek obywatelom rosyjskim lub osobom fizycznym zamieszkałym w Rosji, lub jakimkolwiek osobom prawnym, podmiotom lub organom z siedzibą w Rosji, oraz
- jakimkolwiek obywatelom białoruskim lub osobom fizycznym zamieszkałym na Białorusi, lub dowolnym osobom prawnym, podmiotom lub organom z siedzibą na Białorusi.

Powyższy zakaz dotyczy także realizacji zleceń Konwersji i Zamiany.
Ograniczeń nie stosuje się do obywateli państwa członkowskiego i osób fizycznych posiadających zezwolenie na pobyt czasowy lub stały w państwie członkowskim.

6.1.2. **Rejestr i Subrejestr**

Nabycie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu wymaga posiadania Subrejestru w tym Subfunduszu. Fundusz otwiera dla Inwestora Subrejestr w danym Subfunduszu na podstawie:
- zlecenia otwarcia Subrejestru, albo
- zlecenia pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa i po dokonaniu prawidłowej wpłaty tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa, albo
- zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa innego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu, albo
- zlecenia konwersji jednostek uczestnictwa innego funduszu zarządzanego przez Towarzystwo, którego statut przewiduje taką możliwość, na Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu.

Wraz z otwarciem dla Inwestora pierwszego Subrejestru, Fundusz otwiera dla Inwestora Rejestr. Zlecenie otwarcia pierwszego Subrejestru stanowi oświadczenie o zawarciu umowy o uczestnictwo w Funduszu.
Inwestor staje się Uczestnikiem po nabyciu Jednostek Uczestnictwa. Wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu powinna być dokonana w okresie nie dłuższym niż 30 dni, oraz 90 dni w odniesieniu do IKE/IKZE, od dnia złożenia zlecenia otwarcia Subrejestru, chyba że dany Dystrybutor, za pośrednictwem którego zlecenie zostało złożone, wymaga dokonania wpłaty jednocześnie ze złożeniem zlecenia otwarcia Subrejestru. Zlecenie otwarcia Subrejestru wygasa, jeśli wpłata nie zostanie dokonana we wskazanym okresie.
Inwestor lub Uczestnik może posiadać więcej niż jeden Subrejestr w danym Subfunduszu. Inwestor lub Uczestnik może w każdym czasie złożyć zlecenie otwarcia kolejnego Subrejestru w danym Subfunduszu bezpośrednio w Funduszu lub za pośrednictwem Dystrybutora, o ile Dystrybutor ten dopuszcza taką możliwość.
Uczestnik zobowiązany jest niezwłocznie poinformować Fundusz o wszelkich zmianach uprzednio podanych danych, w tym informacji o beneficjentach rzeczywistych oraz statusie PEP. Zmiana danych stałych (dane osobowe, adres zameldowania, numer i seria dokumentu tożsamości) skutkuje wprowadzeniem jej w Rejestrze Uczestnika (we wszystkich Subrejestrach) również w przypadku wskazania przez Uczestnika w dyspozycji zmiany danych wyłącznie jednego Subrejestru.

6.1.3. **Zlecenia nabycia**

Nabycie Jednostek Uczestnictwa w danym Subfunduszu następuje poprzez:
- złożenie zlecenia nabycia za pośrednictwem Dystrybutora i po dokonaniu odpowiedniej wpłaty tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa na rachunek bankowy właściwego Subfunduszu, albo
- złożenie zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa innego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu, albo
- złożenie zlecenia konwersji jednostek uczestnictwa innego funduszu zarządzanego przez Towarzystwo, którego statut przewiduje taką możliwość, na Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu,
- poprzez dokonanie wpłaty na rachunek bankowy właściwego Subfunduszu (wpłata bezpośrednia), jeżeli Uczestnik ma już otwarty Subrejestr, na który zamierza nabyć kolejne Jednostki Uczestnictwa.

W przypadku nabywania Jednostek Uczestnictwa poprzez Dystrybutora, w zleceniu otwarcia Subrejestru i zleceniu nabycia Jednostek Uczestnictwa podawana jest nazwa Subfunduszu, wskazanie kategorii Jednostek Uczestnictwa i oznaczenie typu produktu Subrejestru: zwykły lub nazwa Produktu Specjalnego, a w przypadku kolejnego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa podawana jest nazwa Subfunduszu, numer Subrejestru i oznaczany jest typ Subrejestru (zwykły lub nazwa Produktu Specjalnego) oraz podawane są następujące informacje:
- w przypadku osób fizycznych: imię i nazwisko Uczestnika; jeżeli Jednostki Uczestnictwa mają być nabyte w ramach reinwestycji należy dodatkowo wpisać słowo „reinwestycja" i podać datę wyceny Zlecenia odkupienia, którego dotyczy reinwestycja,

- w przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej: nazwa firmy Uczestnika; jeżeli Jednostki Uczestnictwa mają być nabyte w ramach reinwestycji należy dodatkowo wpisać słowo „reinwestycja" i podać datę wyceny Zlecenia odkupienia, którego dotyczy reinwestycja.

Nabycie Jednostek Uczestnictwa wpłatą bezpośrednią dokonywane jest poprzez wpłatę środków pieniężnych na rachunek bankowy Subfunduszu prowadzony przez Depozytariusza. Zaksięgowanie środków pieniężnych na rachunku bankowym Subfunduszu równoznaczne jest ze złożeniem zlecenia nabycia.

Realizację zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa Fundusz może uzależnić od przedstawienia, w sposób wskazany przez Fundusz, dodatkowych informacji wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, które okażą się niezbędne do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, w szczególności, Uczestnik jest zobowiązany do przedstawienia i udokumentowania informacji oraz danych umożliwiających Funduszowi ustalenie struktury własności – na każdym jej poziomie – i kontroli Uczestnika, w celu dokonania identyfikacji i weryfikacji ostatecznego beneficjenta rzeczywistego. W przypadku nie przedstawienia wymaganych informacji, ich niekompletności bądź uzasadnionych wątpliwości co do ich prawdziwości znajdują zastosowanie przepisy Ustawy z o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

Do zleceń i dyspozycji składanych w Funduszu, jak również do Uczestników oraz osób występujących na ich rzecz i w ich imieniu mają zastosowanie przepisy Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

6.1.4. **Wpłaty do Subfunduszy**

Wpłata na Jednostki Uczestnictwa może zostać dokonana wyłącznie w środkach pieniężnych w złotych na rachunek bankowy Subfunduszu właściwy dla kategorii Jednostek Uczestnictwa, które mają być zbyte przez Fundusz za dokonaną wpłatę. Za dzień dokonania wpłaty rozumie się dzień, w którym nastąpiło zaksięgowanie środków na właściwym rachunku Subfunduszu.

Dokument wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa (formularz zlecenia przelewu na rachunek bankowy Subfunduszu lub formularz wpłaty na rachunek bankowy Subfunduszu) powinien zawierać następujące dane: numer rachunku bankowego Subfunduszu, a w tytule wpłaty: nazwę Subfunduszu, nazwę Produktu Specjalnego, jeżeli wpłata dotyczy Produktu Specjalnego, słowa: „reinwestycja" (jeżeli Jednostki Uczestnictwa mają być nabyte w ramach reinwestycji) oraz datę wyceny Zlecenia odkupienia, którego dotyczy reinwestycja, jak również informacje niezbędne do identyfikacji Uczestnika:

- w przypadku osób fizycznych: imię i nazwisko Uczestnika oraz numer Subrejestru Uczestnika w Subfunduszu lub numer PESEL, a w przypadku jego braku datę urodzenia,
- w przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej: nazwę firmy Uczestnika oraz numer Subrejestru Uczestnika w Subfunduszu lub numer REGON.

W przypadku wpłat dokonywanych za pośrednictwem aplikacji dystrybucyjnych udostępnianych przez niektórych Dystrybutorów, może być wymagane podanie innych danych, niż wskazanych powyżej.

W przypadku gdy Uczestnik posiada więcej niż jeden otwarty Subrejestr w danym Subfunduszu, brak wskazania numeru Subrejestru Uczestnika w danym Subfunduszu w zleceniu nabycia bądź wpłacie bezpośredniej powoduje, że Jednostki Uczestnictwa zostaną zapisane w najwcześniej otwartym Subrejestrze Uczestnika w danym Subfunduszu dla danej kategorii Jednostek Uczestnictwa w danym Produkcie Specjalnym (a jeżeli zlecenie nie dotyczy Jednostek Uczestnictwa w Produkcie Specjalnym – wówczas w Subrejestrze zwykłym).

Dokument wpłaty środków pieniężnych lub dokument zlecenia wypełniony w sposób nieprawidłowy albo wywołujący wątpliwości co do treści lub autentyczności może nie być uznany za ważne zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa. W takim przypadku Fundusz zwróci otrzymane środki pieniężne. W przypadku drobnych nieprawidłowości w wypełnieniu dokumentu wpłaty środków pieniężnych lub dokumentu zlecenia, Fundusz dołoży należytej staranności w celu zrealizowania takiego zlecenia zgodnie z zamiarem Uczestnika. Przy realizacji takich zleceń decydujące znaczenie będzie miał numer rachunku bankowego, na który została dokonana wpłata. Wpłaty na rachunki bankowe właściwe dla Produktów Specjalnych lub IKE/IKZE dokonane przez osoby, które nie zawarły Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, będą zwracane. Fundusz dołoży należytej staranności w celu zrealizowania takiego zlecenia zgodnie z zamiarem Uczestnika, ale nie ponosi odpowiedzialności za realizację takiego zlecenia.

Niezależnie od powyższych zasad, Fundusz ma prawo odrzucenia zlecenia lub dyspozycji, która nie zawiera numeru Subrejestru lub zawiera nieprawidłowy numer Subrejestru.

Minimalna kwota pierwszej i kolejnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej kategorii określona jest w rozdziale III pkt 3 Prospektu i w Statucie. Regulamin i Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowa o prowadzenie IKE/IKZE może określać inną minimalna kwotę wpłaty.

W przypadku, gdy kwota wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej kategorii jest niższa niż kwota wskazana w Prospekcie i Statucie dla danej kategorii Jednostek Uczestnictwa, Fundusz dokona zwrotu wpłaty. Zwrot nastąpi niezwłocznie bez jakichkolwiek odsetek i odszkodowań, nie później jednak niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy Subfunduszu. Zwrot nastąpi na rachunek bankowy, z którego dokonana została wpłata.

W przypadku, gdy dyspozycja otwarcia Subrejestru została złożona za pośrednictwem Internetu, pierwsza wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach tego Subrejestru musi zostać dokonana w środkach pieniężnych z należącego do posiadacza tego Subrejestru rachunku bankowego, którego dane towarzyszące są zgodne z danymi podanymi w dyspozycji otwarcia Subrejestru. W przeciwnym wypadku, wpłata jest zwracana na rachunek, z którego wpłynęła.

W pracowniczych programach emerytalnych i grupowych planach oszczędnościowych wysokość wpłaty minimalnej ustalana jest przez Fundusz we współpracy z podmiotem organizującym grupową formę oszczędzania. Minimalna wysokość wpłaty na

nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach programów emerytalnych i grupowych w planach oszczędnościowych nie może być mniejsza niż 0,01 zł.
W przypadku gdy pierwsza wpłata osoby fizycznej do Subfunduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego będzie niższa, niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, Fundusz odrzuci takie zlecenie i dokona zwrotu wpłaty.

6.1.5. **Opłaty manipulacyjne**

Przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną za zbywanie Jednostek Uczestnictwa.
Dodatkowo przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE.
Opłata manipulacyjna może być ustalona odrębnie dla poszczególnych Dystrybutorów. Sporządzana jest wówczas Tabela Opłat dla danego Dystrybutora i obowiązują następujące zasady pobierania Opłaty Dystrybucyjnej:
– jeżeli Uczestnik posiada Subrejestr (Subrejestry) otwarte za pośrednictwem jednego Dystrybutora, wówczas przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa pobierana jest opłata manipulacyjna zgodnie z Tabelą Opłat obowiązującą dla tego Dystrybutora;
– jeżeli Uczestnik posiada Subrejestry otwarte za pośrednictwem różnych Dystrybutorów, wówczas przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa pobierana jest opłata manipulacyjna zgodnie z Tabelą Opłat obowiązującą dla tego Dystrybutora, który przyjął od Uczestnika zlecenie nabycia lub konwersji lub zamiany Jednostek Uczestnictwa, niezależnie od tego, który Dystrybutor otworzył Subrejestr;
– jeżeli Uczestnik posiada Subrejestry otwarte za pośrednictwem różnych Dystrybutorów, wówczas przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa za wpłatę bezpośrednią pobierana jest opłata manipulacyjna zgodnie z Tabelą Opłat obowiązującą dla tego Dystrybutora, który przyjął od Uczestnika zlecenie otwarcia Rejestru, na którym zostaną zapisane Jednostki Uczestnictwa nabyte przez Uczestnika za tę wpłatę;
– jeżeli Uczestnik posiada Subrejestr otwarty za pośrednictwem jednego Dystrybutora, może według własnego wyboru otworzyć Subrejestr za pośrednictwem innego Dystrybutora i otrzymać kolejny numer Subrejestru, a od zbywania Jednostek Uczestnictwa zapisywanych na tym nowym Subrejestrze będzie pobierana opłata manipulacyjna zgodnie z Tabelą Opłat obowiązującą dla Dystrybutora, który przyjął zlecenie otwarcia tego nowego Subrejestru.
Nabywając Jednostki Uczestnictwa za pośrednictwem danego Dystrybutora, Uczestnicy powinni sprawdzić obowiązującą u tego Dystrybutora Tabelę Opłat.
Zasady te stosuje się odpowiednio do opłat manipulacyjnych za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa, Opłaty Wyrównawczej oraz opłatę za zamianę i opłaty za konwersję.

6.1.6. **Zbywanie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz**

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny. Cena zbycia Jednostki Uczestnictwa w danym Dniu Wyceny jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w tym Dniu Wyceny.
Zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa jest realizowane do wysokości kwoty wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa pomniejszonej o pobrane opłaty manipulacyjne. Uczestnik otrzymuje liczbę Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynikającą z podzielenia kwoty środków pieniężnych przeznaczonych na nabycie, pomniejszonych o opłatę manipulacyjną, przez Wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu. Liczba zbywanych Jednostek Uczestnictwa ustalana jest z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.
Nabycie Jednostek Uczestnictwa następuje w momencie wpisu do Subrejestru przez Agenta Transferowego liczby nabytych Jednostek Uczestnictwa za dokonaną wpłatę, na podstawie złożonego przez Uczestnika i otrzymanego przez Agenta Transferowego zlecenia oraz informacji od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa.
Fundusz dołoży wszelkich starań, aby zbycie Jednostek Uczestnictwa nastąpiło:
a) w przypadku zbycia Jednostek Uczestnictwa na podstawie zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz wpłaty środków pieniężnych:
- jeżeli Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa w Dniu Wyceny do godz. 10.00 – w tym Dniu Wyceny;
- jeżeli Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa w Dniu Wyceny po godz. 10.00 – w następnym Dniu Wyceny;
b) w przypadku zbycia Jednostek Uczestnictwa na podstawie wpłaty bezpośredniej:
- jeżeli Agent Transferowy otrzyma informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa w Dniu Wyceny do godz. 10.00 – w tym Dniu Wyceny;
- jeżeli Agent Transferowy otrzyma informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa w Dniu Wyceny po godz. 10.00 – w następnym Dniu Wyceny;

c) w pierwszym Dniu Wyceny następującym po dniu wyjaśnienia nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia otwarcia Subrejestru lub zlecenia nabycia lub dokumentu wpłaty.

6.1.7. **Dystrybutorzy**

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa bezpośrednio lub za pośrednictwem Dystrybutorów wskazanych w Rozdziale V Prospektu.

Dystrybutorzy przyjmują i przekazują zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za ich pośrednictwem. Wybrani Dystrybutorzy przyjmują i przekazują również zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za pośrednictwem innych Dystrybutorów. Uczestnicy mogą składać zlecenia i dyspozycje za pośrednictwem tego Dystrybutora, który przyjął zlecenie otwarcia danego Subrejestru. Zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za pośrednictwem niektórych Dystrybutorów mogą zostać przyjęte również przez wybranych innych Dystrybutorów. Jeżeli dany Dystrybutor przyjmuje wyłącznie zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za jego pośrednictwem, wówczas może on odmówić przyjęcia zlecenia lub dyspozycji lub złożone za jego pośrednictwem zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za pośrednictwem innych Dystrybutorów mogą nie zostać zrealizowane.

W przypadku składania zleceń i dyspozycji za pośrednictwem Dystrybutora, zlecenia i dyspozycje Uczestnika są składane Dystrybutorowi w sposób ustalony przez Fundusz z Dystrybutorem lub w umowach zawartych pomiędzy Dystrybutorem a Uczestnikiem, w szczególności w umowie o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w regulaminie wewnętrznym Dystrybutora określającym sposób i warunki prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Zlecenia i dyspozycje Uczestników mogą być składane Dystrybutorowi w sposób przez niego określony, w szczególności w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji lub telefonicznie. Zlecenia, dyspozycje i inne oświadczenia woli prawidłowo złożone za pomocą elektronicznych nośników informacji, w tym zlecenie otwarcia Subrejestru, zastępują złożenie tych zleceń i dyspozycji w formie pisemnej. W zależności od sposobu przyjmowania i przekazywania zleceń i dyspozycji przez danego Dystrybutora, okres od złożenia zlecenia lub dyspozycji do ich otrzymania przez Agenta Transferowego może być różny. Uzyskane przez Uczestnika za pośrednictwem Dystrybutora dane na temat Subrejestru mogą być nieaktualne, np. mogą nie uwzględniać rozliczeń niektórych transakcji oraz korekt. Ostateczną weryfikację zlecenia wykonuje Agent Transferowy.

6.1.8. **Reinwestycja**

Uczestnik może nabyć Jednostki Uczestnictwa w ramach reinwestycji. Reinwestycja jest to ponowne nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, którego Jednostki zostały odkupione przez Fundusz, do wysokości kwoty danego zlecenia odkupienia w tym samym Subfunduszu dokonanych w ciągu 60 dni poprzedzających dzień złożenia zlecenia nabycia w ramach reinwestycji. Nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach reinwestycji nie jest obciążone opłatą manipulacyjną.

Uczestnik powinien wskazać na zleceniu reinwestycji Dzień Wyceny zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa, którego dotyczy reinwestycja. W przypadku nie wskazania Dnia Wyceny, o którym mowa w zdaniu poprzednim, przyjmuje się, że reinwestycja dotyczy Dnia Wyceny po którym zrealizowano ostatnie zlecenie odkupienia Jednostek posiadanych przez Uczestnika w danym Subfunduszu. W przypadku gdy, w jednym Subfunduszu, w tym samym Dniu Wyceny zostało zrealizowanych kilka zleceń odkupienia danego Uczestnika, jako podstawę do reinwestycji przyjmuje się zlecenie odkupienia największej ilości Jednostek Uczestnictwa złożone przez tego Uczestnika. Jeżeli zlecenie nabycia w ramach reinwestycji opiewa na kwotę wyższą od kwoty, ustalonego zgodnie z zasadami określonymi powyżej, zlecenia odkupienia dokonanego w tym samym Subfunduszu w ciągu 60 dni poprzedzających dzień złożenia zlecenia nabycia w ramach reinwestycji, zostanie pobrana opłata manipulacyjna od kwoty przewyższającej kwotę odkupienia.

Zwolnienie z opłaty manipulacyjnej przy nabywaniu Jednostek Uczestnictwa w ramach reinwestycji przysługuje jeden raz w roku kalendarzowym w każdym z Subfunduszy osobno, niezależnie od liczby Subrejestrów posiadanych przez Uczestnika.

6.1.9. **Małoletni**

Osoba małoletnia, która nie ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona całkowicie może składać zlecenia jedynie przez przedstawiciela ustawowego, zaś osoba małoletnia, która ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona częściowo może składać zlecenia za zgodą przedstawiciela ustawowego. Fundusz przyjmuje, że przedstawiciel ustawowy działa w granicach swoich uprawnień, może jednak w szczególnych okolicznościach zażądać od niego przedstawienia stosownego zezwolenia sądu na dokonanie określonej czynności.

6.2. Odkupywania Jednostek uczestnictwa

6.2.1. **Zasady ogólne**

Fundusz odkupuje Jednostki Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny, z tym że w sytuacjach określonych w Prospekcie, Statucie lub Ustawie, Fundusz może zawiesić odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa nabytych w ramach Produktów Specjalnych może podlegać szczególnym warunkom określonym w Umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub wywołać dodatkowe skutki. Odkupienie Jednostek Uczestnictwa nabytych w ramach IKE/IKZE podlega szczególnym warunkom określonym w Ustawie o IKE/IKZE oraz Umowie o prowadzenie IKE/IKZE.

6.2.2. **Zlecenie odkupienia**

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa następuje na podstawie złożonego przez Uczestnika zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa. Zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa może być złożone wobec upoważnionego pracownika Towarzystwa, za pośrednictwem Dystrybutora lub przekazane w inny udostępniony przez Fundusz sposób.

Zlecenie odkupienia może zawierać dyspozycję odkupienia wszystkich albo określonej liczby Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze albo odkupienia takiej liczby Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze, w wyniku odkupienia których wypłacona zostanie określona kwota środków pieniężnych brutto (przed pobraniem podatku, o ile przepisy prawa będą nakładały na Fundusz obowiązek pobrania takiego podatku). Zlecenie odkupienia zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej może być złożone wyłącznie jako zlecenie odkupienia określonej kwoty środków pieniężnych.

Zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa powinno obejmować taką liczbę Jednostek Uczestnictwa zapisanych na danym Subrejestrze, w wyniku odkupienia której wypłacona zostanie kwota środków pieniężnych brutto nie niższa niż 100 złotych, za wyjątkiem przypadków, gdy zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa obejmuje wszystkie Jednostki Uczestnictwa zapisane na danym Subrejestrze. W przypadku, gdy zlecenie odkupienia obejmuje liczbę Jednostek Uczestnictwa zapisaną na danym Subrejestrze, w wyniku odkupienia której wypłacona zostałaby kwota środków pieniężnych brutto niższa niż 100 złotych, odkupieniu podlega taka liczba Jednostek Uczestnictwa zapisanych na danym Subrejestrze, w wyniku odkupienia której wypłacona zostanie kwota środków pieniężnych brutto równa 100 złotych.

Jeżeli zlecenie odkupienia opiewa na liczbę Jednostek Uczestnictwa większą niż liczba Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze Uczestnika w Subfunduszu lub na kwotę brutto wyższą niż wartość Jednostek Uczestnictwa znajdujących się w Subrejestrze Uczestnika w Subfunduszu lub gdy w wyniku realizacji zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu ich wartość w Subrejestrze spadłaby poniżej 500 złotych, odkupieniu podlegają wszystkie Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu w danym Subrejestrze. Powyższe nie ma zastosowania do zlecenia odkupienia zawierającego żądanie wypłaty zaliczkowej.

Zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa powinno zawierać następujące informacje: nazwę Subfunduszu, numer Subrejestru Uczestnika, oznaczenie typu produktu Subrejestru: zwykły lub nazwę Produktu Specjalnego, numer rachunku bankowego i dane właściciela rachunku.

W przypadku zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa, w którym nie wskazano numeru Subrejestru Uczestnika, a Uczestnik posiada więcej niż jeden otwarty Subrejestr w danym Subfunduszu, Jednostki Uczestnictwa zostaną odkupione z najwcześniej otwartego Subrejestru Uczestnika w danym Subfunduszu prowadzonego dla danej kategorii Jednostek Uczestnictwa w danym Produkcie Specjalnym (a jeżeli zlecenie nie dotyczy Jednostek Uczestnictwa w Produkcie Specjalnym – z Subrejestru zwykłego).

Dokument zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa wypełniony w sposób nieprawidłowy lub nieczytelny, albo w inny sposób wywołujący wątpliwości co do treści lub autentyczności, może nie być uznany za ważne zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa. W przypadku drobnych nieprawidłowości w wypełnieniu dokumentu, jeżeli możliwe będzie ustalenie Uczestnika, Subrejestru, kategorii oraz liczby Jednostek Uczestnictwa, których dotyczy zlecenie, Fundusz dołoży należytej staranności w celu realizacji takiego zlecenia zgodnie z zamiarem Uczestnika. Uczestnik zobowiązany jest podawać numer Subrejestru na zleceniu odkupienia Jednostek Uczestnictwa.

Do zleceń i dyspozycji składanych w Funduszu, jak również do Uczestników oraz osób występujących na ich rzecz i w ich imieniu mają zastosowanie przepisy Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

6.2.3. **Opłaty manipulacyjne**

Przy odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.

6.2.4. **Odkupienie jednostek uczestnictwa przez Fundusz**

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz następuje w każdym Dniu Wyceny. Cena odkupienia jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa, ustalonej w Dniu Wyceny, w którym następuje odkupienie Jednostek Uczestnictwa.

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w momencie wpisu do Rejestru przez Agenta Transferowego liczby odkupionych Jednostek Uczestnictwa i kwoty należnej Uczestnikowi z tytułu odkupienia tych Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu pomniejszonej o ewentualny podatek oraz opłatę manipulacyjną. Z chwilą odkupienia Jednostki Uczestnictwa są umarzane z mocy prawa.

Fundusz dołoży wszelkich starań, aby odkupienie Jednostek Uczestnictwa nastąpiło:

a) jeżeli Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu w Dniu Wyceny do godz. 10.00 – w tym Dniu Wyceny;

b) jeżeli Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu w Dniu Wyceny po godz. 10.00 lub w dzień niebędący Dniem Wyceny – w następnym Dniu Wyceny;

c) w pierwszym Dniu Wyceny następującym po dniu wyjaśnienia nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa.

Na podstawie złożonego zlecenia odkupienia, Fundusz odkupuje w pierwszej kolejności Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zapisane na danym Subrejestrze Uczestnika nabyte przez Uczestnika po najwyższej cenie (metoda HIFO). Uczestnik nie ma możliwości wskazania kolejności odkupywania Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

Kwotę do wypłaty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa ustala się jako iloczyn ceny odkupienia Jednostki Uczestnictwa i liczby odkupowanych Jednostek Uczestnictwa pomniejszony o ewentualny podatek, jeżeli przepisy prawa będą nakładały na Fundusz obowiązek pobrania podatku, oraz opłatę manipulacyjną.

6.2.5. **Zamknięcie Subrejestru i Rejestru**

Subrejestr będzie zamykany po 90 dniach od dnia realizacji zlecenia odkupienia, zamiany lub konwersji wszystkich zapisanych na nim Jednostek Uczestnictwa, bądź na żądanie Uczestnika. Rejestr będzie zamykany wraz z zamknięciem ostatniego Subrejestru, bądź na żądanie Uczestnika. Żądanie zamknięcia Rejestru równoznaczne jest z żądaniem zamknięcia wszystkich Subrejestrów dla danego Uczestnika.

6.2.6. **Małoletni**

Osoba małoletnia, która nie ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona całkowicie, może składać zlecenia jedynie przez przedstawiciela ustawowego, zaś osoba małoletnia, która ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona częściowo może składać zlecenia za zgodą przedstawiciela ustawowego. Fundusz przyjmuje, że przedstawiciel ustawowy działa w granicach swoich uprawnień, może jednak w szczególnych okolicznościach zażądać od niego przedstawienia stosownego zezwolenia sądu na dokonanie określonej czynności. Fundusz przyjmuje, że złożenie zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa do kwoty 2.000 złotych w okresie kolejnych 30 dni jest czynnością nieprzekraczającą zwykłego zarządu majątkiem osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej, przy czym Fundusz może w odniesieniu do danej osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej – po dokonaniu analizy wartości majątku tej osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej – ustalić tę wartość na innym poziomie.

6.3. Konwersja Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa innego funduszu oraz wysokość opłat z tym związanych

Uczestnik Funduszu ma prawo do dokonania konwersji Jednostek Uczestnictwa w Funduszu na jednostki uczestnictwa w innym funduszu zarządzanym przez Towarzystwo, o ile statut tego funduszu to przewiduje.

Konwersja polega na odkupieniu przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu („fundusz źródłowy") i jednoczesnym zbyciu, za uzyskaną w ten sposób kwotę (pomniejszoną o ewentualny podatek od dochodu z tytułu udziału w funduszach kapitałowych i o opłaty manipulacyjne) jednostek uczestnictwa w innym funduszu zarządzanym przez Towarzystwo („fundusz docelowy"). Konwersja będzie zrealizowana, o ile Uczestnik spełni kryteria funduszu docelowego umożliwiające mu nabycie jednostek uczestnictwa tego funduszu, określone w jego prospekcie informacyjnym i statucie. Jeżeli jest to niezbędne, Fundusz przekazuje dane Uczestnika do funduszu docelowego.

Konwersja może być dokonana wyłącznie w ramach jednej kategorii Jednostek Uczestnictwa.

Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowa o prowadzenie IKE/IKZE mogą określać szczególne warunki konwersji Jednostek Uczestnictwa w ramach danego Produktu Specjalnego lub IKE/IKZE, w tym zawierać dodatkowe uprawnienia lub obowiązki Funduszu i Uczestnika.

Zlecenie konwersji Jednostek Uczestnictwa powinno zawierać następujące informacje: nazwę Subfunduszu funduszu źródłowego i numer Subrejestru funduszu źródłowego, oznaczenie typu produktu Subrejestru funduszu źródłowego: zwykły lub nazwa Produktu Specjalnego, nazwę funduszu docelowego, numer rejestru funduszu docelowego, oznaczenie typu produktu rejestru funduszu docelowego: zwykły lub nazwę Produktu Specjalnego.

W przypadku gdy Agent Transferowy otrzyma zlecenia konwersji dotyczące tego samego Subrejestru w czasie skutkującym ich realizacją w tym samym Dniu Wyceny, będą one realizowane w kolejności losowej.

Przy konwersji Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz Towarzystwo może pobierać Opłatę Wyrównawczą oraz opłatę za Konwersję.

Konwersja Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w momencie wpisu do Rejestru funduszu docelowego przez Agenta Transferowego liczby konwertowanych Jednostek Uczestnictwa.

Towarzystwo, działając na rzecz funduszu źródłowego i funduszu docelowego, dołoży wszelkich starań, aby konwersja Jednostek Uczestnictwa nastąpiła w drugim kolejnym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:

a) Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie konwersji Jednostek Uczestnictwa;

b) nastąpiło wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia konwersji Jednostek Uczestnictwa.

W zakresie nieopisanym w niniejszym punkcie do konwersji stosuje się odpowiednio zasady dotyczące zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Osoba małoletnia, która nie ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona całkowicie, może składać zlecenia jedynie przez przedstawiciela ustawowego, zaś osoba małoletnia, która ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona częściowo może składać zlecenia za zgodą przedstawiciela ustawowego. Fundusz przyjmuje, że przedstawiciel ustawowy działa w granicach swoich uprawnień, może jednak w szczególnych okolicznościach zażądać od niego przedstawienia stosownego zezwolenia sądu na dokonanie określonej czynności. Fundusz przyjmuje, że złożenie zlecenia konwersji Jednostek Uczestnictwa do kwoty 2.000 złotych w okresie kolejnych 30 dni jest czynnością nieprzekraczającą zwykłego zarządu majątkiem osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej, przy czym Fundusz może w odniesieniu do danej osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej – po dokonaniu analizy wartości majątku tej osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej – ustalić tę wartość na innym poziomie.

6.4. Wypłat kwot z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa lub wypłat dochodów Subfunduszu

6.4.1. **Wypłata kwot z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa:**

Z zastrzeżeniem pkt 6.4.2., wypłata środków pieniężnych z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa pomniejszonych o ewentualną opłatę manipulacyjną, wynikającą z realizacji zlecenia odkupienia oraz podatek z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, następuje niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa w formie przelewu na rachunek bankowy Uczestnika, albo jego przedstawiciela ustawowego, w przypadku Uczestników nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, albo osoby trzeciej, uprawnionej do otrzymania tych środków od Uczestnika w ramach zaspokojenia wymagalnej wierzytelności pieniężnej, dokonywanego w trybie i na warunkach określonych w obowiązujących przepisach prawa. Wypłata może być dokonana na rachunek pieniężny Uczestnika prowadzony przez dom maklerski.

Fundusz dokonuje wypłaty niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, z tym że okres pomiędzy dniem odkupienia a dniem złożenia przez Fundusz dyspozycji przelewu środków pieniężnych przeznaczonych na wypłatę będzie nie krótszy niż 1 dzień i nie dłuższy niż 5 dni, chyba że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności. Moment wpłynięcia środków wypłacanych przez Fundusz na rachunek bankowy Uczestnika zależy od procedur banku prowadzącego rachunek Uczestnika.

6.4.2. **Wypłata zaliczkowa**

6.4.2.1. Fundusz może zawrzeć z Uczestnikiem Umowę o składanie zleceń zaliczkowych, na mocy której Fundusz wypłaci Uczestnikowi, w ramach realizacji zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny, część środków pieniężnych w formie zaliczki.Umowa może zostać zawarta wyłącznie z Uczestnikiem, w przypadku którego Fundusz nie jest płatnikiem podatku obciążającego Uczestnika Funduszu w związku z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa.

6.4.2.2. W przypadku złożenia zlecenia odkupienia zawierającego żądanie wypłaty zaliczkowej, odkupienie nastąpi na zasadach określonych w Umowie o składanie zleceń zaliczkowych.

6.4.2.3. Zlecenie odkupienia zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej musi wskazywać kwotowo wartość wypłaty zaliczkowej oraz dotyczyć kwoty nieprzekraczającej 98% wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny, zapisanych na Subrejestrze Uczestnika, według stanu z ostatniego dostępnego Dnia Wyceny w chwili składania zlecenia. Umowa o składanie zleceń zaliczkowych może określać dodatkowe warunki niezbędne do prawidłowego złożenia zlecenia odkupienia zawierającego żądanie wypłaty zaliczkowej.

6.4.2.4. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w 6.4.2.3., lub złożenia takiego zlecenia przez Uczestnika, który nie zawarł z Funduszem Umowy o składanie zleceń zaliczkowych zlecenie odkupienia zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej będzie traktowane jak zwykłe zlecenie odkupienia, bez żądania wypłaty zaliczkowej, lub zostanie zrealizowane jako zlecenie zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej w kwocie 98% wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny, zapisanych na Subrejestrze Uczestnika według stanu z ostatniego dostępnego Dnia Wyceny w chwili składania zlecenia, a w kwocie ponad tą wartość jako zwykłe zlecenie odkupienia.

6.4.2.5. W przypadku, w którym łączna wartość odkupywanych przez Uczestników Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny w danym Dniu Wyceny jest wyższa niż 10% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny ustalonej w ostatnim dostępnym Dniu Wyceny, zlecenia odkupienia zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej realizowane będą zgodnie z kolejnością ich wpływu do Agenta Transferowego. Zlecenia, w odniesieniu do których wypłata zaliczkowa spowodowałaby przekroczenie przez wypłaty zaliczkowe łącznie 10% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny ustalonej w ostatnim dostępnym Dniu Wyceny, zostaną pominięte.

6.4.2.6. Fundusz może zmienić próg procentowy, o którym mowa w pkt 6.4.2.5. O zmianie progu procentowego Fundusz informuje na stronie internetowej Towarzystwa.

6.4.3. **Wypłata dochodów Funduszu:**

Fundusz nie przewiduje wypłat dochodów bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

6.5. Zamiany Jednostek Uczestnictwa związanych z jednym Subfunduszem na Jednostki Uczestnictwa związane z innym Subfunduszem oraz wysokość opłat z tym związanych

Uczestnik ma prawo, na podstawie jednego zlecenia, do dokonania zamiany Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu. Fundusz dokonuje zamiany Jednostek Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny. Zamiana Jednostek Uczestnictwa polega na odkupieniu Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu („Subfundusz źródłowy") oraz zbyciu w tym samym Dniu Wyceny, za kwotę uzyskaną z odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu Źródłowego pomniejszoną o opłaty manipulacyjne, Jednostek Uczestnictwa innego Subfunduszu („Subfundusz docelowy").

Zamiana może być dokonana wyłącznie w ramach jednej kategorii Jednostek Uczestnictwa. Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowa o prowadzenie IKE/IKZE mogą określać szczególne warunki zamiany Jednostek Uczestnictwa w ramach danego Produktu Specjalnego lub IKE/IKZE, w tym zawierać dodatkowe uprawnienia lub obowiązki Funduszu i Uczestnika.

Zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa powinno zawierać następujące informacje: nazwę Subfunduszu źródłowego i numer Subrejestru Subfunduszu źródłowego, oznaczenie typu produktu Subrejestru Subfunduszu źródłowego: zwykły lub nazwa Produktu Specjalnego, nazwę Subfunduszu docelowego, numer Subrejestru Subfunduszu docelowego, oznaczenie typu produktu Subrejestru docelowego: zwykły lub nazwę Produktu Specjalnego.
W przypadku gdy Agent Transferowy otrzyma zlecenia zamiany dotyczące tego samego Subrejestru w czasie skutkującym ich realizacją w tym samym Dniu Wyceny, będą one realizowane w kolejności losowej.
Przy zamianie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz Towarzystwo może pobierać Opłatę Wyrównawczą oraz opłatę za Zamianę.
Zamiana Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w momencie wpisu do Rejestru przez Agenta Transferowego liczby zamienionych Jednostek Uczestnictwa.
Fundusz dołoży wszelkich starań, aby zamiana Jednostek Uczestnictwa nastąpiła w drugim kolejnym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:
a) Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu;
b) nastąpiło wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa.
W zakresie nieopisanym w niniejszym punkcie do zamiany stosuje się odpowiednio zasady dotyczące zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa.
Osoba małoletnia, która nie ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona całkowicie, może składać zlecenia jedynie przez przedstawiciela ustawowego, zaś osoba małoletnia, która ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona częściowo może składać zlecenia za zgodą przedstawiciela ustawowego. Fundusz przyjmuje, że przedstawiciel ustawowy działa w granicach swoich uprawnień, może jednak w szczególnych okolicznościach zażądać od niego przedstawienia stosownego zezwolenia sądu na dokonanie określonej czynności. Fundusz przyjmuje, że złożenie zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa do kwoty 2.000 złotych w okresie kolejnych 30 dni jest czynnością nieprzekraczającą zwykłego zarządu majątkiem osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej, przy czym Fundusz może w odniesieniu do danej osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej – po dokonaniu analizy wartości majątku tej osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej – ustalić tę wartość na innym poziomie.
Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu stosującego zasady inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego nie mogą być zamieniane na jednostki uczestnictwa Subfunduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu zamkniętego.

6.6. Spełniania świadczeń należnych z tytułu nieterminowych realizacji zleceń oraz błędnej wyceny

6.6.1. Świadczenie z tytułu nieterminowej realizacji zleceń

W przypadku realizacji zlecenia w terminie późniejszym niż wskazany w Statucie Funduszu albo niezrealizowania zlecenia Uczestnik, który poniósł szkodę w związku z opóźnioną realizacja lub niezrealizowaniem zlecenia może żądać od Towarzystwa świadczenia:

- w przypadku zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa - będącego iloczynem różnicy ilości nabytych Jednostek Uczestnictwa według Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa z dnia realizacji i ilości Jednostek Uczestnictwa, jaka zostałaby nabyta za dokonaną wpłatę, gdyby zlecenie zostało zrealizowane w ostatnim możliwym terminie wskazanym w Prospekcie i Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadającej na Jednostkę Uczestnictwa w tym dniu, o ile iloczyn ten jest liczbą dodatnią.
- w przypadku zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa – będącego iloczynem różnicy Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa z ostatniego dnia, w którym zgodnie ze Statutem zlecenie winno zostać zrealizowane i Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa z tego dnia i liczby odkupionych Jednostek Uczestnictwa, o ile iloczyn ten jest liczbą dodatnią.

Warunkiem spełnienia świadczenia jest brak winy Uczestnika w opóźnieniu realizacji jednego ze zleceń, o których mowa powyżej, niedochowanie należytej staranności przez Towarzystwo lub podmiot, za który Towarzystwo ponosi odpowiedzialność oraz wniosek Uczestnika oraz przekazanie przez Uczestnika Towarzystwu danych niezbędnych do realizacji przez Towarzystwo obowiązków wynikających z prawa podatkowego.

6.6.2. Świadczenie z tytułu błędnej wyceny

W przypadku, gdy w danym Dniu Wyceny prawidłowo obliczona Wartość Aktywów Netto Subfunduszu była wyższa, niż Wartość Aktywów Netto Subfunduszu wyliczona błędne:

- Uczestnicy, którzy tego Dnia Wyceny nabyli Jednostki Uczestnictwa w wyniku błędnej wyceny otrzymali większą liczbę Jednostek Uczestnictwa. Uczestnicy ci nie będą zobowiązani do zwrotu nadwyżki, a Towarzystwo, w celu wyrównania strat pozostałym Uczestnikom, wpłaci do danego Subfunduszu brakującą kwotę.
- Uczestnicy, których Jednostki Uczestnictwa tego Dnia Wyceny zostały odkupione, w wyniku błędnej wyceny otrzymali mniejszą kwotę wypłaty. Uczestnicy ci otrzymają od Towarzystwa brakującą kwotę poprzez przelew na rachunek bankowy wskazany w zleceniu.

W przypadku, gdy w danym Dniu Wyceny prawidłowo obliczona Wartość Aktywów Netto Subfunduszu była niższa, niż Wartość Aktywów Netto Subfunduszu wyliczona błędne:

- Uczestnicy, którzy tego Dnia Wyceny nabyli Jednostki Uczestnictwa w wyniku błędnej wyceny otrzymali mniejszą liczbę Jednostek Uczestnictwa. Towarzystwo nabędzie na rzecz tych Uczestników brakującą ilość Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu.
- Uczestnicy, których Jednostki Uczestnictwa tego Dnia Wyceny zostały odkupione, w wyniku błędnej wyceny otrzymali większą kwotę wypłaty. Uczestnicy ci nie będą zobowiązani do zwrotu nadwyżki, a Towarzystwo, w celu wyrównania strat pozostałym Uczestnikom, wpłaci do danego Subfunduszu brakującą kwotę.

Zlecenie zamiany lub konwersji traktowane jest jak odkupienie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu źródłowym (funduszu źródłowym) i jednoczesne nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym (funduszu docelowym). Zlecenia wskazujące określoną kwotę nabycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa będą traktowane na potrzeby powyższych zapisów jak zlecenia nabycia lub odkupienia odpowiedniej ilości Jednostek Uczestnictwa przeliczonych według Wartości Aktywów Netto Funduszu wyliczonej błędnie.

7. Wskazanie okoliczności, w których Fundusz może zawiesić zbywanie lub odkupywanie Jednostek Uczestnictwa

Fundusz może zawiesić odkupywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu na dwa tygodnie, jeżeli:
- w okresie dwóch tygodni suma wartości odkupionych przez Subfundusz Jednostek Uczestnictwa oraz Jednostek Uczestnictwa, których odkupienia zażądano, stanowi kwotę przekraczającą 10% wartości Aktywów Subfunduszu, lub
- nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części Aktywów Subfunduszu z przyczyn niezależnych od Funduszu.

W przypadku, o którym mowa powyżej, za zgodą i na warunkach określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego:
- odkupywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu może zostać zawieszone na okres nie przekraczający dwóch miesięcy,
- Fundusz może odkupywać Jednostki Uczestnictwa danego Subfunduszu w ratach w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy, przy zastosowaniu proporcjonalnej redukcji lub przy dokonywaniu wypłat z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu.

Fundusz może zawiesić zbywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu, jeżeli Wartość Aktywów Netto Subfunduszu przekroczy 500.000.000 (pięćset milionów) złotych.
Postanowienia ustępów powyższych stosuje się oddzielnie do każdego z Subfunduszy.

8. Określenie rynków, na których są zbywane i odkupywanie Jednostki Uczestnictwa

Jednostki uczestnictwa są zbywane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

9. Informacje na temat obowiązków podatkowych Funduszu i Uczestników Funduszu, ze wskazaniem obowiązujących przepisów

9.1. Zwięzłe informacje na temat obowiązków podatkowych Funduszu

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Fundusz jest zwolniony z podatku dochodowego od osób prawnych.

9.2. Szczegółowe informacje na temat obowiązków podatkowych Uczestników Funduszu:

9.2.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Zgodnie z art. 30a ust. 1 pkt 5 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, dochody osób fizycznych z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych działających na podstawie Ustawy są opodatkowane zryczałtowanym podatkiem dochodowym wynoszącym na dzień sporządzenia Prospektu 19% wypłacanej kwoty dochodu.
Na podstawie art. 52a ust. 1 pkt 3 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dochody z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 5 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych są zwolnione od podatku dochodowego, jeżeli dochody te są wypłacane podatnikowi na podstawie umów zawartych lub zapisów dokonanych przez podatnika przed dniem 1 grudnia 2001 r.; zwolnienie nie dotyczy dochodów uzyskanych w związku z przystąpieniem podatnika do programu oszczędzania z funduszem kapitałowym, bez względu na formę tego programu - w zakresie dochodów z tytułu wpłat (wkładów) do funduszu dokonanych począwszy od dnia 1 grudnia 2001 r., z zastrzeżeniem art. 21 ust. 1 pkt 58 i 59 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.
Uczestnicy Funduszu będący spadkobiercami uiszczają podatek zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 644 ze zm.).
Przedmiotem opodatkowania jest dochód, a więc przychód pomniejszony o koszty jego uzyskania. Przychodem jest różnica pomiędzy wpłacaną kwotą na nabycie Jednostek Uczestnictwa, a wypłacaną kwotą. Zgodnie z art. 30a ust. 5 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dochodu z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych nie pomniejsza się o straty z tytułu udziału w funduszach kapitałowych oraz inne straty z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych, poniesione w roku podatkowym oraz w latach poprzednich.

Zgodnie z art. 41 ust. 4 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych Fundusz jest zobowiązany pobierać zryczałtowany podatek dochodowy od dokonywanych wypłat (świadczeń) lub stawianych do dyspozycji podatnika pieniędzy lub wartości pieniężnych z tytułu dochodów z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych (Fundusz jest płatnikiem tego podatku).
Zgodnie z art. 17 ust. 1c Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie ustala się przychodu z tytułu umorzenia jednostek uczestnictwa subfunduszu funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami, w przypadku zamiany jednostek uczestnictwa subfunduszu na jednostki uczestnictwa innego subfunduszu tego samego funduszu inwestycyjnego, dokonanej na podstawie Ustawy.

Na podstawie art. 30a ust. 1 pkt 10 i 11 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zryczałtowany podatek dochodowy jest pobierany od:
- dochodu oszczędzającego na indywidualnym koncie emerytalnym z tytułu zwrotu albo częściowego zwrotu, w rozumieniu przepisów Ustawy o IKE/IKZE, środków zgromadzonych na tym koncie,
- dochodu Uczestnika PPE z tytułu zwrotu środków zgromadzonych w ramach programu, w rozumieniu przepisów o pracowniczych programach emerytalnych.
Powyższe przepisy dotyczą osób oszczędzających na IKE prowadzonym przez Fundusz oraz osób, którzy gromadzących środki w ramach Pracowniczego Programu Emerytalnego prowadzonego w formie umowy z Funduszem.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 58 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku dochodowego od osób fizycznych są wypłaty:
- transferowe środków zgromadzonych w ramach Pracowniczego Programu Emerytalnego do innego Pracowniczego Programu Emerytalnego lub na IKE w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych,
- środków zgromadzonych w Pracowniczym Programie Emerytalnym dokonane na rzecz Uczestnika lub osób uprawnionych do tych środków po śmierci Uczestnika,

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 58a Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku dochodowego od osób fizycznych są dochody z tytułu oszczędzania na indywidualnym koncie emerytalnym, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych, uzyskane w związku z:
a) gromadzeniem i wypłatą środków przez oszczędzającego,
b) wypłatą środków dokonaną na rzecz osób uprawnionych do tych środków po śmierci oszczędzającego,
c) wypłatę transferową,
- z tym, że zwolnienie nie ma zastosowania w przypadku, gdy oszczędzający gromadził oszczędności na więcej niż jednym IKE, chyba że przepisy te przewidują taką możliwość. Jedną z możliwości jest oszczędzanie na więcej niż na jednym indywidualnym koncie emerytalnym, jeżeli wszystkie konta są prowadzone przez fundusze inwestycyjne zarządzane przez Towarzystwo.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2b Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wpłaty na IKZE w rozumieniu przepisów ustawy o IKE/IKZE, dokonane przez podatnika w roku podatkowym, do wysokości określonej w przepisach o indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego podlegają odliczeniu od dochodu stanowiącego podstawę obliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych, jeżeli na podstawie umowy o prowadzenie IKZE podatnik gromadzi oszczędności tylko na jednym IKZE (art. 4 ust. 2 Ustawy o IKE/IKZE).

Zgodnie z art. 26 ust. 6g oraz art. 30c ust. 3b Ustawy. o podatku dochodowym od osób fizycznych odliczenia wpłat na IKZE podatnik dokonuje w zeznaniu podatkowym. Stosownie do postanowień art. 20 ust. 1 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, kwoty uzyskane z tytułu zwrotu z IKZE oraz wypłaty z IKZE, w tym także dokonane na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci Uczestnika oszczędzającego na IKZE, uznaje się za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 14 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych od kwoty wypłat z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, w tym wypłat na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego dokonanych na podstawie art. 34a ust. 1 pkt 2 Ustawy o IKE/IKZE pobiera się zryczałtowany podatek dochodowy w wysokości 10% przychodu. Zryczałtowany podatek, o którym mowa powyżej Fundusz pobiera bez pomniejszania przychodu o koszty uzyskania przychodu. Zryczałtowany podatek dochodowy jest pobierany i rozliczany przez płatnika, czyli Fundusz jako podmiot dokonujący wypłaty na rzecz podatnika. W przypadku dokonywanego zwrotu Fundusz ma obowiązek w terminie do końca lutego roku następującego po roku podatkowym przekazać podatnikowi i urzędowi skarbowemu, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika, a w przypadku podatnika, nie mającego w Polsce miejsca zamieszkania, urzędowi skarbowemu, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych – imienne informacje sporządzone według ustalonego wzoru. Wypłaty transferowe środków zgromadzonych przez Uczestnika na IKZE pomiędzy instytucjami finansowymi prowadzącymi IKZE, na IKZE osoby uprawnionej po śmierci Uczestnika oraz w postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym na IKZE Uczestnika, są, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 58b Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku dochodowego.

Nabycie, w drodze spadku, środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Środki wypłacane z IKZE, nabyte na skutek dziedziczenia podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych.

Należy zwrócić uwagę, iż szczególne zasady opodatkowania osób fizycznych, nie mających miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej regulują stosowne umowy międzynarodowe

Podkreślenia wymaga, iż ze względu na fakt, że obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji Uczestnika Funduszu i miejsca dokonywania inwestycji, w celu ustalenia obowiązków podatkowych wskazane jest zasięgnięcie porady doradcy podatkowego lub porady prawnej.

9.2.2. **Podatek dochodowy od osób prawnych**

Zgodnie z art. 18 w związku z art. 19 ust. 1 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Uczestnicy Funduszu będący osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi niemającymi osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek: cywilnych, jawnych, partnerskich komandytowych i komandytowo-akcyjnych, podlegają obowiązkowi podatkowemu na zasadach ogólnych w przypadku uzyskania dochodu z tytułu odkupienia jednostek uczestnictwa. Na dzień sporządzenia Prospektu stawka podatku wynosi 19% podstawy opodatkowania.

Należy zwrócić uwagę, iż szczególne zasady opodatkowania osób prawnych, które nie posiadają siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej regulują stosowne umowy międzynarodowe.

Podkreślenia wymaga, iż ze względu na fakt, że obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji Uczestnika Funduszu i miejsca dokonywania inwestycji, w celu ustalenia obowiązków podatkowych wskazane jest zasięgnięcie porady doradcy podatkowego lub porady prawnej.

10. Wskazanie dnia, godziny w tym dniu i miejsca, w którym najpóźniej jest publikowana Wartość Aktywów Netto poszczególnych Subfunduszy na Jednostkę Uczestnictwa, ustalona w tym Dniu Wyceny

Wartość Aktywów Netto poszczególnych Subfunduszy na Jednostkę Uczestnictwa ustalona w danym Dniu Wyceny jest publikowana na stronie internetowej www.ipopematfi.pl nie później niż o godzinie 23.00 następnego dnia roboczego po Dniu Wyceny, chyba że z przyczyn niezależnych od Towarzystwa nie jest to możliwe.

11. Wskazanie miejsca publikowania ceny zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa poszczególnych Subfunduszy

Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa, a także cena zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa poszczególnych Subfunduszy jest publikowana na stronie internetowej www.ipopematfi.pl.

12. Metody i zasady dokonywania wyceny aktywów Funduszu i Subfunduszy oraz oświadczenie firmy audytorskiej o zgodności metod i zasad wyceny aktywów funduszu opisanych w prospekcie informacyjnym z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez fundusz polityką inwestycyjną

12.1. Wartość Aktywów Netto Funduszu oraz Subfunduszy

12.1.1. Aktywa Funduszu wycenia się, a zobowiązania Funduszu ustala się według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej zgodnie z Ustawą, Statutem i rozporządzeniem ministra finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku (Dz.U.2007.249.1859 ze zm.). Aktywa Funduszu oraz Subfunduszy wycenia się w Dniu Wyceny oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, z zachowaniem zasad określonych w postanowieniach poniższych.

12.1.2. Fundusz dokonuje wyceny Aktywów Funduszu oraz Subfunduszy oraz ustala Wartość Aktywów Netto Funduszu, a także każdego Subfunduszu oraz Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w Dniach Wyceny.

12.1.3. Ostatnie dostępne kursy lokat Funduszu na Aktywnym Rynku w Dniu Wyceny Fundusz określa o godzinie 23:00. Wybór godziny 23:00 uzasadniony jest następującymi okolicznościami:

12.1.3.1. o godzinie 23:00 w przypadku GPW dostępne są kursy zamknięcia,

12.1.3.2. o godzinie 23:00 w przypadku giełdowych rynków europejskich, północnoamerykańskich, południowoamerykańskich i azjatyckich dostępne są kursy zamknięcia.

12.1.4. Wartość Aktywów Netto Funduszu jest równa wartości Aktywów Funduszu w Dniu Wyceny pomniejszonej o zobowiązania Funduszu.

12.1.5. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w Wartości Aktywów Netto Funduszu.

12.1.6. Częstotliwość i zasady dokonywania wyceny Aktywów Funduszu są wspólne dla wszystkich Subfunduszy.

12.1.7. Za wiarygodnie oszacowaną wartość godziwą uznaje się następującą wartość:

12.1.7.1. cenę z Aktywnego Rynku (poziom 1 hierarchii wartości godziwej);

12.1.7.2. w przypadku braku ceny, o której mowa w pkt 12.1.7.1., cenę otrzymaną przy zastosowaniu modelu wyceny, gdzie wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne w sposób bezpośredni lub pośredni (poziom 2 hierarchii wartości godziwej);

12.1.7.3. w przypadku braku ceny, o której mowa w pkt 12.1.7.1. i 12.1.7.2., wartość godziwą ustaloną za pomocą modelu wyceny opartego o dane nieobserwowalne (poziom 3 hierarchii wartości godziwej).

12.1.8. Za wycenę za pomocą modelu uznaje się technikę wyceny pozwalającą wyznaczyć wartość godziwą składnika aktywów lub zobowiązań poprzez przeliczenie przyszłych kwot, w szczególności przepływów pieniężnych lub dochodów i wydatków, na jedną zdyskontowaną kwotę z uwzględnieniem założeń dotyczących ryzyka, lub pozwalającą za pomocą innych powszechnie uznanych metod na oszacowanie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań, gdzie dane wejściowe do modelu są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni lub pośredni; w przypadku gdy dane obserwowalne na rynku nie są dostępne dopuszcza się zastosowanie danych nieobserwowalnych, z tym, że we wszystkich przypadkach Fundusz wykorzystuje w maksymalnym stopniu dane obserwowalne i w minimalnym stopniu dane nieobserwowalne.

12.1.9. Za dane obserwowalne uznaje się dane wejściowe do modelu odzwierciedlające założenia, które przyjęliby uczestnicy rynku podczas wyceny składnika aktywów lub zobowiązania uwzględniające w sposób bezpośredni lub pośredni:

12.1.9.1. ceny podobnych aktywów lub zobowiązań pochodzących z Aktywnego Rynku,

12.1.9.2. ceny identycznych lub podobnych aktywów lub zobowiązań pochodzących z rynku, który nie jest aktywny,

12.1.9.3. dane wejściowe do modelu inne niż ceny, o których mowa w pkt 12.1.9.1. i pkt 12.1.9.2., które są obserwowalne w odniesieniu do danego składnika aktywów lub zobowiązania w szczególności: stopy procentowe i krzywe dochodowości obserwowalne we wspólnie notowanych przedziałach, zakładaną zmienność, spread kredytowy,

12.1.9.4. dane wejściowe potwierdzone przez rynek.

12.1.10. Za dane nieobserwowalne uznaje się dane wejściowe do modelu opracowywane przy wykorzystaniu wszystkich wiarygodnych informacji dostępnych w danych okolicznościach na temat założeń przyjmowanych przez uczestników rynku, które spełniają cel wyceny wartości godziwej.

12.2. Lokaty notowane na Aktywnym Rynku

12.2.1. Składniki lokat notowanych na Aktywnym rynku wyceniane są w sposób następujący:

12.2.1.1. Wartość godziwą składników lokat Funduszu notowanych na Aktywnym Rynku wyznacza się w oparciu o ostatni dostępny w momencie dokonywania wyceny kurs danego składnika lokat z Aktywnego Rynku.

12.2.1.2. Jeżeli dokonanie wyceny na podstawie punktu 12.2.1.1. nie jest możliwe, wówczas składniki lokat Funduszu wycenia się przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w pkt 12.1.7.2. albo 12.1.7.3.

12.2.2. W przypadku, gdy składnik lokat Funduszu jest przedmiotem obrotu na więcej niż jednym Aktywnym Rynku, wartością godziwą jest kurs ustalony na rynku głównym.

12.2.3. Podstawowym kryterium wyboru rynku głównego, o którym mowa w ppkt 12.2.2. jest wolumen obrotu na danym składniku lokat. W przypadku braku możliwości obiektywnego, wiarygodnego ustalenia wielkości wolumenu obrotu, Fundusz stosuje kolejne, możliwe do zastosowania kryterium:

12.2.3.1. liczba zawartych transakcji na danym składniku lokat, lub

12.2.3.2. ilość danego składnika lokat wprowadzonego do obrotu na danym rynku, lub

12.2.3.3. kolejność wprowadzenia do obrotu, lub

12.2.3.4. możliwość dokonania przez Fundusz transakcji na danym rynku.

12.2.4. Wyboru rynku głównego, o którym mowa w ppkt 12.2.2., dokonuje się na koniec każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego.

12.2.5. Ostatnie dostępne kursy, o których mowa w ppkt 12.2.1., w dniu dokonywania wyceny Fundusz określa o godzinie 23:00. Wybór godziny 23:00 uzasadniony jest następującymi okolicznościami:

12.2.5.1. o godzinie 23:00 w przypadku GPW dostępne są kursy zamknięcia,

12.2.5.2. o godzinie 23:00 w przypadku giełdowych rynków europejskich, północnoamerykańskich, południowoamerykańskich i azjatyckich dostępne są kursy zamknięcia.

12.2.6. Zgodnie z postanowieniami ustępów powyższych będą wyceniane następujące lokaty Funduszu notowane na Aktywnym Rynku

12.2.6.1. akcje,

12.2.6.2. warranty subskrypcyjne,

12.2.6.3. prawa do akcji,

12.2.6.4. prawa poboru,

12.2.6.5. kwity depozytowe

12.2.6.6. listy zastawne,
12.2.6.7. dłużne papiery wartościowe,
12.2.6.8. instrumenty pochodne,
12.2.6.9. certyfikaty inwestycyjne,
12.2.6.10. tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą.

12.3. Lokaty nienotowane na Aktywnym Rynku

12.3.1. Wartość składników lokat Funduszu nienotowanych na Aktywnym Rynku wyznacza się w następujący sposób

12.3.1.1. obligacji, bonów skarbowych, bonów pieniężnych, kwitów depozytowych, listów zastawnych, weksli, – według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej ustalonej przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej, z zastrzeżeniem pkt 12.3.2 poniżej;

12.3.1.2. dłużnych papierów wartościowych zawierających wbudowane instrumenty pochodne - według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej ustalonej przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej, z zastrzeżeniem pkt 12.3.2 poniżej

12.3.1.3. akcji - według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej ustalonej przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej;

12.3.1.4. warrantów subskrypcyjnych, praw do akcji i praw poboru – według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej ustalonej przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej;;

12.3.1.5. Instrumentów Pochodnych – według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej ustalonej przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej;.

12.3.1.6. jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą – w oparciu o ostatnio ogłoszoną wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny lub tytuł uczestnictwa w dniu wyceny, z uwzględnieniem zdarzeń mających wpływ na wartość godziwą, jakie miały miejsce po dniu ogłoszenia wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny lub tytuł uczestnictwa;

12.3.1.7. depozytów – według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej ustalonej przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej, z zastrzeżeniem pkt 12.3.2 poniżej.

12.3.1.8. wierzytelności pieniężnych – według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej ustalonej przy zastosowaniu modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej, z zastrzeżeniem pkt 12.3.2 poniżej;.

12.3.2. W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych:

- pierwotnym terminie zapadalności nie dłuższym niż 92 dni, który to termin dotychczas nie podlegał wydłużeniu, oraz
- niepodlegających operacjom objęcia dłużnych papierów wartościowych kolejnej emisji połączonych z umorzeniem posiadanych przez fundusz dłużnych papierów wartościowych wcześniejszej emisji

dopuszcza się wycenę metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości składnika aktywów.

12.3.3. Modele wyceny, o których mowa w ppkt 12.3.1., będą stosowane w sposób ciągły. Każda zmiana modelu wyceny będzie publikowana w sprawozdaniu finansowym Funduszu przez dwa kolejne okresy sprawozdawcze.

12.3.4. Modele i metody wyceny składników lokat Funduszu, o których mowa w ppkt 12.3.1., podlegają uzgodnieniu z Depozytariuszem.

12.4. Pożyczki papierów wartościowych

12.4.1. Należności z tytułu udzielonej pożyczki papierów wartościowych wycenia się według zasad przyjętych dla tych papierów wartościowych.

12.4.2. Przedmiotem pożyczki papierów wartościowych mogą być wszystkie papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, których nabycie jest dopuszczalne przez Fundusz.

12.5. Papiery wartościowe nabyte (zbyte) z przyrzeczeniem odkupu

12.5.1. Transakcje, w których druga strona zobowiązuje się wobec funduszu do przeniesienia prawa własności papierów wartościowych w dacie uzgodnionej w warunkach transakcji w zamian za zapłatę określonej kwoty przez fundusz, a fundusz zobowiązuje się do zwrotnego przeniesienia prawa własności równoważnych papierów wartościowych w dacie zapadalności transakcji w zamian za zapłatę określonej kwoty przez drugą stronę (tzw. transakcje reverse repo / buy-sell back) i depozyty bankowe wycenia się począwszy od dnia ujęcia w księgach za pomocą modelu wyceny, o którym mowa w art. 12.1.7.2. albo 12.1.7.3. powyżej, a w przypadku transakcji o terminie zapadalności nie dłuższym niż 92 dni dopuszcza się wycenę metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości składnika aktywów.

12.5.2. Transakcje, w których fundusz zobowiązuje się wobec drugiej strony do przeniesienia prawa własności papierów wartościowych w dacie uzgodnionej w warunkach transakcji w zamian za zapłatę określonej kwoty przez drugą stronę, a druga strona zobowiązuje się do zwrotnego przeniesienia prawa własności równoważnych papierów wartościowych w dacie zapadalności transakcji w zamian za zapłatę określonej kwoty przez fundusz (tzw. transakcje repo/sell-buy back), a także zaciągnięte kredyty i pożyczki środków pieniężnych oraz dłużne instrumenty finansowe

wyemitowane przez fundusz wycenia się począwszy od dnia ujęcia w księgach przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

12.6. Aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych

12.6.1. Aktywa oraz zobowiązania Funduszu denominowane w walutach obcych wycenia się lub ustala w walucie, w której są notowane na Aktywnym Rynku, a w przypadku gdy nie są notowane na Aktywnym Rynku – w walucie, w której są denominowane.

12.6.2. Aktywa oraz zobowiązania Funduszu, o których mowa w ppkt 12.6.1., wykazuje się w PLN, po przeliczeniu według ostatniego dostępnego średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

12.6.3. Wartość Aktywów Funduszu notowanych lub denominowanych w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie wylicza kursu, określa się w relacji do waluty USD, a jeżeli nie jest to możliwe – do waluty EUR.

12.7. Oświadczenie firmy audytorskiej

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
ul. Postępu 12
02-676 Warszawa
Polska

tel.: +48 22 543 16 00
fax: +48 22 543 16 01
e-mail: office@bdo.pl
www.bdo.pl

Raport niezależnego biegłego rewidenta z wykonania usługi atestacyjnej, dostarczającej racjonalnego poziomu pewności, wydany w imieniu firmy audytorskiej o zgodności metod i zasad wyceny aktywów

IPOPEMA Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego

opisanych w prospekcie informacyjnym z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez każdy z wydzielonych Subfunduszy polityką inwestycyjną (zwany dalej „Oświadczeniem")

Dla Zarządu IPOPEMA Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Opis zagadnienia i stosowane kryteria

Na zlecenie Zarządu IPOPEMA Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. (dalej „Towarzystwo") wykonaliśmy usługę atestacyjną w celu potwierdzenia zgodności metod i zasad wyceny aktywów subfunduszy:

1. IPOPEMA Konserwatywny,
2. IPOPEMA Dłużny,
3. IPOPEMA Obligacji,
4. IPOPEMA Aktywnej Selekcji,
5. IPOPEMA Małych i Średnich Spółek (poprzednia nazwa IPOPEMA Akcji),
6. IPOPEMA Globalnych Megatrendów,
7. IPOPEMA Emerytura Plus,
8. IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych (poprzednia nazwa IPOPEMA Portfel Polskich Funduszy),
9. IPOPEMA Short Equity,
10. IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych,

(dalej „Subfundusze"), wydzielonych w ramach IPOPEMA Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego (dalej „Fundusz") z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także zgodności i kompletności tych metod i zasad z polityką inwestycyjną Subfunduszy.

Do oceny zgodności metod i zasad z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także zgodności i kompletności tych metod i zasad z polityką inwestycyjną Subfunduszy, posłużono się kryteriami zgodności z wymogami:

- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.) (dalej „ustawa o rachunkowości"),
- ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 605, z późn. zm.)) (dalej „ustawa o funduszach inwestycyjnych"),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. 2007 nr 249, poz. 1859) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 grudnia 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2436) (dalej „Rozporządzenie").

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy, KRS: 0000729684, REGON: 141222257, NIP: 108-000-42-12. Biura BDO w Polsce: Katowice 40-007, ul. Uniwersytecka 13, tel.: +48 32 661 06 00, katowice@bdo.pl; Kraków 31-548, al. Pokoju 1, tel.: +48 12 378 69 00, krakow@bdo.pl; Poznań 60-650, ul. Piątkowska 165, tel.: +48 61 622 57 00, poznan@bdo.pl; Wrocław 53-332, ul. Powstańców Śląskich 7a, tel.: +48 71 734 28 00, wroclaw@bdo.pl

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest członkiem BDO International Limited, brytyjskiej spółki i częścią międzynarodowej sieci BDO, złożonej z niezależnych spółek członkowskich

Metody i zasady wyceny aktywów przyjęte przez Subfundusze zostały opisane w Rozdziale III, Art. 12 Prospektu Informacyjnego Funduszu (dalej „Prospekt").

Polityki inwestycyjne Subfunduszy są zamieszczone w Części II Statutu Funduszu zamieszczonego w Prospekcie Informacyjnym, odpowiednio:

- w Rozdziale XV, Art. 44 - 49 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Short Equity,
- w Rozdziale XVI, Art. 55 - 60 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek,
- w Rozdziale XVII, Art. 66 - 71 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny,
- w Rozdziale XVIII, Art. 77 - 82 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Aktywnej Selekcji,
- w Rozdziale XIX, Art. 88 - 93 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych,
- w Rozdziale XX, Art. 99 - 104 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Obligacji,
- w Rozdziale XXI, Art. 110 - 115 Statutu Funduszu dla Subfunduszu Globalnych Megatrendów,
- w Rozdziale XXIII, Art. 132 -137 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Dłużny,
- w Rozdziale XXIV, Art. 143 - 148 Statutu Funduszu dla Subfunduszu IPOPEMA Emerytura Plus,
- w Rozdziale XXV, Art. 154 - 159 Statutu Funduszu dla Subfunduszu Obligacji Korporacyjnych.

Podstawa przedmiotu zagadnienia oraz mające zastosowanie kryteria

Przeprowadzona usługa atestacyjna o racjonalnej pewności została przeprowadzona w odniesieniu do Prospektu Informacyjnego w celu wyrażenia wniosku, czy metody i zasady wyceny aktywów Subfunduszy opisane w Prospekcie Informacyjnym są, we wszystkich istotnych aspektach zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości, Ustawy o funduszach inwestycyjnych i Rozporządzenia oraz kompletne i zgodne z politykami inwestycyjnymi przyjętymi przez Subfundusze.

Odpowiedzialność Zarządu Towarzystwa

Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za wybór i przyjęcie odpowiednich metod i zasad wyceny aktywów Subfunduszy, ich zgodność z przepisami Ustawy o rachunkowości, Ustawy o funduszach inwestycyjnych i Rozporządzenia oraz zgodność i kompletność zasad i metod wyceny aktywów z politykami inwestycyjnymi przyjętymi przez Subfundusze.

Ponadto, Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za zapewnienie, iż dokumentacja przekazana biegłemu rewidentowi jest właściwa i kompletna. Zarząd Towarzystwa jest również odpowiedzialny za zapewnienie działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie pozwalającymi na uzasadnione stwierdzenie, iż dokumentacja ta jest wolna od istotnych nieprawidłowości, wywołanych oszustwami lub błędem.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było przeprowadzenie prac atestacyjnych o racjonalnej pewności w odniesieniu do metod i zasad wyceny aktywów Subfunduszy opisanych w Prospekcie Informacyjnym i wyrażenie, na podstawie przeprowadzonych procedur, wniosku dającego racjonalną pewność na temat zgodności tych metod i zasad wyceny aktywów Subfunduszy z przepisami Ustawy o rachunkowości, Ustawy o funduszach inwestycyjnych i Rozporządzenia oraz o ich kompletności i zgodności z politykami inwestycyjnymi przyjętymi przez Subfundusze.

Nasze prace wykonaliśmy stosownie do Krajowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (zmienionego) *Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych* przyjętego Uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 roku („Standard"). Standard ten nakłada na nas obowiązek postępowania zgodnie z wymogami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia procedur w taki sposób, aby móc wyrazić wniosek dający racjonalną pewność, czy metody i zasady wyceny aktywów Subfunduszy są, we wszystkich istotnych aspektach, zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości, Ustawy o funduszach inwestycyjnych i Rozporządzenia oraz kompletne i zgodne z politykami inwestycyjnymi przyjętymi przez Subfundusze.

Stosujemy Międzynarodowy Standard Kontroli Jakości 1 (MSKJ 1), zgodnie z którym prowadzimy efektywny system kontroli jakości, obejmujący udokumentowane zasady i procedury dotyczące zgodności z wymogami etyki zawodowej, standardów zawodowych oraz stosowanymi wymogami prawa i wymogami regulacyjnymi.

Spełniamy wymogi niezależności oraz inne wymogi etyki zawodowej określone w Kodeksie Etyki Zawodowych Księgowych wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych i wprowadzonego jako zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, w którym określono kluczowe zasady uczciwości, obiektywizmu, kompetencji zawodowych, należytej staranności oraz poufności i profesjonalnego postępowania.

Podsumowanie wykonanych prac

Nasza praca polegała na przeanalizowaniu opisanych w Prospekcie Informacyjnym metod i zasad wyceny aktywów Subfunduszy i porównaniu ich z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, w szczególności wymogami Ustawy o rachunkowości, Ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz wymogami Rozporządzenia, a także na zapoznaniu się z politykami inwestycyjnymi przyjętymi przez Subfundusze i weryfikacji, czy metody i zasady wyceny aktywów są zgodne z tymi politykami oraz uwzględniają wszystkie inwestycje przewidziane w statucie Funduszu.

Uważamy, że przeprowadzone prace dostarczyły wystarczającej podstawy do sporządzenia niniejszego oświadczenia. Nasze zadanie nie obejmowało weryfikacji, czy opisane metody i zasady były stosowane do wyceny aktywów Funduszu ani też, czy polityki inwestycyjne były przestrzegane przez Subfundusze.

Wniosek niezależnego biegłego rewidenta

Naszym zdaniem opisane w Prospekcie Informacyjnym metody i zasady wyceny aktywów Subfunduszy są, we wszystkich istotnych aspektach, zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości, Ustawy o funduszach inwestycyjnych i Rozporządzenia oraz zgodne i kompletne z politykami inwestycyjnymi przyjętymi przez Subfundusze.

Ograniczenia wykorzystania

Niniejsze oświadczenie zostało sporządzone dla Zarządu Towarzystwa wyłącznie w celu dołączenia do Prospektu informacyjnego Funduszu oraz dla użytkowników Prospektu Informacyjnego.

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie

wpisanej na listę firm audytorskich pod numerem 3355

w imieniu której działa kluczowy biegły rewident

Signed by /
Podpisano przez:

Michał Tomczyk

Date / Data:
2022-01-31
10:16

Michał Tomczyk

Kluczowy Biegły Rewident
Nr w rejestrze 13503

Warszawa, 31 stycznia 2022 r.

4

13. Informacja o utworzeniu rady inwestorów w Funduszu

Fundusz nie przewiduje utworzenia rady inwestorów.

14. Informacja o zasadach i trybie działania Zgromadzenia Uczestników

14.1. Zwoływanie Zgromadzenia Uczestników

14.1.1. W przypadkach przewidzianych w Ustawie w Funduszu może zostać zwołane Zgromadzenie Uczestników.

14.1.2. O zwołaniu Zgromadzenia Uczestników Towarzystwo ogłosi w sposób wskazany w art. 35 ust. 1 statutu, a następnie zawiadomi o tym każdego Uczestnika indywidualnie przesyłką poleconą lub na trwałym nośniku informacji co najmniej na 21 dni przed planowanym terminem Zgromadzenia Uczestników.

14.1.3. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w pkt. 14.1.2.

14.2. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników

14.2.1. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników są Uczestnicy wpisani do Rejestru Uczestników Funduszu według stanu na koniec drugiego dnia roboczego poprzedzającego dzień Zgromadzenia Uczestników.

14.2.2. Uczestnik może wziąć udział w Zgromadzeniu Uczestników osobiście lub przez pełnomocnika.

14.2.3. Pracownicy oraz członkowie organów Towarzystwa mogą być obecni podczas obrad Zgromadzenia Uczestników.

14.2.4. Za zgodą Zarządu Towarzystwa podczas Zgromadzenia Uczestników mogą być także obecne inne osoby.

14.3. Tryb działania oraz podejmowania uchwał Zgromadzenia Uczestników

14.3.1. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w pkt. 14.1.2.

14.3.2. Zgromadzenie Uczestników podejmuje uchwały na posiedzeniach, a z ich przebiegu sporządza się protokół.

14.3.3. Każda cała Jednostka Uczestnictwa upoważnia Uczestnika do oddania jednego głosu.

14.3.4. Zgromadzenie Uczestników otwiera oraz prowadzi osoba wyznaczona na przewodniczącego przez Zarząd Towarzystwa. Osoba ta w szczególności:

14.3.4.1. zapewnienia prawidłowy przebieg Zgromadzenia Uczestników,

14.3.4.2. udziela głosu,

14.3.4.3. wydaje zarządzenia porządkowe,

14.3.4.4. zarządza głosowania, czuwa nad ich prawidłowym przebiegiem oraz ogłasza ich wyniki,

14.3.4.5. rozstrzyga wątpliwości proceduralne.

14.3.5. Przewodniczący może odebrać głos osobie niestosującej się do uwag przewodniczącego lub w inny sposób zakłócającej przebieg posiedzenia. W wyjątkowych okolicznościach przewodniczący może nakazać takiej osobie opuszczenie sali obrad.

14.3.6. Po rozpoczęciu obrad sprawdzana jest tożsamość zebranych osób, liczba przysługujących im głosów oraz czy uczestniczą w nim Uczestnicy posiadający co najmniej 50% Jednostek Uczestnictwa według stanu na dwa dni robocze przed dniem Zgromadzenia Uczestników.

14.3.7. Zgromadzenie Uczestników może przyjąć swój regulamin.

14.3.8. Przed podjęciem uchwały Zarząd Towarzystwa lub osoba przez niego upoważniona przedstawia Uczestnikom swoją rekomendację oraz udziela wyjaśnień dotyczących zagadnienia związanego z koniecznością zwołania Zgromadzenia Uczestników.

14.3.9. Przed podjęciem uchwały każdy Uczestnik może wnioskować o przeprowadzenie dyskusji w przedmiocie zasadności wyrażenia przez Zgromadzenie Uczestników zgody.

14.3.10. Głosowanie nad uchwałą jest jawne.

14.3.11. Uchwały Zgromadzenia Uczestników są protokołowane przez notariusza.

14.4. Powiadamianie Uczestników oraz zaskarżanie uchwał Zgromadzenia Uczestników

14.4.1. Uchwały podjęte przez Zgromadzenie Uczestników będą publikowane przez Towarzystwo w sposób wskazany w art. 35 ust. 1 statutu najpóźniej w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.

14.4.2. Uchwała Zgromadzenia Uczestników sprzeczna z Ustawą może być zaskarżona na zasadach określonych w Ustawie.

14.4.3. W przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały Zgromadzenia Uczestników sąd, na wniosek Towarzystwa, może zasądzić od Uczestnika kwotę do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Nie wyłącza to możliwości dochodzenia przez Towarzystwo lub Fundusz odszkodowania na zasadach ogólnych.

Rozdział III.1 Subfundusz IPOPEMA Konserwatywny

1.

1.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

1.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu będą Instrumenty Rynku Pieniężnego i depozyty bankowe.
Subfundusz lokuje w:

1) Instrumenty dłużne oraz Depozyty – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
2) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 10% wartości Aktywów Subfunduszu,
3) Depozyty – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) Instrumenty dłużne emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
5) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu.

Subfundusz może nabywać Aktywa zagraniczne do 35 % Aktywów Subfunduszu. Subfundusz może nabywać Aktywa denominowane w walucie obcej bądź euro do 35 % Aktywów Subfunduszu. Subfundusz może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego oraz w celu sprawnego zarządzania ryzykiem walutowym.
Subfundusz nie stanowi „*funduszu rynku pieniężnego*" w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego.

1.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

1.1.2.1. Subfundusz IPOPEMA Konserwatywny będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

1.1.2.2. Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu jest ocena dochodowości dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego lub depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności.

1.1.2.3. Subfundusz może zakładać depozyty wyłącznie w banku krajowym lub instytucji kredytowej, które posiadają fundusze własne w wysokości nie mniejszej niż równowartość w złotych kwoty 10 000 000 euro, ustalonej przy zastosowaniu średniego kursu wyliczonego przez Narodowy Bank Polski na dzień podpisania umowy depozytu.

1.1.2.4. Subfundusz jest obowiązany rozwiązać umowę depozytu w przypadku:

1. powzięcia przez Subfundusz informacji, iż bank lub instytucja kredytowa przestają spełniać wymogi określone powyżej - nie później niż 30 dni od powzięcia tej informacji, z uwzględnieniem interesu Uczestników,
2. powzięcia przez Subfundusz informacji, iż bank lub instytucja kredytowa stały się niewypłacalne — niezwłocznie, z uwzględnieniem interesu Uczestników.

1.1.2.5. Wartość lokat w dłużne papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, które nie są klasyfikowane jako Instrumenty Rynku Pieniężnego, nie może spowodować przekroczenia ograniczeń dotyczących maksymalnego terminu do wykupu lokat w portfelu Subfunduszu określonych w statucie.

1.1.2.6. Subfundusz nie może dokonywać lokat w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.

1.1.2.6.1. .

1.1.2.7. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa poniżej, Subfundusz IPOPEMA Konserwatywny podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności: wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej, wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej, wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów, kryterium płynności.

1.1.2.8. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych:

adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

1.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

1.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Nie dotyczy.

1.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Nie dotyczy.

1.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

1.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

1.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

1.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe w szczególności wpływ ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

1.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

1.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.

1.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

1.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.
Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

1.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

1.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

1.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

1.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.

Polityka inwestycyjna Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny zakłada koncentrację portfela lokat na krótkoterminowych instrumentach dłużnych innych niż Skarb Państwa, w tym w szczególności na instrumentach dłużnych emitowanych przez przedsiębiorstwa. Istotnym czynnikiem ryzyka związanym z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem jest ryzyko kształtowania się tzw. spreadów korporacyjnych (różnic w dochodowości pomiędzy obligacjami poszczególnych emitentów a obligacjami emitowanymi przez Skarb Państwa). Spready te kształtują się między innymi w oparciu o ocenę ogólnej koniunktury gospodarczej, która wpływa na ogólną zdolność sektora przedsiębiorstw do spłacania zaciągniętych zobowiązań. Wzrost wartości spreadów korporacyjnych może mieć negatywny wpływ na wartość dokonanych przez Subfundusz lokat w instrumenty dłużne poszczególnych emitentów.

Głównym czynnikiem ryzyka wpływającym na ryzyko związane z polityką inwestycyjną Subfunduszu jest ryzyko stóp procentowych w obszarze krótkoterminowych instrumentów dłużnych. W szczególności istnieje ryzyko, że stopy te mogą kształtować się poniżej stóp oprocentowania depozytów bankowych oferowanych osobom fizycznym. W przypadku dokonywania lokat w krótkoterminowe instrumenty dłużne emitentów innych niż Skarb Państwa, szczególnie ważnymi czynnikami ryzyka są ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności. Brak możliwości wykupu instrumentów przez poszczególnych emitentów może mieć negatywny wpływ na zmiany wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Brak możliwości upłynnienia poszczególnych składników lokat przed terminem wykupu również może mieć negatywny wpływ na zmiany wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

W przypadku dokonywania lokat w instrumenty objęte jednym ze wskazanych powyżej ratingów inwestycyjnych, istnieje ryzyko związane ze zmianami tych ratingów oraz z nietrafnością przyznanych ocen ratingowych. Konieczność obniżenia ratingu przez agencję, która go przyznała, może mieć negatywny wpływ na wartość poszczególnych składników lokat, a tym samym na wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

1.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

1.2.2.1. **Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją**

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są

ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

1.2.2.2. **Ryzyko związane z zawarciem określonych umów**

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

1.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**

Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

1.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**

Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

1.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub

wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

1.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu
Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem;
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu;
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.
Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo
Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.
Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy,

Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1.2.2.7. **Ryzyko niewypłacalności gwaranta**

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

1.2.2.8. **Ryzyko inflacji**

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

1.2.2.9. **Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego**

Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

1.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Subfundusz przeznaczony jest dla:

1) klientów indywidualnych, którzy poszukują ochrony i pomnażania kapitału przy zachowaniu wysokiej płynności,
2) firm i instytucji, dla których Subfundusz jest dobrym sposobem na inwestowanie nadwyżek finansowych ze względu na wysoką płynność i atrakcyjną stopę zwrotu.

Rekomendowany okres inwestycji to co najmniej 6 miesięcy.

1.4. Wysokość opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

1.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 74 i art. 75 Statutu Funduszu.

1.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 2,08%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 1,20%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 0,52%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii D: 0,61%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii P: 0,43%
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 0,32%

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:

Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100 %
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

1.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

1.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi:

1.4.3.1.1. 1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
1.4.3.1.2. 1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
1.4.3.1.3. 1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
1.4.3.1.4. 1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
1.4.3.1.5. 1,75% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
1.4.3.1.6. 1,50% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
1.4.3.1.7. 1,25% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
1.4.3.1.8. 1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
1.4.3.1.9. 1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
1.4.3.1.10. 1% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
1.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
1.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
1.4.3.1.13. 1,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
1.4.3.1.14. 1,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
1.4.3.1.15. 1,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
1.4.3.1.16. 1,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
1.4.3.1.17. 1,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
1.4.3.1.18. 1,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
1.4.3.1.19. 1,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
1.4.3.1.20. 1,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
1.4.3.1.21. 1,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
1.4.3.1.22. 1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
1.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

1.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 Statutu jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%, z wyjątkiem

Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

1.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

1.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

1.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

1.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

1.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

1.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

Towarzystwo nie pobiera opłaty zmiennej za zarządzanie Subfunduszem.

1.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

1.4.5.1. Towarzystwo pobiera opłatę stałą za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Konserwatywny.

1.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Konserwatywny nie może być wyższe niż:

1.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1%,
1.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 1,25%,
1.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 0,75%,
1.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 1%,
1.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 1%,
1.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 1%,
1.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 1%,
1.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1%,
1.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,25%,
1.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,25%,
1.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 0,75%,
1.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
1.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 0,9%,
1.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 0,9%,
1.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 0,9%,

1.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 0,9%,
1.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 0,9%,
1.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 0,9%,
1.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 0,9%,
1.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 0,9%,
1.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 0,9%,
1.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 0,9%,
1.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

-w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

1.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie dla Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

1.4.5.4. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

1.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

1.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

1.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021, wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 14 225 233,69 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 62 397 315,52 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 6 643 219,82 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 2 029 792,19 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii D, 131 532,89 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii P oraz 993,02 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S.

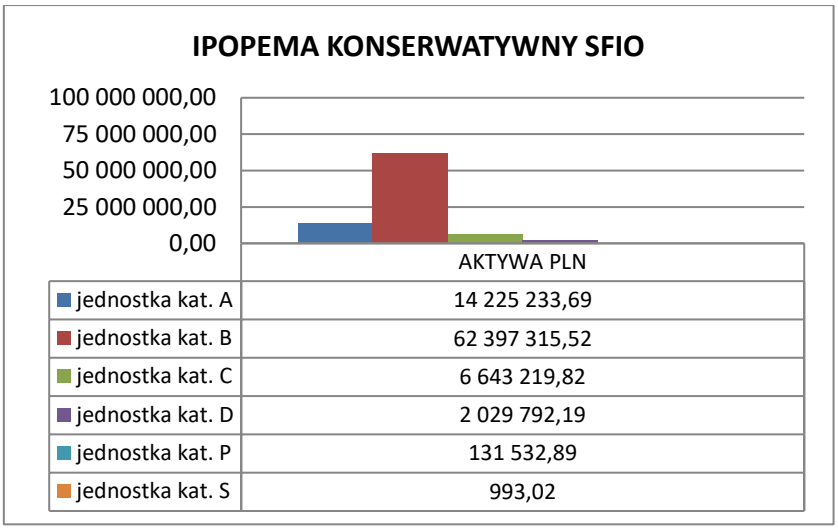

	AKTYWA PLN
jednostka kat. A	14 225 233,69
jednostka kat. B	62 397 315,52
jednostka kat. C	6 643 219,82
jednostka kat. D	2 029 792,19
jednostka kat. P	131 532,89
jednostka kat. S	993,02

1.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, przez odpowiednio 2, 3 oraz 5.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu:
- za ostatnie 2 lata wynosiła -0,90% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, -1,15% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B, -0,36%dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C oraz -0,39% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii D.
- za ostatnie 3 lata wynosiła 0,12% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, -0,14%dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 0,67% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.
- za ostatnie 5 lat wynosiła 1,22% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 0,96% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 1,81% dla jednostek uczestnictwa kategorii C.

Jednostki Uczestnictwa kategorii P zostały zaoferowane w trakcie 2020 roku, natomiast Jednostki Uczestnictwa kategorii S zostały zaoferowane w 2021 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3 oraz 5 lat.

Jednostki Uczestnictwa kategorii D zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tej kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 3 oraz 5 lat.

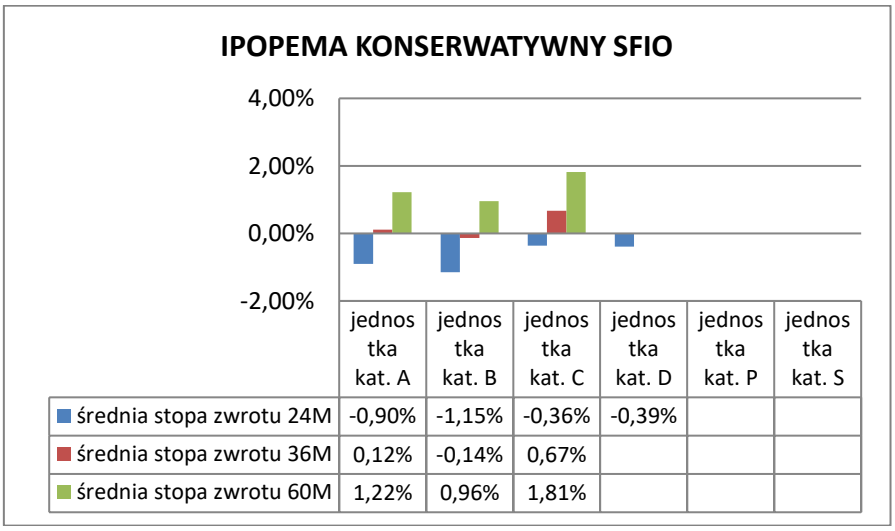

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. D	jednostka kat. P	jednostka kat. S
średnia stopa zwrotu 24M	-0,90%	-1,15%	-0,36%	-0,39%		
średnia stopa zwrotu 36M	0,12%	-0,14%	0,67%			
średnia stopa zwrotu 60M	1,22%	0,96%	1,81%			

1.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającym zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu (benchmark) jest stopa WIBID 6M.

1.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła 0,47%, za ostatnie 3 lata wynosiła 0,85%, a za ostatnie 5 lat wyniosła 1,17%.

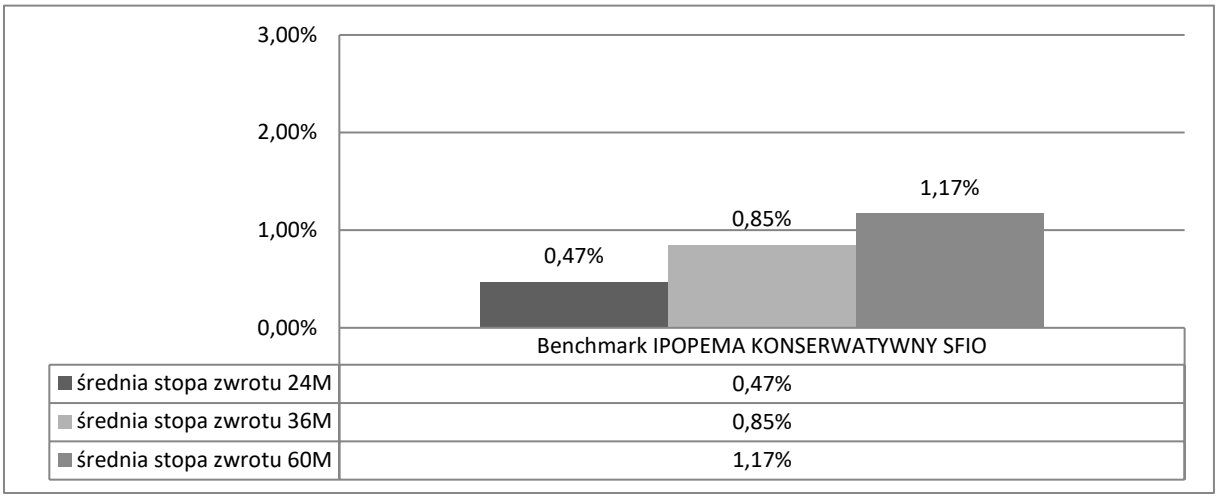

1.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.2 Subfundusz IPOPEMA Dłużny

2.

2.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

2.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Subfundusz inwestuje w:

1) Instrumenty dłużne, jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz Depozyty (z uwzględnieniem pkt 3 poniżej) – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
2) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
3) Depozyty – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.

Do 20% wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:

1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
2) Instrumentów dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust.8 Statutu.

Fundusz na rachunek Subfunduszu nie może dokonywać lokat w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

2.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

2.1.2.1. Fundusz, na rachunek Subfunduszu, będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

2.1.2.2. Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał lokat, zgodnie z ustalonymi limitami, biorąc pod uwagę: ocenę dochodowości dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz Depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub odpowiednio banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności, bieżącą oraz prognozowaną sytuację finansową przedsiębiorstw emitujących dłużne papiery wartościowe, ryzyko walutowe, zmiany wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych Funduszy Dłużnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, ocenę wyników inwestycyjnych dokonywaną w oparciu o wskaźniki służące do analizy Funduszy Dłużnych, poziom opłat i prowizji obowiązujących w Funduszach Dłużnych oraz częstotliwość i dostępność wyceny Funduszy Dłużnych.

2.1.2.3. Przez Fundusze Dłużne należy rozumieć fundusze inwestycyjne, fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują co najmniej 50% swoich aktywów w depozyty bankowe i instrumenty dłużne lub w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują co najmniej 50% aktywów w depozyty bankowe i instrumenty dłużne.

2.1.2.4. Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne z uwzględnieniem warunków ekonomicznych i prognozowanej sytuacji na globalnych rynkach dłużnych instrumentów finansowych, celu inwestycyjnego oraz zasad dywersyfikacji lokat Subfunduszu a w szczególności wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej, analizy ryzyka stopy procentowej i ryzyka kredytowego emitentów oraz kryterium płynności.

2.1.2.5. Fundusz dokonuje lokat Subfunduszu w Instrumenty Pochodne kierując się płynnością, ceną, dostępnością, zgodnością ze strategią i celem inwestycyjnym Subfunduszu.

2.1.2.6. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku instrumentów udziałowych (takich jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne): ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta, prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta, prognozowany wzrost wyceny rynkowej papieru wartościowego w ujęciu nominalnym, prognozowana stopa zwrotu z papieru wartościowego w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi papierami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu, dodatkowo w przypadku praw poboru – poza kryteriami określonymi powyżej – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki; w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów

Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

2.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

2.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością.

2.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

2.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

2.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

2.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

2.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:
- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

2.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

2.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

2.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw.

sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

2.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

2.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

2.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

2.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

2.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.

Subfundusz należy do kategorii funduszy instrumentów dłużnych. Jednym z podstawowych czynników ryzyka związanych z tą polityką inwestycyjną jest ryzyko stóp procentowych. W szczególności dotyczy to zmian dochodowości instrumentów dłużnych o zróżnicowanych terminach zapadalności. Wzrost rynkowych stóp procentowych może mieć negatywny wpływ na wartość dokonanych przez Subfundusz lokat w obligacje o oprocentowaniu stałym.

Strategia zarządzania Subfunduszem zakłada koncentrację na instrumentach emitowanych przez podmioty inne niż Skarb Państwa, w tym w szczególności na obligacjach emitowanych przez przedsiębiorstwa. Istotnym czynnikiem ryzyka związanym z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem jest ryzyko kształtowania się tzw. spreadów korporacyjnych (różnic w dochodowości pomiędzy obligacjami poszczególnych emitentów a obligacjami emitowanymi przez Skarb Państwa). Spready te kształtują się między innymi w oparciu o ocenę ogólnej koniunktury gospodarczej, która wpływa na ogólną zdolność sektora

przedsiębiorstw do spłacania zaciągniętych zobowiązań. Wzrost wartości spreadów korporacyjnych może mieć negatywny wpływ na wartość dokonanych przez Subfundusz lokat w instrumenty dłużne poszczególnych emitentów.
Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego ze strategią zarządzania Subfunduszem ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. W szczególności dotyczy to trafności oceny ryzyka kredytowego poszczególnych emitentów. Nietrafne oceny tego ryzyka mogą skutkować dokonaniem lokat w instrumenty dłużne, których emitenci nie będą w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań. Może to mieć negatywny wpływ na stopę zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

2.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

2.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

2.2.2.2. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia

powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

2.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**
Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

2.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**
Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

2.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**
Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

2.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu
Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.
Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo
Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.
Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty,

z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2.2.2.7. Ryzyko niewypłacalności gwaranta
Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

2.2.2.8. Ryzyko inflacji
Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

2.2.2.9. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego
Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

2.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla ostrożnych inwestorów, szukających zysków w długim horyzoncie inwestycyjnym, akceptujących umiarkowane ryzyko inwestycji oraz wahania cen.
W przypadku wzrostu rynkowych stóp procentowych, istnieje ryzyko pogorszenia wyników Subfunduszu. W szczególności, w okresie wzrostu stóp procentowych Subfundusz może przynosić gorsze stopy zwrotu niż lokata bankowa.
Rekomendowany czas inwestycji to co najmniej 2 lata.

2.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

2.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 140 i art. 141 Statutu Funduszu.

2.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 1,43%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 1,52%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 0,40%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii D: 0,26%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii P: 0,46%
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 1,12%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100 %
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

2.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

2.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi:

2.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
2.4.3.1.2. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
2.4.3.1.3. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
2.4.3.1.4. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,

2.4.3.1.5. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
2.4.3.1.6. 4,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
2.4.3.1.7. 3,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
2.4.3.1.8. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
2.4.3.1.9. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
2.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
2.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
2.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
2.4.3.1.13. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
2.4.3.1.14. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
2.4.3.1.15. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
2.4.3.1.16. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
2.4.3.1.17. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
2.4.3.1.18. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
2.4.3.1.19. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
2.4.3.1.20. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
2.4.3.1.21. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
2.4.3.1.22. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
2.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

2.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, C, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

2.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

2.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

2.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

2.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

2.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

2.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

2.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$RWZt=max\{0; S^* [SWANJU_t – WANJU_0 *(1+Bench)]*LJU_{t-1}\}$
gdzie:

RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
S - obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20%;
$SWANJU_t$ – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
$WANJU_0$ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu $WANJU_0$ przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – oznacza referencyjną stopę zwrotu dla Subfunduszu na poziomie 75% Treasury BondSpot Poland Index + 25% WIBID ON w danym okresie rozliczeniowym;
LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.

2.4.4.2. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.

2.4.4.3. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20% W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20%.

2.4.4.4. Opłata zmienna będąca częścią wynagrodzenia za zarządzanie Towarzystwa z tytułu zarządzania Subfunduszem, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, stanowiła 0,31% średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu, za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

2.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

2.4.5.1. Towarzystwo pobiera wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Dłużny.

2.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:

2.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1,8%,
2.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2,0%,
2.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1,5%
2.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 1,2%,
2.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2%,
2.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2%,
2.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2%,
2.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1,5%,
2.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,75%,
2.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,75%,
2.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,4%,
2.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
2.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,5%,
2.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,5%,
2.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,5%,
2.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,5%,
2.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,5%,
2.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,5%,
2.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,5%,
2.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,5%,
2.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,5%,
2.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,5%,
2.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

2.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

2.4.5.4. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

2.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

2.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

2.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021, wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 23 306 854,82 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 18 815 517,28 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 8 591 505,33 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 1 315 740,76 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii D, 23 049 395,36 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S, 32 813,42 zł dla Jednostki Uczestnictwa kategorii P.

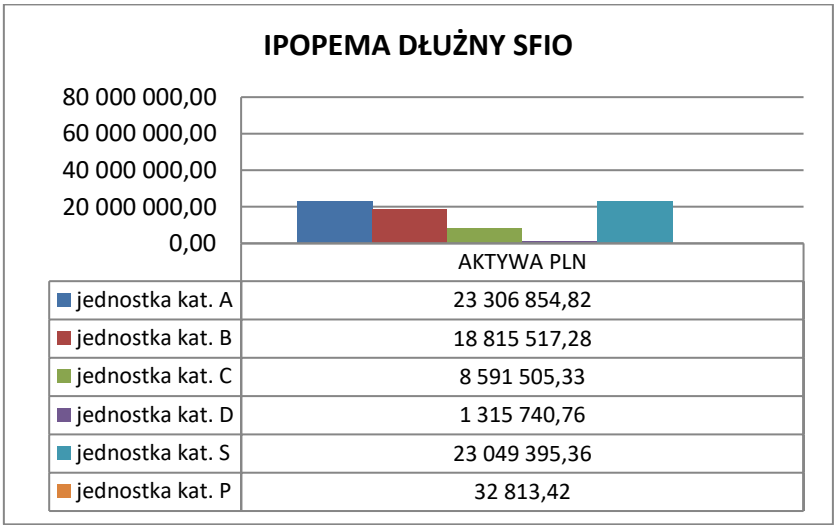

	AKTYWA PLN
jednostka kat. A	23 306 854,82
jednostka kat. B	18 815 517,28
jednostka kat. C	8 591 505,33
jednostka kat. D	1 315 740,76
jednostka kat. S	23 049 395,36
jednostka kat. P	32 813,42

2.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, przez odpowiednio 2, 3 oraz 5.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu:
- za ostatnie 2 lata wynosiła -4,22% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, -4,45% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B, -3,06% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C, -3,98% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii D oraz -3,16% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii S.

- za ostatnie 3 lata wynosiła -1,97% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, -2,20% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz -0,83% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C;
- za ostatnie 5 lat wynosiła 0,72% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 0,49% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 1,94% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C;

Jednostki Uczestnictwa kategorii P zostały zaoferowane w trakcie 2020 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3 oraz 5 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii D oraz S zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 3 oraz 5 lat.

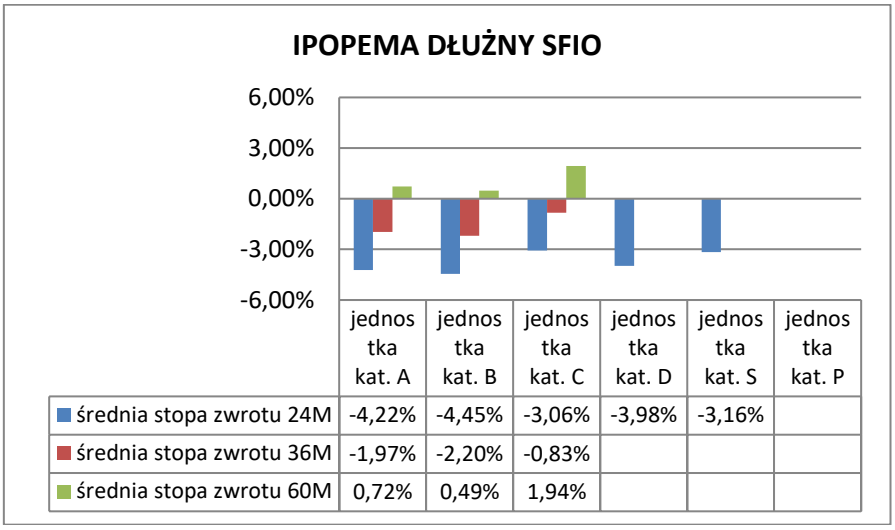

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. D	jednostka kat. S	jednostka kat. P
średnia stopa zwrotu 24M	-4,22%	-4,45%	-3,06%	-3,98%	-3,16%	
średnia stopa zwrotu 36M	-1,97%	-2,20%	-0,83%			
średnia stopa zwrotu 60M	0,72%	0,49%	1,94%			

2.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającym zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu (benchmark) jest portfel składający się w 75% Treasury BondSpot Poland Index + 25% WIBID ON.
W dniu 31 marca 2017 r. dokonano zmiany wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji z 90% EFFAS 1-7 + 10% WIBID O/N na obecny wzorzec. Zmiana ta związana była z planowanym zaprzestaniem publikowania przez Bloomberg Finance L.P. indeksu EFFAS 1-7, który stanowił część składową wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

2.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła -1,44%, za ostatnie 3 lata wyniosła 0,10%, za ostatnie 5 lat wyniosła 1,66%.

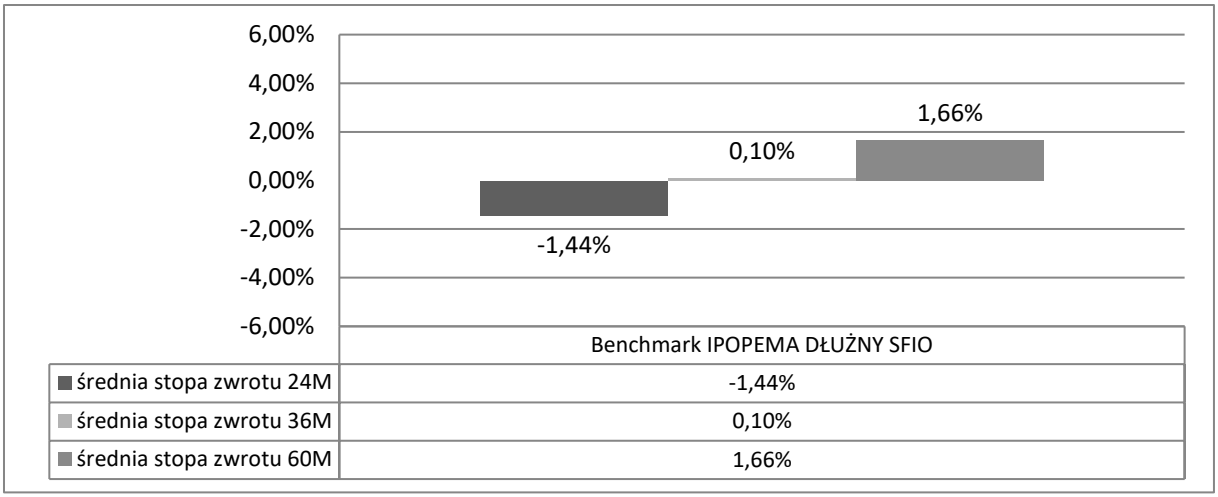

2.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.3 Subfundusz IPOPEMA Obligacji

3.

3.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

3.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu będą dłużne papiery wartościowe.

Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu w:

1) Instrumenty dłużne, jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz Depozyty – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
2) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne - do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
3) Depozyty – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu,

Do 30 % wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:

1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
2) Instrumentów dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust. 8 Statutu.

Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.

Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

3.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

3.1.2.1. Subfundusz IPOPEMA Obligacji będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

3.1.2.2. Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu jest ocena dochodowości dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego lub depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności.

3.1.2.3. Subfundusz nie może dokonywać lokat w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.

3.1.2.4. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa poniżej, Subfundusz IPOPEMA Obligacji podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności: wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej, wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej, wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów, kryterium płynności.

3.1.2.5. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku instrumentów udziałowych (takich jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne): ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta, prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta, prognozowany wzrost wyceny rynkowej papieru wartościowego w ujęciu nominalnym, prognozowana stopa zwrotu z papieru wartościowego w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi papierami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu, dodatkowo w przypadku praw poboru – poza kryteriami określonymi powyżej – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki; w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego,

płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

3.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

3.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością.

3.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

3.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

3.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

3.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

3.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe w szczególności wpływa ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

3.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

3.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

3.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

3.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.
Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

3.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

3.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

3.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

3.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.
Subfundusz należy do kategorii funduszy instrumentów dłużnych. Jednym z podstawowych czynników ryzyka związanych z tą polityką inwestycyjną jest ryzyko stóp procentowych. W szczególności dotyczy to zmian dochodowości instrumentów dłużnych o zróżnicowanych terminach zapadalności. Wzrost rynkowych stóp procentowych może mieć negatywny wpływ na wartość dokonanych przez Subfundusz lokat w obligacje o oprocentowaniu stałym.
Strategia zarządzania Subfunduszem zakłada koncentrację na instrumentach emitowanych przez podmioty inne niż Skarb Państwa, w tym w szczególności na obligacjach emitowanych przez przedsiębiorstwa. Istotnym czynnikiem ryzyka związanym z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem jest ryzyko kształtowania się tzw. spreadów korporacyjnych (różnic w dochodowości pomiędzy obligacjami poszczególnych emitentów a obligacjami emitowanymi przez Skarb Państwa). Spready te kształtują się między innymi w oparciu o ocenę ogólnej koniunktury gospodarczej, która wpływa na ogólną zdolność sektora przedsiębiorstw do spłacania zaciągniętych zobowiązań. Wzrost wartości spreadów korporacyjnych może mieć negatywny wpływ na wartość dokonanych przez Subfundusz lokat w instrumenty dłużne poszczególnych emitentów.
Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego ze strategią zarządzania Subfunduszem ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. W szczególności dotyczy to trafności oceny ryzyka kredytowego poszczególnych emitentów. Nietrafne oceny tego ryzyka mogą skutkować dokonaniem lokat w instrumenty dłużne, których emitenci nie będą w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań. Może to mieć negatywny wpływ na stopę zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

3.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

3.2.2.1. **Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją**

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są

ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

3.2.2.2. **Ryzyko związane z zawarciem określonych umów**

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

3.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**

Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

3.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**

Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

3.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub

wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

3.2.2.6. Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu
Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.

Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo
Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.
Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy,

Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.2.2.7. **Ryzyko niewypłacalności gwaranta**

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

3.2.2.8. **Ryzyko inflacji**

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

3.2.2.9. **Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego**

Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

3.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla dynamicznych inwestorów, szukających wysokich zysków w długim horyzoncie inwestycyjnym, akceptujących umiarkowane ryzyko inwestycji oraz wahania cen.
W przypadku wzrostu rynkowych stóp procentowych, istnieje ryzyko pogorszenia wyników Subfunduszu. W szczególności, w okresie wzrostu stóp procentowych Subfundusz może przynosić gorsze stopy zwrotu niż lokata bankowa.
Ze względu na przyjętą politykę inwestycyjną Subfunduszu, stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu mogą cechować się większą zmiennością niż w przypadku klasycznych funduszy papierów dłużnych.
Rekomendowany czas inwestycji to co najmniej 2 lata.

3.4. Wysokość opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

3.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 107 i art. 108 Statutu Funduszu.

3.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 2,17%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 1,49%,
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 0,39%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii P: 0,69%
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 2,01%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:

Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100%
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

3.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

3.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi

3.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
3.4.3.1.2. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
3.4.3.1.3. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
3.4.3.1.4. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
3.4.3.1.5. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
3.4.3.1.6. 4,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
3.4.3.1.7. 3,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
3.4.3.1.8. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
3.4.3.1.9. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
3.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
3.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
3.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
3.4.3.1.13. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
3.4.3.1.14. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
3.4.3.1.15. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
3.4.3.1.16. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
3.4.3.1.17. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
3.4.3.1.18. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
3.4.3.1.19. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
3.4.3.1.20. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
3.4.3.1.21. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
3.4.3.1.22. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
3.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

3.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 Statutu jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem

Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

3.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

3.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

3.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

3.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

3.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

3.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

Towarzystwo nie pobiera opłaty zmiennej za zarządzanie Subfunduszem.

3.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

3.4.5.1. Towarzystwo pobiera opłatę stałą za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Obligacji.

3.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Obligacji nie może być wyższe niż:

3.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1,5%,
3.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 1,75%,
3.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1%,
3.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 1,2%,
3.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 1,75%,
3.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 1,75%,
3.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 1,75%,
3.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1,5%,
3.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,75%,
3.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,75%,
3.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,1%,
3.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
3.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,2%,
3.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,2%,
3.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,2%,

3.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,2%,
3.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,2%,
3.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,2%,
3.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,2%,
3.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,2%,
3.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,2%,
3.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,2%,
3.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

-w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Obligacji w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Obligacji z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

3.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie dla Subfunduszu IPOPEMA Obligacji ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

3.4.5.4. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

3.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

3.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

3.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021, wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 119 208 149,95 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 91 609 339,86 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 853 592,12 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 26 169 061,51 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S oraz 293 300,62 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii P.

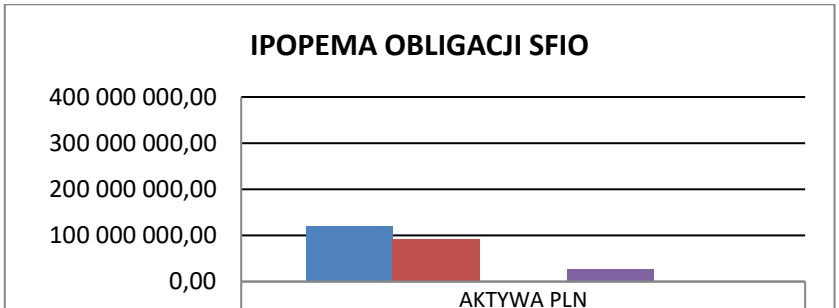

	AKTYWA PLN
jednostka kat. A	119 208 149,95
jednostka kat. B	91 609 339,86
jednostka kat. C	853 592,12
jednostka kat. S	26 169 061,51
jednostka kat. P	293 300,62

3.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2, 3, 5 oraz 10 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, odpowiednio przez 2 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 2 lata ,przez 3 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 3 lata, przez 5 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 5 lat oraz przez 10 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 10 lat.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu:
- za ostatnie 2 lata wynosiła -4,24% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, -4,46% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B, -3,12% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C oraz -4,23% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S.
- za ostatnie 3 lata wynosiła -1,65% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A , -1,89% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz -0,48% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C.
- za ostatnie 5 lat wynosiła 0,33% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 0,07% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 1,59% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C.
- za ostatnie 10 lat wynosiła 2,65% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz 2,34% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B.

Jednostki Uczestnictwa kategorii P zostały zaoferowane w trakcie 2020 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3, 5 oraz 10 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii S zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 3, 5 oraz 10 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii C zostały zaoferowane w trakcie 2015 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tej kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 5 lat.

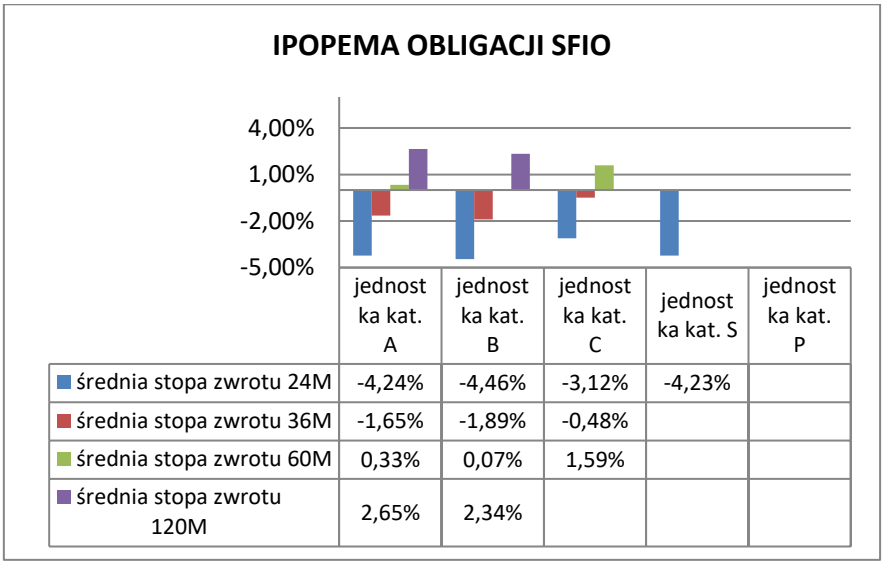

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. S	jednostka kat. P
średnia stopa zwrotu 24M	-4,24%	-4,46%	-3,12%	-4,23%	
średnia stopa zwrotu 36M	-1,65%	-1,89%	-0,48%		
średnia stopa zwrotu 60M	0,33%	0,07%	1,59%		
średnia stopa zwrotu 120M	2,65%	2,34%			

3.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Subfundusz nie stosuje wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

3.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 3 lata

Nie dotyczy.

3.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.4 Subfundusz IPOPEMA Aktywnej Selekcji

4.

4.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

4.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków zarówno w instrumenty dłużne jak i w instrumenty udziałowe.

Subfundusz będzie inwestował w różnego rodzaju instrumenty rynku finansowego dopuszczone Ustawą i Statutem, w tym, w przypadku braku istotnych przesłanek do ograniczania zaangażowania ekspozycji na rynku kapitałowym, w szczególności w akcje, a w zależności od koniunktury na rynku kapitałowym, w celu ograniczania ryzyka inwestycyjnego związanego z rynkiem instrumentów udziałowych, Subfundusz będzie inwestował w:

1) Instrumenty udziałowe – do 70% wartości Aktywów Subfunduszu,
2) Instrumenty dłużne - do 100% wartości Aktywów Subfunduszu,
3) Depozyty – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
5) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
6) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują powyżej 50% swoich aktywów w Instrumenty udziałowe – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.

Do 45 % wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:

1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
2) Instrumentów dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust. 8 Statutu.

Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.

Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

4.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

4.1.2.1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Aktywa Subfunduszu będą inwestowane zarówno w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej, jak i w dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, głównie emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz selektywnie dobrane obligacje korporacyjne. W celu usprawnienia zarządzania portfelem inwestycyjnym a także w celu zwiększenia efektywnej ekspozycji na najbardziej perspektywiczne, w ocenie zarządzającego, segmenty rynku finansowego, Subfundusz będzie także zawierał umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym w Niestandaryzowane Instrumenty Pochodne. Subfundusz charakteryzuje się brakiem sztywnych limitów alokacji lokat pomiędzy akcje i instrumenty dłużne. Udział akcji w Aktywach Subfunduszu będzie uzależniony od oceny wybranych wskaźników koniunktury oraz makroekonomicznych takich jak: prognozowany poziom inflacji, stóp procentowych, saldo napływów środków do funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, ceny podstawowych surowców naturalnych, ceny produktów spożywczych. Składniki lokat Subfunduszu w postaci akcji cechują się jednak potencjalnie dużą zmiennością notowań, powodując istotne ryzyko dla nabywców Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

4.1.2.2. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku instrumentów udziałowych (takich jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne): ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta, prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta, prognozowany wzrost wyceny rynkowej papieru wartościowego w ujęciu nominalnym, prognozowana stopa zwrotu z papieru wartościowego w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi papierami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu, dodatkowo w przypadku praw poboru – poza kryteriami określonymi powyżej – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki; w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych

stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

4.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

4.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością.

4.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

4.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

4.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

4.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

4.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:
- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. blue chips) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta (dotyczy w największym zakresie akcji notowanych w alternatywnym systemie obrotu NewConnect). Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji notowanych na rynkach zagranicznych – wrażliwość na zmiany kursów walutowych i sytuacji makroekonomicznej krajów, z których spółki są przedmiotem inwestycji. Niezależnie od ryzyka walutowego, kursy akcji spółek zagranicznych mogą charakteryzować się w niektórych okresach zwiększoną zmiennością kursów wyrażonych w walucie lokalnej na skutek ograniczania strat przez inwestorów zagranicznych, wynikających z niekorzystnych zmian kursów walutowych. Inwestycje w akcje spółek zagranicznych wiążą się również z ekspozycją inwestora na ryzyko systematyczne tych krajów (tzw. ryzyko kraju).

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. emerging markets) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekoniunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju, jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

W segmencie spółek niepublicznych - nieobserwowalność kursu rynkowego oraz brak obowiązków informacyjnych po stronie emitentów. W związku z tym, że akcje spółek niepublicznych nie są przedmiotem transakcji w publicznym obrocie, ich wartość godziwa nie może zostać dokładnie ustalona poprzez odniesienie do kursu takich akcji, lecz musi być ustalona za pomocą metod i modeli wyceny akcji. Z natury rzeczy, tak ustalona wartość jest oszacowaniem i nawet przy zachowaniu najwyższej staranności jest obarczona możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia i zbycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki niepubliczne nie podlegają rygorystycznym obowiązkom informacyjnym, jakim podlegają spółki publiczne, co może również wpływać na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

W segmencie akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych (tzw. IPO) - nieobserwowalność wcześniejszych kursów akcji i krótsza historia dostępnych danych finansowych. Podobnie jak w przypadku spółek niepublicznych, wcześniejszy kurs akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych jest nieznany i w związku

z tym ustalenie wartości akcji wymaga przeprowadzenia oszacowania przy użyciu metod i modeli wyceny akcji. Takie oszacowanie może być obarczone możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki będące przedmiotem pierwszej oferty publicznej nie mają tak długiej historii danych finansowych jak podlegające rygorystycznym obowiązkom informacyjnym spółki publiczne, co może wpływać na poprawność prognoz finansowych, a tym samym na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

4.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

4.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych

zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

4.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

4.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.
Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.
Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

4.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

4.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

4.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

4.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom

podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.

Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Aktywa Subfunduszu będą inwestowane zarówno w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej, jak i w dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, głównie emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz selektywnie dobrane obligacje korporacyjne.
Subfundusz charakteryzuje się brakiem sztywnych limitów alokacji lokat pomiędzy akcje i instrumenty dłużne. W ramach realizowanej strategii zarządzania, bieżący udział akcji w Aktywach Subfunduszu będzie uzależniony od liczby wyselekcjonowanych spółek, w przypadku których istnieje w ocenie zarządzającego Subfunduszem wysokie prawdopodobieństwo wzrostu ceny rynkowej w ujęciu nominalnym (tzw. okazji inwestycyjnych). Z tego względu stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może cechować się zmiennym i nieprzewidywalnym poziomem korelacji ze zmianami koniunktury na rynku akcji oraz ze zmianami głównych indeksów giełdowych. W szczególności, w przypadku utrzymywania przez Zarządzającego wysokiego poziomu zaangażowania w akcje, stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może cechować się zmiennością zbliżoną do funduszy akcyjnych. W sytuacji utrzymywania przez Zarządzającego niskiego poziomu zaangażowania w akcje, wynikającego z braku atrakcyjnych okazji inwestycyjnych, stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może cechować się bardzo niską wrażliwością na zmiany głównych indeksów giełdowych. Może to dotyczyć w szczególności okresów silnych zwyżek notowań, nie znajdujących w ocenie Zarządzającego uzasadnienia w sytuacji fundamentalnej.
Ze względu na realizowaną politykę inwestycyjną, szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z inwestycją w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. W szczególności nietrafne decyzje inwestycyjne mogą obniżyć stopę zwrotu z portfela Subfunduszu a nawet uniemożliwić wygenerowanie w pewnych okresach dodatniej stopy zwrotu w ujęciu nominalnym.
Statut Subfunduszu zezwala na dokonywanie lokat w aktywa zagraniczne na poziomie do 34% wartości Aktywów Subfunduszu oraz w aktywa denominowane w walutach obcych na poziomie do 34% wartości Aktywów Subfunduszu. Z tego względu stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może wykazywać silną wrażliwość na zmiany koniunktury na rynkach zagranicznych na których dokonywane będą lokaty Subfunduszu oraz na zmiany wartości walut obcych w których dokonywane będą lokaty Subfunduszu. W szczególności może to powodować ograniczoną korelację zmian wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu ze zmianami wartości głównych indeksów giełdowych.

4.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

4.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

4.2.2.2. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów

dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

4.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**

Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

4.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**

Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom

4.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

4.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu
Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.
Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo
Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i

obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.
Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4.2.2.7. **Ryzyko niewypłacalności gwaranta**
Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

4.2.2.8. **Ryzyko inflacji**
Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

4.2.2.9. **Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego**
Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10

Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

4.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla o umiarkowanym apetycie na ryzyko, dla których ważna jest stabilność inwestycji w instrumenty dłużne, ale jednocześnie oczekują udziału we wzrostach na rynkach akcyjnych, więc akceptują podwyższony poziom ryzyka inwestycyjnego oraz okresowe wahania cen.
Rekomendowany czas inwestycji to co najmniej 3 lata.

4.4. Wysokość opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

4.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 85 i art. 86 Statutu Funduszu.

4.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 4,09%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 3,17%,
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 1,14%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii D: 1,50%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 3,65%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100%
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,

2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

4.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

4.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi:

4.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
4.4.3.1.2. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
4.4.3.1.3. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
4.4.3.1.4. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
4.4.3.1.5. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
4.4.3.1.6. 4,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
4.4.3.1.7. 3,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
4.4.3.1.8. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
4.4.3.1.9. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
4.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
4.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
4.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
4.4.3.1.13. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
4.4.3.1.14. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
4.4.3.1.15. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
4.4.3.1.16. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
4.4.3.1.17. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
4.4.3.1.18. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
4.4.3.1.19. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
4.4.3.1.20. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
4.4.3.1.21. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
4.4.3.1.22. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
4.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

4.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 Statutu jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

4.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

4.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

4.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

4.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

4.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

4.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

4.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$RWZ_t=\max\{0; S^* [SWANJU_t – WANJU0 *(1+Bench)]^*LJU_{t-1}\}$

gdzie:

RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 10%;

$SWANJU_t$ – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

$WANJU_0$ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu $WANJU_0$ przyjmuje wartość 100 zł;

Bench – oznacza referencyjną stopę zwrotu dla Subfunduszu na poziomie równym dwukrotności stopy WIBOR 12M w skali roku, przy czym stopa WIBOR 12M będzie podlegała aktualizacji w każdym kwartale kalendarzowym. Na potrzeby ustalenia Bench na dany kwartał kalendarzowy, obowiązywać będzie stopa równa 0,25* WIBOR 12M z pierwszego dnia roboczego w danym kwartale;

LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.

4.4.4.2. Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne Towarzystwa uzależnione od wyników zarządzania nie może przewyższać 1 % wartości Aktywów Subfunduszu w danym dniu t.

4.4.4.3. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.

4.4.4.4. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału. z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 10%, W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 10%.

4.4.4.5. Opłata zmienna będąca częścią wynagrodzenia za zarządzanie Towarzystwa z tytułu zarządzania Subfunduszem, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, stanowiła 1,98% średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu, za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

4.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

4.4.5.1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.

4.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:

4.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2,0%,

4.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2,0%,

4.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1,50%,

4.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2,0%,

4.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2,0%,

4.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2,0%,

4.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2,0%,
4.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2,0%,
4.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2,0%,
4.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2,0%,
4.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2,0%,
4.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
4.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
4.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

4.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

4.4.5.4. Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania o którym mowa w pkt. 4.4.4.

4.4.5.5. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

4.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

4.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

4.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021 wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 27 493 620,35 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 43 715 770,64 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 1 146 388,94 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C,

393 951,87 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii D, 9 174 946,70 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S oraz 652,78 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii P.

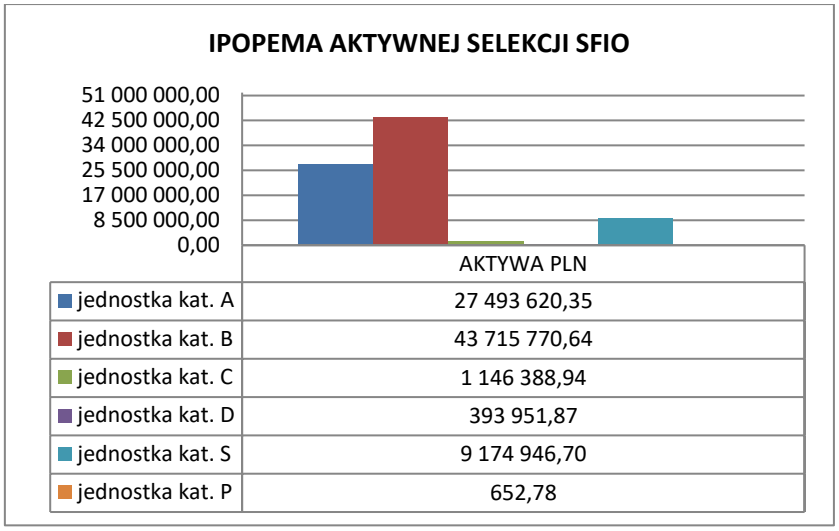

	AKTYWA PLN
jednostka kat. A	27 493 620,35
jednostka kat. B	43 715 770,64
jednostka kat. C	1 146 388,94
jednostka kat. D	393 951,87
jednostka kat. S	9 174 946,70
jednostka kat. P	652,78

W dniu 1 lipca 2020 r. weszły w życie zmiany statutu w zakresie zmiany polityki inwestycyjnej i Subfundusz zmienił nazwę na Subfundusz IPOPEMA Aktywnej Selekcji.

4.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2,3, 5 oraz 10 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, odpowiednio przez 2 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 2 lata, przez 3 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 3 lata. przez 5 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 5 lat oraz przez 10 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 10 lat.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu:
- za ostatnie 2 lata wynosiła 5,09% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 4,80% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 9,35% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C;
- za ostatnie 3 lata wynosiła 4,95% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz 4,55% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 8,83% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C;
- za ostatnie 5 lat wynosiła 2,70% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz 2,15% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 5,89% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.
- za ostatnie 10 lat wynosiła 4% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A.

Jednostki Uczestnictwa kategorii D i S zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, natomiast Jednostki Uczestnictwa kategorii P zostały zaoferowane w trakcie 2021 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3, 5 oraz 10 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii C zostały zaoferowane w trakcie 2015 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tej kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 10 lat.

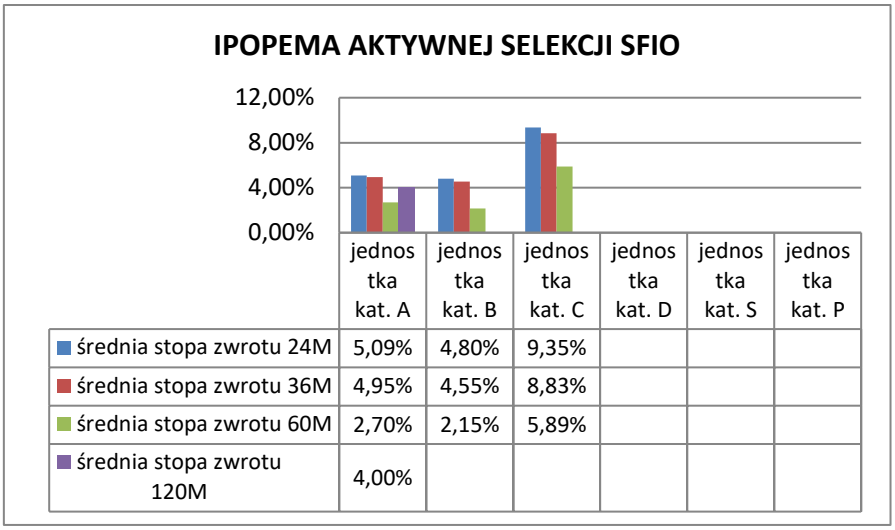

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. D	jednostka kat. S	jednostka kat. P
średnia stopa zwrotu 24M	5,09%	4,80%	9,35%			
średnia stopa zwrotu 36M	4,95%	4,55%	8,83%			
średnia stopa zwrotu 60M	2,70%	2,15%	5,89%			
średnia stopa zwrotu 120M	4,00%					

W dniu 1 lipca 2020 r. weszły w życie zmiany statutu w zakresie zmiany polityki inwestycyjnej i Subfundusz zmienił nazwę na Subfundusz IPOPEMA Aktywnej Selekcji.

4.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Subfundusz nie stosuje wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

4.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 3 lata

Nie dotyczy.

4.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.5 Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek

5.

5.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

5.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu będą instrumenty udziałowe.

Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu w:

1) Instrumenty udziałowe – od 70% wartości Aktywów Netto Subfunduszu, w tym nie mniej niż 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu Instrumenty udziałowe emitowane przez spółki wchodzące w skład indeksu mWIG40 lub sWIG80,
2) Instrumenty dłużne - do 30% wartości Aktywów Subfunduszu.

Subfundusz może także zawierać umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne oraz lokować Aktywa Subfunduszu w inne instrumenty finansowe wskazane w statucie Funduszu w części dotyczącej tego Subfunduszu.

Aktywa zagraniczne mogą stanowić do 34% wartości Aktywów Subfunduszu.

Aktywa denominowane w walutach obcych mogą stanowić do 34% wartości Aktywów Subfunduszu.

5.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

5.1.2.1. Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek będzie inwestował przede wszystkim w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej.

5.1.2.2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa poniżej, Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności: wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej - na poziomie emitenta i rynku, wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie emitenta i rynku.

5.1.2.3. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku instrumentów udziałowych (takich jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne): ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta, prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta, prognozowany wzrost wyceny rynkowej papieru wartościowego w ujęciu nominalnym, prognozowana stopa zwrotu z papieru wartościowego w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi papierami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu, dodatkowo w przypadku praw poboru – poza kryteriami określonymi powyżej – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki; w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat

Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

5.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

5.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością.

5.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

5.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

5.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

5.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

5.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:
- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W

szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. *blue chips*) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta (dotyczy w największym zakresie akcji notowanych w alternatywnym systemie obrotu NewConnect). Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji notowanych na rynkach zagranicznych – wrażliwość na zmiany kursów walutowych i sytuacji makroekonomicznej krajów, z których spółki są przedmiotem inwestycji. Niezależnie od ryzyka walutowego, kursy akcji spółek zagranicznych mogą charakteryzować się w niektórych okresach zwiększoną zmiennością kursów wyrażonych w walucie lokalnej na skutek ograniczania strat przez inwestorów zagranicznych, wynikających z niekorzystnych zmian kursów walutowych. Inwestycje w akcje spółek zagranicznych wiążą się również z ekspozycją inwestora na ryzyko systematyczne tych krajów (tzw. ryzyko kraju).

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. *emerging markets*) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekoniunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju, jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

W segmencie spółek niepublicznych - nieobserwowalność kursu rynkowego oraz brak obowiązków informacyjnych po stronie emitentów. W związku z tym, że akcje spółek niepublicznych nie są przedmiotem transakcji w publicznym obrocie, ich wartość godziwa nie może zostać dokładnie ustalona poprzez odniesienie do kursu takich akcji, lecz musi być ustalona za pomocą metod i modeli wyceny akcji. Z natury rzeczy, tak ustalona wartość jest oszacowaniem i nawet przy zachowaniu najwyższej staranności jest obarczona możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia i zbycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki niepubliczne nie podlegają rygorystycznym obowiązkom informacyjnym, jakim podlegają spółki publiczne, co może również wpływać na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

W segmencie akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych (tzw. IPO) - nieobserwowalność wcześniejszych kursów akcji i krótsza historia dostępnych danych finansowych. Podobnie jak w przypadku spółek niepublicznych, wcześniejszy kurs akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych jest nieznany i w związku z tym ustalenie wartości akcji wymaga przeprowadzenia oszacowania przy użyciu metod i modeli wyceny akcji. Takie oszacowanie może być obarczone możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki będące przedmiotem pierwszej oferty publicznej nie mają tak długiej historii danych finansowych jak podlegające rygorystycznym obowiązkom informacyjnym spółki publiczne, co może wpływać na poprawność prognoz finansowych, a tym samym na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w

innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

5.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

5.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

5.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

5.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych

Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.
Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.
Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

5.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

5.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

5.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

5.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.

Subfundusz należy do kategorii funduszy akcyjnych, których polityka inwestycyjna zakłada koncentrację działalności inwestycyjnej na akcjach i innych instrumentach udziałowych. Ze względu na minimalny udział instrumentów udziałowych w portfelu Subfunduszu, określony w Statucie na poziomie 70% wartości Aktywów Subfunduszu, wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może charakteryzować się bardzo dużą zmiennością. W szczególności dotyczy to okresów gwałtownego pogorszenia koniunktury na rynkach akcji.
Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W ramach realizowanej strategii zarządzania, Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek będzie inwestował przede wszystkim w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej. Z tego względu, stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może wykazywać silną wrażliwość na zmiany cen poszczególnych składników lokat dokonanych w ramach strategii zarządzania. W szczególności istnieje ryzyko ograniczonej korelacji zmian wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu ze zmianami wartości głównych indeksów giełdowych.
Statut Subfunduszu zezwala na dokonywanie lokat w aktywa zagraniczne na poziomie do 34% wartości Aktywów Subfunduszu oraz w aktywa denominowane w walutach obcych na poziomie do 34% wartości Aktywów Subfunduszu. Z tego względu stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może wykazywać silną wrażliwość na zmiany koniunktury na

rynkach zagranicznych, na których dokonywane będą lokaty Subfunduszu oraz na zmiany wartości walut obcych, w których dokonywane będą lokaty Subfunduszu. W szczególności może to powodować ograniczoną korelację zmian wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu ze zmianami wartości głównych indeksów giełdowych.

5.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

5.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

5.2.2.2. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;

- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

5.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**

Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

5.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**

Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

5.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

5.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.

Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.

Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem

Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5.2.2.7. **Ryzyko niewypłacalności gwaranta**
Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

5.2.2.8. **Ryzyko inflacji**
Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

5.2.2.9. **Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego**
Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

5.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla dynamicznych inwestorów, szukających wysokich zysków w długim horyzoncie inwestycyjnym, akceptujących wysoki poziom ryzyka inwestycyjnego oraz znaczne wahania cen.
Rekomendowany czas inwestycji to co najmniej 5 lat.

5.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

5.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 63 i art. 64 Statutu Funduszu.

5.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu

w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 3,24%,
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 3,26%,
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 1,29%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii D: 1,46%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii P: 2,53%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 2,42%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100%
gdzie:

K – oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t – oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN – oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

5.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

5.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi:

5.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
5.4.3.1.2. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
5.4.3.1.3. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
5.4.3.1.4. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
5.4.3.1.5. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
5.4.3.1.6. 4,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
5.4.3.1.7. 3,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
5.4.3.1.8. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
5.4.3.1.9. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
5.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
5.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
5.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
5.4.3.1.13. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,

5.4.3.1.14. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
5.4.3.1.15. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
5.4.3.1.16. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
5.4.3.1.17. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
5.4.3.1.18. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
5.4.3.1.19. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
5.4.3.1.20. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
5.4.3.1.21. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
5.4.3.1.22. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
5.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

5.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 Statutu jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

5.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

5.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

5.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

5.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

5.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

5.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

5.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem IPOPEMA Akcji w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$$RWZt=\max\{0; S^* [SWANJU_t – WANJU_0 *(1+Bench)]*LJU_{t-1}\}$$

gdzie:

RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
S - obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 15%;
$SWANJU_t$ – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
$WANJU_0$ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu $WANJU_0$ przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – wyrażona procentowo zmiana wartości, w bieżącym okresie rozliczeniowym, portfela wzorcowego o składzie: 10% WIBID 6M + 90% WIG;
LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.

5.4.4.2. Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne Towarzystwa uzależnione od wyników zarządzania nie może przewyższać 1% wartości Aktywów Subfunduszu w danym dniu t.

5.4.4.3. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.

5.4.4.4. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 15% W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 15%.

5.4.4.5. Opłata zmienna będąca częścią wynagrodzenia za zarządzanie Towarzystwa z tytułu zarządzania Subfunduszem, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, stanowiła 0,51% średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu, za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

5.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

5.4.5.1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Małych i Średnich Spółek wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.

5.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Małych i Średnich Spółek nie może być wyższe niż:

5.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2,0%,
5.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2,0%,
5.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2,0%,
5.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2,0%,
5.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2,0%,
5.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2,0%,
5.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2,0%,
5.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2,0%,
5.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2,0%,
5.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2,0%,
5.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2,0%,
5.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
5.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
5.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2,0%,
5.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2,0%,
5.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2,0%,
5.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2,0%,
5.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2,0%,
5.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2,0%,
5.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2,0%,
5.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2,0%,
5.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2,0%,
5.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor PPE: 0,6%

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

5.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

5.4.5.4. Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania o którym mowa w pkt. 5.4.4.

5.4.5.5. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

5.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

5.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

5.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021 wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 4 010 167,82 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 4 071 093,16 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 10 148 269,86 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 458 132,44 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii D, 5 035 835,23 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S oraz 66 452,85 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii P.

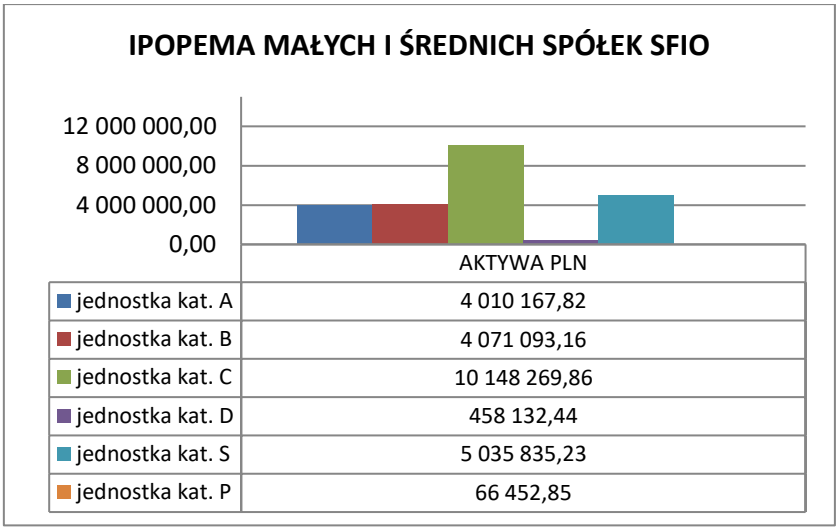

5.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2, 3, 5 oraz 10 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, odpowiednio przez 2 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 2 lata, przez 3 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 3 lata, przez 5 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 5 lat oraz przez 10 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 10 lat

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu:

- za ostatnie 2 lata wynosiła 12,84% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 12,65% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B, 16,35% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 16,93% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii D oraz 13,56% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S;
- za ostatnie 3 lata wynosiła 9,80% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 9,54% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 13,59% dla Jednostki Uczestnictwa kategorii C;
- za ostatnie 5 lat wynosiła 5,54% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 5,10% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 9,26% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.
- za ostatnie 10 lat wynosiła 7,22% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A.

Jednostki Uczestnictwa kategorii S i D zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 3, 5 oraz 10 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii P zostały zaoferowane w trakcie 2020 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3, 5 oraz 10 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii B zostały zaoferowane w trakcie 2012 roku, natomiast Jednostki Uczestnictwa kategorii C zostały zaoferowane w trakcie 2015 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 10 lat.

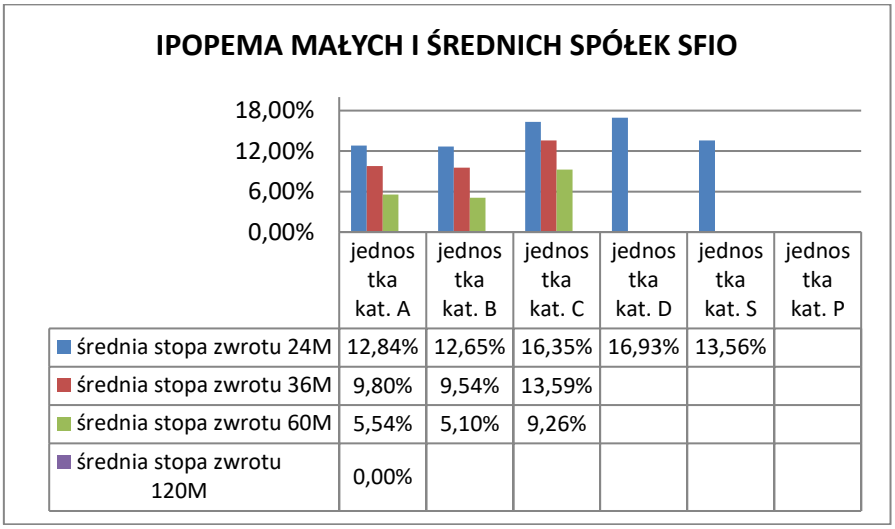

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. D	jednostka kat. S	jednostka kat. P
średnia stopa zwrotu 24M	12,84%	12,65%	16,35%	16,93%	13,56%	
średnia stopa zwrotu 36M	9,80%	9,54%	13,59%			
średnia stopa zwrotu 60M	5,54%	5,10%	9,26%			
średnia stopa zwrotu 120M	0,00%					

5.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającym zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu (benchmark) jest następujący portfel: 65% mWIG40 + 25% sWIG80 + 10% WIBID 6M.
W dniu 1 lutego 2022 r. dokonano zmiany wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji z 10% z WIBID 6M + 90% WIG na obecny wzorzec.

5.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu oraz rocznych stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2, 3, 5 oraz 10 lat.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła 8,97%, za ostatnie 3 lata wynosiła -6,12%, za ostatnie 5 lat wyniosła 6,15%, a za ostatnie 10 lat wyniosła 7,45%. Podane wyinki dotyczą wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa obowiązującego do 31 stycznia 2022 r.

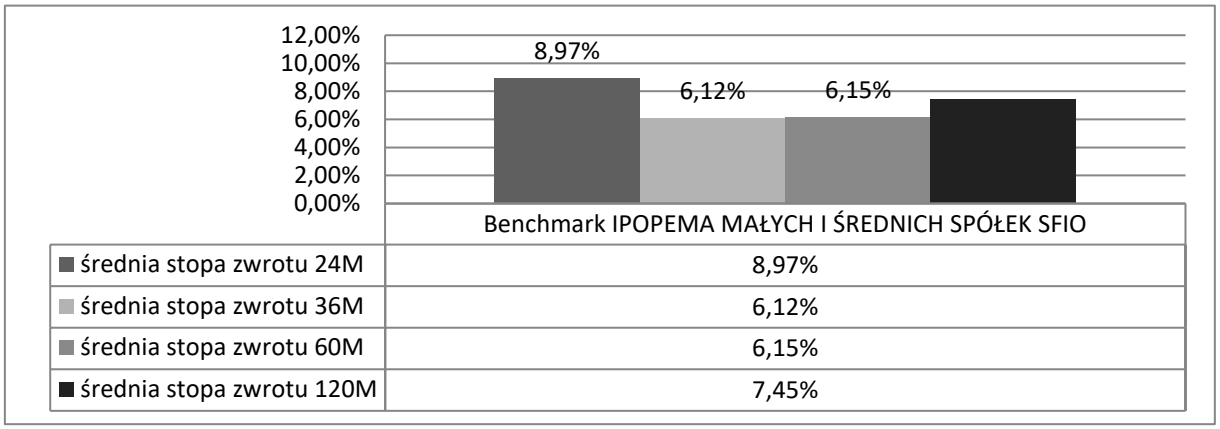

5.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.6 Subfundusz IPOPEMA Globalnych Megatrendów

6.

6.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

6.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu są:

1) Instrumenty udziałowe, o których mowa w art. 110 ust. 2; jak również jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe, o których mowa w art. 110 ust. 2; w tym poprzez zawieranie umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, których bazę stanowią ww. Instrumenty udziałowe lub indeksy (z uwzględnieniem mnożnika) – od 66% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
2) Instrumenty udziałowe emitentów mających siedzibę na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej – do 35% wartości Aktywów Subfunduszu,
3) Instrumenty Dłużne – do 34% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe, o których mowa w pkt 1 – do 90% wartości Aktywów Subfunduszu.

Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne i aktywa denominowane w walutach obcych.

6.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

6.1.2.1. Fundusz, na rachunek Subfunduszu, będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

6.1.2.2. Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał lokat w:

6.1.2.2.1. akcje i inne Instrumenty udziałowe emitowane przez spółki, które prowadzą działalność w wybranych sektorach gospodarki, oraz których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę: sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie, kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej, dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki, perspektywy rozwoju branży w której prowadzą działalność, przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą,

6.1.2.2.2. jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe, oraz których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę: sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie, kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej, dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki, perspektywy rozwoju branży, w której prowadzą działalność, przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą.

6.1.2.3. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa powyżej, Fundusz na rachunek Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej – na poziomie emitenta i rynku, wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie emitenta i rynku oraz sytuacją makroekonomiczną w kraju i na świecie.

6.1.2.4. Fundusz dokonuje lokat Subfunduszu w Instrumenty Pochodne kierując się płynnością, ceną, dostępnością, zgodnością ze strategią i celem inwestycyjnym Subfunduszu.

6.1.2.5. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku Instrumentów udziałowych (takich jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne): ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta, prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta, prognozowany wzrost wyceny rynkowej papieru wartościowego w ujęciu nominalnym, prognozowana stopa zwrotu z papieru wartościowego w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi papierami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu, dodatkowo w przypadku praw poboru – poza kryteriami określonymi powyżej – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki; w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów

Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy; w przypadku Depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

6.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

6.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością.

6.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

6.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

6.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

6.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

6.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:
- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.
Polska jako kraj znajdujący się w fazie transformacji gospodarczej jest narażona na ryzyko zahamowania wzrostu bądź spadku wzrostu gospodarczego oraz związane z tym gwałtowne zmiany stóp procentowych. Ponadto polski rynek, jako rynek wschodzący (emerging market), jest dodatkowo narażony na występowanie ryzyka wahania poziomu inwestycji krótkoterminowych kapitału zagranicznego.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. *blue chips*) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta. Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji notowanych na rynkach zagranicznych - wrażliwość na zmiany kursów walutowych i sytuacji makroekonomicznej krajów, z których spółki są przedmiotem inwestycji. Niezależnie od ryzyka walutowego, kursy akcji spółek zagranicznych mogą charakteryzować się w niektórych okresach zwiększoną zmiennością kursów wyrażonych w walucie lokalnej na skutek ograniczania strat przez inwestorów zagranicznych, wynikających z niekorzystnych zmian kursów walutowych. Inwestycje w akcje spółek zagranicznych wiążą się również z ekspozycją inwestora na ryzyko systematyczne tych krajów (tzw. ryzyko kraju).

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. *emerging markets*) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekoniunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju, jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające z dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

W segmencie spółek niepublicznych - nieobserwowalność kursu rynkowego oraz brak obowiązków informacyjnych po stronie emitentów. W związku z tym, że akcje spółek niepublicznych nie są przedmiotem transakcji w publicznym obrocie, ich wartość godziwa nie może zostać dokładnie ustalona poprzez odniesienie do kursu takich akcji, lecz musi być ustalona za pomocą metod i modeli wyceny akcji. Z natury rzeczy, tak ustalona wartość jest oszacowaniem i nawet przy zachowaniu najwyższej staranności jest obarczona możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia i zbycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki niepubliczne nie podlegają rygorystycznym obowiązkom informacyjnym, jakim podlegają spółki publiczne, co może również wpływać na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

W segmencie akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych (tzw. IPO) - nieobserwowalność wcześniejszych kursów akcji i krótsza historia dostępnych danych finansowych. Podobnie jak w przypadku spółek niepublicznych, wcześniejszy kurs akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych jest nieznany i w związku z tym ustalenie wartości akcji wymaga przeprowadzenia oszacowania przy użyciu metod i modeli wyceny akcji. Takie oszacowanie może być obarczone możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki będące przedmiotem pierwszej oferty publicznej nie mają tak długiej historii danych finansowych jak podlegające rygorystycznym obowiązkom informacyjnym spółki publiczne, co może wpływać na poprawność prognoz finansowych, a tym samym na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

6.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

6.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom

płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

6.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

6.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

6.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

6.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

6.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

6.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria

doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.
Subfundusz należy do kategorii funduszy akcyjnych, których polityka inwestycyjna zakłada koncentrację działalności inwestycyjnej na akcjach i innych instrumentach udziałowych. Ze względu na minimalny udział instrumentów udziałowych w portfelu Subfunduszu, określony w Statucie na poziomie 66% wartości Aktywów Subfunduszu, wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może charakteryzować się bardzo dużą zmiennością. W szczególności dotyczy to okresów gwałtownego pogorszenia koniunktury na rynkach akcji.
Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz IPOPEMA Megatrendów Globalnych będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W ramach realizowanej strategii zarządzania, Subfundusz IPOPEMA Megatrendów Globalnych będzie inwestował przede wszystkim w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej. Z tego względu, stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może wykazywać silną wrażliwość na zmiany cen poszczególnych składników lokat dokonanych w ramach strategii zarządzania. W szczególności istnieje ryzyko ograniczonej korelacji zmian wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu ze zmianami wartości głównych indeksów giełdowych.
Statut Subfunduszu zezwala na dokonywanie lokat w aktywa zagraniczne na poziomie do 100% wartości Aktywów Subfunduszu oraz w aktywa denominowane w walutach obcych na poziomie do 100% wartości Aktywów Subfunduszu. Z tego względu stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może wykazywać silną wrażliwość na zmiany koniunktury na rynkach zagranicznych, na których dokonywane będą lokaty Subfunduszu oraz na zmiany wartości walut obcych, w których dokonywane będą lokaty Subfunduszu. W szczególności może to powodować ograniczoną korelację zmian wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu ze zmianami wartości głównych indeksów giełdowych.

6.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

6.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

6.2.2.2. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen

instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

6.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**
Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

6.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**
Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

6.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**
Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

6.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu
Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.
Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo
Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu

w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.
Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6.2.2.7. Ryzyko niewypłacalności gwaranta
Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

6.2.2.8. Ryzyko inflacji
Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

6.2.2.9. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego
Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

6.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla dynamicznych inwestorów, szukających wysokich zysków w długim horyzoncie inwestycyjnym, akceptujących wysoki poziom ryzyka inwestycyjnego oraz znaczne wahania cen.
Rekomendowany czas inwestycji to co najmniej 5 lat.

6.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

6.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 118 i art. 119 Statutu Funduszu.

6.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 4,12%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 4,46 %.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 2,61%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii P: 4,99%
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 2,96%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100 %
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

6.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

6.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi:

6.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
6.4.3.1.2. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
6.4.3.1.3. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
6.4.3.1.4. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
6.4.3.1.5. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
6.4.3.1.6. 4,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
6.4.3.1.7. 3,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
6.4.3.1.8. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
6.4.3.1.9. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
6.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
6.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
6.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
6.4.3.1.13. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
6.4.3.1.14. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
6.4.3.1.15. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
6.4.3.1.16. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
6.4.3.1.17. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
6.4.3.1.18. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
6.4.3.1.19. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
6.4.3.1.20. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
6.4.3.1.21. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
6.4.3.1.22. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
6.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

6.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

6.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

6.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

6.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

6.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

6.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z

regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

6.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

6.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$RWZt=\max\{0; S^* [SWANJU_t – WANJU_0 *(1+Bench)]*LJU_{t-1}\}$
gdzie:

RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
S - obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20%;
$SWANJU_t$ – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
$WANJU_0$ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu $WANJU_0$ przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – wyrażona procentowo zmiana wartości, w bieżącym okresie rozliczeniowym, portfela wzorcowego o składzie: 75% MSCI ACWI Index + 25% WIBID O/N;
LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.

6.4.4.2. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.

6.4.4.3. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20% W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20%.

6.4.4.4. Opłata zmienna będąca częścią wynagrodzenia za zarządzanie Towarzystwa z tytułu zarządzania Subfunduszem, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, stanowiła 1,86% średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu, za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

6.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

6.4.5.1. Towarzystwo pobiera wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Globalnych Megatrendów.

6.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:

6.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2,0%,
6.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2,0%,
6.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2,0%,
6.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2,0%,
6.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2,0%,
6.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2,0%,
6.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2,0%,
6.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2,0%,
6.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2,0%,
6.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2,0%,
6.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2,0%,
6.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
6.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2,0%,
6.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2,0%,
6.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2,0%,
6.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2,0%,
6.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2,0%,
6.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2,0%,
6.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2,0%,

6.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2,0%,
6.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2,0%,
6.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2,0%,
6.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

6.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

6.4.5.4. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

6.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

6.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

6.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021: wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 20 553 339,17 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 22 642 324,40 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 541 444,73 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 19 923 245,80 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S oraz 29 602,51 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii P.

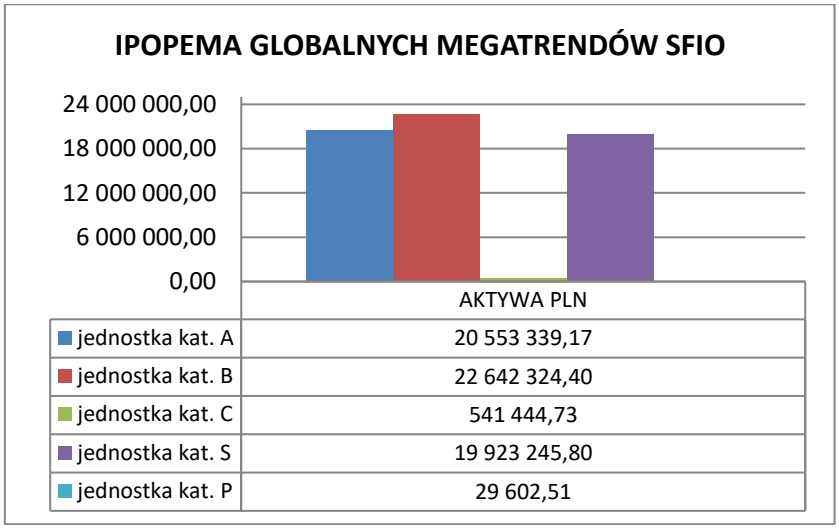

	AKTYWA PLN
jednostka kat. A	20 553 339,17
jednostka kat. B	22 642 324,40
jednostka kat. C	541 444,73
jednostka kat. S	19 923 245,80
jednostka kat. P	29 602,51

6.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata, 3 lata oraz za ostatnie 5 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego

okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, odpowiednio przez 2 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 2 lata, przez 3 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 3 lata oraz przez 5 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 5 lat.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu:
- za ostatnie 2 lata wynosiła 14,52% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 14,33% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B, 16,28% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C oraz 17,29% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S.
- za ostatnie 3 lata wynosiła 21,03% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 20,73% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 23,40% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.
- za ostatnie 5 lat wynosiła 14,49% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 13,98% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 16,72% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.

Jednostki Uczestnictwa kategorii S zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2 oraz 3 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii P zostały zaoferowane w trakcie 2020 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3 oraz 5 lat.

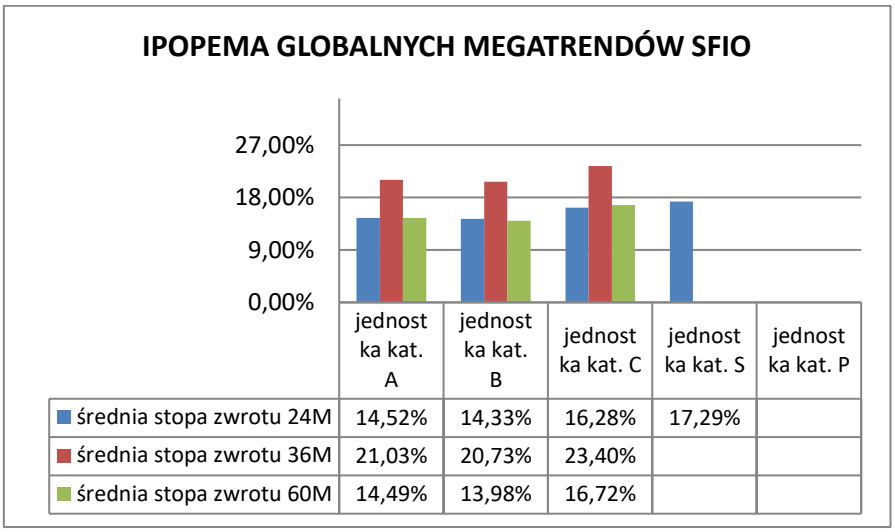

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. S	jednostka kat. P
średnia stopa zwrotu 24M	14,52%	14,33%	16,28%	17,29%	
średnia stopa zwrotu 36M	21,03%	20,73%	23,40%		
średnia stopa zwrotu 60M	14,49%	13,98%	16,72%		

6.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającym zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu (benchmark) jest portfel składający się w 75% MSCI ACWI Index + 25% WIBID O/N.
W dniu 2 lipca 2018 r. dokonano zmiany wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji z 75% Bloomberg World Index + 25% WIBID O/N na obecny wzorzec.

6.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata, 3 lata oraz 5 lat.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła 12,63%, za ostatnie 3 lata wynosiła 16,44%, a za ostatnie 5 lat wynosiła 12,34%.

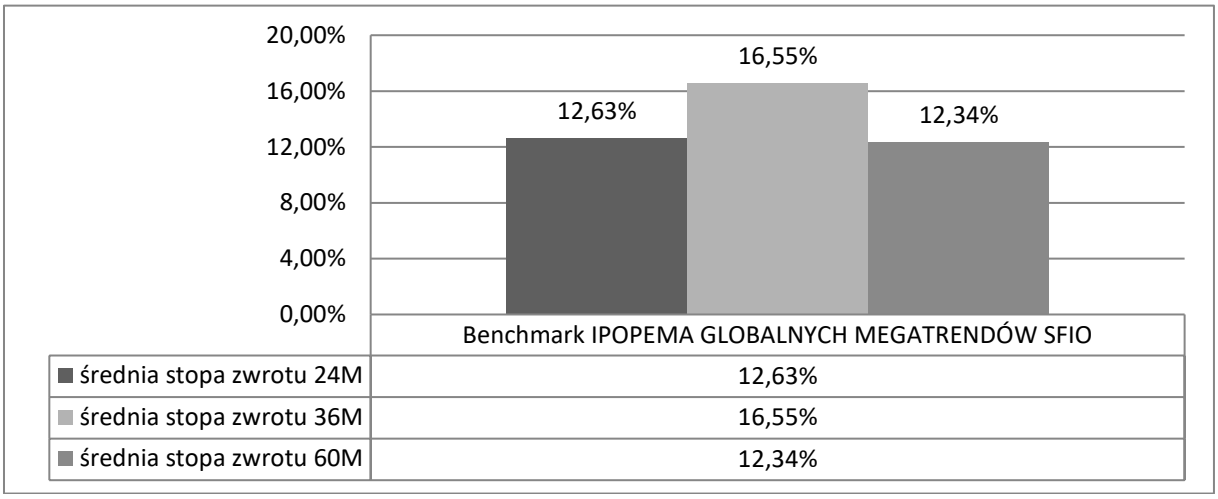

6.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.7 Subfundusz IPOPEMA Akcji Dywidendowych

Na dzień aktualizacji Prospektu, Subfundusz nie został uruchomiony

Rozdział III.8 Subfundusz IPOPEMA Emerytura Plus

8.

8.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

8.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu są:

1) Instrumenty udziałowe – od 20% wartości Aktywów Netto Subfunduszu do 40% wartości Aktywów Subfunduszu,
2) Instrumenty dłużne - do 80% wartości Aktywów Subfunduszu,
3) Depozyty – do 10% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
5) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
6) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują powyżej 50% swoich aktywów w Instrumenty udziałowe – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.

Do 25% wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:

1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
2) Instrumentów Dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust. 8 Statutu.

Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.

Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

8.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

8.1.2.1. Fundusz, na rachunek Subfunduszu, będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Aktywa Subfunduszu będą inwestowane zarówno w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej, jak i w dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, głównie emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz selektywnie dobrane obligacje korporacyjne.

8.1.2.2. Fundusz dokonuje lokat Subfunduszu w Instrumenty Pochodne kierując się następującymi kryteriami: płynnością, ceną, dostępnością, zgodnością ze strategią i celem inwestycyjnym Subfunduszu.

8.1.2.3. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku instrumentów udziałowych (takich jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne): ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta, prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta, prognozowany wzrost wyceny rynkowej papieru wartościowego w ujęciu nominalnym, prognozowana stopa zwrotu z papieru wartościowego w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi papierami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu, dodatkowo w przypadku praw poboru – poza kryteriami określonymi powyżej – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo – poza kryteriami określonymi powyżej – w przypadku papierów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski także wiarygodność kredytowa emitenta, zaś w przypadku obligacji zamiennych na akcje także warunki zamiany obligacji na akcje.

8.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

8.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Nie dotyczy.

8.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz, na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

8.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

8.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

8.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

8.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:
- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. *blue chips*) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta. Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji notowanych na rynkach zagranicznych – wrażliwość na zmiany kursów walutowych i sytuacji makroekonomicznej krajów, z których spółki są przedmiotem inwestycji. Niezależnie od ryzyka walutowego, kursy akcji spółek zagranicznych mogą charakteryzować się w niektórych okresach zwiększoną zmiennością kursów wyrażonych w walucie lokalnej na skutek ograniczania strat przez inwestorów zagranicznych, wynikających z niekorzystnych zmian kursów walutowych. Inwestycje w akcje spółek zagranicznych wiążą się również z ekspozycją inwestora na ryzyko systematyczne tych krajów (tzw. ryzyko kraju).

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. *emerging markets*) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekoniunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju, jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

8.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy

obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

8.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów uczestnictwa, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

8.2.1.4. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

8.2.1.5. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

Fundusz lokuje aktywa Subfunduszu głównie w akcje spółek, które w dniu ich nabycia wchodzą w skład indeksu mWIG40 a także w Instrumenty Pochodne, dla których bazę stanowi ten indeks lub akcje spółek wchodzących w skład tego indeksu w dniu nabywania danego Instrumentu Pochodnego. Oznacza to koncentrację aktywów w obszarze akcji 40 spółek wchodzących w skład indeksu mWIG40 i mniejszą dywersyfikację niż w przypadku szerokiego indeksu rynku, takiego jak np. indeks WIG. Dodatkowo w ramach samego indeksu mWIG40 może następować koncentracja w kierunku spółek o większej kapitalizacji. Tym samym stopa zwrotu z Subfunduszu może podlegać większym wahaniom, niż stopa zwrotu z szerokiego rynku, znajdującego pełniejsze odzwierciedlenie w indeksie WIG. Wartość Aktywów Netto będzie ściśle uzależniona od kondycji spółek wchodzących w skład mWIG40 oraz postrzegania tego segmentu rynku przez inwestorów.

8.2.1.6. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

8.2.1.7. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

8.2.1.8. **Ryzyko związane z lokowaniem w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych lub w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne**

Z uwagi na możliwość zaangażowania ww. klas aktywów w aktywach Subfunduszu, Subfundusz narażony jest na ryzyko związane z możliwością braku wyceny jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa tych funduszy, a także w przypadku zawieszenia odkupywania tych jednostek lub tytułów uczestnictwa – ryzyko płynności w odniesieniu do możliwości realizowania zleceń odkupienia składanych przez swoich uczestników (czyli w tym przypadku przez Fundusz działający w imieniu Subfunduszu).

8.2.1.9. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

8.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

8.2.2.1. **Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją**

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

8.2.2.2. **Ryzyko związane z zawarciem określonych umów**

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu

pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

8.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**
Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

8.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**
Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

8.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**
Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

8.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu
Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.
Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo
Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu

w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.
Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

8.2.2.7. Ryzyko niewypłacalności gwaranta
Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

8.2.2.8. Ryzyko inflacji
Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

8.2.2.9. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego
Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

8.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta polecana w szczególności osobom, które za pośrednictwem inwestycji w Subfundusz chcą budować kapitał przeznaczony na dodatkowe zabezpieczenie finansowe w okresie emerytalnym.
Ponieważ fundusz dąży do realizacji swojego celu poprzez dokonywanie lokat środków zarówno w Instrumenty dłużne, jak i w Instrumenty udziałowe, inwestorzy powinni liczyć się z możliwością wahań wartości ich inwestycji (zwłaszcza w krótkim okresie) związanych w szczególności z koniunkturą na rynkach akcji lub w związku z wahaniami rynkowych stóp procentowych.
Subfundusz jest przeznaczony jest dla inwestorów, którzy są zainteresowani inwestycją na okres co najmniej 2-3 lat

8.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

8.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 151 i art. 152 Statutu Funduszu.

8.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 1,27%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 2,13%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 0,33%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii D: 0,48%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii P: 1,59%
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 1,22%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100 %
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

8.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

8.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi:

8.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
8.4.3.1.2. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
8.4.3.1.3. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
8.4.3.1.4. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
8.4.3.1.5. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
8.4.3.1.6. 4,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
8.4.3.1.7. 3,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
8.4.3.1.8. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
8.4.3.1.9. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
8.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
8.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
8.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
8.4.3.1.13. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
8.4.3.1.14. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
8.4.3.1.15. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
8.4.3.1.16. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
8.4.3.1.17. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
8.4.3.1.18. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
8.4.3.1.19. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
8.4.3.1.20. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
8.4.3.1.21. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
8.4.3.1.22. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
8.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

8.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Kategorii B wynosi 2 %. Z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa kategorii A, A1, S, Z oraz PPE Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

8.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

8.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

8.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

8.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

8.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata

manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

8.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

Towarzystwo nie pobiera opłaty zmiennej za zarządzanie Subfunduszem.

8.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

8.4.5.1. Towarzystwo pobiera wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Emerytura Plus.

8.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:

8.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2%,
8.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2%,
8.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2%,
8.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2%,
8.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2%,
8.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2%,
8.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2%,
8.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2%,
8.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2%,
8.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2%,
8.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,5%,
8.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
8.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,75%,
8.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,75%,
8.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,75%,
8.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,75%,
8.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,75%,
8.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,75%,
8.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,75%,
8.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,75%,
8.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,75%,
8.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,75%,
8.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

8.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

8.4.5.4. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

8.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

8.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

8.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021, wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 14 328 464,51 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 9 025 576,72 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 97 839 068,78 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 1 166 066,70 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii D, 13 980 603,26 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S oraz 52 686,11 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii P.

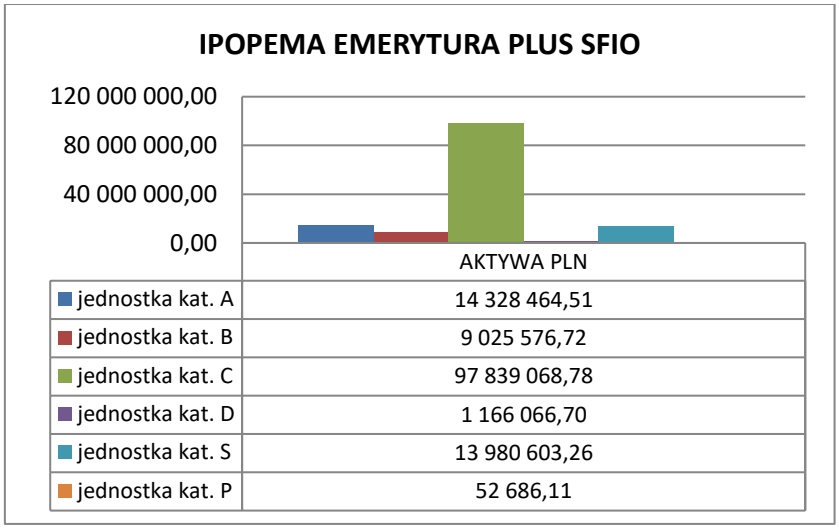

	AKTYWA PLN
jednostka kat. A	14 328 464,51
jednostka kat. B	9 025 576,72
jednostka kat. C	97 839 068,78
jednostka kat. D	1 166 066,70
jednostka kat. S	13 980 603,26
jednostka kat. P	52 686,11

8.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie ostatnie 2 lata, 3 lata oraz za ostatnie 5 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, odpowiednio przez 2 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 2 lata, przez 3 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 3 lata oraz przez 5 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 5 lat.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata wynosiła 3,14% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 2,61% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B, 4,98% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C, 4,75% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii D oraz 3,14% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S.
Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 3 lata wynosiła 3,68% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 3,13% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 5,63% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.
Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 5 lat wynosiła 6,50% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 5,85% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 8,80% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.
Jednostki Uczestnictwa kategorii D oraz S zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 3 oraz 5 lat.
Jednostki Uczestnictwa kategorii P zostały zaoferowane w trakcie 2020 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3 oraz 5 lat.

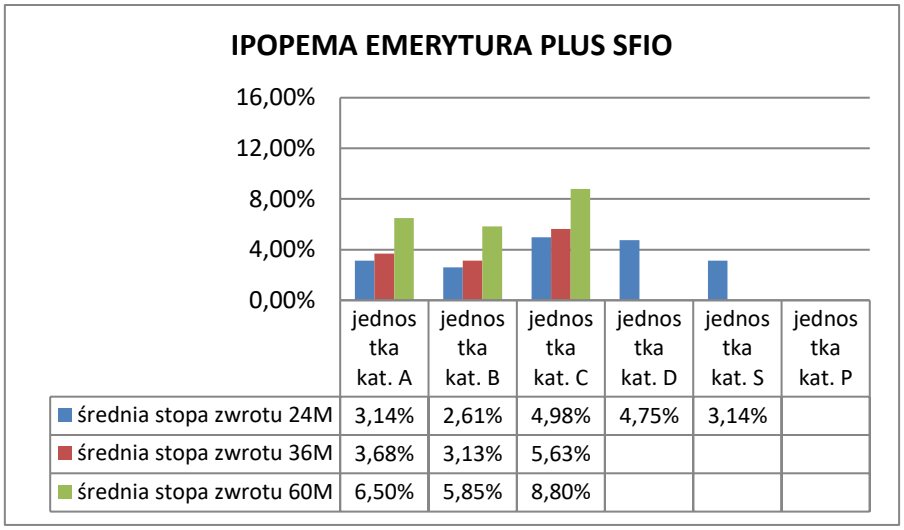

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. D	jednostka kat. S	jednostka kat. P
średnia stopa zwrotu 24M	3,14%	2,61%	4,98%	4,75%	3,14%	
średnia stopa zwrotu 36M	3,68%	3,13%	5,63%			
średnia stopa zwrotu 60M	6,50%	5,85%	8,80%			

8.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającym zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu (benchmark) jest portfel stanowiący 65% TBSP (Treasury Bond Spot Poland Index) + 35% WIG.

W dniu 30 czerwca 2017 r., w związku ze zmianą polityki inwestycyjnej Subfunduszu, dokonano zmiany wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji poprzez zmianę z indeksu mWIG40 na 65% TBSP (Treasury Bond Spot Poland Index) + 35% WIG.

8.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła 2,19%, za ostatnie 3 lata wyniosła 2,31% oraz za ostatnie 5 lat wyniosła 5,43%.

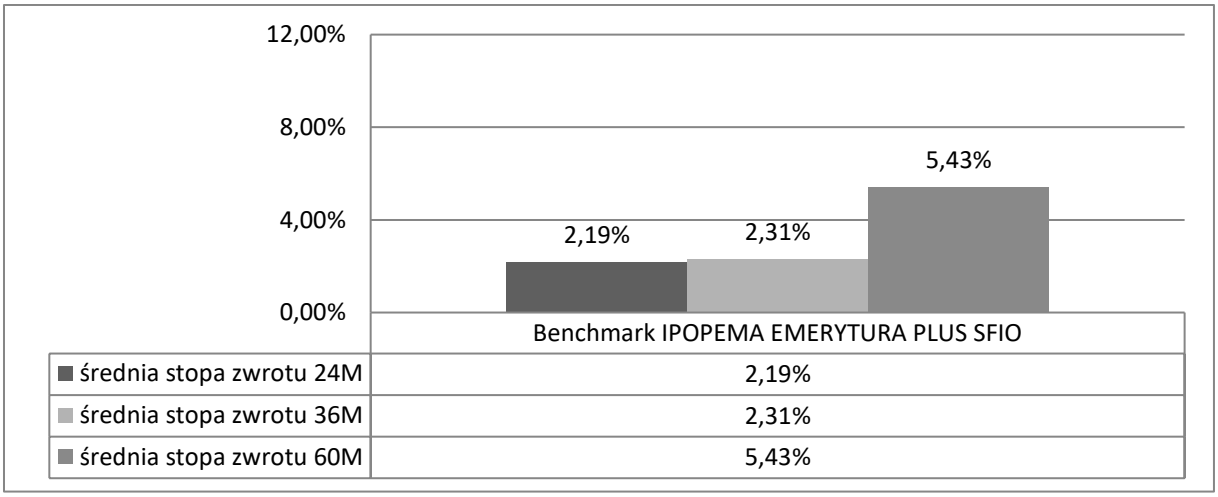

	Benchmark IPOPEMA EMERYTURA PLUS SFIO
średnia stopa zwrotu 24M	2,19%
średnia stopa zwrotu 36M	2,31%
średnia stopa zwrotu 60M	5,43%

8.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.9 Subfundusz IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych

9.

9.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

9.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu dokonuje się poprzez koncentrację lokat Subfunduszu, w szczególności na branży wydobywczej, poprzez dokonywanie lokat środków głównie w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne i instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą oraz Instrumenty udziałowe spółek prowadzących działalność związaną z rynkiem metali szlachetnych. Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego. Subfundusz będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:

1) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, które pozwolą osiągać bezpośrednią lub pośrednią ekspozycję przez Subfundusz na kurs złota, w tym na wartość kruszcu złota – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu do 70% Wartości Aktywów Subfunduszu,
2) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, które pozwolą osiągać bezpośrednią lub pośrednią ekspozycję przez Subfundusz na kurs metali szlachetnych innych niż złoto, w tym na wartość kruszcu tych metali – do 20% Wartości Aktywów Subfunduszu,
3) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, które pozwolą osiągać bezpośrednią lub pośrednią ekspozycję przez Subfundusz na Instrumenty udziałowe spółek prowadzących działalność związaną z rynkiem złota lub innych metali szlachetnych, w tym z poszukiwaniem, wydobyciem, przetwarzaniem, dystrybucją lub obrotem złotem lub innymi metalami szlachetnymi oraz Instrumenty udziałowe tych spółek – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu.
4) Subfundusz może także lokować do 20% wartości Aktywów Subfunduszu w Depozyty oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego w celu zapewnienia odpowiedniej płynności Aktywów Subfunduszu.
5) Subfundusz może lokować powyżej 20% aktywów Subfunduszu, nie więcej jednak niż 50% aktywów Subfunduszu w tytuły uczestnictwa jednego z następujących funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, tj: Invesco Physical Gold ETC emitowane przez Invesco Physical Markets plc oraz iShares Physical Gold ETC emitowane przez iShares Physical Metals plc.

9.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

9.1.2.1. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

9.1.2.2. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku.

9.1.2.3. Ponadto, kryteriami doboru poszczególnych lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu będą: warunki ekonomiczne oraz sytuacja na rynkach instrumentów finansowych; cele i polityka inwestycyjna funduszy inwestycyjnych, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są przedmiotem lokat Subfunduszu; rodzaje instrumentów wchodzących w skład portfeli inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są przedmiotem lokat Subfunduszu; możliwość szerokiej dywersyfikacji lokat portfela inwestycyjnego Subfunduszu; możliwość efektywnej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu; renoma i wiarygodność firmy zarządzającej portfelami funduszy inwestycyjnych lub instytucji wspólnego inwestowania, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są przedmiotem lokat Subfunduszu; ocena zespołów zarządzających (kompetencje, doświadczenie) oraz analiza osiąganych przez nie wyników inwestycyjnych zarządzanych funduszy inwestycyjnych, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są przedmiotem lokat Subfunduszu; ocena relacji osiąganych wyników inwestycyjnych w stosunku do podejmowanego przez zarządzających ryzyka; analizy instytucji odnoście przewidywanej sytuacji rynkowej w poszczególnych segmentach rynku kapitałowego; możliwa do osiągnięcia rentowność depozytów bankowych, wysokość oprocentowania w stosunku do czasu jego trwania.

9.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

9.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu nie powinna charakteryzować się dużą zmiennością.

9.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Nie dotyczy. Subfundusz nie będzie zawierał umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne.

9.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

9.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

9.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

9.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:
- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. blue chips) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów

kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta (dotyczy w największym zakresie akcji notowanych w alternatywnym systemie obrotu NewConnect). Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji notowanych na rynkach zagranicznych – wrażliwość na zmiany kursów walutowych i sytuacji makroekonomicznej krajów, z których spółki są przedmiotem inwestycji. Niezależnie od ryzyka walutowego, kursy akcji spółek zagranicznych mogą charakteryzować się w niektórych okresach zwiększoną zmiennością kursów wyrażonych w walucie lokalnej na skutek ograniczania strat przez inwestorów zagranicznych, wynikających z niekorzystnych zmian kursów walutowych. Inwestycje w akcje spółek zagranicznych wiążą się również z ekspozycją inwestora na ryzyko systematyczne tych krajów (tzw. ryzyko kraju).

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. emerging markets) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekoniunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju, jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

W segmencie spółek niepublicznych - nieobserwowalność kursu rynkowego oraz brak obowiązków informacyjnych po stronie emitentów. W związku z tym, że akcje spółek niepublicznych nie są przedmiotem transakcji w publicznym obrocie, ich wartość godziwa nie może zostać dokładnie ustalona poprzez odniesienie do kursu takich akcji, lecz musi być ustalona za pomocą metod i modeli wyceny akcji. Z natury rzeczy, tak ustalona wartość jest oszacowaniem i nawet przy zachowaniu najwyższej staranności jest obarczona możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia i zbycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki niepubliczne nie podlegają rygorystycznym obowiązkom informacyjnym, jakim podlegają spółki publiczne, co może również wpływać na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

W segmencie akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych (tzw. IPO) - nieobserwowalność wcześniejszych kursów akcji i krótsza historia dostępnych danych finansowych. Podobnie jak w przypadku spółek niepublicznych, wcześniejszy kurs akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych jest nieznany i w związku z tym ustalenie wartości akcji wymaga przeprowadzenia oszacowania przy użyciu metod i modeli wyceny akcji. Takie oszacowanie może być obarczone możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki będące przedmiotem pierwszej oferty publicznej nie mają tak długiej historii danych finansowych jak podlegające rygorystycznym obowiązkom informacyjnym spółki publiczne, co może wpływać na poprawność prognoz finansowych, a tym samym na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

9.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,

- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

9.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

9.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

9.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez

Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.
Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.
Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

9.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu. Fundusz lokuje swoje Aktywa Subfunduszu głównie w akcje należące do segmentu małych i średnich spółek. Wahania koniunktury w tym segmencie oraz postrzeganie tego segmentu rynku przez inwestorów mogą mieć istotny wpływ na Wartość Aktywów Netto Subfunduszu.

9.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

9.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

9.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.

Subfundusz należy do kategorii funduszy funduszy (*fund of funds*), których polityka inwestycyjna zakłada koncentrację działalności inwestycyjnej na jednostkach uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytułach uczestnictwa emitowanych przez fundusze zagraniczne i instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą oraz certyfikatach inwestycyjne polskich funduszy inwestycyjnych zamkniętych.
Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W ramach realizowanej strategii zarządzania, Subfundusz będzie inwestował przede wszystkim w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz certyfikaty inwestycyjne polskich funduszy inwestycyjnych zamkniętych

9.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

9.2.2.1. **Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją**

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

9.2.2.2. **Ryzyko związane z zawarciem określonych umów**

Fundusz będzie zawierać na rzecz Subfunduszu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne ani umów, ani stosował Transakcje Finansowe z Użyciem Papierów Wartościowych i transakcji typu SWAP Przychodu Całkowitego w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) NR 648/2012.

9.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**

Fundusz będzie zawierać na rzecz Subfunduszu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne ani umów, ani stosował Transakcji Finansowanych z Użyciem Papierów Wartościowych i transakcji typu SWAP Przychodu Całkowitego w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) NR 648/2012.

9.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**

Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom

9.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

9.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.

Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.
Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

9.2.2.7. **Ryzyko niewypłacalności gwaranta**
Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

9.2.2.8. **Ryzyko inflacji**
Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

9.2.2.9. **Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego**

Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

9.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla inwestorów poszukujących stabilnych, niezależnych od panującej koniunktury, satysfakcjonujących stóp zwrotu przy ograniczonej zmienności wartości jednostki uczestnictwa. Rekomendowany czas inwestycji to co najmniej 3 lata.

9.4. Wysokość opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

9.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 96 i art. 97 Statutu Funduszu.

9.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 2,01%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 2,99%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 1,14%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 1,95%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100%
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:

1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

9.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

9.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w 25 Statutu wynosi:

9.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
9.4.3.1.2. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
9.4.3.1.3. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
9.4.3.1.4. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
9.4.3.1.5. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
9.4.3.1.6. 4,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
9.4.3.1.7. 3,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
9.4.3.1.8. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
9.4.3.1.9. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
9.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
9.4.3.1.11. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
9.4.3.1.12. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
9.4.3.1.13. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
9.4.3.1.14. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
9.4.3.1.15. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
9.4.3.1.16. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
9.4.3.1.17. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
9.4.3.1.18. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
9.4.3.1.19. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
9.4.3.1.20. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
9.4.3.1.21. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
9.4.3.1.22. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
9.4.3.1.23. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

9.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 Statutu jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

9.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

9.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

9.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

9.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

9.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

9.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

9.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJU t-1}
gdzie:
RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 10% w skali roku;
SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – wyrażona procentowo zmiana wartości, w bieżącym okresie rozliczeniowym, portfela wzorcowego o składzie: 40% mWIG40 + 30% MCXP + 20% sWIG80 +10% WIBID 6M;
LJUt-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t

9.4.4.2. Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne Towarzystwa uzależnione od wyników zarządzania nie może przewyższać 1% wartości Aktywów Subfunduszu w danym dniu t.

9.4.4.3. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.

9.4.4.4. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 10% W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 10%.

9.4.4.5. Towarzystwo nie pobierało opłaty zmiennej z tytułu zarządzania Subfunduszem, za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

9.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

9.4.5.1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.

9.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:

9.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2%,
9.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2%,
9.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2%,
9.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2%,
9.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2%,
9.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2%,

9.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2%,
9.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2%,
9.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2%,
9.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2%,
9.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2%,
9.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
9.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2%,
9.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2%,
9.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2%,
9.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2%,
9.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2%,
9.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2%,
9.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2%,
9.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2%,
9.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2%,
9.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2%,
9.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

9.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
9.4.5.4. Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania o którym mowa w pkt. 9.4.4.
9.4.5.5. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

9.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

9.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

9.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021 wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 110 854,23 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, 994 152,13 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 44 898,66 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C oraz 1 763 563,47 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii S.

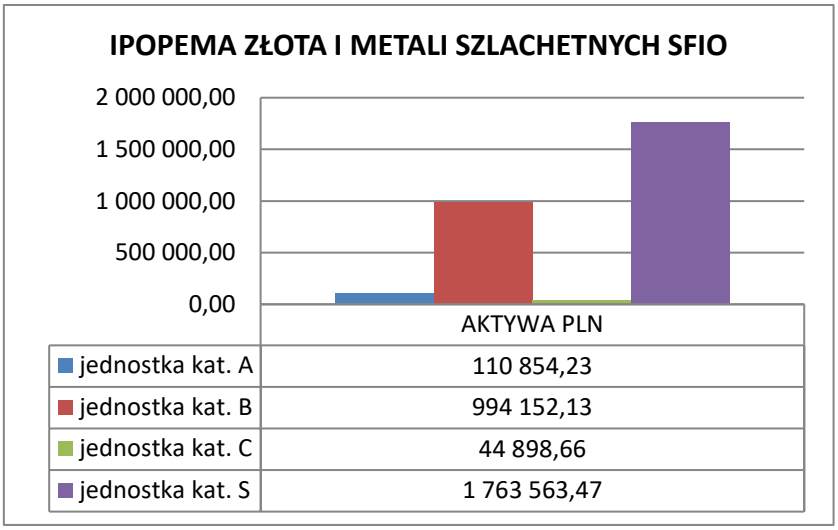

9.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, odpowiednio przez 2 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 2 lata, przez 3 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 3 lata oraz przez 5 w przypadku stopy zwrotu za ostatnie 5 lat

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu:
- za ostatnie 2 lata wynosiła -1,78% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz -1,77% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz -0,50% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C;
- za ostatnie 3 lata wynosiła -0,53% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, -0,52% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 0,79% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C;
- za ostatnie 5 lat wynosiła -0,88% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, -1,02% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 0,72% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.

Jednostki Uczestnictwa kategorii S zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres ostatnich 2, 3 oraz 5 lat.

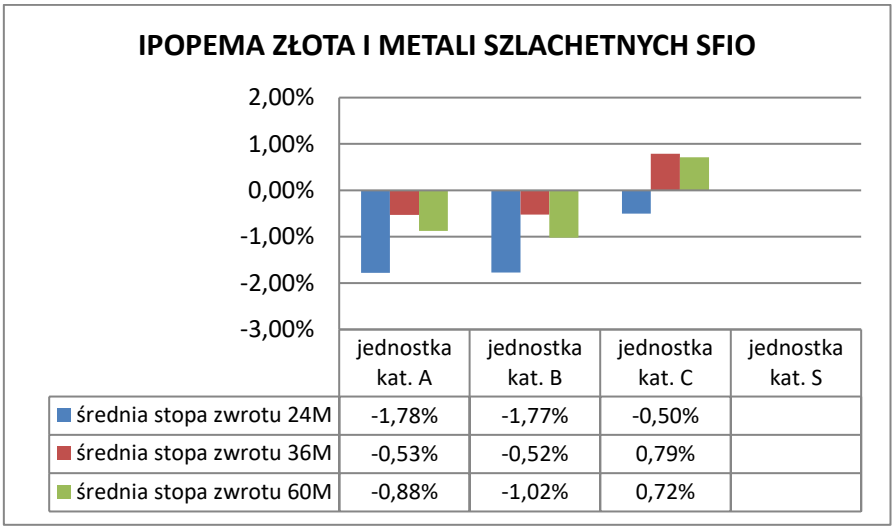

	jednostka kat. A	jednostka kat. B	jednostka kat. C	jednostka kat. S
średnia stopa zwrotu 24M	-1,78%	-1,77%	-0,50%	
średnia stopa zwrotu 36M	-0,53%	-0,52%	0,79%	
średnia stopa zwrotu 60M	-0,88%	-1,02%	0,72%	

9.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Dla Subfunduszu nie został ustanowiony wzorzec służący do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Do dnia 26 kwietnia 2018 r., tj. dnia zmiany polityki inwestycyjnej i nazwy Subfunduszu, wzorcem służącym do

oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającym zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu (benchmark) był portfel stanowiący 40% mWIG40 + 30% MCXP + 20% sWIG80 +10% WIBID 6M.

9.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 3 lata

Nie dotyczy.

9.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.10 Subfundusz IPOPEMA Short Equity

10.

10.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

10.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w:

1) Instrumenty dłużne,
2) Depozyty,
3) tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych oraz instytucji wspólnego inwestowania mających siedzibę za granicą, a także jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych,
4) Instrumenty udziałowe,
5) kontrakty terminowe na indeks WIG20, poprzez sprzedaż kontraktów terminowych lub nabywanie opcji sprzedaży w oczekiwaniu zniżki wartości instrumentu bazowego.

Subfundusz stosuje przy dokonywaniu lokat aktywów zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego. Subfundusz może także lokować Aktywa Subfunduszu w inne instrumenty finansowe wskazane w statucie Funduszu w części dotyczącej tego Subfunduszu.

10.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

10.1.2.1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz IPOPEMA Short Equity będzie inwestował przede wszystkim w papiery wartościowe (w tym Instrumenty Rynku Pieniężnego) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz zajmując pozycje krótkie w Instrumentach Pochodnych, poprzez sprzedaż kontraktów terminowych lub nabywanie opcji sprzedaży w oczekiwaniu zniżki wartości instrumentu bazowego. Zajmowanie pozycji długich będzie dokonywane wyłącznie w celu zamknięcia lub ograniczenia istniejącej pozycji krótkiej netto w danym Instrumencie Pochodnym poprzez zajęcie pozycji przeciwstawnej tj. w drodze nabywania kontraktów terminowych lub sprzedaży (wystawiania) opcji sprzedaży.

10.1.2.2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa poniżej, Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności: wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej – na poziomie rynku, wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie rynku oraz danego Instrumentu Pochodnego.

10.1.2.3. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące: w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

10.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

10.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością.

10.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne. Instrumenty te mogą być wykorzystane spekulacyjnie w szczególności w celu umożliwienia osiągnięcia wzrostu wartości lokat Subfunduszu wskutek spadku wartości instrumentu bazowego. Zawarcie takich umów będzie wpływać na wzrost ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

10.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

10.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

10.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

10.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Inwestycje w akcje wiążą się z ryzykiem rynkowym. Istnieje możliwość wystąpienia długotrwałego wzrostu kursów na giełdach, co doprowadzi do spadku Wartości Aktywów Subfunduszu. Z drugiej strony załamanie kursów akcji wchodzących w skład indeksów WIG20 może doprowadzić do wzrostu Wartości Aktywów Subfunduszu.

Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:
- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. blue chips) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów

kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta (dotyczy w największym zakresie akcji notowanych w alternatywnym systemie obrotu NewConnect). Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. emerging markets) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekoniunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju, jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

W segmencie spółek niepublicznych - nieobserwowalność kursu rynkowego oraz brak obowiązków informacyjnych po stronie emitentów. W związku z tym, że akcje spółek niepublicznych nie są przedmiotem transakcji w publicznym obrocie, ich wartość godziwa nie może zostać dokładnie ustalona poprzez odniesienie do kursu takich akcji, lecz musi być ustalona za pomocą metod i modeli wyceny akcji. Z natury rzeczy, tak ustalona wartość jest oszacowaniem i nawet przy zachowaniu najwyższej staranności jest obarczona możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia i zbycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki niepubliczne nie podlegają rygorystycznym obowiązkom informacyjnym, jakim podlegają spółki publiczne, co może również wpływać na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

W segmencie akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych (tzw. IPO) - nieobserwowalność wcześniejszych kursów akcji i krótsza historia dostępnych danych finansowych. Podobnie jak w przypadku spółek niepublicznych, wcześniejszy kurs akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych jest nieznany i w związku z tym ustalenie wartości akcji wymaga przeprowadzenia oszacowania przy użyciu metod i modeli wyceny akcji. Takie oszacowanie może być obarczone możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki będące przedmiotem pierwszej oferty publicznej nie mają tak długiej historii danych finansowych jak podlegające rygorystycznym obowiązkom informacyjnym spółki publiczne, co może wpływać na poprawność prognoz finansowych, a tym samym na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

10.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

10.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

10.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

10.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

10.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument Finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu. Subfundusz może zajmować krótkie pozycje w instrumentach pochodnych, których bazę stanowi indeks WIG20 Skład tego indeksu cechuję się silną koncentracją spółek o największej kapitalizacji rynkowej. Tym samym stopa zwrotu może wykazywać silną negatywna korelację ze stopami zwrotu największych i najbardziej płynnych spółek giełdowych.

10.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

10.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

10.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Subfundusz może zajmować krótkie pozycje w instrumentach pochodnych, których bazę stanowi indeks WIG20, a tym samym stopa zwrotu Subfunduszu uzależniona jest od stóp zwrotu akcji wchodzących w skład tych indeksów. Koncentracja akcji spółek z danych sektorów rynku w indeksie WIG20 może powodować znaczący wpływ sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek z danego sektora na stopę zwrotu Subfunduszu.

10.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

10.2.2.1. **Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją**

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

10.2.2.2. **Ryzyko związane z zawarciem określonych umów**

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu

pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.
W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. W przypadku towarowych instrumentów pochodnych istnieje również możliwość zaciągnięcia zobowiązania do fizycznego dostarczenia lub odbioru towaru wskazanego w kontrakcie. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.
Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).
Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:
- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

10.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**
Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

10.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**
Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

10.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**
Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

10.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu
Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:
- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.
Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo
Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz
Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.
Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem
Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty
Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej
Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE
Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

10.2.2.7. **Ryzyko niewypłacalności gwaranta**
Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

10.2.2.8. **Ryzyko inflacji**
Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

10.2.2.9. **Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego**
Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

10.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla dynamicznych inwestorów, szukających możliwości osiągania zysków w okresach spadku wartości indeksu WIG20, akceptujących znaczne wahania cen oraz wysokie ryzyko inwestycji, w tym w szczególności ryzyko wynikające z możliwości spadku wartości inwestycji w okresach wzrostów wartości indeksu WIG20.
Ze względu na nieprzewidywalność występowania okresów spadkowych, nie można wskazać rekomendowanego czasu inwestycji.

10.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

10.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 52 i art. 53 Statutu Funduszu.

10.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 5,83%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 3,02%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100%
gdzie:

K – oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t – oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN – oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

10.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

10.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi

10.4.3.1.1. 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,

10.4.3.1.2. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
10.4.3.1.3. 4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
10.4.3.1.4. 3,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
10.4.3.1.5. 4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
10.4.3.1.6. 2,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
10.4.3.1.7. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
10.4.3.1.8. 0% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
10.4.3.1.9. 6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
10.4.3.1.10. 5,9% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
10.4.3.1.11. 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
10.4.3.1.12. 5,7% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
10.4.3.1.13. 5,6% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
10.4.3.1.14. 5,5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
10.4.3.1.15. 5,4% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
10.4.3.1.16. 5,3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
10.4.3.1.17. 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
10.4.3.1.18. 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,

10.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 Statutu jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1 oraz Z w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

10.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

10.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1 i Z w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1 i Z w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

10.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

10.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

10.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

10.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

Towarzystwo nie pobiera opłaty zmiennej za zarządzanie Subfunduszem.

10.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

10.4.5.1. Towarzystwo za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Short Equity pobiera wynagrodzenie stałe nie wyższe niż:

10.4.5.1.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2%,
10.4.5.1.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2%,
10.4.5.1.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2%,
10.4.5.1.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2%,
10.4.5.1.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2%,
10.4.5.1.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2%,
10.4.5.1.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2%,
10.4.5.1.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
10.4.5.1.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2%,
10.4.5.1.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2%,
10.4.5.1.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2%,
10.4.5.1.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2%,
10.4.5.1.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2%,
10.4.5.1.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2%,
10.4.5.1.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2%,
10.4.5.1.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2%,
10.4.5.1.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2%,
10.4.5.1.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2%,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

10.4.5.2. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu IPOPEMA Short Equity ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

10.4.5.3. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

10.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

10.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

10.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021 wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 752 808,72 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A oraz 51 887 991,38 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B.

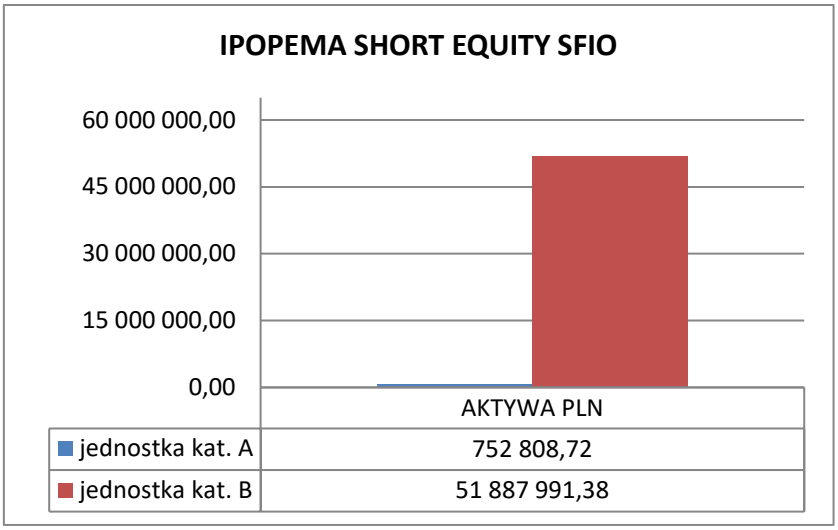

10.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, przez odpowiednio 2, 3 oraz 5.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata wynosiła -12,64% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz -12,67% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B,
średnia stopa zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 3 lata wynosiła -8,43% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz -8,53% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B,
średnia stopa zwrotu za ostatnie 5 lat wynosiła -8,42% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A oraz -8,60% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B.

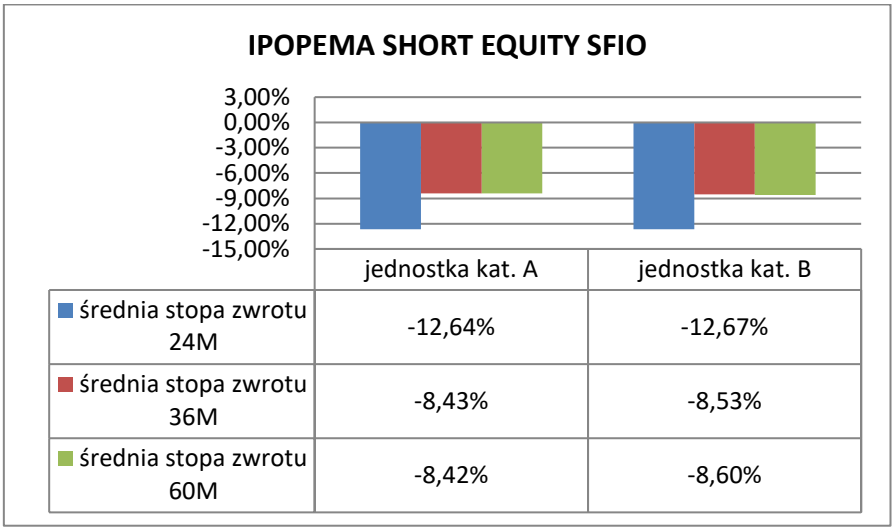

10.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu jest Indeks WIG20short.

10.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu oraz rocznych stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata, 3 lata i 5 lat

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wynosiła -8,09%, za 3 lata wynosiła -3,54%, a za ostatnie 5 lat wyniosła -4,67%.

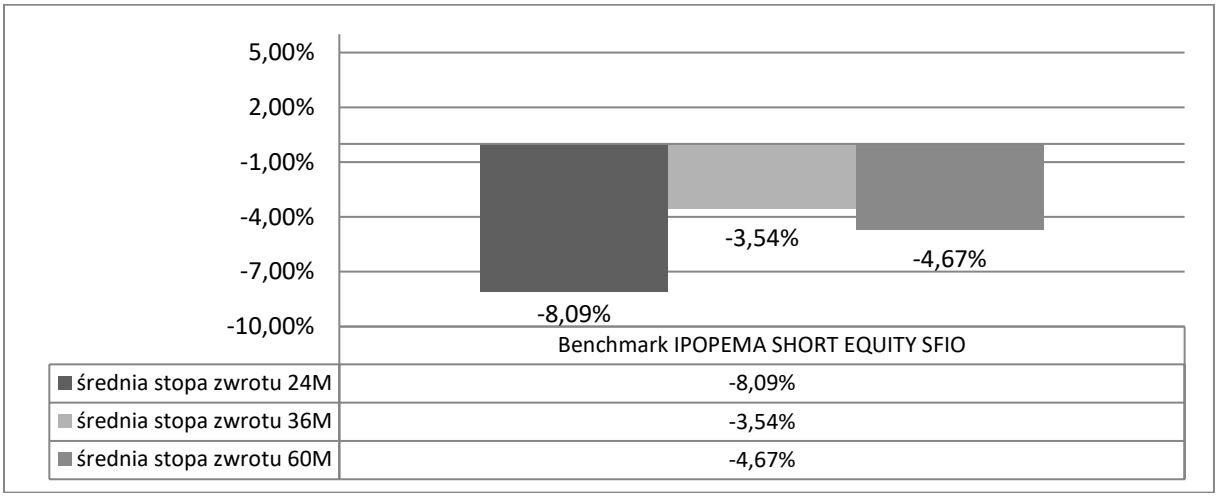

10.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.11 Subfundusz IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych

11.

11.1. Zwięzły opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

11.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu będą:

1) Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa – od 66% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
2) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
3) Depozyty – do 34% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) Instrumenty dłużne emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego – do 34% wartości Aktywów Subfunduszu,
5) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.

Subfundusz nie może dokonywać lokat w Instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.

Do 35% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne oraz denominowane w walutach obcych.Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne.

11.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

11.1.2.1. Subfundusz IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

11.1.2.2. Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu jest ocena dochodowości dłużnych papierów wartościowych lub depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności.

11.1.2.3. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa poniżej, Subfundusz IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych podejmuje decyzje inwestycyjne a zwłaszcza w odniesieniu do lokowania aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych, z uwzględnieniem warunków ekonomicznych i prognozowanej sytuacji na globalnych rynkach dłużnych instrumentów finansowych, jak również celu inwestycyjnego oraz zasad dywersyfikacji określonych poniżej a w szczególności: wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej, wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej, wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów, kryterium płynności.

11.1.2.4. Główne kryteria doboru poszczególnych kategorii lokat są następujące; w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje: prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego, wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego, dodatkowo w przypadku papierów dłużnych innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi powyżej – także wiarygodność kredytowa emitenta, dodatkowo w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi powyżej – także warunki zamiany obligacji na akcje; w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy; w przypadku depozytów: poziom oprocentowanie depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku, wiarygodność banku; w przypadku Instrumentów Pochodnych: adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu, efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego, płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji, koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego; w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych powyżej: możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy, możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy, stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

11.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy.

11.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się dużą zmiennością.

11.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

11.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

11.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

11.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedleniu indeksu

11.2.1.1. **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. Na ryzyko rynkowe w szczególności wpływa ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen papierów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

11.2.1.2. **Ryzyko kredytowe**

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:
- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w papiery dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

11.2.1.3. **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów lub jednostek uczestnictwa przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

11.2.1.4. **Ryzyko walutowe**

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

11.2.1.5. **Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów**

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

11.2.1.6. **Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków**

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

11.2.1.7. **Ryzyko rozliczenia**

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

11.2.1.8. **Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych**

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

11.2.1.9. **Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych**

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.

Subfundusz należy do kategorii funduszy instrumentów dłużnych. Jednym z podstawowych czynników ryzyka związanych z tą polityką inwestycyjną jest ryzyko stóp procentowych. W szczególności dotyczy to zmian dochodowości instrumentów dłużnych o zróżnicowanych terminach zapadalności. Wzrost rynkowych stóp procentowych może mieć negatywny wpływ na wartość dokonanych przez Subfundusz lokat w obligacje o oprocentowaniu stałym.

Strategia zarządzania Subfunduszem zakłada koncentrację na instrumentach emitowanych przez podmioty inne niż Skarb Państwa, w tym w szczególności na obligacjach emitowanych przez przedsiębiorstwa. Istotnym czynnikiem ryzyka związanym z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem jest ryzyko kształtowania się tzw. spreadów korporacyjnych (różnic w dochodowości pomiędzy obligacjami poszczególnych emitentów a obligacjami emitowanymi przez Skarb Państwa). Spready te kształtują się między innymi w oparciu o ocenę ogólnej koniunktury gospodarczej, która wpływa na ogólną zdolność sektora przedsiębiorstw do spłacania zaciągniętych zobowiązań. Wzrost wartości spreadów korporacyjnych może mieć negatywny wpływ na wartość dokonanych przez Subfundusz lokat w instrumenty dłużne poszczególnych emitentów.

Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego ze strategią zarządzania Subfunduszem ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. W szczególności dotyczy to trafności oceny ryzyka kredytowego poszczególnych emitentów. Nietrafne oceny tego ryzyka mogą skutkować dokonaniem lokat w instrumenty dłużne, których emitenci nie będą w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań. Może to mieć negatywny wpływ na stopę zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu.

11.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

11.2.2.1. **Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją**

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obarczone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym czasowe obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa powiązane jest z horyzontem inwestycyjnym Uczestnika. Wraz ze skróceniem horyzontu inwestycyjnego rośnie ryzyko znaczącego wpływu

krótkoterminowych zmian koniunktury rynkowej na osiągniętą stopę zwrotu. Uczestnik powinien brać pod uwagę zakres czasowy inwestycji wskazany w Prospekcie w opisach profilu inwestora dla każdego z Subfunduszy. W przypadku konieczności zakończenia inwestycji przed upływem zaplanowanego horyzontu inwestycyjnego, Uczestnik powinien liczyć się z sytuacją, w której zrealizowana stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu może się znacząco różnić od oczekiwanego zwrotu z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez zarządzającego decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

11.2.2.2. **Ryzyko związane z zawarciem określonych umów**

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danych instrumentem bazowym. Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza wysokie ryzyko utraty całości inwestycji. Zmienność instrumentów z tej grupy może wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego.

W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego z inwestycjami w instrumenty pochodne związane jest ryzyko utraty całości zainwestowanych środków, a w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.

Inwestycje w instrumenty pochodne wiążą się z koniecznością utrzymywania i uzupełniania zabezpieczenia określonego w szczegółowych opisach danych instrumentów finansowych (np. depozytów zabezpieczających).

Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się następujące specyficzne ryzyka:

- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych – może to powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

11.2.2.3. **Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji**

Dotyczy w szczególności umów mających za przedmiot instrumenty pochodne oraz umów pożyczek papierów wartościowych, w związku z którymi należy liczyć się z dodatkowym wzrostem ryzyka zawieranych transakcji.

11.2.2.4. **Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami**

Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

11.2.2.5. **Ryzyko operacyjne**

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

11.2.2.6. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ**

Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

Rozwiązanie Funduszu następuje w przypadku zaistnienia jednej z następujących przesłanek:

- zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na działalność Towarzystwa lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na działalność Towarzystwa nie przejęło zarządzania Funduszem,
- Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
- Wartość Aktywów netto Funduszu spadła poniżej minimalnej wartości określonej w obowiązujących przepisach.

Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadkach określonych w Statucie.

Przejęcie zarządzania przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym i Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zgody Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.

Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz. Nie można wykluczyć sytuacji, że jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz, w tym i Subfundusz, będzie niższy od dotychczasowego. W konsekwencji Uczestnik jest narażony na negatywne konsekwencje powyższej sytuacji mogące przejawiać się w świadczeniu usług niższej jakości przez wymienione powyżej podmioty. Towarzystwo będzie dokładać najwyższej staranności, by podmioty, z którymi Towarzystwo zawrze umowę o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz obsługę Funduszu i Subfunduszy, charakteryzowały się najwyższym poziomem świadczonych usług.

Połączenie Funduszu z innym funduszem

Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszy. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo ma prawo podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

Zmiana polityki inwestycyjnej

Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa o funduszach inwestycyjnych oraz Statut Funduszu. Ustawa o funduszach inwestycyjnych może podlegać zmianom, w szczególności związanych ze zmianami przepisów prawa Unii Europejskiej. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE

Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

11.2.2.7. **Ryzyko niewypłacalności gwaranta**

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

11.2.2.8. **Ryzyko inflacji**

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza nominalną stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.
Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

11.2.2.9. **Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego**

Z uwagi na funkcjonowanie w ramach Funduszu Subfunduszu IPOPEMA Short Equity stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych zamkniętych, Towarzystwo przyjęło interpretację, iż w stosunku do Funduszu i wydzielonych w nim Subfunduszy nie stosuje się zwolnienia podmiotowego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast zastosowanie ma zwolnienie przedmiotowe, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Powyższe oznacza, iż w przypadku uzyskiwania przez Subfundusze dochodów, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 57 lit. a) – f) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych będą one podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, co spowoduje obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

11.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Subfundusz przeznaczony jest dla inwestorów, którzy:
- oczekują wzrostu oszczędności w średnim i długim okresie, na poziomie przewyższającym zyski możliwe do uzyskania z inwestycji na rynku pieniężnym oraz z oprocentowania lokat bankowych,
- akceptują ryzyko związane z inwestycjami w obligacje korporacyjne i inne papiery dłużne, wynikające głównie z ryzyka niewypłacalności emitenta oraz ryzyka wahań rynkowych stóp procentowych,
- są zainteresowani inwestycją na okres co najmniej 2-3 lat.

Wskazanie okresu 2-3 lat jako minimalnego czasu inwestycji oznacza, że inwestor powinien brać pod uwagę, że osiągnięcie przez Subfundusz satysfakcjonującej stopy zwrotu może nastąpić dopiero po około dwóch/trzech latach od rozpoczęcia inwestycji. Nie wyklucza to osiągnięcia odpowiednio wysokiej stopy w okresie krótszym niż dwa lata ani nie gwarantuje osiągnięcia satysfakcjonującego inwestora zysku lub nawet zwrotu pełnej wysokości zainwestowanego kapitału w terminie dłuższym niż trzy lata

11.4. Wysokość opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

11.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 163 i art. 164 Statutu Funduszu.

11.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2021 wynosi:
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A: 1,29%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B: 0,95%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C: 0,94%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii P: 7,75%.
Dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S: 1,02%

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:
Kryterium zróżnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

WKC = Kt/WANt x 100%
gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:
1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych

11.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

11.4.3.1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 Statutu wynosi

11.4.3.1.1. 3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
11.4.3.1.2. 3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
11.4.3.1.3. 3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
11.4.3.1.4. 3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
11.4.3.1.5. 5,3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
11.4.3.1.6. 4,3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
11.4.3.1.7. 3,3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
11.4.3.1.8. 3,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
11.4.3.1.9. 3,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
11.4.3.1.10. 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
11.4.3.1.11. 0 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
11.4.3.1.12. 0 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
11.4.3.1.13. 6 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
11.4.3.1.14. 5,9 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
11.4.3.1.15. 5,8 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
11.4.3.1.16. 5,7 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
11.4.3.1.17. 5,6 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
11.4.3.1.18. 5,5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
11.4.3.1.19. 5,4 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
11.4.3.1.20. 5,3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
11.4.3.1.21. 5,2 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
11.4.3.1.22. 5,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
11.4.3.1.23. 0 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

11.4.3.2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 Statutu jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

11.4.3.3. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie

Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej konwersji lub zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi konwersjami lub zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu nie jest pobierana.

11.4.3.4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Konwersję, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27 Statutu, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za Zamianę, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1% kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

11.4.3.5. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

11.4.3.6. W ramach Produktu Specjalnego Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28 Statutu, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 Statutu.

11.4.3.7. Przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego lub Umowy o prowadzenie IKE/IKZE Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną, przy czym może być ona płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego lub regulaminu IKE/IKZE. Maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

11.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

11.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJUt}

gdzie:

RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20% w skali roku;

SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;

WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;

Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: WIBID 6M + 1% rocznie, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych;

LJUt – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w dniu t.

11.4.4.2. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.

11.4.4.3. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20%.

11.4.4.4. Towarzystwo nie pobierało opłaty zmiennej z tytułu zarządzania Subfunduszem, za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

11.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

11.4.5.1. Towarzystwo pobiera opłatę stałą za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych.

11.4.5.2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych nie może być wyższe niż:

11.4.5.2.1. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1,7%,
11.4.5.2.2. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2,0%,
11.4.5.2.3. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1,5%,
11.4.5.2.4. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2,0%,
11.4.5.2.5. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2,0%,
11.4.5.2.6. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2,0%,
11.4.5.2.7. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2,0%,
11.4.5.2.8. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1,5%,
11.4.5.2.9. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,75%,
11.4.5.2.10. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,75%,
11.4.5.2.11. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,5%,
11.4.5.2.12. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
11.4.5.2.13. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,75%,
11.4.5.2.14. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,75%,
11.4.5.2.15. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,75%,
11.4.5.2.16. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,75%,
11.4.5.2.17. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,75%,
11.4.5.2.18. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,75%,
11.4.5.2.19. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,75%,
11.4.5.2.20. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,75%,
11.4.5.2.21. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,75%,
11.4.5.2.22. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,75%,
11.4.5.2.23. w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6%,

-w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

11.4.5.3. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarzadzania dla Subfunduszu IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

11.4.5.4. Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania dla Subfunduszu IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych wskazano w pkt. 11.4.4.

11.4.5.5. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

11.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską, świadczące usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

11.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

11.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Na koniec roku obrotowego 2021 wartość aktywów netto Subfunduszu wynosiła: 52 387 625,30 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii A , 11 608 475,21 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii B, 309 101,65 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii C, 7 578 028,47 na Jednostki Uczestnictwa kategorii S oraz 17 078,44 zł na Jednostki Uczestnictwa kategorii P.

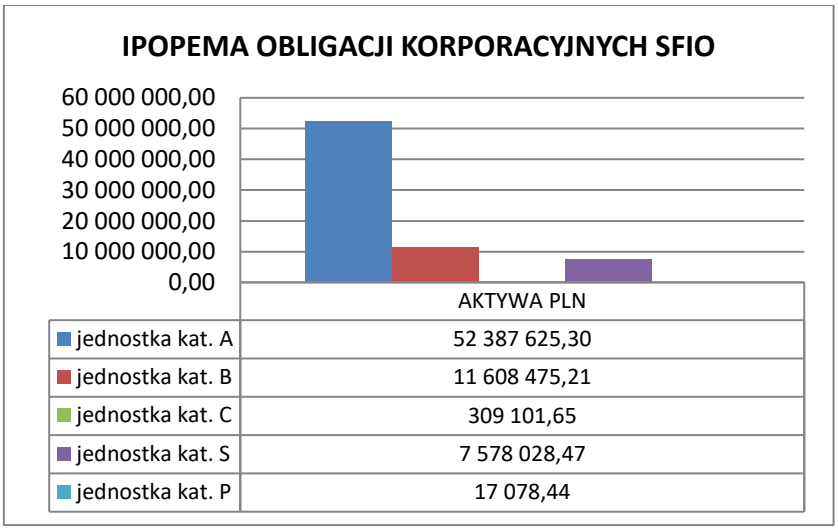

11.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2, 3 oraz 5 lat;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, przez odpowiednio 2, 3 oraz 5.

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata wynosiła 1,47% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 1,35% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B, 1,64% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C oraz 1,45% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii S.
średnia stopa zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 3 lata wynosiła 1,38% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, 1,22% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii B oraz 1,93% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii C.

Jednostki Uczestnictwa kategorii A oraz Jednostki Uczestnictwa kategorii B zostały zaoferowane w trakcie 2017 roku, natomiast Jednostki Uczestnictwa kategorii C zostały zaoferowane w trakcie 2018 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres 5 lat.

Jednostki Uczestnictwa kategorii S zostały zaoferowane w trakcie 2019 roku natomiast Jednostki Uczesntictwa kategorii P zostały zaoferowane w 2020 roku, w związku z tym nie jest możliwe ustalenie wielkości średniej stopy zwrotu z inwestycji dla tych kategorii Jednostek Uczestnictwa za okres 3 oraz 5 lat.

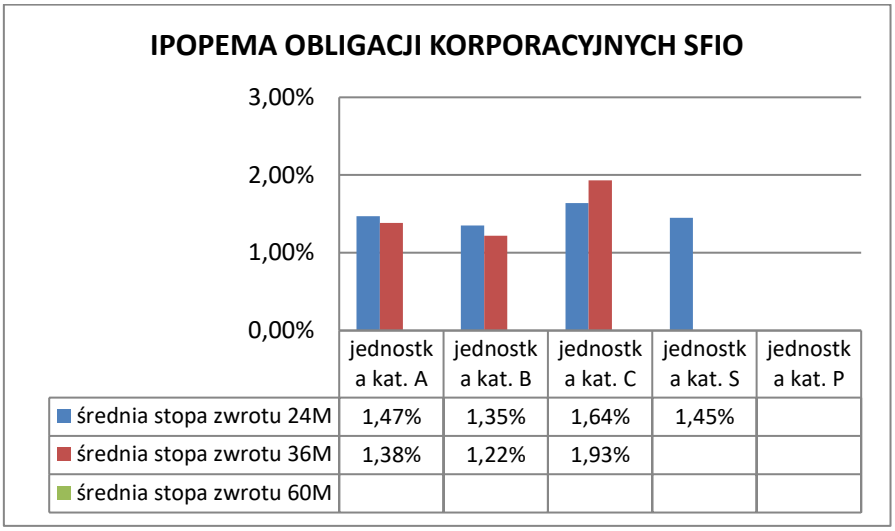

11.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Wzorcem służącym do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu jest: WIBID 6M + 1% rocznie.

11.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 oraz 3 lata

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wynosiła 1,49%, za 3 lata wynosiła 1,89%.

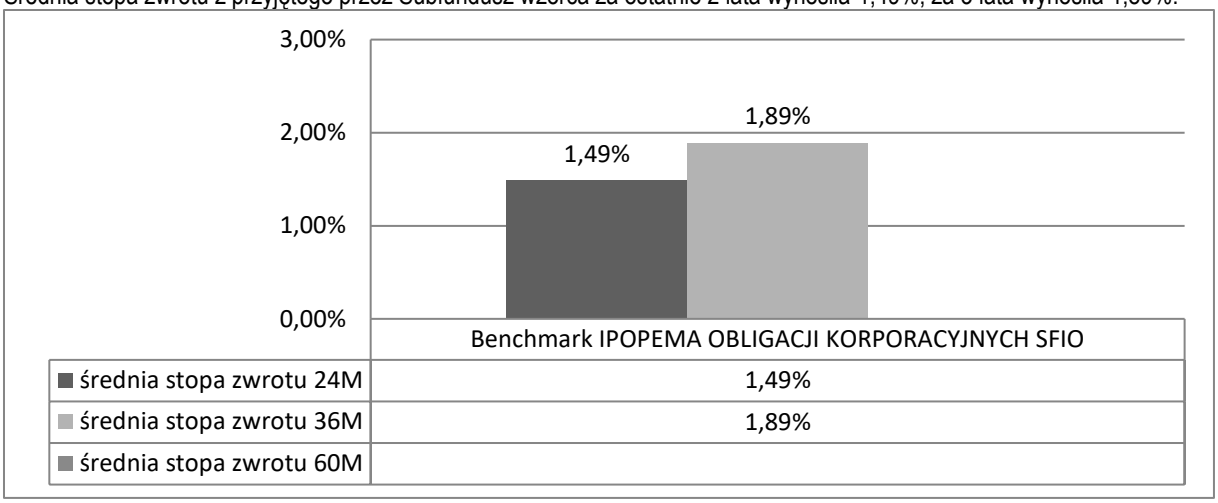

11.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział IV. Dane o Depozytariuszu

1. Firma, siedziba i adres Depozytariusza wraz z numerami telekomunikacyjnymi

Firma:	mBank Spółka Akcyjna
Siedziba:	Warszawa
Adres:	ul. Senatorska 18, 00-950 Warszawa
Telefon:	(+48 22) 829 00 00

2. Zakres obowiązków Depozytariusza:

2.1. wobec Funduszu i Subfunduszy

Obowiązki Depozytariusza zostały określone w Ustawie oraz w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu.
Do obowiązków Depozytariusza wobec Funduszu należy w szczególności:

2.1.1. przechowywanie Aktywów Funduszu;
2.1.2. prowadzenie rejestru wszystkich Aktywów Funduszu i Aktywów Subfunduszy;
2.1.3. zapewnienie monitorowania przepływu środków pieniężnych Funduszu;
2.1.4. zapewnienie, aby środki pieniężne Funduszu były przechowywane na rachunkach pieniężnych i rachunkach bankowych prowadzonych przez podmioty uprawnione do prowadzenia takich rachunków zgodnie z przepisami prawa polskiego lub spełniające w tym zakresie wymagania określone w prawie wspólnotowym lub równoważne tym wymaganiom;
2.1.5. zapewnienie, aby zbywanie i odkupywanie Jednostek Uczestnictwa odbywało się zgodnie z przepisami prawa i Statutem Funduszu;
2.1.6. zapewnienie, aby rozliczanie umów dotyczących Aktywów Funduszu i Aktywów Subfunduszy następowało bez nieuzasadnionego opóźnienia, oraz kontrolowanie terminowości rozliczania umów z Uczestnikami Funduszu;
2.1.7. zapewnienie, aby wartość Aktywów Netto Funduszu, Wartość Aktywów Netto poszczególnych Subfunduszy i Wartość Aktywów Netto przypadających na Jednostkę Uczestnictwa danego Subfunduszu była obliczana zgodnie z przepisami prawa i Statutem Funduszu;
2.1.8. zapewnienie, aby dochody Funduszu i Subfunduszy były wykorzystywane zgodnie z przepisami prawa i Statutem Funduszu;
2.1.9. wykonywanie poleceń Funduszu, chyba że są one sprzeczne z prawem lub Statutem Funduszu;
2.1.10. weryfikowanie zgodności działania Funduszu z przepisami prawa regulującymi działalność funduszy inwestycyjnych lub ze statutem w zakresie innym niż wynikający z pkt 2.1.1.–2.1.5. oraz z uwzględnieniem interesu uczestników.

Depozytariusz zapewnia zgodne z prawem i Statutem Funduszu wykonywanie obowiązków Funduszu, o których mowa w pkt 2.1.3. – 2.1.8., co najmniej poprzez stałą kontrolę czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez Fundusz oraz nadzorowanie doprowadzenia do zgodności tych czynności z prawem i Statutem Funduszu.

2.2. wobec Uczestników Funduszu w zakresie reprezentowania ich interesów wobec Towarzystwa, w tym zasady wytaczania przez depozytariusza na rzecz uczestników funduszu powództwa, o którym mowa w art. 72a Ustawy

2.2.1. Depozytariusz jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić Komisję Nadzoru Finansowego, że Fundusz działa z naruszeniem prawa lub nienależycie uwzględnia interes Uczestników Funduszu.
2.2.2. Depozytariusz jest zobowiązany do występowania w imieniu Uczestników Funduszu z powództwem przeciwko Towarzystwu z tytułu szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji.
2.2.3. Depozytariusz wytacza powództwo na wniosek Uczestnika Funduszu. Depozytariusz może udzielić pełnomocnictwa procesowego adwokatowi lub radcy prawnemu.
2.2.4. Z uwzględnieniem art. 98 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.), koszty procesu ponosi Uczestnik Funduszu, z wyjątkiem kosztów zastępstwa procesowego Uczestnika, które w przypadku przegrania procesu ponosi Depozytariusz.
2.2.5. W przypadku gdy Depozytariusz stwierdzi brak podstaw do wytoczenia powództwa, jest obowiązany zawiadomić o tym uczestnika, nie później niż w terminie trzech tygodni od dnia złożenia wniosku przez Uczestnika. Jeżeli z wnioskiem, o którym mowa powyżej, wystąpiło kilku Uczestników Funduszu, a szkoda każdego z uczestników spowodowana jest niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem tych samych obowiązków towarzystwa i w ocenie Depozytariusza zasadne jest wytoczenie powództwa także w imieniu innych Uczestników Funduszu, Depozytariusz ogłasza zgodnie z określonym w Statucie Funduszu sposobem podawania informacji do publicznej wiadomości oraz na swojej stronie internetowej o zamiarze wytoczenia powództwa oraz o możliwości zgłaszania przez Uczestników Depozytariuszowi wniosków o wytoczenie takiego powództwa w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia.
2.2.6. Zgodnie a art. 72a ust. 7 Ustawy, depozytariusz może żądać od towarzystwa, a w przypadku gdy na podstawie umowy, o której mowa w art. 4 ust. 1a albo 1b Ustawy, funduszem inwestycyjnym zarządza i prowadzi jego sprawy

spółka zarządzająca albo zarządzający z UE - od spółki zarządzającej albo zarządzającego z UE, podmiotów, o których mowa w art. 45a lub art. 46 Ustawy, podmiotu, któremu zlecono prowadzenie ksiąg rachunkowych funduszu lub dokonywanie wyceny aktywów funduszu, biegłego rewidenta funduszu oraz podmiotu prowadzącego rejestr uczestników, ewidencję uczestników albo rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze, na których zapisywane są certyfikaty inwestycyjne, informacji niezbędnych do wytoczenia powództwa, o którym mowa w pkt 2.2.2.

2.2.7. Depozytariusz jest likwidatorem Funduszu, chyba że Komisja Nadzoru Finansowego innego likwidatora. Likwidacja Funduszu polega na zbyciu jego Aktywów, w tym Aktywów Subfunduszy, ściągnięciu należności Funduszu, w tym należności wobec Subfunduszy, zaspokojeniu wierzycieli Funduszu, w tym wierzycieli względem Subfunduszy, i umorzeniu Jednostek Uczestnictwa Subfunduszy poprzez wypłatę uzyskanych środków pieniężnych Uczestnikom Funduszu, proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich Jednostek Uczestnictwa. Zbywanie Aktywów Funduszu, w tym Aktywów Subfunduszy, powinno być dokonywane z należytym uwzględnieniem interesu Uczestników Funduszu.

3. Zasady i zakres zawierania z depozytariuszem umów, których przedmiotem są lokaty, o których mowa w art. 107 ust. 2 pkt 1 Ustawy, oraz umów, o których mowa w art. 107 ust. 2 pkt 3 Ustawy

3.1. Fundusz na rzecz Subfunduszy jest uprawniony do zawierania z Depozytariuszem wyłącznie następujących umów:

3.1.1. otwierania i prowadzenia rachunków:

3.1.1.1. rozliczeniowych, zarówno bieżących jak i pomocniczych;

3.1.1.2. lokat terminowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 7 dni;

- zawieranych wyłącznie w celu zarządzania bieżącą płynnością oraz zaspokojenia bieżących zobowiązań Funduszu, o ile są zawierane na warunkach konkurencyjnych, co oznacza warunki nie gorsze niż oferowane przez Depozytariusza innym klientom instytucjonalnym.

3.1.2. których przedmiotem są papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, o ile będą zawierane na warunkach rynkowych.

3.1.3. których przedmiotem są papiery wartościowe i prawa majątkowe, w które Fundusz może lokować, zgodnie z przyjętą polityką inwestycyjną i interesem Uczestników, o ile są zawierane na warunkach rynkowych.

3.1.4. kupna i sprzedaży walut obcych – o ile umowy te będą zawierane w zgodzie z przyjętą polityką inwestycyjną i interesem Uczestników oraz na warunkach rynkowych.

3.1.5. o limit kredytowy w rachunku bankowym na następujących warunkach: dopuszczalny okres utrzymywania salda debetowego rachunku nie powinien przekraczać 1 roku, wysokość odsetek zostanie określona na warunkach rynkowych przy uwzględnieniu interesu Uczestników oraz nie będzie przekraczać odsetek ustawowych na dzień powstania salda debetowego.

3.2. Przy ocenie konkurencyjności warunków umów, o których mowa w pkt 3.1. będą brane pod uwagę następujące kryteria oceny: cena i koszty wynikające z umowy, termin rozliczenia transakcji, ograniczenia w wolumenie transakcji, wiarygodność partnera transakcji. Jeżeli jednakże zawarcie umów wskazanych w pkt 3.1.2. – 3.1.4., z innym niż Depozytariusz podmiotem, mimo korzystniejszych cen, wiązałoby się z gorszymi warunkami związanymi z dopasowaniem transakcji w szczególności w zakresie terminu i wielkości transakcji lub innymi utrudnieniami, które ograniczałyby możliwość utrzymania korzystniejszej ceny, transakcja może zostać zawarta z Depozytariuszem.

3.3. Fundusz może dokonywać lokat i dokonywać transakcji, o których mowa w pkt 3.1.1. – 3.1.5. powyżej, jeżeli zawarcie umowy jest interesie uczestników Funduszu, a zawarcie umowy nie spowoduje wystąpienia konfliktu interesów.

3.4. Fundusz będzie przechowywać dokumenty pozwalające na stwierdzenie spełnienia warunków, o których mowa w pkt 3.3., w szczególności dotyczące zasad ustalenia ceny i innych istotnych warunków transakcji.

4. Opis konfliktów interesów, które mogą powstać w związku z wykonywaniem funkcji Depozytariusza Funduszu oraz inną działalnością Depozytariusza

Do obszaru, w których identyfikowano możliwość powstania konfliktu interesów należy: świadczenie lub oferowanie przez Depozytariusza oraz podmioty zależne usług lub produktów, świadczonych na rzecz Funduszu, Towarzystwa lub uczestników Funduszu, innych niż usługa Depozytariusza.

Depozytariusz minimalizuje ryzyko powstania takiego konfliktu poprzez oddzielenie pod względem organizacyjnym i technicznym sprawowanej funkcji Depozytariusza Funduszu od wykonywania innych czynności, których wykonywanie może powodować powstanie konfliktu interesów.

5. Informacje o podmiocie, o którym mowa w art. 81i Ustawy, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania aktywów Funduszu:

Dotychczas nie doszło do powierzenia przez Depozytariusza innym podmiotom wykonywania czynności w zakresie przechowywania Aktywów.

6. Informacje o podmiocie, o którym mowa w art. 81j Ustawy, któremu przekazano wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania aktywów Funduszu:

Dotychczas nie doszło do powierzenia przez Depozytariusza innym podmiotom wykonywania czynności w zakresie przechowywania Aktywów.

7. Opis konfliktów interesów, które mogą powstać w wyniku powierzenia lub przekazania czynności Depozytariusza podmiotom, o których mowa w art. 81i oraz art. 81j Ustawy

Dotychczas nie doszło do powierzenia lub przekazania przez Depozytariusza innym podmiotom wykonywania czynności w zakresie przechowywania Aktywów.

8. Informacja, że powierzenie lub przekazanie czynności jest wymagane z uwagi na wymogi określone w prawie państwa trzeciego, okoliczności uzasadniające powierzenie lub przekazanie czynności oraz opis ryzyk wiążących się z takim powierzeniem lub przekazaniem czynności - w przypadku, o którym mowa w art. 81i ust. 3 Ustawy

Dotychczas nie doszło do powierzenia lub przekazania przez Depozytariusza innym podmiotom wykonywania czynności w zakresie przechowywania Aktywów.

9. Zakres i zasady odpowiedzialności Depozytariusza oraz podmiotów, o których mowa w art. 81i oraz art. 81j Ustawy, za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków określonych w art. 72 ust. 1 i art. 72a Ustawy oraz w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu

9.1.1. Depozytariusz odpowiada za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonywaniem obowiązków określonych w pkt 2.2.2. oraz w pkt 2.1.

9.1.2. Odpowiedzialność Depozytariusza, o której mowa powyżej, nie może być wyłączona albo ograniczona w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu.

9.1.3. Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane"), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

9.1.4. Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane") przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

9.1.5. Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

Rozdział V. Dane o podmiotach obsługujących Fundusz

1. Firma, siedziba, adres, numery telekomunikacyjne Agenta Transferowego

Firma: ProService Finteco Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Konstruktorska 12a, 02-673 Warszawa
Telefon: (+48 22) 58 81 900
Fax: (+48 22) 58 81 950

2. Dane o podmiotach, które pośredniczą w zbywaniu i odkupywaniu przez Fundusz jednostek uczestnictwa

2.1 IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna

2.1.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Próżna 9, 00-107 Warszawa
Telefon: + 48 (22) 236 93 00
e-mail: tfi@ipopema.pl

2.1.2 Zakres świadczonych usług

IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru, w tym Deklaracji przystąpienia do Produktu Specjalnego,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, P, S,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu,
- pośrednictwa w zawieraniu z Funduszem umów przewidzianych Statutem Funduszu.

2.2 Alior Bank Spółka Akcyjna

2.2.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Alior Bank S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Łopuszańska 38D, 02-232 Warszawa
Telefon: +48 19 502, +48 (12) 370 70 00
e-mail: kontakt@alior.pl

2.2.2 Zakres świadczonych usług

Alior Bank S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.3 Bank Pocztowy Spółka Akcyjna

2.3.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Bank Pocztowy S.A.
Siedziba: Bydgoszcz
Adres: ul. Jagiellońska 17, 85-959 Bydgoszcz
Telefon: +48 801 100 500, + 48 (52) 34 99 499
e-mail: informacja@pocztowy.pl

2.3.2 Zakres świadczonych usług

Bank Pocztowy S.A. świadczy usługi w zakresie:
- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.4 Biuro Maklerskie Banku BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna

2.4.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Biuro Maklerskie Banku BNP Paribas Bank Polska S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Kasprzaka 2, 01-211 Warszawa
Telefon: +48 (22) 134 00 99
e-mail: maklerzy@bnpparibas.pl

2.4.2 Zakres świadczonych usług

Biuro Maklerskie Banku BNP Paribas Bank Polska S.A. świadczy usługi w zakresie:
- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.5 Biuro Maklerskie mBanku Spółka Akcyjna

2.5.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Biuro Maklerskie mBanku S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Prosta 18, 00-850 Warszawa
Telefon: +48 (22) 697 49 49
e-mail: mbm@mbank.pl

2.5.2 Zakres świadczonych usług

Biuro Maklerskie mBanku S.A. świadczy usługi w zakresie:
- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.6 BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna

2.6.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: BNP Paribas Bank Polska S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Kasprzaka 2, 01-211 Warszawa
Telefon: +48 500 990 500; +48 (22) 134 00 00
e-mail: kontakt@bnpparibas.pl

2.6.2 Zakres świadczonych usług

BNP Paribas Bank Polska S.A. świadczy usługi w zakresie:
- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.7 Dom Inwestycyjny Xelion Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.7.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Puławska 107, 02-595 Warszawa
Telefon: +48 (22) 565 49 49, +48 (22) 565 44 00
e-mail: kontakt@xelion.pl

2.7.2 Zakres świadczonych usług

Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.8 Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska Spółka Akcyjna

2.8.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Marszałkowska 78/80, 00-517 Warszawa
Telefon: +48 (22) 504 31 04, + 48 801 104 104
e-mail: makler@bossa.pl

2.8.2 Zakres świadczonych usług

Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.9 DSA Investment Spółka Akcyjna

2.9.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: DSA Investment S.A.
Siedziba: Wrocław
Adres: Al. Wiśniowa 47, 53-126 Wrocław
Telefon: +48 (71) 334 50 50
e-mail: biuro@dsa.pl

2.9.2 Zakres świadczonych usług

DSA Investment S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.10 Niezależny Dom Inwestycyjny Skiba Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.10.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Niezależny Dom Inwestycyjny Skiba sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Bruzdowa 32H/1, 02-991 Warszawa
Telefon: +48 (22) 110 00 25

e-mail: biuro@ndis.pl

2.10.2 Zakres świadczonych usług

Niezależny Dom Inwestycyjny Skiba sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.11 Finance Navigator Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.11.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Finance Navigator sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: Al. Jana Pawła II 70/60, 00-175 Warszawa
Telefon: +48 22 379 26 65
e-mail: info@financenavigator.pl

2.11.2 Zakres świadczonych usług

Finance Navigator sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.12 F-Trust Spółka Akcyjna

2.12.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: F-Trust S.A.
Siedziba: Poznań
Adres: ul. Półwiejska 32, 61-888 Poznań
Telefon: +48 (61) 855 44 11, +48 (61) 415 27 77
e-mail: f-trust@f-trust.pl

2.12.2 Zakres świadczonych usług

F-Trust S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.13 Fundu Dom Inwestycyjny Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa

2.13.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Fundu Dom Inwestycyjny Sp. z o.o. Sp.k.
Siedziba: Wrocław
Adres: ul. Gwiaździsta 64 lok. 29/1, 53-413 Wrocław
Telefon: +48 733 293 643
e-mail: poczta@fundu.pl

2.13.2 Zakres świadczonych usług

Fundu Dom Inwestycyjny Sp. z o.o. Sp.k. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.14 HKN Capital Fund Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.14.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: HKN Capital Fund Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Kierbedzia 8 lok. 124, 00-728 Warszawa
Telefon: +48 (22) 247 29 00
e-mail: kontakt@hkncapital.com

2.14.2 Zakres świadczonych usług

HKN Capital Fund Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.15 IPOPEMA Securities Spółka Akcyjna

2.15.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: IPOPEMA Securities S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Próżna 9, 00-107 Warszawa
Telefon: +48 (22) 236 92 00, +48 (22) 236 94 00
e-mail: ipopema@ipopema.pl

2.15.2 Zakres świadczonych usług

IPOPEMA Securities S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, S
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.16 iWealth Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.16.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: iWealth Management Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: Al. Armii Ludowej 26, 00-609 Warszawa
Telefon: +48 606 697 070
e-mail: kontakt@iwealth.pl

2.16.2 Zakres świadczonych usług

iWealth Management Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.17 Kupfundusz Spółka Akcyjna

2.17.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Kupfundusz S.A.
Siedziba: Warszawa

Adres: ul. Skierniewicka 10A, 01-230 Warszawa
Telefon: +48 (22) 599 42 67
e-mail: kontakt@kupfundusz.pl

2.17.2 Zakres świadczonych usług

Kupfundusz S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.18 mBank Spółka Akcyjna

2.18.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: mBank S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Prosta 18, 00-850 Warszawa
Telefon: +48 (42) 6 300 800, +48 783 300 800
e-mail: kontakt@mbank.pl

2.18.2 Zakres świadczonych usług

mBank S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.19 Nest Bank Spółka Akcyjna

2.19.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Nest Bank S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Wołoska 24, 02-675 Warszawa
Telefon: +48 (22) 438 41 41
e-mail: kontakt@nestbank.pl

2.19.2 Zakres świadczonych usług

Nest Bank S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, S,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.20 Niezależny Dom Maklerski Spółka Akcyjna

2.20.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Niezależny Dom Maklerski S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Wspólna 56, 00-684 Warszawa
Telefon: +48 (22) 254 97 60
e-mail: info@ndm.com.pl

2.20.2 Zakres świadczonych usług

Niezależny Dom Maklerski S.A. świadczy usługi w zakresie:

– przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
– przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
– przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.21 Noble Securities Spółka Akcyjna

2.21.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Noble Securities S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: Rondo Ignacego Daszyńskiego 2C, 00-843 Warszawa
Telefon: +48 (22) 244 13 03
e-mail: biuro@noblesecurities.pl

2.21.2 Zakres świadczonych usług

Noble Securities S.A. świadczy usługi w zakresie:
– przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
– przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
– przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.22 Novo Finance Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.22.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Novo Finance Sp. z o.o.
Siedziba: Siedlce
Adres: ul. Biskupa Ignacego Świrskiego 47, 08-110 Siedlce
Telefon: +48 794 590 590, +48 793 590 590, +48 (25) 740 81 87
e-mail: biuro@novofinance.pl

2.22.2 Zakres świadczonych usług

Novo Finance Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:
– przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
– przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
– przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.23 Open Finance Spółka Akcyjna

2.23.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Open Finance S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: Al. Jerozolimskie 92, 00-807 Warszawa
Telefon: +48 801 600 200
e-mail: kontakt@open.pl

2.23.2 Zakres świadczonych usług

Open Finance S.A. świadczy usługi w zakresie:
– przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
– przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, S,
– przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.24 Phinance Spółka Akcyjna

2.24.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Phinance S.A.
Siedziba: Poznań
Adres: ul. Franciszka Ratajczaka 19, 61-814 Poznań
Telefon: +48 616 639 939, +48 (61) 663 99 39
e-mail: klient@phinance.pl

2.24.2 Zakres świadczonych usług

Phinance S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, P,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.25 Prime Selection Dom Maklerski Spółka Akcyjna

2.25.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Prime Selection Dom Maklerski S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Jana Pankiewicza 3, 00-696 Warszawa
Telefon: +48 (22) 417 58 60
e-mail: kontakt@psdm.pl

2.25.2 Zakres świadczonych usług

Prime Selection Dom Maklerski S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.26 Private Wealth Consulting Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.26.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Private Wealth Consulting Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Św. Barbary 1, 00-686 Warszawa
Telefon: +48 (22) 230 22 42
e-mail: info@pw-consulting.pl

2.26.2 Zakres świadczonych usług

Private Wealth Consulting Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.27 Profitum Wealth Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.27.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Profitum Wealth Management Sp. z o.o.
Siedziba: Gdynia
Adres: Al. Zwycięstwa 239 lok. 11, 81-521 Gdynia
Telefon: +48 (58) 760 00 10, +48 666 280 395
e-mail: sekretariat@profitum.com.pl

2.27.2 Zakres świadczonych usług

Profitum Wealth Management Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.28 ProService Finteco Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.28.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: ProService Finteco Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Konstruktorska 12 A , 02-673 Warszawa
Telefon: +48 (22) 588 19 00
e-mail: office@psfinteco.pl

2.28.2 Zakres świadczonych usług

ProService Finteco Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.29 Q Value Spółka Akcyjna

2.29.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Q Value S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: Aleje Jerozolimskie 44, 00-024 Warszawa
Telefon: tel. +48 (22) 598 77 00
e-mail: biuro@qvalue.pl

2.29.2 Zakres świadczonych usług

Q Value S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, S,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.30 QUANNTUM Jakubiec Spółka komandytowa

2.30.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: QUANNTUM Jakubiec Sp. k.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Kostury 4, 42-520 Dąbrowa Górnicza
Telefon:
e-mail: kontakt@quanntum.pl

2.30.2 Zakres świadczonych usług

QUANNTUM Jakubiec Sp. k. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.31 Starfunds Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.31.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Starfunds Sp. z o.o.
Siedziba: Poznań
Adres: ul. Nieszawska 1, 61-021 Poznań
Telefon: +48 (61) 646 06 20
e-mail: biuro@starfunds.pl

2.31.2 Zakres świadczonych usług

Starfunds Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.32 Symphony Wealth Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.32.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Symphony Wealth Management Sp. z o.o.
Siedziba: Ruda Śląska
Adres: ul. Alojzego Jankowskiego 1, 41-710 Ruda Śląska
Telefon: +48 (32) 770 03 21
e-mail: kontakt@symphonywm.pl

2.32.2 Zakres świadczonych usług

Symphony Wealth Management Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.33 Trójmiejska Kancelaria Finansowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa

2.33.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Trójmiejska Kancelaria Finansowa Sp. z o.o. Sp. k.
Siedziba: Gdynia
Adres: ul. Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego 10/B4, 81-383 Gdynia
Telefon: +48 (58) 719 88 88, +48 884 000 655, +48 884 000 699
e-mail: info@tkf.pl

2.33.2 Zakres świadczonych usług

Trójmiejska Kancelaria Finansowa Sp. z o.o. Sp. k. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.34 Willard Capital Management Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.34.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Willard Capital Management Sp. z o.o.
Siedziba: Kraków

Adres: ul. Św. Tomasza 28/13, 31-027 Kraków
Telefon: +48 (12) 378 34 78
e-mail: info@willardcm.com

2.34.2 Zakres świadczonych usług

Willard Capital Management Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.35 Ceres Dom Inwestycyjny S.A.

2.35.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Ceres Dom Inwestycyjny S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: Plac Bankowy 1, 00-139 Warszawa
Telefon: (+ 48) 22 390 36 80
e-mail:

2.35.2 Zakres świadczonych usług

Ceres Dom Inwestycyjny S.A. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.36 IMercado Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.36.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: IMercado Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Zgoda 13/1, 00-012 Warszawa
Telefon:
e-mail:

2.36.2 Zakres świadczonych usług

IMercado Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
- przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.37 KB Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

2.37.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: KB Finanse Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Jacka Kaczmarskiego 40/121, 02-679 Warszawa
Telefon: +48 504 108 341, +48 600 317 938
e-mail: biuro@kbfinanse.pl

2.37.2 Zakres świadczonych usług

KB Finanse Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, S

– przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

2.38 Michael/Ström Dom Maklerski Spółka Akcyjna

2.38.1 Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Michael/Ström Dom Maklerski S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: Aleje Jerozolimskie 100, 00-807 Warszawa
Telefon: +48 (22) 128 59 00
e-mail: kontakt@michaelstrom.pl

2.38.2 Zakres świadczonych usług

Michael/Ström Dom Maklerski S.A. świadczy usługi w zakresie:

– przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
– przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia, zamiany oraz konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B,
– przyjmowania innych zleceń, dyspozycji i dokumentów związanych z uczestnictwem w Funduszu.

3. Wskazanie miejsca, gdzie można uzyskać informacje o punktach zbywających i odkupujących jednostki uczestnictwa

Informacje o punktach zbywających i odkupujących jednostki uczestnictwa można uzyskać w siedzibie Towarzystwa lub w Internecie na stronie www.ipopematfi.pl.

4. Dane o podmiocie, któremu Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE zleciło zarządzanie portfelami inwestycyjnymi Subfunduszy lub ich częścią

Towarzystwo nie zleciło zarządzania portfelami inwestycyjnymi Subfunduszy innemu podmiotowi.

5. Dane o podmiocie, któremu przekazano wykonywanie czynności zarządzania portfelem inwestycyjnym specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego lub jego częścią zgodnie z art. 45a ust. 4b lub 4c oraz art. 46 ust. 10 Ustawy

Towarzystwo nie zleciło zarządzania portfelami inwestycyjnym Subfunduszy innemu podmiotowi.

6. Dane o podmiocie, któremu Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE zlecili zarządzanie ryzykiem Funduszu

Towarzystwo nie zleciło zarządzania ryzykiem Funduszu innemu podmiotowi.

7. Dane o podmiocie, któremu przekazano wykonywanie czynności zarządzania ryzykiem specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego zgodnie z art. 45a ust. 4b lub 4c oraz art. 46b ust. 3 Ustawy

Towarzystwo nie zleciło zarządzania ryzykiem Funduszu innemu podmiotowi.

8. Dane o podmiotach świadczących usługi polegające na doradztwie inwestycyjnym w zakresie instrumentów finansowych

Nie dotyczy. Aktualnie żaden z podmiotów nie świadczy usług polegających na doradztwie inwestycyjnym w zakresie instrumentów finansowych.

9. Firma (nazwa), siedziba i adres podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Funduszu

Firma:	BDO PL sp. z o.o. Sp. k.
Siedziba:	Warszawa
Adres:	ul. Postępu 12, 02-676 Warszawa
Telefon:	(+48 22) 543 16 00
Fax:	(+48 22) 543 16 01

10. Firma (nazwa), siedziba i adres podmiotu, któremu Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE zleciło prowadzenie ksiąg rachunkowych Funduszu

Firma:	ProService Finteco sp. z o.o.
Siedziba:	Warszawa
Adres:	ul. Konstruktorska 12a, 02-673 Warszawa
Telefon:	(+48 22) 588 19 00
Fax:	(+48 22) 588 19 50

11. Dane o podmiotach innych niż zarządzające Funduszem Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE, którym powierzono czynności wyceny aktywów Funduszu

Nie powierzono, na podstawie art. 36a Ustawy, czynności wyceny aktywów Funduszu zewnętrznemu podmiotowi wyceniającemu.

Rozdział VI. Informacje dodatkowe

1. Inne informacje, których zamieszczenie, w ocenie Towarzystwa jest niezbędne inwestorom do właściwej oceny ryzyka inwestowania w Subfundusze Funduszu

1.1. Fundusz działa na podstawie prawa polskiego i nie przeszedł żadnej procedury rejestracji poza granicami Polski. Ustawodawstwo innych państw może przewidywać dla swoich obywateli lub innych podmiotów podlegających ich ustawodawstwu ograniczenia możliwości inwestowania w Fundusz. W szczególności, Jednostki Uczestnictwa Funduszu nie zostały i nie zostaną zarejestrowane zgodnie z US Securities Act 1933 lub jakimikolwiek przepisami stanowymi, tak więc, zgodnie z prawem Stanów Zjednoczonych, Jednostki Uczestnictwa Funduszu nie mogą być oferowane i sprzedawane bezpośrednio lub pośrednio w Stanach Zjednoczonych ani też oferowane i sprzedawane „osobom amerykańskim" (US Persons, zgodnie z definicją w prawie amerykańskim) lub na rachunek lub rzecz tych osób.

1.2. Towarzystwo, w odniesieniu do wszystkich Subfunduszy wydzielonych w Funduszu, oblicza ekspozycję Funduszu przy zastosowaniu metody brutto i metody zaangażowania zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru (Dz.Urz. EU L 83 z 22.03.2013, str. 1).

1.3. Reklamacje zgłoszone przez Uczestników lub potencjalnych Uczestników dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo lub związane z uczestnictwem w Funduszu, mogą być zgłaszane przez Uczestnika, bądź osobę przez niego upoważnioną, na wskazane w Prospekcie dane teleadresowe: Towarzystwa, Dystrybutora lub Agenta Transferowego - w formie pisemnej,ustnej lub elektronicznej.
Reklamacje powinny być zgłaszane niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zaistnieniu okoliczności budzących zastrzeżenia, w celu umożliwienia rzetelnego rozpatrzenia reklamacji. Odpowiedzi na reklamacje udzielane są, zgodnie z „Regulaminem rozpatrywania Reklamacji oraz polityką informacyjną Towarzystwa", udostępnionym na stronie internetowej Towarzystwa, w formie pisemnej bądź poczta elektroniczną (jedynie na wniosek Uczestnika) bezzwłocznie, jednak nie później, niż w terminie 30 dni od otrzymania reklamacji. Termin, o którym mowa powyżej, może ulec przedłużeniu w sprawach szczególnie skomplikowanych, z zastrzeżeniem iż termin ten nie może przekroczyć 60 dni.
Ponadto, w przypadku nieuwzględnienia roszczeń Uczestnika lub potencjalnego Uczestnika wynikających ze złożonej Reklamacji, może on dodatkowo wystąpić:

1) z odwołaniem od stanowiska zawartego w odpowiedzi na Reklamację. Odwołanie polega na skierowaniu do Towarzystwa, w formie pisemnej, prośby o ponowne rozpatrzenie Reklamacji,
2) do instytucji mediacji albo sądu polubownego bądź skorzystać z innej formy pozasądowego rozwiązywania sporów, jeżeli w danym przypadku Towarzystwo wyraża zgodę na takie postępowanie;
3) z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego,
4) z powództwem do sądu powszechnego ze wskazaniem sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy, wraz ze wskazaniem podmiotu, który powinien być pozwany,
5) o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta (dotyczy tylko Klientów będących konsumentami).

1.4. Informacje wynikające z art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniającego dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014.

Spółka MSCI Limited (zarejestrowana w Londynie, w Wielkiej Brytanii) uzyskała zezwolenie brytyjskiego FCA (Financial Conduct Authority) jako administrator dla wszystkich indeksów akcyjnych MSCI. MSCI Limited znajduje się w rejestrze FCA i rejestrze ESMA dla administratorów, o którym mowa w art. 36 ww. Rozporządzenia. Więcej informacji znajduje się na stronie https://www.msci.com/index-regulation.

Spółka GPW Benchmark S.A. z siedzibą w Warszawie uzyskała w dniu 27 listopada 2019 r. zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego, na pełnienie funkcji administratora wskaźników referencyjnych rynku kapitałowego, w tym indeksów giełdowych Głównego Rynku GPW (WIG). GPW Benchmark S.A. znajduje się w rejestrze ESMA dla administratorów, o którym mowa w art. 36 ww. Rozporządzenia. Więcej informacji znajduje się na stronie https://gpwbenchmark.pl. W dniu 6 grudnia 2019 r. GPW Benchmark złożyła do Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) wniosek o udzielenie zezwolenia napełnienie funkcji administratora w zakresie stawek referencyjnych stopy procentowej WIBID i WIBOR.

Spółka STOXX Limited (zarejestrowana w Zug w Szwajcarii) uzyskała zezwolenie niemieckiego BaFin (German Federal Financial Supervisory Authority) jako administrator dla indeksu MCXP (STOXX Europe Mid 200). STOXX Limited znajduje się

w rejestrze BaFin i rejestrze ESMA dla administratorów, o którym mowa w art. 36 ww. Rozporządzenia. Więcej informacji znajduje się na stronie https://www.stoxx.com/index-regulations.

Towarzystwo posiada pisemny plan, o którym mowa w art. 28 ust. 2 ww Rozporządzenia, określający działania, które zostałyby podjęte na wypadek istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania danego wskaźnika referencyjnego stosowanego przez Fundusz.

2. Wskazanie miejsc, w których zostanie udostępniony Prospekt, roczne i półroczne sprawozdania finansowe Funduszu, w tym połączone sprawozdania Funduszu i Subfunduszy oraz sprawozdania jednostkowe Subfunduszy

Prospekt informacyjny, Kluczowe Informacje dla Inwestorów, roczne i półroczne sprawozdania finansowe udostępniane są w siedzibie Towarzystwa, ul. Próżna 9, Warszawa, Internet: www.ipopematfi.pl. Fundusz, na żądanie uczestnika, bezpłatnie doręcza mu roczne i półroczne sprawozdania finansowe, a także prospekt informacyjny wraz z aktualnymi informacjami o zmianach w tym prospekcie.

3. Wskazanie miejsc, w których można uzyskać dodatkowe informacje o Funduszu i Subfunduszach

Internet:	www.ipopematfi.pl
e-mail:	tfi@ipopema.pl
siedziba	Towarzystwa: ul. Próżna 9, 00-107 Warszawa
telefon:	(+48 22) 236 93 00
fax:	(+48 22) 236 93 90

Rozdział VII. Załączniki

1. Wykaz definicji pojęć i objaśnienia skrótów użytych w treści Prospektu

Agent Transferowy	ProService Finteco Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzący na podstawie umowy z Funduszem lub Towarzystwem Rejestr Uczestników Funduszu oraz Subrejestry oraz wykonujący inne czynności na rzecz Funduszu;
Aktywa Funduszu	Mienie Funduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu, środki pieniężne, prawa nabyte przez Fundusz oraz pożytki z tych praw;
Aktywa Subfunduszu	Mienie każdego Subfunduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu do danego Subfunduszu, środki pieniężne, prawa nabyte w ramach Subfunduszu oraz pożytki z tych praw; Aktywa wszystkich Subfunduszy stanowią Aktywa Funduszu;
Aktywny Rynek	rynek, na którym transakcje dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązań, odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać bieżących informacji na temat cen tego składnika aktywów lub zobowiązania, rynki giełdowe, rynki pośredników, rynki brokerskie i rynki transakcji bezpośrednich, które cechują się taką częstotliwością i wolumenem;
Depozytariusz	mBank Spółka Akcyjna wykonująca funkcję depozytariusza Funduszu;
Dystrybutor	Podmiot uprawniony do pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa, umocowany na podstawie umowy z Funduszem lub Towarzystwem do występowania i składania oświadczeń woli w imieniu Funduszu w związku ze zbywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa;
Dzień Wyceny	Dzień wyceny aktywów Funduszu, wyceny aktywów netto Funduszu, ustalenia Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa oraz wyceny aktywów każdego Subfunduszu, wyceny aktywów netto każdego Subfunduszu oraz ustalenia wartości aktywów netto każdego Subfunduszu przypadających na jednostkę uczestnictwa każdego Subfunduszu. Dniem tym jest dzień sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.;
Efektywna stopa procentowa	Stopa, przy zastosowaniu której następuje zdyskontowanie do bieżącej wartości związanych ze składnikiem lokat lub zobowiązań Funduszu przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie do terminu zapadalności lub wymagalności, a w przypadku składników o zmiennej stopie procentowej – do najbliższego terminu oszacowania przez rynek poziomu odniesienia, stanowiąca wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów lub zobowiązania w danym okresie;
Fundusz	IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty;
IKE	Indywidualne Konto Emerytalne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;
IKZE	Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego prowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;
Informacja dla Klienta	Informacja dla klienta alternatywnego funduszu inwestycyjnego, o której mowa w art. 222a Ustawy;
Instrumenty pochodne	Prawa majątkowe, których cena rynkowa zależy bezpośrednio lub pośrednio od ceny lub wartości papierów wartościowych, o których mowa w art. 3 pkt 1) lit. a) Ustawy o obrocie, oraz inne prawa majątkowe, których cena rynkowa bezpośrednio lub pośrednio zależy od kształtowania się ceny rynkowej walut obcych lub od zmiany wysokości stóp procentowych;
Instrumenty Rynku Pieniężnego	Papiery wartościowe lub prawa majątkowe inkorporujące wyłącznie wierzytelności pieniężne: a) o terminie realizacji praw nie dłuższym niż 397 dni liczonym od dnia ich wystawienia lub od dnia ich nabycia lub b) które regularnie podlegają dostosowaniu do bieżących warunków panujących na rynku pieniężnym w okresach nie dłuższych niż 397 dni, lub c) których ryzyko inwestycyjne, w tym ryzyko kredytowe i ryzyko stopy procentowej, odpowiada ryzyku instrumentów finansowych, o których mowa w lit. a) lub b), - oraz co do których istnieje podaż i popyt umożliwiające ich nabywanie i zbywanie w sposób ciągły na warunkach rynkowych, przy czym przejściowa utrata płynności

	przez papier wartościowy lub prawo majątkowe nie powoduje utraty przez ten papier lub prawo statusu Instrumentu Rynku Pieniężnego;
Jednostka Uczestnictwa	Prawo Uczestnika Funduszu do udziału w Aktywach Netto Funduszu oraz w aktywach netto Subfunduszu;
Komisja, KNF	Komisja Nadzoru Finansowego;
MCXP	Indeks STOXX® Europe Mid 200 - indeks reprezentujący firmy średniej kapitalizacji w Europie, stworzony na bazie indeksu STOXX Europe 600 Index i obejmuje kraje takie jak: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Czechy, Irlandia, Włochy, Luksemburg, Holandia, Norwegia, Portugalia, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria i Wielka Brytania;
MSCI ACWI Index	Indeks MSCI ACWI - All Country World Index obliczany przez amerykański bank inwestycyjny Morgan Stanley
Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne	Instrumenty pochodne, które są przedmiotem obrotu poza rynkiem zorganizowanym, a ich treść jest lub może być przedmiotem negocjacji między stronami;
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju;
Pracownicze Programy Emerytalne, PPE	Na podstawie umowy zawartej przez pracodawcę z Funduszem i na warunkach w niej określonych do Funduszu mogą być wnoszone składki pracowników w ramach pracowniczych programów emerytalnych tworzonych na podstawie przepisów Ustawy o PPE;
Prospekt Informacyjny, Prospekt	Niniejszy dokument, sporządzony dla IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty, w oparciu o zapisy Rozporządzenia;
Produkt Specjalny	Produkt specjalny oferowany przez Fundusz w formie: celowych planów inwestycyjnych, programów inwestycyjnych pracowniczych programów emerytalnych lub grupowych planów oszczędnościowych, na zasadach określonych w Statucie i odpowiedniej umowie i regulaminie;
Rejestr	Wyodrębniona w Rejestrze Uczestników ewidencja danych dotyczących danego Uczestnika Funduszu;
Rejestr Uczestników Funduszu	Elektroniczna ewidencja danych dotyczących wszystkich Uczestników Funduszu oraz zbytych i odkupionych przez Fundusz Jednostkach Uczestnictwa wszystkich Subfunduszy;
Rozporządzenie	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego i specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego oraz wyliczania wskaźnika zysku do ryzyka tych funduszy (Dz. U. z 2013 r. poz. 673);
Rozporządzenie 231/2013	Rozporządzenie delegowane Komisji Europejskiej nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy dźwigni finansowej przejrzystości i nadzoru (Dz.Urz. UE L 115 z 25.04.2013);
Statut	Statut IPOPEMA Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego;
Subfundusz	nie posiadająca osobowości prawnej, wydzielona organizacyjnie część Funduszu, charakteryzująca się w szczególności odmienną polityką inwestycyjną;
Subrejestr	Wydzielona w ramach Rejestru elektroniczna ewidencja danych dotycząca jednego Uczestnika w danym Subfunduszu;
Towarzystwo, Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych	IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie;
Uczestnik, Uczestnik Funduszu	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, na rzecz której w Rejestrze Uczestników Funduszu zapisane są Jednostki Uczestnictwa lub ich ułamkowe części;
Umowa o prowadzenie IKE/IKZE	Pisemna umowa zawarta między Funduszem a osobą uprawnioną do gromadzenia oszczędności w ramach IKE/IKZE, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie prowadzenia IKE/IKZE;
Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego	Pisemna umowa zawarta między Funduszem a Uczestnikiem, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie uczestnictwa w Produkcie Specjalnym;
Umowa o składanie zleceń zaliczkowych	Pisemna umowa zawarta między Funduszem a Uczestnikiem, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie realizacji odkupień Jednostek Uczestnictwa z żądaniem wypłaty zaliczkowej;

Ustawa, Ustawa o funduszach inwestycyjnych	Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 56 ze zm.);
Ustawa o ofercie publicznej	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 512 ze zm.);
Ustawa o obrocie	ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1768 ze zm.);
Ustawa o IKE/IKZE	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1776);
Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych	Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 200, ze zm.);
Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych	Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 2343, ze zm.);
Ustawa o PPK	ustawa z dnia 4 października 2018 roku o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U. z 2018. poz. 2215 ze zm.)
Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy	Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 723 ze zm.);
WIG	Warszawski Indeks Giełdowy;
mWIG40	Indeks 40 średnich spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie;
sWIG80	Indeks 80 małych spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie;
WIG20short	Indeks kształtujący się odwrotnie do indeksu WIG20;
WIBID 6M	stawka procentowa (Warsaw Interbank Bid Rate) jaką banki zapłacą za przyjęcie w depozyt środków w PLN na termin sześciomiesięczny (6M) od innych banków.

2. Statut Funduszu

Statut
IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty

CZĘŚĆ I.FUNDUSZ
ROZDZIAŁ I. Postanowienia ogólne

Art. 1. Fundusz

1. Fundusz jest osobą prawną i działa pod nazwą IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty. Fundusz może używać skróconej nazwy IPOPEMA SFIO.
2. Fundusz jest specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym z wydzielonymi subfunduszami w rozumieniu Ustawy.
3. Fundusz jest zorganizowany i działa na zasadach określonych w przepisach Ustawy oraz w niniejszym Statucie, nadanym przez Towarzystwo.
4. Siedzibą i adresem Funduszu jest siedziba i adres Towarzystwa.
5. Czas trwania Funduszu jest nieograniczony.
6. [skreślony]
7. Wyłącznym przedmiotem działalności Funduszu jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego proponowania nabycia Jednostek Uczestnictwa, w określone w Ustawie i Statucie papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego i inne prawa majątkowe.
8. Fundusz działa w imieniu własnym i na własną rzecz, ze szczególnym uwzględnieniem interesu Uczestników, przestrzegając zasad ograniczania ryzyka inwestycyjnego określonych w Ustawie.

Art. 2. Towarzystwo

1. Organem Funduszu jest IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, pod adresem Próżna 9, 00-107 Warszawa.
2. Towarzystwo, jako organ Funduszu, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi.
3. Do składania oświadczeń woli w imieniu Funduszu wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu Towarzystwa albo jednego członka zarządu Towarzystwa łącznie z jednym z prokurentów łącznych. Towarzystwo jest uprawnione do ustanowienia pełnomocników, którzy będą umocowani do reprezentowania Funduszu.
4. Wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, który będzie badać sprawozdania finansowe Funduszu, dokonuje rada nadzorcza Towarzystwa.
5. Towarzystwo działa w interesie wszystkich Uczestników Funduszu, zgodnie z postanowieniami Statutu oraz Ustawy. Towarzystwo odpowiada wobec Uczestników za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swoich obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji spowodowane są okolicznościami, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

Art. 3. Depozytariusz

1. Depozytariuszem Funduszu, na podstawie umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu jest mBank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Prostej 18.
2. Obowiązki Depozytariusza zostały określone w Ustawie oraz w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu.
3. Depozytariusz i Towarzystwo działają niezależnie i w interesie Uczestników Funduszu.
4. Depozytariusz może zawierać umowy dotyczące powierzenia przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu wykonywania czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji Depozytariusza dotyczących przechowywania Aktywów Funduszu na zasadach określonych w Ustawie oraz umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza.
5. Fundusz może zawierać umowy z Depozytariuszem.
6. Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności za utratę instrumentów finansowych, będących papierami wartościowymi stanowiącymi Aktywa Funduszu, o których mowa w art. 5 i art. 5a Ustawy o obrocie, przez przedsiębiorcę zagranicznego, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych Aktywów, który nie posiada zezwolenia właściwego organu nadzoru na wykonywanie przedmiotu objętego zakresem takiego powierzenia i nie podlega w tym zakresie nadzorowi tego organu ani nie spełnia równoważnych wymogów określonych w prawie Unii Europejskiej, jeżeli wykaże, że zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 81l ust. 2 pkt. 2) – 5) Ustawy.

Art. 4. Definicje i skróty

W Statucie użyto następujących definicji i skrótów:

1) Agent Transferowy – ProService Agent Transferowy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzący na podstawie umowy z Funduszem lub Towarzystwem Rejestr Uczestników Funduszu oraz Subrejestry oraz wykonujący inne czynności na rzecz Funduszu,
2) Aktywa Funduszu – mienie Funduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu, środki pieniężne, prawa nabyte przez Fundusz oraz pożytki z tych praw,

3) Aktywa Subfunduszu – mienie każdego Subfunduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu do danego Subfunduszu, środki pieniężne, prawa nabyte w ramach Subfunduszu oraz pożytki z tych praw; Aktywa wszystkich Subfunduszy stanowią Aktywa Funduszu,
4) Aktywny Rynek – rynek, na którym transakcje dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązań, odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać bieżących informacji na temat cen tego składnika aktywów lub zobowiązania, rynki giełdowe, rynki pośredników, rynki brokerskie i rynki transakcji bezpośrednich, które cechują się taką częstotliwością i wolumenem,
4a) Depozyt – depozyt w banku krajowym lub instytucji kredytowej, o terminie zapadalności nie dłuższym niż rok, płatny na żądanie lub który można wycofać przed terminem zapadalności,
5) Depozytariusz – mBank Spółka Akcyjna wykonująca funkcję depozytariusza Funduszu,
6) Dystrybutor – podmiot uprawniony do pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa, umocowany na podstawie umowy z Funduszem lub Towarzystwem do występowania i składania oświadczeń woli w imieniu Funduszu w związku ze zbywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa,
7) Dzień Wyceny – dzień wyceny Aktywów Funduszu, wyceny Aktywów Netto Funduszu, ustalenia Wartości Aktywów Netto Funduszu na Jednostkę Uczestnictwa, wyceny Aktywów Subfunduszu, ustalenia Wartości Aktywów Netto Subfunduszu oraz ustalenia Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa. Dniem tym jest dzień sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
8) Efektywna stopa procentowa – stopa, przy zastosowaniu której następuje zdyskontowanie do bieżącej wartości związanych ze składnikiem lokat lub zobowiązań Funduszu przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie do terminu zapadalności lub wymagalności, a w przypadku składników o zmiennej stopie procentowej – do najbliższego terminu oszacowania przez rynek poziomu odniesienia, stanowiąca wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów lub zobowiązania w danym okresie,
9) Fundusz – IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty,
9a) Fundusze Dłużne – fundusze inwestycyjne, fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują co najmniej 50 % swoich aktywów:
   1) w depozyty bankowe i instrumenty dłużne lub,
   2) w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują co najmniej 50 % aktywów w depozyty bankowe i instrumenty dłużne,`
10) GPW – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka Akcyjna,
11) Indywidualne Konto Emerytalne lub IKE – wyodrębniony zapis w Subrejestrze, prowadzony przez Fundusz dla Uczestnika IKE zgodnie z przepisami Ustawy o IKE, Statutu i Umowy o prowadzenie IKE, służący do ewidencjonowania jego danych,
11a) Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego lub IKZE - wyodrębniony zapis w Subrejestrze, prowadzony przez Fundusz dla Uczestnika IKZE zgodnie z przepisami Ustawy o IKE/IKZE, Statutu i umowy o prowadzenie IKZE, służący do ewidencjonowania jego danych w ramach prowadzenia Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego,
11b) Instrumenty dłużne – instrumenty finansowe takie jak obligacje, bony skarbowe, listy zastawne, certyfikaty depozytowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, lub papiery wartościowe nabyte przez Fundusz, co do których istnieje zobowiązanie drugiej strony do ich odkupu oraz inne papiery wartościowe inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z zaciągnięcia długu,
12) Instrumenty Pochodne – prawa majątkowe, których cena rynkowa zależy bezpośrednio lub pośrednio od ceny lub wartości papierów wartościowych, o których mowa w art. 3 pkt 1) lit. a) Ustawy o obrocie, oraz inne prawa majątkowe, których cena rynkowa bezpośrednio lub pośrednio zależy od kształtowania się ceny rynkowej walut obcych lub od zmiany wysokości stóp procentowych,
13) Instrumenty Rynku Pieniężnego – papiery wartościowe lub prawa majątkowe inkorporujące wyłącznie wierzytelności pieniężne:
   a) o terminie realizacji praw nie dłuższym niż 397 dni liczonym od dnia ich wystawienia lub od dnia ich nabycia lub
   b) które regularnie podlegają dostosowaniu do bieżących warunków panujących na rynku pieniężnym w okresach nie dłuższych niż 397 dni, lub
   c) których ryzyko inwestycyjne, w tym ryzyko kredytowe i ryzyko stopy procentowej, odpowiada ryzyku instrumentów finansowych, o których mowa w lit. a) lub b),
   - oraz co do których istnieje podaż i popyt umożliwiające ich nabywanie i zbywanie w sposób ciągły na warunkach rynkowych, przy czym przejściowa utrata płynności przez papier wartościowy lub prawo majątkowe nie powoduje utraty przez ten papier lub prawo statusu Instrumentu Rynku Pieniężnego,
14) Jednostka Uczestnictwa – prawo Uczestnika Funduszu do udziału w Aktywach Netto Funduszu oraz w aktywach netto Subfunduszu,
14a) Instrumenty udziałowe - instrumenty finansowe takie jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, warranty subskrypcyjne, kwity depozytowe oraz inne instrumenty finansowe, inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z akcji,
15) Komisja - Komisja Nadzoru Finansowego,
16) Konwersja Jednostek Uczestnictwa, Konwersja – zlecenie, w ramach którego następuje odkupienie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu lub innego funduszu zarządzanego przez Towarzystwo (Subfundusz źródłowy lub fundusz źródłowy) oraz nabycie jednostek uczestnictwa odpowiednio innego funduszu zarządzanego przez Towarzystwo lub Subfunduszu (Subfundusz docelowy lub fundusz docelowy),
16a) Koszty objęte WKC - obciążające Aktywa danego Subfunduszu koszty niezwiązane bezpośrednio z działalnością inwestycyjną funduszu, to jest koszty, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613), z wyłączeniem:
   1) kosztów transakcyjnych, w tym prowizji i opłat maklerskich oraz podatków związanych z nabyciem lub zbyciem składników portfela,

2) odsetek z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3) świadczeń wynikających z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4) opłat związanych z nabyciem lub odkupieniem jednostek uczestnictwa lub innych opłat ponoszonych bezpośrednio przez uczestnika,
5) wartości usług dodatkowych,
(objęte wskaźnikiem kosztów całkowitych, publikowanym w prospekcie informacyjnym Funduszu),

17) Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne – Instrumenty Pochodne, które są przedmiotem obrotu poza rynkiem zorganizowanym, a ich treść jest lub może być przedmiotem negocjacji między stronami,
18) OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,
18a) Okres przejściowy – okres, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej,
19) Opłata Wyrównawcza – opłata manipulacyjna pobierana przez Towarzystwo przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa w ramach realizacji zlecenia Konwersji lub Zamiany, na zasadach opisanych w art. 27,
20) Państwo członkowskie – państwo inne niż Rzeczpospolita Polska, które jest członkiem Unii Europejskiej,
21) Pracownicze Programy Emerytalne, PPE - Produkt Specjalny oferowany na podstawie umowy zawartej przez pracodawcę z Funduszem i na warunkach w niej określonych,
21a) Produkt Specjalny – produkt oferowany przez Fundusz w formie: celowych planów inwestycyjnych, programów inwestycyjnych, pracowniczych programów emerytalnych lub grupowych planów oszczędnościowych, na zasadach określonych w Statucie i odpowiedniej umowie i regulaminie,
22) Regulamin IKE – Regulamin prowadzenia Indywidualnych Kont Emerytalnych, stanowiący integralną część Umowy o prowadzenie IKE,
22a) Rejestr – wyodrębniona w Rejestrze Uczestników ewidencja danych dotyczących danego Uczestnika Funduszu,
23) Rejestr Uczestników Funduszu - elektroniczna ewidencja danych dotyczących wszystkich Uczestników Funduszuoraz zbytych i odkupionych przez Fundusz Jednostkach Uczestnictwa wszystkich Subfunduszy,
24) Statut – statut IPOPEMA Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego,
25) Subfundusz – nieposiadająca osobowości prawnej, wydzielona prawnie część aktywów i zobowiązań Funduszu, charakteryzująca się w szczególności odmienną polityką inwestycyjną i mająca związane z nim Jednostki Uczestnictwa odrębne od Jednostek Uczestnictwa związanych z innymi Subfunduszami,
26) Subrejestr – wydzielona w ramach Rejestru elektroniczna ewidencja danych dotyczących jednego Uczestnika w danym Subfunduszu,
27) Tabela Opłat – zestawienie opłat udostępniane osobie przystępującej do Funduszu lub Subfunduszu przy zbywaniu przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa. Tabela Opłat, udostępniana jest na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa,
28) Towarzystwo – IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie,
29) Uczestnik Funduszu lub Uczestnik – osoba, która za wpłatę wniesioną do Funduszu nabyła przynajmniej część Jednostki Uczestnictwa związanej z Subfunduszem,
30) Uczestnik IKE/IKZE lub Oszczędzający – osoba fizyczna, która gromadzi środki na IKE/IKZE,
31) Umowa o prowadzenie IKE/IKZE – pisemna umowa zawarta między Funduszem a osobą uprawnioną do gromadzenia oszczędności w ramach IKE/IKZE, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie prowadzenia IKE/IKZE
31a) Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego - pisemna umowa zawarta między Funduszem a Uczestnikiem, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie uczestnictwa w Produkcie Specjalnym,
31b) Umowa o składanie zleceń zaliczkowych - pisemna umowa zawarta między Funduszem a Uczestnikiem, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie realizacji odkupień Jednostek Uczestnictwa z żądaniem wypłaty zaliczkowej,
32) Ustawa – ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi,
33) Ustawa o IKE/IKZE – ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego,
34) Ustawa o obrocie – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
35) Ustawa o PPE - ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych,
35a) Ustawa o PPK - ustawa z dnia 4 października 2018 roku o pracowniczych planach kapitałowych,
36) Ustawa o rachunkowości - ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
37) Wartość Aktywów Netto Funduszu – wartość Aktywów Funduszu pomniejszona o zobowiązania Funduszu,
38) Wartość Aktywów Netto Subfunduszu – wartość Aktywów Subfunduszu pomniejszona o zobowiązania Subfunduszu oraz o zobowiązania Funduszu, obciążające dany Subfundusz,
39) Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa – Wartość Aktywów Netto danego Subfunduszu w Dniu Wyceny podzielona przez liczbę wszystkich Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu, które w tym dniu zapisane są na Subrejestrach Uczestników tego Subfunduszu,
39a) WIBID 6M - stawka procentowa (Warsaw Interbank Bid Rate) jaką banki zapłacą za przyjęcie w depozyt środków w PLN na termin sześciomiesięczny (6M) od innych banków,
40) Zamiana Jednostek Uczestnictwa/Zamiana – operacja, polegająca na tym, że na podstawie jednego zlecenia, w jednym Dniu Wyceny, dokonuje się jednocześnie odkupienia Jednostek Uczestnictwa jednego Subfunduszu (Subfunduszu źródłowego) i za uzyskane w ten sposób środki nabywa Jednostki Uczestnictwa w innym Subfunduszu (Subfunduszu docelowym).

Art. 5. Subfundusze

1. Fundusz składa się z następujących Subfunduszy:
   1) Subfunduszu IPOPEMA Short Equity,
   2) Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek,
   3) Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny,
   4) Subfunduszu IPOPEMA Aktywnej Selekcji,
   5) Subfunduszu IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych,
   6) Subfunduszu IPOPEMA Obligacji,
   7) Subfunduszu IPOPEMA Globalnych Megatrendów,
   8) Subfunduszu IPOPEMA Akcji Dywidendowych,
   9) Subfunduszu IPOPEMA Dłużny,
   10) Subfunduszu IPOPEMA Emerytura Plus,
   11) Subfundusz IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych.
2. Subfundusze nie posiadają osobowości prawnej. Ilekroć w Statucie mowa jest o zawieraniu przez Subfundusze umów bądź nabywaniu przez Subfundusze praw i obowiązków, wszelkie tego rodzaju czynności prawne podejmowane są przez Fundusz działający w imieniu i na rzecz Subfunduszy.
3. Subfundusze prowadzą różną politykę inwestycyjną.

Art. 5a. Kryteria doboru lokat Subfunduszy

1. Subfundusze będą dokonywały lokat w oparciu o kryteria doboru lokat, o których mowa poniżej, w zakresie odpowiadającym prowadzonej polityce inwestycyjnej danego Subfunduszu. Stosowane przez dany Subfundusz kryteria doboru lokat, spośród głównych kryteriów doboru lokat określonych poniżej, określone są w Części II Statutu.
2. Zapisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do każdego Subfunduszu, o ile zapisy w Części II Statutu nie stanowią inaczej.
3. Głównymi kryteriami doboru lokat są:
   1) w przypadku instrumentów udziałowych (takich jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne):
      a) ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta,
      b) prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta,
      c) prognozowany wzrost wyceny rynkowej papieru wartościowego w ujęciu nominalnym,
      d) prognozowana stopa zwrotu z papieru wartościowego w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi papierami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu;
      e) dodatkowo, w przypadku praw poboru – poza lit. a) do lit d) – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki;
   2) w przypadku dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji zamiennych na akcje:
      a) prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych,
      b) prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości,
      c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym papierem wartościowym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego,
      d) wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
      e) wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego,
      f) dodatkowo, w przypadku papierów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także wiarygodność kredytowa emitenta,
      g) dodatkowo, w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także warunki zamiany obligacji na akcje;
   3) w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania:
      a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy,
      b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy,
      c) adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy;
   4) w przypadku depozytów:
      a) poziom oprocentowania depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
      b) wiarygodność banku;
   5) w przypadku Instrumentów Pochodnych:
      a) adekwatność, rozumiana jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu,
      b) efektywność, rozumiana jako zgodność zmiany wartości Instrumentu Pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego,
      c) płynność, rozumiana jako istnienie wolumenu obrotu danym Instrumentem Pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji,

d) koszt, rozumiany jako koszty ponoszone w celu nabycia Instrumentu Pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego;

6) w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych w pkt. 1) – 5) powyżej:
   a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy,
   b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy,
   c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

Art. 5b. Dopuszczalne kategorie lokat Subfunduszy

1. Zapisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do każdego Subfunduszu, o ile zapisy w Części II Statutu nie stanowią inaczej.
2. Aktywa Subfunduszu mogą być lokowane wyłącznie w:
   1) papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
   2) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie członkowskim, w tym London Stock Exchange w Okresie przejściowym,
   3) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku zorganizowanym w państwie OECD innym niż Rzeczpospolita Polska i Państwo członkowskie takim jak: NYSE MKT LLC, NASDAQ (The NASDAQ Stock Market), NYSE (New York Stock Exchange), NYSE Arca, Australian Securities Exchange, Montreal Exchange, Toronto Stock Exchange, Canadian National Stock Exchange, Tokyo Stock Exchange, Osaka Securities Exchange, Nagoya Stock Exchange, Korea Exchange, Mexican Stock Exchange, NZX Limited, Oslo Stock Exchange, Berne eXchange BX, SIX Swiss Exchange, Borsa Istanbul, Tel Aviv Stock Exchange, Santiago Stock Exchange, London Stock Exchange po upływie Okresu przejściowego,
   4) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego będące przedmiotem oferty publicznej, jeżeli warunki emisji lub pierwszej oferty publicznej zakładają złożenie wniosku o dopuszczenie do obrotu, o którym mowa w pkt 2) lub 3), oraz gdy dopuszczenie do tego obrotu jest zapewnione w okresie nie dłuższym niż rok od dnia, w którym po raz pierwszy nastąpi zaoferowanie tych papierów lub instrumentów,
   5) depozyty w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych, o terminie zapadalności nie dłuższym niż rok płatne na żądanie lub które można wycofać przed terminem zapadalności oraz za zgodą Komisji depozyty w bankach zagranicznych pod warunkiem, że bank ten podlega nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym w zakresie co najmniej takim, jak określony w prawie wspólnotowym,
   6) Instrumenty Rynku Pieniężnego inne niż określone w punktach powyższych, jeżeli instrumenty te lub ich emitent podlegają regulacjom mającym na celu ochronę inwestorów i oszczędności oraz są:
      a) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, jednostkę samorządu terytorialnego, właściwe centralne, regionalne lub lokalne władze publiczne Państwa członkowskiego, albo przez bank centralny Państwa członkowskiego, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską lub Europejski Bank Inwestycyjny, państwo inne niż Państwo członkowskie, albo, w przypadku państwa federalnego, przez jednego z członków federacji, albo przez organizację międzynarodową, do której należy co najmniej jedno Państwo członkowskie lub
      b) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez podmiot podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym, zgodnie z kryteriami określonymi prawem wspólnotowym, albo przez podmiot podlegający i stosujący się do zasad, które są co najmniej tak rygorystyczne, jak określone prawem wspólnotowym, lub
      c) emitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są w obrocie na rynku regulowanym, o którym mowa w pkt. 2),
   7) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, inne niż określone w punktach powyższych.
3. Fundusz może w imieniu Subfunduszy nabywać papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego z wbudowanym instrumentem pochodnym na zasadach określonych w Ustawie.
4. Fundusz może w imieniu Subfunduszy może zawierać transakcje typu „repo", „reverse repo", „buy sell back" i „sell buy back", które wynikają z umów, na mocy których następuje przeniesienie własności papierów przez zbywającego na nabywcę.
5. Fundusz może lokować aktywa Subfunduszy w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą spełniające wymogi określone w Ustawie – pod warunkiem, że nie więcej niż 10% wartości aktywów tych funduszy inwestycyjnych otwartych, funduszy zagranicznych lub instytucji może być, zgodnie z ich statutem lub regulaminem, zainwestowana łącznie w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz tytuły uczestnictwa innych funduszy zagranicznych i instytucji wspólnego inwestowania.
6. Fundusz na rachunek Subfunduszu może udzielać innym podmiotom pożyczek, których przedmiotem są zdematerializowane papiery wartościowe na zasadach określonych w Ustawie.
7. Fundusz utrzymuje, wyłącznie w zakresie niezbędnym do zaspokojenia bieżących zobowiązań Subfunduszu, część Aktywów Subfunduszu na rachunkach bankowych.
8. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zaciągać, wyłącznie w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych, pożyczki i kredyty, o terminie spłaty do roku, w łącznej wysokości nie przekraczającej 10% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w chwili zawarcia umowy pożyczki lub kredytu.

Art. 5c. Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Zapisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do każdego Subfunduszu, o ile zapisy w Części II Statutu nie stanowią inaczej.

2. Fundusz może w imieniu Subfunduszy zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczpospolitej Polskiej lub innym Państwie członkowskim oraz na rynku zorganizowanym w państwie należącym do OECD innym niż Rzeczpospolita Polska i Państwo członkowskie, takim jak: NYSE MKT LLC, NASDAQ (The NASDAQ Stock Market), NYSE (New York Stock Exchange), NYSE Liffe US, NYSE Arca, Chicago Mercantile Exchange, Chicago Board of Trade (CBOT), Chicago Board Options Exchange, New York Mercantile Exchange, IntercontinentalExchange, Australian Securities Exchange, Montreal Exchange, Toronto Stock Exchange, Canadian National Stock Exchange, Tokyo Stock Exchange, Tokyo Financial Exchange, Osaka Securities Exchange, Nagoya Stock Exchange, Korea Exchange, Mexican Stock Exchange, Mexican Derivatives Exchange, NZX Limited, Oslo Stock Exchange, Berne eXchange BX, SIX Swiss Exchange, Borsa Istanbul, Turkish Derivatives Exchange, Tel Aviv Stock Exchange, Santiago Stock Exchange, London Stock Exchange po upływie Okresu przejściowego oraz umowy mające za przedmiot Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne.
3. Umowy, o których mowa w ust. 2 mogą być zawierane pod warunkiem, że:
   1) zawarcie umowy jest zgodne z celem inwestycyjnym Subfunduszu,
   2) umowa ma na celu zapewnienie sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą:
      a) kursów, cen lub wartości papierów wartościowych i Instrumentów Rynku Pieniężnego posiadanych przez Subfundusz albo papierów wartościowych i Instrumentów Rynku Pieniężnego, które Subfundusz zamierza nabyć w przyszłości, w tym umowa pozwala na przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami finansowymi,
      b) kursów walut w związku z lokatami Subfunduszu,
      c) wysokość stóp procentowych w związku z lokatami w depozyty, dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
   3) bazę instrumentów pochodnych, w tym niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych stanowią instrumenty finansowe, o których mowa w art. 5b ust. 2 pkt 1-4 i 6, stopy procentowe, kursy walut lub indeksy, oraz
   4) wykonanie nastąpi przez dostawę instrumentów finansowych, o których mowa w art. 5b ust. 2 lub przez rozliczenie pieniężne.
4. Warunki zastosowania Instrumentów Pochodnych są następujące:
   1) dążenie do ograniczenia wahań wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa, a także ograniczenie ryzyka inwestycyjnego,
   2) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu, gdy bezpośrednie kupno lub sprzedaż aktywów może być nieefektywne, niemożliwe do realizacji w danym czasie, bądź zbyt kosztowne, a także zapewnienie odpowiedniej płynności, bądź utrzymanie ekspozycji na dany rodzaj lokat,
   3) osiąganie dodatkowych dochodów.
5. Instrumenty, o których mowa w ust. 2, wymienione szczegółowo w Części II statutu, mogą być wykorzystane z uwzględnieniem celu inwestycyjnego Subfunduszu w następujących sytuacjach i dla osiągnięcia poniższych celów:
   1) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości papierów wartościowych – w celu ograniczenia tego ryzyka;
   2) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu wartości papierów wartościowych – w celu zabezpieczenia ceny nabycia papierów wartościowych;
   3) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości inwestycji w wyniku spadku kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje - w celu ograniczenia tego ryzyka;
   4) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje – w celu zabezpieczenia kursu nabycia tej waluty;
   5) jeśli koszt nabycia i utrzymywania Instrumentu Pochodnego jest niższy niż koszt nabycia i utrzymania instrumentu bazowego - w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu;
   6) w przypadku decyzji związanej ze zmianą alokacji w danym instrumencie bazowym, jeżeli z punktu widzenia wyceny Instrumentu Pochodnego lub kosztów transakcyjnych lub płynności zajęcie pozycji w Instrumencie Pochodnym jest efektywniejsze od zmiany alokacji w instrumencie bazowym – w celu zmiany alokacji w danym instrumencie bazowym;
   7) w przypadku znaczących nabyć lub znaczących umorzeń Jednostek Uczestnictwa – w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu;
   8) w celu zabezpieczenia ryzyka wzrostu lub spadku stóp procentowych;
   9) w celu przeniesienia ryzyka kredytowego.
6. Fundusz, na rachunek Subfunduszy, może zawierać transakcje, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część Aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.
7. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem, że:
   1) stroną transakcji jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż Państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie;
   2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;

3) instrumenty te mogą zostać w dowolnym czasie przez Subfundusz sprzedane lub pozycja w nich zajęta może być w dowolnym czasie zlikwidowana lub zamknięta przez transakcję równoważącą;
4) bazę dla tych instrumentów, zgodnie z art. 116a ust. 2 pkt 3) Ustawy, stanowią:
   a) indeksy,
   b) kursy walut – w związku z dokonywaniem lokat na zagranicznych rynkach regulowanych lub zorganizowanych,
   c) stopy procentowe – w związku z dokonywaniem lokat w depozyty, dłużne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i w związku z Aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
   d) papiery wartościowe – w związku z dokonywaniem lokat w papiery wartościowe.

Art. 5d. Limity inwestycyjne Subfunduszy

1. Zapisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do każdego Subfunduszu, o ile zapisy w Części II Statutu nie stanowią inaczej.
2. Fundusz lokując środki Subfunduszu zobowiązany jest do przestrzegania następujących limitów:
   1) Fundusz, na rachunek Subfunduszu może lokować do 5% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, z tym że łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta, wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym podmiotem nie może przekroczyć 20% wartości Aktywów Subfunduszu,
   2) limit 5%, o którym mowa w punkcie 1), może być zwiększony do 10%, jeżeli łączna wartość lokat w papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego podmiotów, w których Subfundusz ulokował ponad 5% wartości Aktywów, nie przekroczy 40% wartości Aktywów Subfunduszu,
   3) podmioty należące do grupy kapitałowej w rozumieniu Ustawy o rachunkowości, dla której jest sporządzane skonsolidowane sprawozdanie finansowe, traktuje się, do celu stosowania limitów inwestycyjnych, jako jeden podmiot,
   4) Fundusz, działając na rachunek Subfunduszu, może lokować do 20% wartości Aktywów Subfunduszu łącznie w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej, o której mowa w pkt 3). W przypadku, o którym mowa w zdaniu poprzednim, Fundusz, działając na rachunek Subfunduszu, nie może lokować więcej niż 10% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot należący do grupy kapitałowej,
   5) Fundusz, działając na rachunek Subfunduszu, nie może lokować więcej niż do 25% wartości Aktywów Subfunduszu w:
      a) listy zastawne wyemitowane przez jeden bank hipoteczny, (w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych), lub
      b) dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez jedną instytucję kredytową, która podlega szczególnemu nadzorowi publicznemu mającemu na celu ochronę posiadaczy tych papierów wartościowych, pod warunkiem, że kwoty uzyskane z emisji tych papierów wartościowych są inwestowane przez emitenta w aktywa, które w całym okresie do dnia wykupu zapewniają spełnienie wszystkich świadczeń pieniężnych wynikających z tych papierów wartościowych oraz w przypadku niewypłacalności emitenta zapewniają pierwszeństwo w odzyskaniu wszystkich świadczeń pieniężnych wynikających z tych papierów wartościowych.
   6) Suma lokat w papiery wartościowe, o których mowa w pkt 5) nie może przekraczać 80 % wartości Aktywów Subfunduszu
   7) Łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez ten sam bank hipoteczny, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym samym bankiem nie może przekroczyć 35% wartości Aktywów Subfunduszu.
3. Fundusz nie może lokować więcej niż 20% wartości Aktywów Subfunduszu w depozyty w tym samym banku krajowym lub tej samej instytucji kredytowej.
4. Suma lokat, o których mowa w art. 5b ust. 2 pkt 7), nie może przekroczyć 10% wartości Aktywów Subfunduszu.
5. Fundusz może lokować do 35% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe emitowane przez:
   1) Skarb Państwa i Narodowy Bank Polski,
   2) jednostkę samorządu terytorialnego,
   3) Państwo członkowskie,
   4) jednostkę samorządu terytorialnego Państwa członkowskiego,
   5) państwo należące do OECD,
   6) międzynarodową instytucję finansową, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub co najmniej jedno Państwo członkowskie.
6. Fundusz może lokować do 35% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe poręczone lub gwarantowane przez podmioty wymienione w ust. 5, przy czym łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są poręczane lub gwarantowane, depozytów w tym podmiocie, oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, zawartych z tym podmiotem, nie może przekroczyć 35% wartości Aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Fundusz, może nie stosować ograniczeń Subfunduszu, o których mowa w ust. 5 i 6, z tym że obowiązany jest wtedy dokonywać lokat w papiery wartościowe, co najmniej sześciu różnych emisji. Wartość lokaty w papiery wartościowe żadnej z tych emisji nie może przekraczać 30% wartości Aktywów Subfunduszu.
8. Emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w ust. 7, może być wyłącznie Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz każde Państwo członkowskie, a także Stany Zjednoczone Ameryki, Australia, Japonia, Kanada, Nowa Zelandia i Szwajcaria.

9. Fundusz nie może lokować więcej niż 20% wartości Aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa jednego funduszu inwestycyjnego otwartego lub tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania, o której mowa w art. 101 ust. 1 Ustawy.
10. Łączna wartość lokat w tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania innych niż jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych nie może przewyższać 30% wartości Aktywów Subfunduszu.
11. Fundusz na rachunek Subfunduszu nie może nabywać:
    1) papierów wartościowych dających więcej niż 10% ogólnej liczby głosów w którymkolwiek organie emitenta tych papierów,
    2) więcej niż 10% wyemitowanych przez jeden podmiot akcji, z którymi nie jest związane prawo głosu,
    3) więcej niż 25% ogólnej liczby jednostek uczestnictwa jednego funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub tytułów uczestnictwa jednej instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą oferującej publicznie tytuły uczestnictwa i umarzającej je na żądanie uczestnika,
    4) więcej niż 10% wartości nominalnej Instrumentów Rynku Pieniężnego wyemitowanych przez jeden podmiot,
    5) więcej niż 10% wartości nominalnej papierów dłużnych wyemitowanych przez jeden podmiot.
12. Limitów, o których mowa w ust. 11 pkt 3) – 5), Fundusz może nie stosować w chwili nabycia na rachunek Subfunduszu papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego lub tytułów uczestnictwa, jeżeli nie można ustalić wartości brutto papierów dłużnych lub Instrumentów Rynku Pieniężnego albo wartości netto papierów wartościowych w emisji.
13. Łączna wartość pożyczonych papierów wartościowych, o których mowa w art. 5b ust. 6, nie może przekroczyć 30% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.
14. Przy stosowaniu limitów inwestycyjnych, o których mowa w niniejszym artykule, Subfundusz uwzględnia wartość papierów wartościowych lub Instrumentów Rynku Pieniężnego stanowiących bazę instrumentów pochodnych, za wyjątkiem sytuacji, kiedy instrumentem bazowym Instrumentu Pochodnego w tym Niewystandaryzowanego Instrumentu Pochodnego są uznane indeksy.
15. W przypadku depozytów i transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawieranych z podmiotami podlegającymi nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym, nie stosuje się ograniczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 1) i 2), z tym że łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym podmiotem nie może przekroczyć 20% wartości Aktywów Subfunduszu.

ROZDZIAŁ II. Termin i warunki dokonywania zapisów na Jednostki Uczestnictwa przed rejestracją Funduszu.

Art. 6. Wpłaty do Funduszu

1. Wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa są zbierane w drodze zapisów na Jednostki Uczestnictwa. Okres składania zapisów rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu następującym po dniu doręczenia zezwolenia na utworzenie Funduszu i trwa 31 dni.
2. Do utworzenia Funduszu niezbędne jest zebranie wpłat do Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 2), 4) i 6) w łącznej wysokości nie niższej niż 4 000 000 złotych. Łączna wysokość wpłat do każdego z Subfunduszy, o których mowa w zdaniu poprzednim nie będzie niższa niż 100 000 zł.
3. Towarzystwo w ramach zbierania wpłat na utworzenie Funduszu, o których mowa w ust. 2 powyżej będzie przyjmowało wpłaty wyłącznie do Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 2), 4) i 6). Przyjmowanie wpłat na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 1), 3) i 5) rozpocznie się nie później niż w terminie 5 lat od zakończenia przyjmowania wpłat, o których mowa w ust. 2.
4. Zapisy do Funduszu mogą być dokonane przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zarówno rezydenci jak i nierezydenci w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe.
5. Wpłaty do Funduszu tytułem zapisu muszą zostać dokonane w środkach pieniężnych, w złotych, wyłącznie przelewem w okresie trwania zapisów, o którym mowa w ust. 1. Za dzień dokonania wpłaty uznaje się dzień, w którym Depozytariusz zaksięgował środki pochodzące z wpłaty na wydzielonym rachunku Towarzystwa, prowadzonym przez Depozytariusza.
6. Zapis do Funduszu winien wskazywać Subfundusz, którego Jednostki Uczestnictwa są przedmiotem zapisu. W ramach zapisów na Jednostki Uczestnictwa, cena Jednostki Uczestnictwa będzie ceną stałą, jednolitą dla wszystkich Jednostek Uczestnictwa objętych zapisami i będzie wynosić 100 złotych.
7. Zapis na Jednostki Uczestnictwa zostanie dokonany na formularzu, którego treść przygotuje Towarzystwo. Wszelkie konsekwencje wynikające z niewłaściwego lub niepełnego wypełnienia formularza zapisu na Jednostki Uczestnictwa, ponosi osoba zapisująca się. Dla ważności zapisu na Jednostki Uczestnictwa wymagane jest złożenie w terminie przyjmowania zapisów właściwie i w pełni wypełnionego formularza zapisu, oraz dokonanie wpłaty.
8. Wpłaty dokonane do Funduszu w trybie określonym w ust. 5 są dokonywane na wydzielone rachunki Towarzystwa prowadzone przez Depozytariusza. Towarzystwo wskazuje dokonującemu zapisu numer rachunku, na który należy dokonać wpłat na Jednostki Uczestnictwa danego Subfunduszu.
9. Towarzystwo w terminie 7 dni od dnia zakończenia przyjmowania zapisów, przydziela Jednostki Uczestnictwa. Przydział Jednostek Uczestnictwa nastąpi w oparciu o ważnie złożone zapisy i następuje poprzez wpisanie do Subrejestru liczby Jednostek Uczestnictwa przypadających na dokonaną wpłatę, powiększoną o wartość otrzymanych pożytków i odsetki naliczone przez Depozytariusza za okres od dnia wpłaty na prowadzony przez niego rachunek do dnia przydziału Jednostek Uczestnictwa.
10. W przypadku, w którym przydział Jednostek Uczestnictwa nie będzie możliwy ze względu na nieważność zapisu na Jednostki Uczestnictwa, Towarzystwo zwraca wpłaty do Funduszu wraz z wartością otrzymanych pożytków i odsetkami naliczonymi przez

Depozytariusza za okres od dnia wpłaty na rachunek Towarzystwa prowadzony przez Depozytariusza do dnia stwierdzenia nieważności zapisu. Zwrot wpłaty nastąpi w terminie 14 dni roboczych od dnia stwierdzenia nieważności zapisu.

11. Towarzystwo w terminie 14 dni od dnia:
    1) w którym postanowienie sądu rejestrowego o odmowie wpisu Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych stało się prawomocne lub
    2) w którym decyzja Komisji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie Funduszu stała się ostateczna, lub
    3) upływu terminu na dokonanie zapisów na Jednostki Uczestnictwa lub na złożenie wniosku o wpisanie Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych,

    - zwraca wpłaty do Funduszu wraz z wartością otrzymanych pożytków i odsetkami naliczonymi przez Depozytariusza za okres od dnia wpłaty na rachunki, o których mowa w ust. 7 do dnia wystąpienia jednej z przesłanek określonych w pkt 1) – 3) oraz pobrane opłaty manipulacyjne.
12. W przypadku, w którym nie dokonano wpłat do któregokolwiek z Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 2), 4) i 6) w minimalnej wysokości określonej w ust. 2 oraz suma wpłat do tych Subfunduszy jest niższa 4 000 000 złotych, Fundusz nie zostaje utworzony a wpłaty dokonane do tych Subfunduszy zostaną przez Towarzystwo zwrócone w sposób określony w ust. 10.
13. Minimalna łączna wysokość wpłat do Funduszu wymagana, aby utworzenie któregokolwiek z Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 1), 3) i 5) doszło do skutku, powinna być nie mniejsza niż 100 000 zł. Jeżeli po upływie okresu przyjmowania zapisów na jednostki uczestnictwa danego Subfunduszu wysokość wpłat do Funduszu nie osiągnie kwoty, o której mowa w zdaniu poprzednim, Subfundusz ten nie zostaje utworzony a wpłaty dokonane do tego Subfunduszu zostaną przez Towarzystwo zwrócone w sposób określony w ust. 10. W przypadku zaistnienia sytuacji, o której mowa w zdaniu poprzednim proces zapisów może być powtórzony, przy czym termin ponownych zapisów zostanie ogłoszony przez Towarzystwo na stronie internetowej www.ipopematfi.pl na 14 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia przyjmowania zapisów.

ROZDZIAŁ III. Uczestnicy Funduszu

Art. 7. Uczestnicy

Uprawnionymi do nabywania i żądania odkupienia Jednostek Uczestnictwa są:

1) osoby fizyczne,
2) osoby prawne,
3) jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej,

- zarówno rezydenci jak i nierezydenci w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe.

Art. 8. Osoby fizyczne

Czynności związane z nabywaniem i żądaniem odkupienia Jednostek Uczestnictwa mogą być wykonywane:

1) w przypadku osoby fizycznej mającej pełną zdolność do czynności prawnych – osobiście lub przez pełnomocnika,
2) w przypadku osoby fizycznej mającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych – wyłącznie za zgodą jej przedstawiciela ustawowego w zakresie czynności zwykłego zarządu, a w zakresie przekraczającym te czynności – na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opiekuńczego,
3) w przypadku osoby fizycznej nie mającej zdolności do czynności prawnych – wyłącznie przez jej przedstawiciela ustawowego w zakresie czynności zwykłego zarządu, a w zakresie przekraczającym te czynności – na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opiekuńczego.

Art. 9. Osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej

1. Osoba działająca w imieniu osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zobowiązana jest do przedstawienia w jednostce Dystrybutora dokumentów potwierdzających umocowanie.
2. Poświadczone przez Dystrybutora kopie dokumentów, o których mowa w ust. 1, przechowywane są przez Agenta Transferowego.

Art. 10. Pełnomocnicy

1. Czynności związane z nabywaniem i żądaniem odkupienia Jednostek Uczestnictwa mogą być wykonywane osobiście przez Uczestnika Funduszu lub przez pełnomocników.
2. Pełnomocnikiem może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych lub osoba prawna.
3. Uczestnik może wskazać dowolną liczbę pełnomocników.

Art. 11. Pełnomocnictwo

1. Pełnomocnictwo może być udzielane oraz odwołane w formie pisemnej w obecności pracownika Dystrybutora lub z podpisem poświadczonym notarialnie.
2. Pełnomocnictwo może być również udzielone w formie pisemnej z podpisem poświadczonym przez osobę zatrudnioną przez Towarzystwo.
3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa jest skuteczne w stosunku do Funduszu z chwilą otrzymania przez Agenta Transferowego odpowiedniej dyspozycji, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od złożenia dokumentu pełnomocnictwa u Dystrybutora, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

4. Pełnomocnictwo udzielane i odwoływane poza terytorium Rzeczpospolitej Polskiej winno być poświadczone przez polską placówkę dyplomatyczną lub podmiot umocowany do tego przez Fundusz.
5. Pełnomocnictwo w języku obcym winno być zaopatrzone w tłumaczenie dokonane przez tłumacza przysięgłego za wyjątkiem pełnomocnictw poświadczonych przez podmiot umocowany do tego przez Fundusz.
6. Pełnomocnik obowiązany jest do pozostawienia w jednostce Dystrybutora dokumentów pełnomocnictwa lub ich kopii.
7. Pełnomocnictwo musi zawierać następujące dane o osobie pełnomocnika:
   1) dla osób fizycznych: imię i nazwisko, adres i numer PESEL albo numer dowodu osobistego lub paszportu,
   2) dla osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej: nazwę, siedzibę, adres oraz REGON.
8. Pełnomocnikowi nie przysługuje prawo udzielania dalszych pełnomocnictw; z tym, że nie dotyczy to pełnomocnictw udzielonych bankom lub domom maklerskim oraz innym osobom prawnym, które mogą udzielać dalszych pełnomocnictw swoim pracownikom.

Art. 12. Rodzaje pełnomocnictw

1. Z zastrzeżeniem ust. 3, pełnomocnictwo bez ograniczeń upoważnia do dokonywania wszelkich czynności, w takim samym zakresie jak mocodawca, w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa zapisanych na wszystkich Subrejestrach mocodawcy, w tym otwartych po udzieleniu pełnomocnictwa.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, pełnomocnictwo ograniczone upoważnia do czynności wskazanych w jego treści.
3. Nie są przyjmowane pełnomocnictwa umocowujące pełnomocnika do udzielania dalszych pełnomocnictw, z zastrzeżeniem pełnomocnictw udzielonych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.

Art. 13. Kolejność realizacji zleceń oraz zlecenia sprzeczne

1. Za zlecenia sprzeczne uważa się odmienne zlecenia dotyczące tego samego Subrejestru i tych samych Jednostek Uczestnictwa, których realizacja powinna się odbyć w tym samym Dniu Wyceny.
2. W przypadku otrzymania przez Agenta Transferowego sprzecznych zleceń, o których mowa wyżej, jako pierwsze wykonywane są zlecenia złożone przez Uczestnika, a następnie zlecenia złożone przez pełnomocnika.
3. Fundusz stosuje następującą kolejność realizacji zleceń i dyspozycji: zmiana danych osobowych, blokada związana z ustanowieniem zastawu, blokada, odwołanie pełnomocnictwa, odwołanie blokady związanej z zastawem, odwołanie blokady, udzielenie pełnomocnictwa, zlecenie nabycia, zlecenie zamiany, zlecenie odkupienia z tytułu kosztów pogrzebu, zlecenie transferu spadkowego (tj. transferu Jednostek Uczestnictwa następującego w przypadku ich dziedziczenia), zlecenie konwersji, zlecenie odkupienia spadkowego, zlecenie odkupienia zawierające żądanie odkupienia zaliczkowego, zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa.
4. Fundusz nie ponosi odpowiedzialności za realizację z Subrejestru zmarłego Uczestnika zleceń, przed otrzymaniem informacji, że Uczestnik pozostawał w małżeńskiej wspólnocie majątkowej.

Art. 14. Świadczenia na rzecz Uczestnika Funduszu

1. Fundusz może zaoferować Uczestnikom Funduszu zamierzającym w dłuższym okresie inwestować znaczne środki w Jednostki Uczestnictwa jednego Subfunduszu lub większej liczby Subfunduszy wydzielonych w Funduszu zawarcie umowy, która będzie określała szczegółowe zasady i terminy realizacji na rzecz Uczestnika Funduszu świadczenia przez Towarzystwo, działającego w imieniu Funduszu.
2. W przypadku zawarcia przez Fundusz z Uczestnikiem umowy, o której mowa w ust. 1, uprawnionym do otrzymania świadczenia będzie Uczestnik Funduszu, który w danym okresie rozliczeniowym posiadał taką liczbę Jednostek Uczestnictwa zapisanych na jego Subrejestrach w jednym Subfunduszu lub w większej liczbie Subfunduszy wydzielonych w Funduszu, że łączna średnia Wartość Aktywów Netto Subfunduszy przypadających na posiadane przez niego Jednostki Uczestnictwa w tych Subfunduszach w okresie rozliczeniowym była większa niż kwota 500.000 złotych.
3. Towarzystwo może w drodze uchwały obniżyć kwotę, o której mowa w ust. 2, w następujących przypadkach:
   a) w stosunku do Uczestników Funduszu będących uczestnikami Produktu Specjalnego,
   b) w stosunku do Uczestników Funduszu będących uczestnikami pracowniczych programów emerytalnych,
   c) w stosunku do Uczestników Funduszu będących klientami firmy inwestycyjnej lub towarzystwa funduszy inwestycyjnych, prowadzących działalność w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, jeżeli umowę, o której mowa w ust. 1, zawarła w imieniu swoich klientów (Uczestników Funduszy) ta firma inwestycyjna lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych, zarządzające ich portfelem,
   d) w stosunku do Uczestników Funduszu będących funduszami inwestycyjnymi, funduszami zagranicznymi lub instytucjami wspólnego inwestowania mającymi siedzibę za granicą, instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, firmami inwestycyjnymi lub towarzystwami funduszy inwestycyjnych.
4. Świadczenie Funduszu, o którym mowa w niniejszym artykule, ustalane będzie w odniesieniu do każdego Subfunduszu jako określona procentowo albo kwotowo, część wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie danym Subfunduszem określonego odpowiednio w art. 53, 64, 75, 86, 97, 108, 119, 130, 141, 152, 164 naliczonego od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na posiadane przez Uczestnika Funduszu Jednostki Uczestnictwa w tymże Subfunduszu i naliczane na takich samych zasadach jak wynagrodzenie Towarzystwa.
5. Wysokość świadczenia Funduszu, o którym mowa w niniejszym artykule, w odniesieniu do każdego Subfunduszu zależeć będzie w szczególności od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na posiadane przez danego Uczestnika Funduszu Jednostki Uczestnictwa w tymże Subfunduszu w okresie rozliczeniowym oraz długości okresu rozliczeniowego. Zasady obliczania

wysokości świadczenia Funduszu, o którym mowa w niniejszym artykule, określa taryfa ustalana przez zarząd Towarzystwa, udostępniana bezpośrednio przez Towarzystwo.

6. Okresem rozliczeniowym jest okres brany pod uwagę przy ustalaniu liczby Jednostek Uczestnictwa, których posiadanie uprawnia Uczestnika Funduszu do otrzymania świadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule. Długość okresu rozliczeniowego ustalana jest w umowie, o której mowa w ust. 1.
7. Świadczenie, o którym mowa w niniejszym artykule, w odniesieniu do każdego Subfunduszu realizowane jest na rzecz Uczestnika Funduszu przez Towarzystwo, działające w imieniu Funduszu, ze środków stanowiących rezerwę na wynagrodzenie, przed terminem, w którym wypłacane jest Towarzystwu wynagrodzenie za zarządzanie danym Subfunduszem. Wynagrodzenie wypłacane Towarzystwu za zarządzanie danym Subfunduszem pomniejszane jest o kwotę stanowiącą równowartość świadczeń zrealizowanych na rzecz Uczestników tego Subfunduszu na podstawie postanowień niniejszego artykułu.
8. Spełnienie świadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule, w odniesieniu do każdego Subfunduszu dokonywane jest poprzez nabycie na rzecz uprawnionego Uczestnika Funduszu Jednostek Uczestnictwa w danym Subfunduszu za kwotę należnego mu świadczenia (z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa podatkowego), po cenie Jednostek Uczestnictwa obowiązującej w dniu realizacji świadczenia, chyba że Uczestnik Funduszu zadecyduje o spełnieniu świadczenia w formie przelania na jego rachunek pieniężny kwoty należnego mu świadczenia, a w umowie określonej w ust. 1 przewidziano taką formę spełnienia świadczenia.
9. Bez uszczerbku dla ust. 8, żądanie spełnienia świadczenia w formie przelania na rachunek pieniężny Uczestnika Funduszu kwoty należnego mu świadczenia, jest skuteczne pod warunkiem, że zostanie doręczone Towarzystwu na piśmie, najpóźniej na 7 dni roboczych przed datą wypłaty świadczenia, i będzie wskazywać rachunek pieniężny, na który ma zostać dokonana wypłata kwoty świadczenia (z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa podatkowego).

ROZDZIAŁ IV. Jednostki Uczestnictwa

Art. 15. Jednostki Uczestnictwa

1. Jednostka Uczestnictwa stanowi prawo majątkowe Uczestnika Funduszu określone w Statucie i Ustawie.
2. Fundusz może zbywać Jednostki Uczestnictwa różnych kategorii. Kategorie Jednostek Uczestnictwa zbywanych przez dany Subfundusz określone są w Części II Statutu w zakresie odnoszącym się do danego Subfunduszu.

2a. Jednostki Uczestnictwa tej samej kategorii mogą być łączone lub dzielone.

2b. Decyzję oraz zasady połączenia lub podziału Jednostek Uczestnictwa podejmuje Zarząd Towarzystwa i ogłasza to w sposób wskazany w art. 41 Połączenie Jednostek Uczestnictwa może nastąpić w przypadku znacznego spadku ich wartości.

2c. Łączeniu będą podlegały Jednostki Uczestnictwa danego Subfunduszu w obrębie tych samych kategorii tak, aby całkowita wartość Jednostek Uczestnictwa tego Subfunduszu posiadanych w wyniku łączenia była równa całkowitej wartości Jednostek Uczestnictwa tego Subfunduszu przed łączeniem. Łączenie ze sobą Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu różnych kategorii nie jest dopuszczalne.

2d. Podział jednostek uczestnictwa danego Subfunduszu dokonany zostanie poprzez podzielenie każdej Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu przez określoną liczbę na równe części.

2e. W wyniku połączenia lub podziału Uczestnik otrzyma taką ilość Jednostek Uczestnictwa, aby ich wartość odpowiadała wartości posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa przed połączeniem lub podziałem.

2f. Po połączeniu lub podziale Jednostek Uczestnictwa Fundusz informuje każdego Uczestnika o zmienionej liczbie posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa w sposób właściwy dla potwierdzeń zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa.

2g. W wyniku połączenia lub podziału Uczestnik otrzyma taką ilość Jednostek Uczestnictwa, aby ich wartość odpowiadała wartości posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa przed połączeniem lub podziałem.

3. Jednostki Uczestnictwa poszczególnych kategorii mogą różnić się między sobą:
   1) zasadami zbywania,
   2) wysokością minimalnych wpłat,
   3) wysokością i sposobem pobierania opłat manipulacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 3a pkt 11) lit. c,
   4) wysokością i sposobem obciążania ich kosztami, w tym wynagrodzeniem za zarządzanie.

3a. Charakterystyka Jednostek Uczestnictwa poszczególnych kategorii:
   1) Jednostki Uczestnictwa kategorii A, które charakteryzują się tym, że:
      a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
      b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
      c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
      d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;
   2) Jednostki Uczestnictwa kategorii B, które charakteryzują się tym, że:
      a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
      b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,

c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

3) Jednostki Uczestnictwa kategorii C, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach Produktów Specjalnych, Indywidualnych Kont Emerytalnych lub Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii C w ramach danego Produktu Specjalnego lub IKE/IKZE określa umowa o przystąpienie do tego Produktu Specjalnego lub umowa o prowadzenie IKE/IKZE;
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

4) Jednostki Uczestnictwa kategorii D, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach w ramach Produktów Specjalnych, Indywidualnych Kont Emerytalnych lub Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii D w ramach danego Produktu Specjalnego lub IKE/IKZE określa umowa o przystąpienie do tego Produktu Specjalnego lub umowa o prowadzenie IKE/IKZE;
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

5) Jednostki Uczestnictwa kategorii E, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

6) Jednostki Uczestnictwa kategorii F, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

7) Jednostki Uczestnictwa kategorii G, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

8) Jednostki Uczestnictwa kategorii I są zbywane w ramach Produktów Specjalnych oferowanych podmiotom prowadzącym działalność ubezpieczeniową na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii I w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o przystąpienie do tego Produktu Specjalnego;

9) Jednostki Uczestnictwa kategorii P, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach Produktów Specjalnych innych niż Produkty, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, Indywidualnych Kont Emerytalnych lub Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii P w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego oraz umowa o prowadzenie IKE/IKZE;
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

10) Jednostki Uczestnictwa kategorii S, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach Produktów Specjalnych, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii S w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego;
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy;

11) Jednostki Uczestnictwa kategorii A1, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) nie podlegają opłatom manipulacyjnym,
d) są zbywane bezpośrednio przez Fundusz.

12) Jednostki Uczestnictwa kategorii Z, które charakteryzują się tym, że:

a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) ponoszą koszty do wysokości wskazanej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
e) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

13) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 1, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

14) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 2, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

15) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 3, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

16) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 4, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

17) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 5, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

18) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 6, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

19) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 7, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

20) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 8, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

21) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 9, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

22) Jednostki Uczestnictwa kategorii Dystrybutor 10, które charakteryzują się tym, że:

a) są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

23) Jednostki Uczestnictwa kategorii PPE, które charakteryzują się tym, że:
a) są zbywane w ramach Pracowniczych Programów Emerytalnych. Dodatkowe warunki zbywania jednostek uczestnictwa kat. PPE w ramach danego Pracowniczego Programu Emerytalnego określa umowa o przystąpienie do tego Programu,
b) podlegają opłacie za zarządzanie w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,
c) nie podlegają opłatom manipulacyjnym w wysokości określonej osobno dla każdego Subfunduszu w Części II Statutu,

d) są zbywane wyłącznie za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy.

4. Uczestnik Funduszu nie może żądać odkupienia Jednostki Uczestnictwa przez inne podmioty niż Fundusz.
5. Jednostka Uczestnictwa podlega dziedziczeniu, z zastrzeżeniem ust. 9 i 10.
6. Jednostka Uczestnictwa nie podlega oprocentowaniu.
7. Jednostka Uczestnictwa może być przedmiotem zastawu.
8. Zaspokojenie się zastawnika z Jednostki Uczestnictwa, może być dokonane wyłącznie w wyniku odkupienia Jednostki Uczestnictwa na żądanie zgłoszone w postępowaniu egzekucyjnym.
9. W razie śmierci Uczestnika Funduszu, Fundusz jest obowiązany na żądanie:
   1) osoby, która przedstawi rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią wydatków związanych z pogrzebem Uczestnika Funduszu – odkupić Jednostki Uczestnictwa zapisane w Subrejestrze, do wartości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku, oraz wypłacić tej osobie kwotę uzyskaną z tego odkupienia;
   2) osoby, którą Uczestnik Funduszu wskazał Funduszowi - odkupić Jednostki Uczestnictwa Uczestnika zapisane w Subrejestrze do wartości nie wyższej niż przypadające na ostatni miesiąc przed śmiercią Uczestnika Funduszu dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, oraz nie przekraczającej łącznej wartości Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze, oraz wypłacić tej osobie kwotę uzyskaną z tego odkupienia.
10. Kwoty oraz Jednostki Uczestnictwa nie wykupione przez Fundusz, odpowiednio do wartości, o których mowa w ust. 9, nie wchodzą do spadku po Uczestniku Funduszu.
11. Przez Jednostki Uczestnictwa zbywane bezpośrednio przez Fundusz należy rozumieć Jednostki Uczestnictwa zbywane bez udziału podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 Ustawy, tj. Towarzystwa oraz innych Dystrybutorów. Obejmuje to Jednostki Uczestnictwa kategorii A1, które są zbywane w szczególności na podstawie dokonanej przez Uczestnika na rachunek bankowy Subfunduszu wpłaty bezpośredniej środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz Jednostki Uczestnictwa kategorii C, które są zbywane w ramach PPE.

Art. 16. Potwierdzenie zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa

1. Fundusz niezwłocznie wydaje Uczestnikowi Funduszu pisemne potwierdzenie o zbyciu lub odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, chyba że Uczestnik wyraził pisemną zgodę na doręczanie tych potwierdzeń w innych terminach lub na ich osobisty odbiór lub przekazywania tych potwierdzeń za pomocą poczty elektronicznej, jeśli Fundusz wprowadzi możliwość przekazywania potwierdzeń w taki sposób. Potwierdzenia mogą mieć formę wydruku komputerowego.
2. [skreślony]
3. Po otrzymaniu potwierdzenia, w interesie Uczestnika leży sprawdzenie prawidłowości danych w nim zawartych oraz niezwłoczne poinformowanie Funduszu za pośrednictwem Dystrybutora lub Agenta Transferowego o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach.

Art. 17. Rejestr Uczestników Funduszu i Subrejestry

1. Agent Transferowy na zlecenie i w imieniu Funduszu prowadzi Rejestr Uczestników Funduszu, Rejestry oraz Subrejestry. W ramach Rejestru Uczestników Funduszu Fundusz wydziela Rejestry oraz Subrejestry dla każdego Uczestnika Funduszu w każdym Subfunduszu.
2. Fundusz realizując zlecenie otwarcia Subrejestru lub zbywając osobie wpłacającej środki do Subfunduszu po raz pierwszy przynajmniej część Jednostki Uczestnictwa nadaje jej numer identyfikacyjny (numer Subrejestru) w Rejestrze Uczestników Funduszu. Subrejestr zawiera dane dotyczące jednego Uczestnika Subfunduszu dokumentujące jego uczestnictwo w Subfunduszu.Wraz z otwarciem pierwszego Subrejestru otwierany jest Rejestr dla tego Uczestnika.
3. Subrejestr zawiera w szczególności:
   1) oznaczenie Funduszu i Subfunduszu,
   2) dane identyfikujące Uczestnika Funduszu,
   3) liczbę i Kategorię Jednostek Uczestnictwa należących do Uczestnika Funduszu,
   4) datę nabycia, liczbę i cenę nabycia Jednostek Uczestnictwa,
   5) datę odkupienia, liczbę odkupionych Jednostek Uczestnictwa oraz kwotę wypłaconą Uczestnikowi Funduszu za odkupione Jednostki Uczestnictwa Funduszu,
   6) datę oraz kwotę dochodów Funduszu wypłaconych Uczestnikowi Funduszu,
   7) informacje o pełnomocnictwach udzielonych lub odwołanych przez Uczestnika Funduszu,
   8) wzmiankę o zastawie ustanowionym na Jednostkach Uczestnictwa.

4. Uczestnik Funduszu może posiadać nieograniczoną liczbę Subrejestrów w każdym z Subfunduszy.
5. Dane dotyczące Uczestnika IKE/IKZE i środków gromadzonych przez niego na IKE/IKZE ewidencjonowane są na wyodrębnionym zapisie w ramach Subrejestru.
6. Uczestnik zobowiązany jest niezwłocznie informować Fundusz o zmianie danych identyfikujących Uczestnika (w tym o zmianie adresu Uczestnika oraz rezydencji podatkowej) i o danych identyfikujących pełnomocnika Uczestnika (w tym o zmianie adresu Pełnomocnika), na formularzach udostępnianych przez Fundusz. Fundusz ani Towarzystwo nie ponoszą odpowiedzialności za skutki zaniechania wykonania obowiązku, o którym mowa w zdaniu poprzednim.

Art. 18. Blokada Subrejestru

1. Fundusz może dokonać, na żądanie Uczestnika Funduszu, odwołalnej blokady Subrejestru, polegającej na uniemożliwieniu wykonywania zleceń odkupienia, zamiany lub konwersji z Subrejestru dotyczących środków pozostających w Subrejestrze.
2. Blokada Subrejestru powstaje i ustaje z chwilą otrzymania przez Agenta Transferowego odpowiedniej dyspozycji lub z upływem terminu określonego przez Uczestnika Funduszu, nie wpływa jednak na wykonanie żądania odkupienia i konwersji Jednostek Uczestnictwa otrzymanych przed dniem otrzymania przez Agenta Transferowego oświadczenia o blokadzie Subrejestru.
3. Od dnia złożenia dyspozycji blokady Subrejestru lub zniesienia takiej blokady do dnia ustanowienia lub zniesienia blokady nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.
4. Blokada, o której mowa powyżej, może zostać ustanowiona na wskazaną liczbę Jednostek Uczestnictwa lub na saldo Jednostek Uczestnictwa na danym Subrejestrze.
5. W przypadku, gdy Uczestnik posiada więcej niż jeden Subrejestr w danym Subfunduszu, brak wskazania numeru Subrejestru na dyspozycji ustanowienia blokady powoduje blokadę Jednostek Uczestnictwa na otwartym Subrejestrze Uczestnika, który został założony jako pierwszy Subrejestr w danym Subfunduszu.

Art. 19. Dziedziczenie Jednostek Uczestnictwa

1. Z chwilą otrzymania przez Agenta Transferowego informacji o śmierci Uczestnika Funduszu, nie mogą być wykonywane jakiekolwiek dyspozycje dotyczące Jednostek Uczestnictwa przysługujących zmarłemu Uczestnikowi Funduszu.
2. Z zastrzeżeniem postanowień art. 15 ust. 9 i 10 zmiany w Subrejestrze, polegające na zamknięciu Subrejestru zmarłego Uczestnika Funduszu i otwarciu Subrejestrów na rzecz jego spadkobierców, dokonywane są wyłącznie na podstawie zgodnego oświadczenia woli wszystkich spadkobierców przedstawiających prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające nabycie spadku przez osoby przedstawiające to orzeczenie lub na podstawie prawomocnego postanowienia sądu stwierdzającego dział spadku lub notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia.

ROZDZIAŁ IVa. Zgromadzenie Uczestników

Art. 19a. Zwoływanie Zgromadzenia Uczestników

1. W przypadkach przewidzianych w Ustawie w Funduszu może zostać zwołane Zgromadzenie Uczestników.
2. O zwołaniu Zgromadzenia Uczestników Towarzystwo ogłosi w sposób wskazany w art. 35 ust. 1, a następnie zawiadomi o tym każdego Uczestnika indywidualnie przesyłką poleconą lub na trwałym nośniku informacji co najmniej na 21 dni przed planowanym terminem Zgromadzenia Uczestników.
3. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w ust. 2.

Art. 19b. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników

1. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników są Uczestnicy wpisani do Rejestru Uczestników Funduszu według stanu na koniec drugiego dnia roboczego poprzedzającego dzień Zgromadzenia Uczestników.
2. Uczestnik może wziąć udział w Zgromadzeniu Uczestników osobiście lub przez pełnomocnika.
3. Pracownicy oraz członkowie organów Towarzystwa mogą być obecni podczas obrad Zgromadzenia Uczestników.
4. Za zgodą Zarządu Towarzystwa podczas Zgromadzenia Uczestników mogą być także obecne inne osoby.

Art. 19c. Tryb działania oraz podejmowania uchwał Zgromadzenia Uczestników

1. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w art. 19a ust. 2.
2. Zgromadzenie Uczestników podejmuje uchwały na posiedzeniach, a z ich przebiegu sporządza się protokół.
3. Każda cała Jednostka Uczestnictwa upoważnia Uczestnika do oddania jednego głosu.
4. Zgromadzenie Uczestników otwiera oraz prowadzi osoba wyznaczona na przewodniczącego przez Zarząd Towarzystwa. Osoba ta w szczególności:
   1) zapewnienia prawidłowy przebieg Zgromadzenia Uczestników,
   2) udziela głosu,
   3) wydaje zarządzenia porządkowe,
   4) zarządza głosowania, czuwa nad ich prawidłowym przebiegiem oraz ogłasza ich wyniki,
   5) rozstrzyga wątpliwości proceduralne.

5. Przewodniczący może odebrać głos osobie niestosującej się do uwag przewodniczącego lub w inny sposób zakłócającej przebieg posiedzenia. W wyjątkowych okolicznościach przewodniczący może nakazać takiej osobie opuszczenie sali obrad.
6. Po rozpoczęciu obrad sprawdzana jest tożsamość zebranych osób, liczba przysługujących im głosów oraz czy uczestniczą w nim Uczestnicy posiadający co najmniej 50 % Jednostek Uczestnictwa według stanu na dwa dni robocze przed dniem Zgromadzenia Uczestników.
7. Zgromadzenie Uczestników może przyjąć swój regulamin.
8. Przed podjęciem uchwały Zarząd Towarzystwa lub osoba przez niego upoważniona przedstawia Uczestnikom swoją rekomendację oraz udziela wyjaśnień dotyczących zagadnienia związanego z koniecznością zwołania Zgromadzenia Uczestników.
9. Przed podjęciem uchwały każdy Uczestnik może wnioskować o przeprowadzenie dyskusji w przedmiocie zasadności wyrażenia przez Zgromadzenie Uczestników zgody.
10. Głosowanie nad uchwałą jest jawne.
11. Uchwały Zgromadzenia Uczestników są protokołowane przez notariusza.

Art. 19d. Powiadamianie Uczestników oraz zaskarżanie uchwał Zgromadzenia Uczestników

1. Uchwały podjęte przez Zgromadzenie Uczestników będą publikowane przez Towarzystwo w sposób wskazany w art. 35 ust. 1 najpóźniej w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.
2. Uchwała Zgromadzenia Uczestników sprzeczna z Ustawą może być zaskarżona na zasadach określonych w Ustawie.
3. W przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały Zgromadzenia Uczestników sąd, na wniosek Towarzystwa, może zasądzić od Uczestnika kwotę do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Nie wyłącza to możliwości dochodzenia przez Towarzystwo lub Fundusz odszkodowania na zasadach ogólnych.

ROZDZIAŁ V. Nabywanie i żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa

Art. 20. Zbywanie, odkupywanie, zamiana oraz konwersja Jednostek Uczestnictwa

1. Fundusz zbywa i odkupuje Jednostki Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny. Termin, w jakim Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa po dokonaniu przez Uczestnika wpłaty na ich nabycie oraz odkupuje Jednostki Uczestnictwa po zgłoszeniu żądania ich odkupienia, nie może być dłuższy niż 7 dni, chyba że opóźnienie jest następstwem zdarzeń, za które Fundusz nie ponosi odpowiedzialności.
2. Fundusz zbywa i odkupuje Jednostki Uczestnictwa bezpośrednio i za pośrednictwem upoważnionych Dystrybutorów.
3. Wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszy:
   pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz każda następna wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa powinna wynosić odpowiednio, nie mniej niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 20.000 zł oraz 5.000 zł,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 500 zł oraz 100 zł,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 500 zł oraz 100 zł,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 500 zł oraz 100 zł,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 500 zł oraz 100 zł,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 500 zł oraz 100 zł,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 500 zł oraz 100 zł,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 500 zł oraz 100 zł,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1000 zł oraz 100 zł
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 500 zł oraz 100 zł,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 500 zł oraz 100 zł,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 500.000 zł oraz 100 zł.
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 500 zł oraz 100 zł,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 500 zł oraz 100 zł,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 500 zł oraz 100 zł
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 500 zł oraz 100 zł,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 500 zł oraz 100 zł,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 500 zł oraz 100 zł,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 500 zł oraz 100 zł,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 500 zł oraz 100 zł,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 500 zł oraz 100 zł,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 500 zł oraz 100 zł
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 500 zł oraz 100 zł.

3a. Fundusz może określać niższe minimalne wpłaty w ramach pierwszej wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej Kategorii do wartości nie niższej niż określona w ust. 3 minimalna wartość każdej następnej wpłaty na nabycie jednostek Uczestnictwa tej kategorii.

4. Wpłaty i wypłaty środków pieniężnych w związku ze zbywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa dokonywane są w złotych.
5. Sposób i szczegółowe warunki zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa oraz ich zamiany lub konwersji reguluje prospekt informacyjny Funduszu.

5a. Z zastrzeżeniem ust. 8-13, wypłata środków pieniężnych z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa pomniejszonych o ewentualną opłatę manipulacyjną, wynikającą z realizacji zlecenia odkupienia oraz podatek z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, następuje niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa w formie przelewu na rachunek bankowy Uczestnika, albo jego przedstawiciela ustawowego, w przypadku Uczestników nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, albo osoby trzeciej, uprawnionej do otrzymania tych środków od Uczestnika w ramach zaspokojenia wymagalnej wierzytelności pieniężnej, dokonywanego w trybie i na warunkach określonych w obowiązujących przepisach prawa. Wypłata może być dokonana na rachunek pieniężny Uczestnika prowadzony przez dom maklerski.

5b. Fundusz dokonuje wypłaty niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, z tym że okres pomiędzy dniem odkupienia a dniem złożenia przez Fundusz dyspozycji przelewu środków pieniężnych przeznaczonych na wypłatę będzie nie krótszy niż 1 dzień i nie dłuższy niż 5 dni, chyba że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności. Moment wpłynięcia środków wypłacanych przez Fundusz na rachunek bankowy Uczestnika zależy od procedur banku prowadzącego rachunek Uczestnika.

6. Jednostki Uczestnictwa mogą podlegać zamianie pomiędzy Subfunduszami na zlecenie Uczestnika Funduszu. W ramach Zamiany, Uczestnik Funduszu ma prawo, na podstawie jednego zlecenia, żądać zamiany posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa w Subrejestrze prowadzonym dla innego Subfunduszu (Subfundusz docelowy) przy jednoczesnym wykreśleniu tych Jednostek Uczestnictwa z Subrejestru prowadzonego dla Subfunduszu, w którym Uczestnik Funduszu je posiada (Subfundusz źródłowy). W celu dokonania zamiany, Fundusz umarza Jednostki Uczestnictwa podlegające zamianie w Subfunduszu źródłowym, a następnie zbywa, w zamian za środki pieniężne pochodzące z umorzenia Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu źródłowym, Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu docelowego po cenie Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu z dnia dokonania zamiany. Zamiana następuje w jednym Dniu Wyceny.

6a. Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu stosującego zasady inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego nie mogą być zamieniane na jednostki uczestnictwa Subfunduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu zamkniętego.

7. Osoba składająca zlecenie Zamiany lub Konwersji może być obciążona Opłatą Wyrównawczą, opłatą za Zamianę lub opłatą za Konwersję.

8. Fundusz może zawrzeć z Uczestnikiem Umowę o składanie zleceń zaliczkowych, na mocy której Fundusz wypłaci Uczestnikowi, w ramach realizacji zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny, część środków pieniężnych w formie zaliczki.

9. W przypadku złożenia zlecenia odkupienia zawierającego żądanie wypłaty zaliczkowej, odkupienie nastąpi na zasadach określonych w Umowie o składanie zleceń zaliczkowych.

10. Zlecenie odkupienia zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej musi wskazywać kwotowo wartość wypłaty zaliczkowej oraz dotyczyć kwoty nieprzekraczającej 98 % wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny, zapisanych na Subrejestrze Uczestnika według stanu z ostatniego dostępnego Dnia Wyceny w chwili składania zlecenia.Umowa o składanie zleceń zaliczkowych może określać dodatkowe warunki niezbędne do prawidłowego złożenia zlecenia odkupienia zawierającego żądanie wypłaty zaliczkowej.

11. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 10 lub złożenia takiego zlecenia przez Uczestnika, który nie zawarł z Funduszem Umowy o składanie zleceń zaliczkowych, zlecenie odkupienia zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej będzie traktowane jak zwykłe zlecenie odkupienia, bez żądania wypłaty zaliczkowej.

12. W przypadku, w którym łączna wartość odkupywanych przez Uczestników Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny w danym Dniu Wyceny jest wyższa niż 10% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny ustalonej w ostatnim dostępnym Dniu Wyceny, zlecenia odkupienia zawierające żądanie wypłaty zaliczkowej realizowane będą zgodnie z kolejnością ich wpływu do Agenta Transferowego. Zlecenia, w odniesieniu do których wypłata zaliczkowa spowodowałaby przekroczenie przez wypłaty zaliczkowe łącznie 10% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny ustalonej w ostatnim dostępnym Dniu Wyceny, zostaną pominięte.

13. Fundusz może zmienić próg procentowy, o którym mowa w ust. 12. O zmianie progu Fundusz informuje na stronie internetowej Towarzystwa.

Art. 21. Cena nabycia Jednostki Uczestnictwa

1. Cena zbycia Jednostki Uczestnictwa w danym Dniu Wyceny jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w tym Dniu Wyceny.
2. Zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa jest realizowane do wysokości kwoty wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa pomniejszonej o pobrane opłaty manipulacyjne. Uczestnik otrzymuje liczbę Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynikającą z podzielenia kwoty środków pieniężnych przeznaczonych na nabycie, pomniejszonych o opłatę manipulacyjną, przez Wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu.
3. [skreślony]
4. Liczba zbywanych Jednostek Uczestnictwa ustalana jest z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.

Art. 22. Cena odkupienia Jednostki Uczestnictwa

Cena odkupienia Jednostki Uczestnictwa jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa, ustalonej w Dniu Wyceny, w którym następuje odkupienie Jednostek Uczestnictwa. Kwotę do wypłaty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa ustala się

jako iloczyn ceny odkupienia Jednostki Uczestnictwa i liczby odkupowanych Jednostek Uczestnictwa pomniejszony o ewentualny podatek, jeżeli przepisy prawa będą nakładały na Fundusz obowiązek pobrania podatku, oraz opłatę manipulacyjną.

Art. 23. Zawieszenie odkupywania lub zbywania Jednostek Uczestnictwa

1. Fundusz może zawiesić odkupywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu na dwa tygodnie, jeżeli:
   1) w okresie dwóch tygodni suma wartości odkupionych przez Subfundusz Jednostek Uczestnictwa oraz Jednostek Uczestnictwa, których odkupienia zażądano, stanowi kwotę przekraczającą 10% wartości Aktywów Subfunduszu lub
   2) nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części Aktywów Subfunduszu z przyczyn niezależnych od Funduszu.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, za zgodą i na warunkach określonych przez Komisję:
   1) odkupywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu może zostać zawieszone na okres nie przekraczający dwóch miesięcy,
   2) Fundusz może odkupywać Jednostki Uczestnictwa danego Subfunduszu w ratach w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, przy zastosowaniu proporcjonalnej redukcji lub przy dokonywaniu wypłat z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu.
3. Fundusz może zawiesić zbywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu, jeżeli Wartość Aktywów Netto Subfunduszu przekroczy 500 000 000 (pięćset milionów) złotych.
4. W przypadku podjęcia przez Fundusz decyzji o zawieszeniu zbywania Jednostek Uczestnictwa związanych z danym Subfunduszem, w przypadku, o którym mowa w ust. 3, Fundusz wznowi zbywanie Jednostek Uczestnictwa związanych z takim Subfunduszem:
   1) najpóźniej po upływie 6 miesięcy od dnia zawieszenia zbywania Jednostek Uczestnictwa lub
   2) w przypadku, gdy Wartość Aktywów Netto Subfunduszu spadnie poniżej 400 000 000 (czterystu milionów) złotych.
5. Postanowienia ustępów powyższych stosuje się oddzielnie do każdego z Subfunduszy.

ROZDZIAŁ VI. Opłaty związane ze zbywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa

Art. 24.

[skreślony]

Art. 25. Opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa

1. Z zastrzeżeniem postanowień art. 30 i art. 31 Towarzystwo pobiera opłatę manipulacyjną za zbywanie Jednostek Uczestnictwa wszystkich Subfunduszy.
2. Z zastrzeżeniem postanowień art. 30 i art. 31, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa ustalana jest przez Towarzystwo. Stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa może być zależna od wartości środków wpłacanych przez Uczestnika Funduszu w celu nabycia Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu.
3. Z zastrzeżeniem postanowień art. 30 i art. 31, wysokość opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia może być:
   1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) wpłacanych środków tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa lub
   2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa w danym Subfunduszu, lub
   3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich jednostek uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa w Funduszu, lub
   4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich jednostek uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa w części lub wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo, lub
   4a) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa, zapisanych na Subrejestrach otwartych za pośrednictwem danego Dystrybutora, lub
   5) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa w danym Produkcie Specjalnym lub IKE/IKZE, lub
   6) wysokość zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego.
4. Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla każdego z Subfunduszy określają art. 50 ust. 1, 61 ust. 1, 72 ust. 1, 83 ust. 1, 94 ust. 1, 105 ust. 1, 116 ust. 1, 127 ust. 1, 138 ust. 1,149 ust. 1, art. 161 ust. 1.
5. Maksymalna wysokość opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu nie może być wyższa niż iloczyn maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego Subfunduszu, o której mowa w ust. 4 powyżej, oraz kwoty wpłacanej tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt. 6 dotyczącego zbywania Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktów Specjalnych, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego.
6. Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa, albo w umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub umowie o prowadzenie IKE/IKZE. Opłata manipulacyjna może być ustalona odrębnie dla poszczególnych Dystrybutorów. Sporządzana jest wówczas Tabela Opłat dla danego Dystrybutora.
7. Podstawa naliczenia opłaty manipulacyjnej, o której mowa w ust. 3, zostanie określona przez Towarzystwo w Tabeli Opłat.

8. Opłata manipulacyjna pobierana przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa Funduszu należna jest podmiotowi, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1)–3) i ust. 2 Ustawy, od uczestnika Funduszu.

Art. 26. Opłata manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa

1. Z zastrzeżeniem postanowień art. 30 i art. 31, Towarzystwo pobiera opłatę manipulacyjną za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.
2. Z zastrzeżeniem postanowień art. 30 i art. 31, wysokość opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia odkupienia może być:
   1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) odkupywanych Jednostek Uczestnictwa lub
   2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w tym Subfunduszu, lub
   3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Funduszu, lub,
   4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w części lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo, lub
   5) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę Uczestnika w danym Produkcie Specjalnym lub IKE/IKZE.
3. Dla celów obliczania podatku dochodowego, przychodem będą środki pieniężne wypłacone z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa, pomniejszone o opłatę pobraną przy odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem, że w przypadku zmian przepisów prawa podatkowego, stosowane będą zmienione przepisy. Jednostki Uczestnictwa umarzane są według zasady HIFO, tj. jako pierwsze umarzane są Jednostki Uczestnictwa nabyte po najwyższej cenie.
4. Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla każdego z Subfunduszy określają art. 50 ust. 2, 61 ust. 2, 72 ust. 2, 83 ust. 2, 94 ust. 2, 105 ust. 2, 116 ust. 2, 127 ust. 2, 138 ust. 2, 149 ust 2, art. 161 ust. 2.
5. Maksymalna wysokość opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu nie może być wyższa niż iloczyn maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego Subfunduszu, określonej w ust. 4 powyżej oraz wartości odkupywanych Jednostek Uczestnictwa.
6. Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa, albo w umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub umowie o prowadzenie IKE/IKZE. Opłata manipulacyjna może być ustalona odrębnie dla poszczególnych Dystrybutorów. Sporządzana jest wówczas Tabela Opłat dla danego Dystrybutora.
7. Podstawa naliczenia opłaty manipulacyjnej, o której mowa w ust. 2, zostanie określona przez Towarzystwo w Tabeli Opłat.
8. Opłata manipulacyjna pobierana przy odkupieniu Jednostek Uczestnictwa Funduszu należna jest podmiotowi, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1)–3) i ust. 2 Ustawy, od uczestnika Funduszu.

Art. 27. Opłata manipulacyjna za Zamianę lub Konwersję i Opłata Wyrównawcza

1. Z zastrzeżeniem postanowień art. 30 i art. 31, Towarzystwo z tytułu zbycia Jednostek Uczestnictwa w ramach Konwersji albo Zamiany może pobierać opłatę za Konwersję albo opłatę za Zamianę w wysokości nie wyższej niż określony procent kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa w funduszu docelowym albo Subfunduszu docelowym.
2. Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych za Konwersję oraz za Zamianę Jednostek Uczestnictwa dla każdego z Subfunduszy określają art. 50 ust. 4, 61 ust. 4, 72 ust. 4, 83 ust. 4, 94 ust. 4, 105 ust. 4, 116 ust. 3, 127 ust. 3, 138 ust. 3, 149 ust. 3, art. 161 ust. 3.
3. Opłata za Konwersję oraz opłata za Zamianę stanowią opłaty, o których mowa w art. 86 ust. 2 Ustawy.
4. Stawki opłaty za Konwersję oraz opłaty za Zamianę ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa, albo w umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub umowie o prowadzenie IKE/IKZE.Opłaty manipulacyjne mogąbyć ustalone odrębnie dla poszczególnych Dystrybutorów. Sporządzana jest wówczas Tabela Opłat dla danego Dystrybutora.
5. Przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz w ramach Konwersji albo Zamiany, oprócz opłaty za Konwersję albo opłaty za Zamianę jest pobierana opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w ramach Konwersji lub Zamiany (Opłata Wyrównawcza), opisana w ust. 6.
6. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz następuje w ramach Konwersji albo Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Funduszu lub Subfunduszu docelowym jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Konwersji albo Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu konwertowanych lub zamienianych jednostek uczestnictwa w funduszu źródłowym lub Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Konwersji albo Zamiany są jednostki uczestnictwa funduszu źródłowego lub Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej Konwersji lub Zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Funduszu lub Subfunduszu docelowym uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi Konwersjami lub Zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zeru bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Funduszu nie jest pobierana.

Art. 28. Inne rodzaje opłat

1. Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 25 – 28, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 30 oraz w związku z prowadzeniem IKE/IKZE – na zasadach określonych w art. 31.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią formę opłat, o których mowa w art. 86 ust. 2 Ustawy.

Art. 29. Zmiana wysokości opłat

1. Towarzystwo może obniżyć lub znieść w całości opłaty ponoszone na podstawie art. 25 – 28 w stosunku do wszystkich Uczestników Funduszu. Towarzystwo może ponadto obniżyć lub znieść opłaty ponoszone przez Uczestnika Funduszu w stosunku do określonych grup Uczestników Funduszu we wszystkich uzasadnionych interesem Uczestników Funduszu przypadkach, w sytuacjach i na zasadach opisanych w ustępach poniższych.
2. W czasie kampanii promocyjnej, Towarzystwo może obniżyć lub znieść opłaty w określonym czasie w stosunku do wszystkich lub do określonych grup nabywców.
3. Niezależnie od postanowień ust. 2, Towarzystwo może obniżyć lub znieść opłaty
   1) w przypadku przystąpienia przez Uczestnika Funduszu do Produktu Specjalnego utworzonego przez Fundusz, na zasadach określonych w art. 30,
   2) w przypadku odkupywania znacznej liczby Jednostek Uczestnictwa, przez co rozumie się jednorazowe odkupywanie Jednostek Uczestnictwa za kwotę nie mniejszą niż 50 000 złotych, oraz w przypadku nabywania Jednostek Uczestnictwa,
   3) w przypadku uczestnictwa w Funduszu przez okres nie krótszy niż 2 miesiące,
   4) w przypadku nabywania Jednostek Uczestnictwa poprzez wpłatę bezpośrednią,
   5) w stosunku do osób zatrudnionych przez Towarzystwo, Agenta Transferowego, Dystrybutorów, Depozytariusza oraz osób zatrudnionych przez akcjonariuszy Towarzystwa i podmioty współpracujące z Towarzystwem na podstawie zawartych z nim umów o świadczenie usług,
   6) w stosunku do podmiotów będących nabywcami usług finansowych świadczonych przez podmioty, w których akcjonariusze Towarzystwa posiadają akcje lub udziały,
   7) w przypadku pracowniczych programów emerytalnych,
   8) w przypadku gromadzenia oszczędności na IKE/IKZE na zasadach określonych w art. 31.
4. W przypadkach określonych w powyższych ustępach, informacja o warunkach i zasadach obniżania lub znoszenia opłat będzie podana w Tabelach Opłat dostępnych na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
5. Uczestnik ma prawo złożyć zlecenie nabycia na zasadach reinwestycji. Szczegółowe zasady realizacji zleceń w ramach reinwestycji reguluje prospekt informacyjny Funduszu.

ROZDZIAŁ VII. Szczególne formy oszczędzania

Art. 30. Produkty Specjalne

1. Fundusz umożliwia nabywanie Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktów Specjalnych. Produkty Specjalne mogą być oferowane przez Fundusz w formie: celowych planów inwestycyjnych, programów inwestycyjnych, pracowniczych programów emerytalnych lub grupowych planów oszczędnościowych.
2. Nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktu Specjalnego następuje po podpisaniu umowy lub deklaracji uczestnictwa w Produkcie Specjalnym, w której akceptuje się warunki określone w regulaminie Produktu Specjalnego. Umowa lub regulamin prowadzenia danego Produktu Specjalnego w szczególności może określać: kategorie podmiotów mogących być uczestnikami danego Produktu Specjalnego spełniające określone regulaminem warunki, wysokość minimalnej wpłaty w okresie rozliczeniowym, długość okresu oszczędzania i przyznane zniżki w opłatach manipulacyjnych, dodatkowe warunki, które musi spełnić przystępujący do Produktu Specjalnego, w szczególności przy oferowaniu Produktu Specjalnego łącznie z innym produktem finansowym, wysokość opłat manipulacyjnychoraz podstawy ich naliczania.
3. Produkty Specjalne, w tym celowe plany inwestycyjne (CPI) oraz programy inwestycyjne, mogą być prowadzone na następujących zasadach:
   1) nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktu Specjalnego odbywa się na warunkach zawartych w odpowiedniej umowie lub regulaminie,
   2) uczestnictwo w Produkcie Specjalnym wiąże się z zadeklarowaniem przez Uczestnika systematyczności wpłat do Subfunduszu lub Subfunduszy (w przypadku CPI) lub minimalnej bądź maksymalnej wysokości wpłat lub czasu trwania uczestnictwa w Produkcie Specjalnym lub sumy wpłat Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego lub wysokości jednorazowej wpłaty lub częstotliwości regularnych wypłat,
   3) umowa (regulamin) Produktu Specjalnego powinna w szczególności określać nazwę Produktu Specjalnego, wysokość lub sumę wpłat Uczestnika Produktu Specjalnego, okres na jaki Uczestnik zobowiązuje się inwestować środki lub uczestniczyć w Produkcie Specjalnym, zasady rozwiązania umowy oraz sposób informowania Uczestników o zmianie warunków programu,
   4) maksymalna opłata manipulacyjna pobierana przy podpisaniu Umowy o prowadzenie Produktu Specjalnego nie może być wyższa niż 6% kwoty środków zadeklarowanej, przez Uczestnika, liczonej od sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, przy czym może być płatna jednorazowo lub ratalnie według wyboru Uczestnika, zgodnie z regulaminem danego Produktu Specjalnego.
4. Fundusz może prowadzić pracownicze programy emerytalne (PPE) na następujących zasadach:

1) szczegółowe warunki PPE określa umowa PPE zawarta przez Fundusz z pracodawcą, która określa w szczególności wysokość i sposób pobierania opłat manipulacyjnych oraz kategorię Jednostek Uczestnictwa zbywanych w ramach danego programu,
2) Fundusz może zawrzeć umowę PPE wspólnie z innymi funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez Towarzystwo.

5. Grupowe plany oszczędnościowe (GPO) mogą być prowadzone na następujących zasadach:
   1) przepisy Statutu dotyczące Produktów Specjalnych i PPE stosuje się odpowiednio do GPO,
   2) wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa mogą być wnoszone przez pracodawcę uczestników GPO, Pracodawca może również uczestniczyć w przyjmowaniu przez Fundusz dyspozycji uczestników GPO,
   3) w ramach GPO Rejestr może zostać otwarty również dla pracodawcy uczestników GPO,
   4) Fundusz może zawrzeć umowę GPO wspólnie z innymi funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez Towarzystwo.
6. W ramach Produktów Specjalnych Uczestnik może równocześnie lokować środki pieniężne w Jednostki Uczestnictwa kilku Subfunduszy lub funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
7. W ramach produktów specjalnych Towarzystwo może obniżyć wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa do 0,01 zł lub podwyższyć ją, jednak do nie więcej niż trzykrotności minimalnej pierwszej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej kategorii.

Art. 31. Indywidualne Konta Emerytalne i Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego

1. W ramach prowadzenia IKE/IKZE Fundusz zbywa wyłącznie Jednostki Uczestnictwa kategorii C, D, I oraz kategorii P.
2. Warunkiem zbywania przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa w ramach prowadzenia IKE/IKZE jest zawarcie przez osobę zamierzającą gromadzić środki na IKE/IKZE Umowy z Funduszem o prowadzenie IKE/IKZE.
3. Osoby uprawnione do zawarcia Umowy o prowadzenie IKE/IKZE oraz gromadzenia oszczędności na IKE/IKZE określają przepisy Ustawy o IKE/IKZE obowiązujące w dniu zawarcia Umowy oraz Regulamin IKE/IKZE, z uwzględnieniem ust. 4.
4. Prawo do wpłat na IKE/IKZE przysługuje osobie fizycznej, która ukończyła 16 lat. Małoletni ma prawo dokonywania wpłat na IKE/IKZE tyko w roku kalendarzowym, w którym uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę.
5. Fundusz wskazuje Oszczędzającemu indywidualny numer IKE/IKZE, umożliwiający jego identyfikację. Oszczędzającym może być Uczestnik Funduszu, będący osobą fizyczną, która ukończyła 16 lat i gromadzi środki na IKE lub IKZE.
6. Wszelkie zlecenia i dyspozycje dotyczące środków gromadzonych na IKE/IKZE powinny być oznaczone numerem IKE/IKZE wskazanym przez Fundusz w Umowie o prowadzenie IKE/IKZE.
7. Regulamin IKE/IKZE stanowiący integralną część Umowy o prowadzenie IKE/IKZE oraz sama Umowa określają zasady funkcjonowania IKE/IKZE, w tym obowiązki i uprawnienia Funduszu i Uczestnika IKE/IKZE, w związku z gromadzeniem oszczędności na IKE/IZKE, tj. w szczególności:
   1) oznaczenie IKE/IKZE umożliwiające jego identyfikację oraz sposób oznaczenia dyspozycji dotyczących oszczędności gromadzonych na IKE/IKZE,
   2) sposób postępowania Funduszu, w przypadku gdy suma wpłat dokonanych przez Uczestnika IKE/IKZE w danym roku kalendarzowym przekroczy maksymalną wysokość wpłat dopuszczalnych przez Ustawę o IKE/IKZE,
   3) zakres, częstotliwość i formę informowania Uczestnika IKE/IKZE o środkach zgromadzonych na IKE/IKZE,
   4) koszty i opłaty obciążające Uczestnika IKE/IKZE w związku z prowadzeniem IKE/IKZE w zakresie nieuregulowanym przepisami statutu Funduszu,
   5) okres wypowiedzenia Umowie o prowadzenie IKE/IKZE,
   6) warunki i terminy dokonania wypłaty, wypłaty transferowej, częściowego zwrotu oraz zwrotu,
   7) warunki wypłaty w ratach, w tym liczbę rat, w przypadku dokonywania wypłaty w ratach,
   8) zasady dokonywania wpłat na IKE/IKZE w tym wysokość wpłat minimalnych, z uwzględnieniem postanowień art. 20 ust. 3,
   9) zasady zmiany warunków Umowy o prowadzenie IKE/IKZE i informowania o tych zmianach,
   10) zasady pobierania określonych Statutem opłat związanych z nabywaniem, odkupywaniem, zamianą i konwersją Jednostek Uczestnictwa w ramach IKE/IKZE, w tym zasady obniżania lub zwalniania z ponoszenia tych opłat oraz kategorię Jednostek Uczestnictwa zbywanych w ramach IKE/IKZE.

7a. Przy pierwszej wpłacie, w tym przyjęciu przez Towarzystwo wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 20 i 21 poniżej, w ramach IKE/IKZE pobierana jest opłata manipulacyjna przy podpisaniu Umowy o prowadzenie IKE/IKZE, ustalana przez Towarzystwo, której maksymalna wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

8. Regulamin IKE/IKZE dostępny jest w siedzibie Towarzystwa, na stronie Towarzystwa w sieci Internet oraz u Dystrybutorów.
9. Osoba zamierzająca zostać Uczestnikiem IKE przed zawarciem Umowy o prowadzenie IKE obowiązana jest złożyć oświadczenie, iż zapoznała się z ograniczeniami związanymi z gromadzeniem oszczędności na IKE, w tym w szczególności, że:
   1) nie gromadzi środków na IKE prowadzonym przez inną instytucję finansową, z zastrzeżeniem, iż osoba ta może zawierać umowy o prowadzenie IKE z różnymi funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez Towarzystwo, z zastrzeżeniem że łączna suma wpłat do funduszy w roku kalendarzowym nie przekroczy kwot, o których mowa w art. 13 Ustawy o IKE/IKZE. Jeżeli osoba składająca oświadczenie osiągnęła wiek 55 lat, w oświadczeniu potwierdza również, że nie dokonała w przeszłości wypłaty środków zgromadzonych na IKE,
   2) posiada IKE prowadzone przez inną instytucję finansową, podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej.
10. Osobę zamierzającą zostać Uczestnikiem IKE informuje się o ograniczeniach związanych z wysokością dopuszczalnych wpłat na IKE, liczbą posiadanych IKE, następstwach odkupienia Jednostek Uczestnictwa zgromadzonych na IKE. Osobie tej udziela się pouczenia o

konsekwencjach przekroczenia ograniczeń przewidzianych w Ustawie o IKE, zgodnie z obowiązującymi przepisami w Ustawie o IKE w dniu zawarcia Umowy o prowadzenie IKE.

11. Osoba zamierzająca zostać Uczestnikiem IKZE przed zawarciem Umowy o prowadzenie IKZE obowiązana jest złożyć oświadczenie, iż zapoznała się z ograniczeniami związanymi z gromadzeniem oszczędności na IKZE, w tym w szczególności, że:
    1) nie gromadzi środków na IKZE prowadzonym przez inną instytucję finansową,
    2) gromadzi środki na IKZE w innej instytucji finansowej, podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej.
12. Osobom wyżej wymienionym udziela się pouczenia o konsekwencjach przekroczenia ograniczeń przewidzianych w Ustawie o IKE/IKZE, zgodnie z obowiązującymi przepisami w Ustawie o IKE/IKZE w dniu zawarcia Umowy o prowadzenie IKE/IKZE.
13. Pierwsza wpłata na IKE/IKZE może być dokonana nie wcześniej niż w dniu zawarcia Umowy o prowadzenie IKE/IKZE.
14. W Umowie o prowadzenie IKE/IKZE Oszczędzający może wskazać jedną osobę, której zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKE/IKZE w przypadku jego śmierci. Wskazanie to może być w każdym czasie odwołane lub zmienione. W przypadku braku osoby wskazanej przez Oszczędzającego jako uprawnione do otrzymania środków z IKE/IKZE w przypadku jego śmierci osobami uprawnionymi do tych środków są spadkobiercy Oszczędzającego.
15. Wypłata środków zgromadzonych na IKE może nastąpić wyłącznie:
    1) na wniosek Oszczędzającego, po osiągnięciu przez niego wieku 60 lat lub nabyciu uprawnień emerytalnych i ukończeniu 55 roku życia oraz spełnieniu warunku:
        a) dokonywania wpłat na IKE co najmniej w 5 dowolnych latach kalendarzowych albo
        b) dokonania ponad połowy wartości wpłat na IKE nie później niż na 5 lat przed dniem złożenia przez Oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty,
        - przy czym przez dokonywanie wpłat na IKErozumieć należy również jako dokonywanie wpłat na indywidualne konto emerytalne prowadzone na rzecz Oszczędzającego przez inną instytucję finansową, jeżeli środki z tego konta zostały przeniesione w wyniku wypłaty transferowej do IKE;
    2) w przypadku śmierci Oszczędzającego – na wniosek osoby uprawnionej.
16. Wypłata środków zgromadzonych na IKZE może nastąpić wyłącznie:
    1) na wniosek Oszczędzającego, po osiągnięciu przez niego wieku 65 lat oraz pod warunkiem dokonywania wpłat na IKZE co najmniej w 5 latach kalendarzowych albo
    2) w przypadku śmierci Oszczędzającego – na wniosek Osoby Uprawnionej.
17. Wypłata środków zgromadzonych na IKE/IKZE może być dokonywana jednorazowo albo w ratach, w zależności od wniosku Oszczędzającego albo osoby uprawnionej o dokonanie wypłaty.
18. Oszczędzający, który dokonał wypłaty jednorazowej albo wypłaty pierwszej raty, w przypadku wypłaty w ratach, z IKE/IKZE nie może ponownie założyć IKE/IKZE.
19. Oszczędzający nie może dokonywać wpłat na IKE/IKZE, jeżeli z IKE/IKZE dokonał wypłaty pierwszej raty.
20. Wypłata transferowa środków zgromadzonych na IKE/IKZE może być dokonana:
    1) z IKE/IKZE Oszczędzającego do indywidualnego konta emerytalnego lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego prowadzonego przez inną instytucję, z którą Oszczędzający zawarł Umowę o prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego,
    2) z IKE Oszczędzającego do programu emerytalnego, do którego przystąpił Oszczędzający,
    3) z programu emerytalnego, w przypadkach o których mowa w Ustawie o pracowniczych programach emerytalnych do IKE Oszczędzającego,
    4) z IKE zmarłego Oszczędzającego na indywidualne konto emerytalne Uprawnionego albo do programu emerytalnego, do którego Uprawniony przystąpił,
    5) z IKZE zmarłego Oszczędzającego na IKZE Osoby Uprawnionej,
    6) z PPK zmarłego małżonka Oszczędzającego.
21. Przedmiotem wypłaty transferowej może być wyłącznie całość środków zgromadzonych na IKE/IKZE, z wyłączeniem przypadku gdy Uczestnik IKE/IKZE dokonuje konwersji pomiędzy prowadzącymi IKE/IKZE Uczestnika funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez Towarzystwo lub zamiany pomiędzy Subfunduszami oraz wyjątków określonych w Ustawie o IKE/IKZE.
22. Szczegółowe warunki i zasady dokonywania wypłaty jednorazowej, wypłaty w ratach, zwrotu całości albo części środków oraz wypłaty transferowej określone są w Regulaminie IKE/IKZE.
23. Umowa może być wypowiedziana z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Termin wypowiedzenia Umowy rozpoczyna się w dniu następującym po dniu otrzymania przez drugą stronę oświadczenia o jej wypowiedzeniu. W przypadku wypowiedzenia Umowy zwrot, wypłata lub wypłata transferowa następuje przed upływem okresu wypowiedzenia.
24. Złożenie zlecenia wypłaty, wypłaty transferowej nie będącej konwersją, lub zwrotu jest tożsame z wypowiedzeniem Umowy przez Oszczędzającego. Umowa ulega rozwiązaniu z dniem dokonania przez Fundusze wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu.
25. W przypadku wypowiedzenia Umowy, Oszczędzający składa dyspozycję wypłaty całości środków, wypłaty transferowej nie będącej konwersją, lub zwrotu. W przypadku gdy Oszczędzający nie złoży jednej z w/w dyspozycji w terminie pozwalającym na jej realizację nie później niż na 7 (słownie: siedem) dni przed upływem okresu wypowiedzenia Umowy, Fundusze odkupią jednostki uczestnictwa zgromadzone na IKE/IKZE Oszczędzającego i dokonają zwrotu.
26. W przypadku niedokonania przez Oszczędzającego pierwszej wpłaty w terminie 90 dni od podpisania Umowy, Umowa rozwiązuje się z upływem tego terminu. Przez pierwszą wpłatę rozumie się także wpłatę środków pieniężnych objętych wypłatą transferową do IKE/IKZE.

27. Umowa rozwiązuje się z dniem odkupienia wszystkich jednostek uczestnictwa zapisanych na IKE/IKZE w związku z dokonaniem wypłaty lub wypłaty transferowej.
28. W przypadku, gdy na IKE Oszczędzającego Fundusz przyjął wypłatę transferową z pracowniczego programu emerytalnego, Fundusz przed dokonaniem zwrotu całości środków, w ciągu 7 dni, licząc od dnia złożenia przez Oszczędzającego wypowiedzenia, przekazuje na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych 30% sumy składek podstawowych (w rozumieniu ustawy o pracowniczych programach emerytalnych) wpłaconych do programu emerytalnego.
29. Zwrotowi całości środków podlegają środki zgromadzone na IKE pomniejszone o należny podatek, a w przypadku wskazanym w ust. 28 – także o kwotę wskazaną w ust. 28.
30. W przypadku wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKE przez Oszczędzającego zostaje on pouczony o konsekwencjach zwrotu, o których mowa w ust. 29 i jest obowiązany do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z tymi konsekwencjami.
31. Oszczędzający może wystąpić z wnioskiem o dokonanie zwrotu części środków zgromadzonych na IKE/IKZE pod warunkiem, że środki te pochodziły z wpłat na IKE/IKZE oraz nie zachodzą przesłanki do wypłaty lub wypłaty transferowej.
32. Zwrot całości środków następuje także w przypadku, gdy następuje likwidacja Funduszu a Oszczędzający nie spełnia warunków do wypłaty lub wypłaty transferowej, z uwzględnieniem ust. 33.
33. W przypadku otwarcia likwidacji Funduszu/Subfunduszu oraz innych okoliczności wskazanych w art. 14 ustawy o IKE/IKZE, Fundusz powiadamia o tym Oszczędzającego w ciągu 30 dni od dnia wystąpienia zdarzenia, informując Oszczędzającego o terminie, w jakim jest on zobowiązany dostarczyć potwierdzenie zawarcia umowy o prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego z inną instytucją finansową albo potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego, w celu dokonania wypłaty transferowej oraz o skutkach niedostarczenia takiego potwierdzenia w terminie 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia. Skutkiem niedostarczenia potwierdzenia, o którym mowa w niniejszym ustępie, w terminie 45 dni jest zwrot środków przyznanych Oszczędzającemu w postępowaniu likwidacyjnym.
34. Zwrot całości środków zgromadzonych na IKE/IKZE następuje przed upływem terminu wypowiedzenia Umowy o prowadzenie IKE/IKZE.
35. Zwrot części środków zgromadzonych na IKE/IKZE następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 26.
36. W ramach Umowy o prowadzenie IKE/IKZE możliwe jest dokonywanie wpłat do różnych Subfunduszy lub Funduszy zarządzanych przez Towarzystwo, z zastrzeżeniem, że łączna suma wpłat do wszystkich Subfunduszy lub Funduszy w roku kalendarzowym nie przekroczy maksymalnej kwoty wpłat na IKE/IKZE określonej przepisami prawa. Uczestnik IKE/IKZE może dokonywać zamiany pomiędzy Subfunduszami, jeżeli Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, do którego dokonywana jest zamiana, również zapisywane są na IKE/IKZE Uczestnika.
37. Uczestnik IKE/IKZE może dokonać konwersji lub zamiany Jednostek Uczestnictwa Subfunduszy zapisanych na IKE/IKZE wyłącznie na jednostki uczestnictwa innych Funduszy lub Subfunduszy zarządzanych przez Towarzystwo, które to jednostki uczestnictwa zostaną zapisane na IKE/IKZE Uczestnika.
38. Towarzystwo pobiera w związku z prowadzeniem przez Fundusz IKE/IKZE opłaty przewidziane postanowieniami Statutu zgodnie z tabelą opłat manipulacyjnych objętą Regulaminem IKE/IKZE. Ponad opłaty, o których mowa w zdaniu pierwszym, Towarzystwo może pobrać opłatę przy wypłacie, wypłacie transferowej oraz zwrocie, jeżeli od dnia zawarcia Umowy o prowadzenie IKE/IKZE nie upłynęło jeszcze 12 miesięcy. Opłata powyższa nie może być wyższa niż 5% środków podlegających wypłacie i ustalana jest w tabeli opłat manipulacyjnych objętej Regulaminem IKE/IKZE, z zastrzeżeniem, że nie jest ona pobierana w przypadku konwersji lub zamiany w ramach IKE/IKZE, o której mowa w ust. 36.

ROZDZIAŁ VIII. Zasady ustalania Wartości Aktywów Netto Funduszu oraz Subfunduszy

Art. 32. Wartość Aktywów Netto Funduszu oraz Subfunduszy

1. Aktywa Funduszu oraz Subfunduszy wycenia się w Dniu Wyceny oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, z zachowaniem zasad określonych w ustępach poniższych.
2. Fundusz dokonuje wyceny Aktywów Funduszu oraz Subfunduszy oraz ustala Wartość Aktywów Netto Funduszu, a także każdego Subfunduszu oraz Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w Dniach Wyceny.
3. Ostatnie dostępne kursy lokat Funduszu na Aktywnym Rynku w Dniu Wyceny Fundusz określa o godzinie 23:00. Wybór godziny 23:00 uzasadniony jest następującymi okolicznościami:
   1) o godzinie 23:00 w przypadku GPW dostępne są kursy zamknięcia,
   2) o godzinie 23:00 w przypadku giełdowych rynków europejskich, północnoamerykańskich, południowoamerykańskich i azjatyckich dostępne są kursy zamknięcia.
4. Metody i zasady dokonywania wyceny Aktywów Funduszu zostały szczegółowo opisane w prospekcie informacyjnym Funduszu i są zgodne z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych.
5. Wartość Aktywów Netto Funduszu jest równa wartości Aktywów Funduszu w Dniu Wyceny pomniejszonej o zobowiązania Funduszu.
6. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w Wartości Aktywów Netto Funduszu.
7. Częstotliwość i zasady dokonywania wyceny Aktywów Funduszu są wspólne dla wszystkich Subfunduszy.

ROZDZIAŁ IX. Obowiązki informacyjne Funduszu

Art. 33. Prospekt informacyjny Funduszu oraz Kluczowe Informacje dla Inwestorów

1. Fundusz publikuje prospekt informacyjny oraz Kluczowe Informacje dla Inwestorów na stronach internetowych Towarzystwa.

2. [skreślony]
3. Prospekt informacyjny jest udostępniany w miejscach zbywania Jednostek Uczestnictwa wskazanych w prospekcie informacyjnym.
4. Fundusz jest obowiązany doręczyć Uczestnikowi Funduszu bezpłatnie, na jego żądanie, prospekt informacyjny wraz z aktualnymi informacjami o zmianach w tym prospekcie.

Art. 34. Sprawozdania Funduszu

1. Sprawozdania finansowe Funduszu oraz każdego z Subfunduszy, będą publikowane w trybie określonym w przepisach określających zasady prowadzenia rachunkowości funduszy inwestycyjnych.
2. Fundusz publikuje półroczne sprawozdania finansowe Funduszu oraz każdego z Subfunduszy na stronach internetowych Towarzystwa www.ipopematfi.pl.
3. Fundusz publikuje półroczne sprawozdania finansowe w terminie 2 miesięcy od zakończenia pierwszego półrocza roku obrotowego.
4. Roczne i półroczne sprawozdania finansowe, są udostępniane w miejscach zbywania Jednostek Uczestnictwa wskazanych w prospekcie informacyjnym.
5. Fundusz jest obowiązany doręczyć Uczestnikowi Funduszu bezpłatnie, na jego żądanie, roczne i półroczne sprawozdania finansowe, połączone sprawozdania finansowe Funduszu oraz sprawozdania jednostkowe Subfunduszy.

Art. 34a. Publikacja informacji na temat składu portfela Subfunduszy

1. Fundusz na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl publikuje informacje o poszczególnych składnikach lokat Subfunduszy.
2. Informacja o poszczególnych składnikach lokat Subfunduszu, o której mowa w ust. 1:
   1) sporządzana jest kwartalnie, według stanu na ostatni Dzień Wyceny w danym kwartale kalendarzowym, w postaci tabeli obejmującej:
   a) identyfikację portfela Subfunduszu,
   b) informację o składnikach portfela inwestycyjnego Subfunduszu wraz z informacją o ich udziale w aktywach Subfunduszu ogółem;
   2) publikowana jest w formie pliku pdf, nie później niż ostatniego dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału kalendarzowego, za który sporządzana jest taka informacja.

Art. 35. Inne informacje

1. Wszelkie wymagane przepisami prawa informacje dotyczące Funduszu i Subfunduszy, w tym w szczególności informacje dotyczące ceny zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa oraz Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa niezwłocznie po ich ustaleniu udostępniane będą przez Fundusz na stronach internetowych Towarzystwa www.ipopematfi.pl.
2. W przypadku, nałożonego przepisem prawa obowiązku zamieszczenia przez Fundusz ogłoszeń w piśmie, Fundusz będzie zamieszczał ogłoszenia w dzienniku ogólnopolskim ”Rzeczpospolita”. W przypadku, gdy z przyczyn niezależnych od Towarzystwa nie będzie możliwe zamieszczenie ogłoszenia w dzienniku ”Rzeczpospolita”, Fundusz będzie publikował ogłoszenia w dzienniku ogólnopolskim "Puls Biznesu”.

ROZDZIAŁ X. Tworzenie nowych Subfunduszy i likwidacja Subfunduszy

Art. 36.Utworzenie nowego Subfunduszu

1. Fundusz, w drodze zmiany Statutu, może tworzyć nowe Subfundusze.
2. Portfel inwestycyjny nowego Subfunduszu tworzony jest z wpłat do Funduszu.
3. Wpłaty do Funduszu zbierane będą w drodze zapisów na Jednostki Uczestnictwa zbywane przez nowy Subfundusz.
4. Osobami uprawnionymi do zapisywania się na Jednostki Uczestnictwa nowego Subfunduszu są wszystkie osoby, o których mowa w art. 7.
5. Przyjmowanie zapisów na Jednostki Uczestnictwa związane z nowym Subfunduszem, rozpocznie się nie wcześniej niż w dniu wejścia w życie zmian Statutu w zakresie niezbędnym dla utworzenia tego Subfunduszu. Z uwzględnieniem postanowień art. 6 ust. 3 o rozpoczęciu i zakończeniu przyjmowania zapisów na Jednostki Uczestnictwa oraz miejscach przyjmowania zapisów, Towarzystwo powiadomi w drodze ogłoszenia na stronie internetowej www.ipopematfi.pl.
6. W ramach zapisów na Jednostki Uczestnictwa nowego Subfunduszu, cena Jednostki będzie ceną stałą, jednolitą dla wszystkich Jednostek objętych zapisami.
7. Zapisy na Jednostki Uczestnictwa nowego Subfunduszu będą przyjmowane bezpośrednio przez Towarzystwo w jego siedzibie lub przez Dystrybutora, na formularzach, których wzór udostępni Towarzystwo lub Dystrybutor.
8. Osoba zapisująca się na Jednostki Uczestnictwa nowego Subfunduszu zobowiązana jest dokonać wpłaty do Funduszu, na wydzielony rachunek prowadzony przez Depozytariusza, tytułem składanego zapisu. Wpłata może być dokonana wyłącznie przelewem.
9. Minimalna łączna wysokość wpłat do Funduszu wymagana, aby utworzenie nowego Subfunduszu doszło do skutku, powinna być nie mniejsza niż 100 000 zł. Jeżeli po upływie okresu przyjmowania zapisów na Jednostki Uczestnictwa nowego Subfunduszu łączna wysokość wpłat do Funduszu nie osiągnie kwoty, o której mowa w zdaniu poprzednim, Subfundusz nie zostanie utworzony, z zachowaniem postanowień artykułu następnego.
10. Szczegółowe informacje dotyczące tworzenia nowego Subfunduszu, w tym informacje o szczegółowych zasadach prowadzenia zapisów na Jednostki Uczestnictwa nowego Subfunduszu, Towarzystwo ogłosi na stronach internetowych www.ipopematfi.pl i zamieści w prospekcie informacyjnym Funduszu.

ROZDZIAŁ XI. Likwidacja Subfunduszu

Art. 37. Likwidacja Subfunduszu

1. Fundusz może dokonać likwidacji Subfunduszu.
2. Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadku zaistnienia przynajmniej jednej z następujących przesłanek:
   1) w przypadku spadku Wartości Aktywów Netto danego Subfunduszu poniżej kwoty 100 000 zł;
   2) w przypadku, gdy w dwóch kolejnych miesiącach kalendarzowych wynagrodzenie otrzymywane przez Towarzystwo za zarządzanie Subfunduszem nie pozwoli na pokrywanie kosztów w wysokości przewyższającej limity określone:
      a) dla Subfunduszu IPOPEMA Short Equity – w art. 52 ust. 3 i 4;
      b) dla Subfunduszu IPOPEMA Małych i Średnich Spółek – w art. 63 ust. 3 i 4;
      c) dla Subfunduszu IPOPEMA Konserwatywny - w art. 74 ust. 3 i 4;
      d) dla Subfunduszu IPOPEMA Aktywnej Selekcji - w art. 85 ust. 3 i 4;
      e) dla Subfunduszu IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych - w art. 96 ust. 3 i 4;
      f) dla Subfunduszu IPOPEMA Obligacji - w art. 107 ust. 3 i 4;
      g) dla subfunduszu IPOPEMA Globalnych Megatrendów - w art. 118 ust. 3 i 4;
      h) dla subfunduszu IPOPEMA Akcji Dywidendowych - w art. 129 ust. 3 i 4;
      i) dla subfunduszu IPOPEMA Dłużny - w art. 140 ust. 3 i 4;
      j) dla Subfunduszu IPOPEMA Emerytura Plus - w art. 151 ust. 3 i 4;
      k) dla subfunduszu IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych – w art. 163 ust. 3 i 4;

      - po przekroczeniu których Towarzystwo obowiązane jest do ich poniesienia z własnych środków.
3. Decyzję o likwidacji Subfunduszu w przypadkach, o których mowa w ust. 2, w imieniu Funduszu podejmuje Towarzystwo w terminie 30 dni od dnia wystąpienia jednej z przesłanek likwidacji. Towarzystwo, pomimo wystąpienia przesłanki likwidacji Subfunduszu, o której mowa w ust. 2, może nie podjąć decyzji o likwidacji Subfunduszu.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, Fundusz nie może zlikwidować wszystkich Subfunduszy jednocześnie.
5. Wszystkie Subfundusze podlegają likwidacji w przypadku rozwiązania Funduszu.
6. Likwidatorem Subfunduszu, w przypadku, gdy nie jest on likwidowany w związku z rozwiązaniem Funduszu jest Towarzystwo.
7. Likwidacja Subfunduszu w przypadku, gdy nie jest on likwidowany w związku z rozwiązaniem Funduszu prowadzona jest z zachowaniem następujących zasad:
   1) Likwidacja Subfunduszu polega na zbyciu jego Aktywów, ściągnięciu należności Subfunduszu, zaspokojeniu wierzycieli Subfunduszu i umorzeniu Jednostek Uczestnictwa likwidowanego Subfunduszu przez wypłatę uzyskanych środków pieniężnych Uczestnikom tego Subfunduszu, proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich Jednostek Uczestnictwa tego Subfunduszu.
   2) Zbywanie Aktywów Subfunduszu powinno być dokonywane z należytym uwzględnieniem interesu Uczestników Subfunduszu i Uczestników Funduszu.
   3) O rozpoczęciu likwidacji Subfunduszu Towarzystwo niezwłocznie informuje podmioty, którym powierzyło wykonywanie swoich obowiązków, oraz podmioty, za których pośrednictwem Subfundusz zbywa i odkupuje Jednostki Uczestnictwa. W związku z likwidacją Subfunduszu Towarzystwo, ogłoszeniem opublikowanym na stronie www.ipopematfi.pl, wzywa wierzycieli, którzy posiadają wierzytelności związane z likwidowanym Subfunduszem, do zgłoszenia roszczeń w terminie wskazanym w tym ogłoszeniu.
   4) O rozpoczęciu likwidacji Towarzystwo ogłasza w sposób, o którym mowa w art. 38 ust. 4.
   5) Towarzystwo w terminie 14 dni od otwarcia likwidacji Subfunduszu, sporządza sprawozdanie finansowe na dzień rozpoczęcia likwidacji Subfunduszu.
   6) Po dokonaniu czynności określonych w pkt 1) Towarzystwo sporządza sprawozdanie zawierające co najmniej:
      a) bilans zamknięcia sporządzony na dzień następujący po dokonaniu czynności określonych w pkt 1),
      b) listę wierzycieli, którzy zgłosili roszczenia wobec Subfunduszu,
      c) wyliczenie kosztów likwidacji.
   7) Niezwłocznie po sporządzeniu sprawozdania finansowego, o którym mowa w punkcie powyżej likwidator przedstawia je do badania podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych.
   8) Po zbadaniu sprawozdania finansowego likwidator przesyła Komisji zbadane sprawozdanie wraz z opinią i raportem z badania.
   9) Środki pieniężne, których wypłacenie nie było możliwe, Towarzystwo przekazuje do depozytu sądowego.
   10) Ustalenie kosztów należnych likwidowanemu Subfunduszowi i należności likwidowanego Subfunduszu, które dotyczą całego Funduszu, następuje zgodnie z zasadami określonymi w art. 52, 63, 74, 85, 96, 107, 118, 129, 140, 151.

ROZDZIAŁ XII. Zasady rozwiązania Funduszu.

Art. 38. Rozwiązanie i likwidacja Funduszu

1. Fundusz ulega rozwiązaniu, jeżeli:
   1) zarządzanie Funduszem nie zostało przejęte przez inne towarzystwo w terminie trzech miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności przez Towarzystwo,
   2) Depozytariusz zaprzestał wykonywania swoich obowiązków i nie zawarto z innym depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu,
   3) Wartość Aktywów Netto Funduszu spadła poniżej wartości 2 000 000 złotych,
   4) Towarzystwo podejmie decyzję o rozwiązaniu Funduszu w przypadku, o którym mowa w ust. 3.

2. Rozwiązanie Funduszu następuje po przeprowadzeniu likwidacji. Z dniem rozpoczęcia likwidacji Fundusz zaprzestaje zbywania oraz odkupywania Jednostek Uczestnictwa.
3. Towarzystwo może podjąć decyzję o rozwiązaniu Funduszu w przypadku, w którym w odniesieniu do każdego z Subfunduszy następuje jednocześnie tego rodzaju sytuacja, że w dwóch kolejnych miesiącach kalendarzowych wynagrodzenie otrzymywane przez Towarzystwo z tytułu zarządzania Subfunduszem nie pozwala na pokrywanie kosztów działalności Subfunduszu.
4. Informacja o wystąpieniu przyczyn rozwiązania Funduszu będzie niezwłocznie publikowana przez Towarzystwo lub Depozytariusza na stronach internetowych Towarzystwa www.ipopematfi.pl.
5. Likwidacja Funduszu polega na zbyciu jego Aktywów, ściągnięciu należności Funduszu, zaspokojeniu wierzycieli Funduszu i umorzeniu Jednostek Uczestnictwa przez wypłatę uzyskanych środków pieniężnych Uczestnikom Funduszu, proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
6. Środki pieniężne, których wypłacenie nie było możliwe, likwidator przekazuje do depozytu sądowego.
7. Likwidatorem Funduszu jest Depozytariusz, chyba że Komisja wyznaczy innego likwidatora.
8. Likwidator zgłasza niezwłocznie do rejestru funduszy otwarcie likwidacji Funduszu i dane likwidatora.

ROZDZIAŁ XIII. Łączenie Subfunduszy

Art. 39. Tryb łączenia Subfunduszy
1. Subfundusze mogą być ze sobą łączone.
2. Połączenie następuje przez przeniesienie Aktywów Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego.
3. [skreślony]

ROZDZIAŁ XIV. Postanowienia końcowe

Art. 40.
Obowiązywanie Statutu
Postanowienia niniejszego Statutu obowiązują Fundusz, Towarzystwo oraz wszystkich Uczestników Funduszu.

Art. 41. Zmiany Statutu
1. Statut może być zmieniony przez Towarzystwo, bez zezwolenia Komisji, z zastrzeżeniem przypadków, w których Ustawa wymaga zezwolenia Komisji na dokonanie zmiany Statutu.
2. Zmiana Statutu nie wymaga zgody Uczestników Funduszu.
3. Towarzystwo ogłosi o zmianie Statutu na stronach internetowych Towarzystwa www.ipopematfi.pl.
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. [skreślony]
7. [skreślony]

Art. 42.
[skreślony]

CZĘŚĆ II. SUBFUNDUSZE

ROZDZIAŁ XV. Subfundusz IPOPEMA Short Equity

Art. 43.
1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, E, F, G, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 50.
4. W przypadku Uczestników będących osobami fizycznymi pierwsza wpłata do Subfunduszu musi być dokonana jednorazowo i w wysokości nie mniejszej niż równowartość w złotych 40 000 euro, ustalonej przy zastosowaniu średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

Art. 44. Cel inwestycyjny Subfunduszu
1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się przede wszystkim poprzez zajmowanie pozycji krótkich w Instrumentach Pochodnych, dla których bazę stanowi indeks WIG20 oraz lokowanie pozostałych środków w inne, dopuszczone statutem instrumenty finansowe.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

4. Przy dokonywaniu lokat aktywów Subfundusz stosuje zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego. Do Subfunduszu nie stosuje się zapisów art. 5b-5d Statutu.

Art. 45. Przedmiot lokat Subfunduszu

1. Aktywa Subfunduszu mogą być lokowane wyłącznie w:
   1) Instrumenty dłużne,
   2) Depozyty,
   3) tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych oraz instytucji wspólnego inwestowania mających siedzibę za granicą, a także jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych,
   4) Instrumenty udziałowe,
   5) kontrakty terminowe na indeks WIG20.
2. [skreślony]
3. Subfundusz może zawierać transakcje typu „repo", „reverserepo", „buysellback" i „sellbuyback", które wynikają z umów, na mocy których następuje przeniesienie własności papierów przez zbywającego na nabywcę.
4. Subfundusz utrzymuje, wyłącznie w zakresie niezbędnym do zaspokojenia zobowiązań Subfunduszu, część Aktywów na rachunkach bankowych.

Art. 46. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne

1. Subfundusz dokonując lokat w aktywa wskazane w art. 45 ust. 1 pkt 5 będzie stosował następujące limity inwestycyjne:
   1) zaangażowanie Subfunduszu w kontrakty terminowe wyznaczane jest w oparciu o wartość kontraktu, obliczoną zgodnie ze wzorem 20zł x kurs kontraktu,
   2) Subfundusz będzie zajmował pozycję krótką w kontraktach terminowych – wartość tych pozycji krótkich wyznaczona zgodnie z ust. 1 pkt 1, będzie wynosiła od 50% do 125 % Wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Subfundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne kieruje się głównie kryteriami doboru określonymi w art. 5 ust. 5 pkt 5) Statutu oraz następującymi kryteriami:
   1) ceny, rozumianej jako koszt zawarcia transakcji mającej za przedmiot Instrument Pochodny,
   2) dostępności, rozumianej jako płynność Instrumentu Pochodnego mierzonej wolumenem obrotu i liczbą otwartych pozycji.
3. Instrumenty, o których mowa w ust. 1, mogą być wykorzystane spekulacyjne w szczególności w celu osiągnięcia wzrostu wartości lokat Subfunduszu wskutek spadku wartości instrumentu bazowego.
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. Z inwestycją w Instrumenty Pochodne związane są następujące rodzaje ryzyk:
   1) ryzyko bazy Instrumentu Pochodnego – ryzyko wynikające z możliwości zmniejszania lub zwiększania się, w miarę upływu czasu, wartości bazy danego Instrumentu Pochodnego, to jest różnicy pomiędzy ceną instrumentu bazowego na rynku kasowym (cena spot) a ceną rynkową Instrumentu Pochodnego (cena na rynku terminowym), wskutek czego stopa zwrotu, w danym okresie, z inwestycji w dany instrument bazowy na rynku kasowym może różnić się od stopy zwrotu z inwestycji w Instrument Pochodny;
   2) ryzyko operacyjne – ryzyko związane z zawodnością wewnętrznych systemów kontrolnych, ryzyko związane z możliwością wystąpienia straty Funduszu wynikającej z niedostosowania zawodności procesów wewnętrznych w Towarzystwie, ryzyko związane z zawodnością systemów informatycznych, jak na przykład m.in. awarie oprogramowania lub sprzętu teleinformatycznego, ryzyko błędów lub oszustw popełnionych przez pracowników, a także straty wynikające ze zdarzeń zewnętrznych, w tym m.in. oszustw zewnętrznych, awarii lub nieprawidłowości działania systemów, w tym teleinformatycznych, po stronie podmiotów zewnętrznych, których działalność ma wpływ na działalność Funduszu i Towarzystwa;
   3) ryzyko rozliczenia transakcji – polegające na nieterminowym rozliczenie transakcji dotyczących Instrumentów Pochodnych zawieranych na rachunek Subfunduszu, nieterminowej realizacji przekazów pieniężnych, a także niewypłacalności podmiotów pośredniczących w zawieraniu transakcji;
   4) ryzyko płynności Instrumentów Pochodnych – polegające na niemożliwości zawarcia transakcji, której przedmiotem jest dany Instrument Pochodny, bez istotnego wpływu na jego cenę rynkową, co może skutkować ograniczeniem stopy zwrotu z inwestycji.
   5) ryzyko wbudowanej dźwigni finansowej – w przypadku kontraktów terminowych do zawarcia transakcji i nabycia danego instrumentu finansowego nie jest wymagana wpłata całej kwoty na jego pokrycie, a jedynie posiadanie depozytu zabezpieczającego w wysokości znacznie niższej niż wartość samego instrumentu. Powoduje to zwiększenie potencjalnych zysków Subfunduszu, może jednak także narazić Subfundusz na poniesienie straty z inwestycji przewyższającej wartość posiadanego depozytu zabezpieczającego.

Art. 47. Zasady dywersyfikacji lokat i inne ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu

1. Papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot oraz wierzytelności wobec tego podmiotu nie mogą stanowić więcej niż 20% wartości aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Subfundusz nie może lokować więcej niż 20% wartości swoich Aktywów Subfunduszu w depozyty w tym samym banku krajowym lub tej samej instytucji kredytowej.
3. Zasad, o których mowa powyżej nie stosuje się do lokat w papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski.

4. Przy stosowaniu limitów inwestycyjnych, o których mowa w niniejszym artykule, Subfundusz uwzględnia wartość papierów wartościowych lub Instrumentów Rynku Pieniężnego stanowiących bezę instrumentów pochodnych, za wyjątkiem sytuacji, kiedy instrumentem bazowym Instrumentu Pochodnego w tym jest uznany indeks.
5. Czynności dokonane z naruszeniem ograniczeń, o których mowa w niniejszym artykule są ważne.
6. [skreślony]

Art. 48. Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu. Subfundusz będzie inwestował przede wszystkim w kategorie lokat, o których mowa w art. 45 ust. 1 oraz zajmując pozycje krótkie w Instrumentach Pochodnych poprzez sprzedaż kontraktów terminowych w oczekiwaniu zniżki wartości instrumentu bazowego. Zajmowanie pozycji długich będzie dokonywane wyłącznie w celu zamknięcia lub ograniczenia istniejącej pozycji krótkiej netto w danym Instrumencie Pochodnym poprzez zajęcie pozycji przeciwstawnej tj. w drodze nabywania kontraktów terminowych.
2. [skreślony]
3. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 5a ust. 3 Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej – na poziomie rynku,
   2) wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie rynku oraz danego Instrumentu Pochodnego.

Art. 49. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

Subfundusz będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
1) lokaty, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1 będą stanowić od 0% do 80% Wartości Aktywów Subfunduszu,
2) lokaty, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2 będą stanowić od 0% do 25% Wartości Aktywów Subfunduszu,
3) lokaty, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 3 będą stanowić od 0% do 10% Wartości Aktywów Subfunduszu,
4) lokaty, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 4 będą stanowić od 0% do 20% Wartości Aktywów Subfunduszu,
5) lokaty, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 5 będą dokonywane zgodnie z art. 46 ust. 1.

Art. 50. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5,1 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 4% - dla jednostek uczestnictwa Kategorii C,
   3) 3,9 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   4) 4 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   5) 2,9 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   6) 0 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   7) 0 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
   8) 6 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   9) 5,9 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   10) 5,8 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   11) 5,7 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   12) 5,6 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   13) 5,5 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   14) 5,4 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   15) 5,3 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   16) 5,2 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   17) 5,1 %- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, E, F, G, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 3%.
3. [skreślony]
4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, E, F, G, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, E, F, G, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
5. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, oraz Z, nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 51. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 52. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 53,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą), oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz.
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu wyznaczonego przez Komisję, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
   9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
   12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, uwzględniające opłaty licencyjne z tytułu użytkowania oprogramowania związanego z prowadzeniem tychże ksiąg rachunkowych.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt. 2), 3), 5), 6), stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7), 8), stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 Euro za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane łącznie do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 53.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu przez Towarzystwo kosztów związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12). W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa, w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 53. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,

5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2 %,
8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2 %,
10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2 %,
11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2 %,
12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2 %
13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2 %,
14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2 %,
15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2 %,
16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2 %,
17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2 %,
18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2 %,

- w skali roku liczonego jako 365 lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

ROZDZIAŁ XVI. Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek

Art. 54.
1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 - 23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 61.

Art. 55. Cel inwestycyjny Subfunduszu
1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w akcje lub inne papiery wartościowe czy prawa majątkowe, o zbliżonym profilu ryzyka.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 56.Przedmiot lokat Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.

Art. 57. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne
1. Z zastrzeżeniem art. 5c Statutu, Subfundusz może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
2. Subfundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,
   4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. [skreślony]
7. [skreślony]
8. [skreślony]
9. [skreślony]
10. [skreślony]

Art. 58. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 59. Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz będzie inwestował przede wszystkim w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej.
2. [skreślony]
3. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w Art. 5a ust. 3, Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej - na poziomie emitenta i rynku,
   2) wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie emitenta i rynku.
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 60. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Subfundusz będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) Instrumenty udziałowe – od 70% wartości Aktywów Netto Subfunduszu, w tym nie mniej niż 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu Instrumenty udziałowe emitowane przez spółki wchodzące w skład indeksu mWIG40 lub sWIG80,
   2) Instrumenty dłużne - do 30% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Do 34 % wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
3. Do 34 % wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

Art. 61. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 %.- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 %.- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 %.- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
   4) 5 %.- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   5) 5,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 4,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 3,8% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 5,1%- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
   9) 5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
   10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
   11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
   13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
   23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE,
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. [skreślony]
4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
5. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 62. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 63. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 64,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu wyznaczonego przez Komisję, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
   9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
   12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, uwzględniające opłaty licencyjne z tytułu użytkowania oprogramowania związanego z prowadzeniem tychże ksiąg rachunkowych.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt. 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszuw wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane łącznie do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 64.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku, pokrywa Towarzystwo.

Art. 63a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 64 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,

5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
11) likwidacji funduszu,
12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.

2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
4. Wynagrodzenie zmienne, o którym jest mowa w art. 64 ust. 3)-7), w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE, nie jest pobierane.

Art. 64. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2 %,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%,
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2 %,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2 %,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2 %,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2 %,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2 %,
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

   - w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.
3. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

   RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJU t-1}

   gdzie:

   RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

   max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

   S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 15 %;

SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – wyrażona procentowo zmiana wartości, w bieżącym okresie rozliczeniowym, portfela wzorcowego o składzie: 10% WIBID 6M + 90% WIG;
LJUt-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.

4. Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne Towarzystwa uzależnione od wyników zarządzania nie może przewyższać 1 % wartości Aktywów Subfunduszu w danym dniu t.
5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 15%. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 15 %.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XVII. Subfundusz IPOPEMA Konserwatywny

Art. 65.

1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 - 23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 72.

Art. 66. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz dłużne papiery wartościowe.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 67. Przedmiot lokat Subfunduszu

1. Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.
2. Maksymalny, średni ważony wartością lokat, czas trwania lokat (duration) wchodzących w skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, nie może być dłuższy niż 360 dni. Do średniego terminu do wykupu lokat, o którym mowa w zdaniu poprzednim nie wlicza się wartości lokat w dłużne papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, które nie są klasyfikowane jako Instrumenty Rynku Pieniężnego.
3. [skreślony]

Art. 68. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne

Subfundusz może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne na zasadach określonych w art. 5c Statutu.

Art. 69. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu

Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 70. Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.
2. [skreślony]
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. [skreślony]
7. [skreślony]
8. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w Art. 5a ust. 3 pkt 2) i 4), Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
   2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
   3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,

4) kryterium płynności.

Art. 71. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Subfundusz będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) Instrumenty dłużne oraz Depozyty (z uwzględnieniem pkt 3 poniżej) – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
   2) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 10% wartości Aktywów Subfunduszu,
   3) Depozyty – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
   4) Instrumenty dłużne emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
   5) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości aktywów Subfunduszu.
2. Subfundusz nie może dokonywać lokat w Instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
3. Do 35% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
4. Do 35% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

Art. 72. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 1 %.- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 1 %.- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
   4) 1 %.- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   5) 1,75% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 1,50% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 1,25% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 1%- dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
   9) 1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
   10) 1% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
   11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
   13) 1,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   14) 1,8 % dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   15) 1,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   16) 1,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   17) 1,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   18) 1,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   19) 1,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   20) 1,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   21) 1,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   22) 1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
   23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE,
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1 %, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z i PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. [skreślony]
4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
5. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z i PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 73. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 74. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 75,

2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz.
6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu wyznaczonego przez Komisję, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, ,
10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, uwzględniające opłaty licencyjne z tytułu użytkowania oprogramowania związanego z prowadzeniem tychże ksiąg rachunkowych.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane łącznie do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 75.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 74a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 75 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,

7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
11) likwidacji funduszu,
12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.

2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.

Art. 75. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera opłatę stałą za zarządzanie Subfunduszem.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 1,25 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 0,75 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 1 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 1 %,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 1 %,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 1 %,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,25 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,25 %
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 0,75 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 0,9 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 0,9 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 0,9 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 0,9 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 0,9 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 0,9 %,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 0,9 %,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 0,9 %,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 0,9 %,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 0,9 %,
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

   - w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.
3. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie dla Subfunduszuustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XVIII. Subfundusz IPOPEMA Aktywnej Selekcji

Art. 76.

1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 83.

Art. 77. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków zarówno w Instrumenty dłużne jak i w Instrumenty udziałowe.

3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 78. Przedmiot lokat Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.

Art. 79. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne
1. Z zastrzeżeniem art. 5c Statutu, Subfundusz może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
2. Subfundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,
   4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. [skreślony]
7. [skreślony]
8. [skreślony]
9. [skreślony]
10. [skreślony]

Art. 80. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 81. Kryteria doboru lokat Subfunduszu
1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Aktywa Subfunduszu będą inwestowane zarówno w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej, jak i w dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, głównie emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz selektywnie dobrane obligacje korporacyjne.
2. [skreślony]
3. Główne kryteria doboru lokat określa art. 5a ust. 3 Statutu.
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 82. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu
1. Subfundusz będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) Instrumenty udziałowe – do 70% wartości Aktywów Subfunduszu,
   2) Instrumenty dłużne - do 100% wartości Aktywów Subfunduszu,
   3) Depozyty – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu,
   4) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
   5) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
   6) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują powyżej 50% swoich aktywów w Instrumenty udziałowe – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Do 45 % wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:
   1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
   2) Instrumentów dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust. 8 Statutu.
3. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
4. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.
5. [skreślony]
6. [skreślony]

Art. 83. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C
   4) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   5) 5,6 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 4,6 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 3,6 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
   9) 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P, -
   10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
   11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
   13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
   23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. [skreślony]
4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
5. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 84. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 85. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 86,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,

7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu wyznaczonego przez Komisję, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu i do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, uwzględniające opłaty licencyjne z tytułu użytkowania oprogramowania związanego z prowadzeniem tychże ksiąg rachunkowych.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane łącznie do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 86.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez Likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 85a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 86 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
   9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
   10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
   11) likwidacji funduszu,
   12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.
2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
4. Wynagrodzenie zmienne, o którym jest mowa w art. 86 ust. 3)-7), w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE, nie jest pobierane.

Art. 86. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1,50 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2 %,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %.
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2 %,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2 %,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2 %,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2 %,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2 %,
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

   - w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.3. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

   RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJU t-1}

   gdzie:

   RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

   max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

   S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 10 %;

   SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

   WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;

   Bench – oznacza referencyjną stopę zwrotu dla Subfunduszu na poziomie równym dwukrotności stopy WIBOR 12M w skali roku, przy czym stopa WIBOR 12M będzie podlegała aktualizacji w każdym kwartale kalendarzowym. Na potrzeby ustalenia Bench na dany kwartał kalendarzowy, obowiązywać będzie stopa równa 0,25* WIBOR 12M z pierwszego dnia roboczego w danym kwartale;

   LJUt-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
4. Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne Towarzystwa uzależnione od wyników zarządzania nie może przewyższać 1% wartości Aktywów Subfunduszu w danym dniu t.
5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 10%. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 10%.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XIX. Subfundusz IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych

Art. 87.

1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 94.
4. [skreślony]

Art. 88. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne i instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą oraz Instrumenty udziałowe spółek prowadzących działalność związaną z rynkiem metali szlachetnych.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 89. Przedmiot lokat Subfunduszu

1. Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.
2. Subfundusz może nabywać certyfikaty inwestycyjne, które powinny spełniać kryteria, o których mowa w art. 93 ust. 4 i 6 Ustawy, w tym w szczególności:
   1) potencjalna strata Subfunduszu wynikająca z lokaty w tego rodzaju certyfikaty inwestycyjne oraz papiery wartościowe jest ograniczona do zapłaconej za niego ceny,
   2) są zbywalne bez ograniczeń oraz ich płynność pozwala na wypełnienie przez Subfundusz wymogu zbycia i odkupienia jednostek uczestnictwa na żądanie uczestnika Subfunduszu,
   3) jest możliwa ich wiarygodna wycena w oparciu o:
      a) dokładną, wiarygodną i regularnie ustalaną cenę rynkową lub cenę ustalaną przez niezależny od emitenta system wyceny w przypadku, gdy tego rodzaju certyfikaty inwestycyjne oraz papiery wartościowe stanowią jednocześnie papiery wartościowe, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 1 i 2 Ustawy,
      b) informacje regularnie dostarczane od emitenta lub ustalone na podstawie wiarygodnych badań inwestycyjnych w przypadku, gdy tego rodzaju certyfikaty inwestycyjne oraz papiery wartościowe stanowią jednocześnie papiery wartościowe, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 5 Ustawy,
   4) informacje na ich temat są dostępne:
      a) uczestnikom rynku, w sposób regularny, dokładny i wyczerpujący, w przypadku, gdy tego rodzaju certyfikaty inwestycyjne oraz papiery wartościowe stanowią jednocześnie papiery wartościowe, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 1 i 2 Ustawy,
      b) Subfunduszowi, w sposób regularny i dokładny, w przypadku, gdy tego rodzaju certyfikaty inwestycyjne oraz papiery wartościowe stanowią jednocześnie papiery wartościowe, o których mowa w w art. 93 ust. 1 pkt 5 Ustawy,
   5) ich nabycie jest zgodne z celami inwestycyjnymi i polityką inwestycyjną Subfunduszu,
   6) wynikające z nich ryzyko inwestycyjne jest należycie uwzględnione w procesie zarządzania ryzykiem inwestycyjnym Subfunduszu.
3. Jeżeli z informacji posiadanych przez Subfundusz nie wynika inaczej, certyfikaty inwestycyjne uznaje się za spełniające kryteria określone w ust. 2 pkt 2).

Art. 90. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne

1. Z zastrzeżeniem art. 5c Statutu, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe lub kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe. stopy procentowe lub kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
2. Fundusz, na rachunek Subfunduszu, przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,
   4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. [skreślony]
7. [skreślony]
8. [skreślony]
9. [skreślony]

10. [skreślony]

Art. 91. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 92. Kryteria doboru lokat Subfunduszu
1. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.
2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 5a ust. 3 Statutu, Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej - na poziomie emitenta i rynku,
   2) wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie emitenta i rynku.
3. Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 5a ust. 3 pkt 3 i 4. Ponadto, kryteriami doboru poszczególnych lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu będą::
   a) warunki ekonomiczne oraz sytuacja na rynkach instrumentów finansowych,
   b) cele i polityka inwestycyjna funduszy inwestycyjnych, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są przedmiotem lokat Subfunduszu,
   c) rodzaje instrumentów wchodzących w skład portfeli inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są przedmiotem lokat Subfunduszu,
   d) [skreślony]
   e) możliwość efektywnej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
   f) renoma i wiarygodność firmy zarządzającej portfelami funduszy inwestycyjnych lub instytucji wspólnego inwestowania, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są przedmiotem lokat Subfunduszu,
   g) ocena zespołów zarządzających (kompetencje, doświadczenie) oraz analiza osiąganych przez nie wyników inwestycyjnych zarządzanych funduszy inwestycyjnych lub instytucji wspólnego inwestowania, których jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne są lokat Subfunduszu,
   h) ocena relacji osiąganych wyników inwestycyjnych w stosunku do podejmowanego przez zarządzających ryzyka,
   i) [skreślony]
   j) [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 93. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu
1. Subfundusz będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, które pozwolą osiągać ekspozycję przez Subfundusz na kurs złota, w tym na wartość kruszcu złota – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu do 70% Wartości Aktywów Subfunduszu;
   2) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, które pozwolą osiągać ekspozycję przez Subfundusz na kurs metali szlachetnych innych niż złoto, w tym na wartość kruszcu tych metali – do 20% Wartości Aktywów Subfunduszu;
   3) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, które pozwolą osiągać bezpośrednią lub pośrednią ekspozycję przez Subfundusz na Instrumenty udziałowe spółek prowadzących działalność związaną z rynkiem złota lub innych metali szlachetnych, w tym z poszukiwaniem, wydobyciem, przetwarzaniem, dystrybucją lub obrotem złotem lub innymi metalami szlachetnymi oraz Instrumenty udziałowe tych spółek – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. [skreślony]
3. Subfundusz może lokować do 20% wartości Aktywów Subfunduszu w Depozyty oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego w celu zapewnienia odpowiedniej płynności Aktywów Subfunduszu.4. [skreślony]
5. Fundusz może lokować powyżej 20% aktywów Subfunduszu, nie więcej jednak niż 50% aktywów Subfunduszu w tytuły uczestnictwa jednego z następujących funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą:
   1) Invesco Physical Gold ETC emitowane przez Invesco Physical Markets plc
   2) iShares Physical Gold ETC emitowane przez iShares Physical Metals plc.

Art. 94.Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu
1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
   4) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,

5) 5,7 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
6) 4,7 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
7) 3,7 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
8) 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
9) 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo lub w ratach, w sposób uregulowany w umowie z uczestnikiem, z początkowych wpłat dokonywanych przez Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. [skreślony]
4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P ,S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 oraz PPE i wynosi 1%.
5. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 95. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 96. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 97,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu wyznaczonego przez Komisję, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,

9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, uwzględniające opłaty licencyjne z tytułu użytkowania oprogramowania związanego z prowadzeniem tychże ksiąg rachunkowych.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane łącznie do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 97.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez Likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 96a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 97 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
   9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
   10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
   11) likwidacji funduszu,
   12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.
2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
4. Wynagrodzenie zmienne, o którym jest mowa w art. 97 ust. 3)-7), w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE, nie jest pobierane.

Art. 97. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2 %,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2 %,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2 %,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2 %,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2 %,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2 %,
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

   - w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.
3. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

   RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJU t-1}

   gdzie:

   RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

   max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

   S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 10%;

   SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

   WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;

   Bench – wyrażona procentowo zmiana wartości w bieżącym okresie rozliczeniowym portfela wzorcowego o składzie: 40% mWIG40 + 30% MCXP + 20% sWIG80 + 10% WIBID 6M;

   LJUt-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
4. Wysokość rezerwy na wynagrodzenie zmienne Towarzystwa uzależnione od wyników zarządzania nie może przewyższać 1 % wartości Aktywów Subfunduszu w danym dniu t.
5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 10%. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 10%.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XX. Subfundusz IPOPEMA Obligacji

Art. 98.

1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 105.

Art. 99. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w dłużne papiery wartościowe.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 100. Przedmiot lokat Subfunduszu

Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.

Art. 101. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne

1. Z zastrzeżeniem art. 5c Statutu, Subfundusz może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią stopy procentowe lub kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią stopy procentowe lub kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, stóp procentowych i ryzyka kredytowego.
2. Subfundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,
   4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. [skreślony]
7. [skreślony]
8. [skreślony]
9. [skreślony]

Art. 102. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu

Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 103. Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.
2. Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu jest ocena dochodowości dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego lub depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]
6. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w Art. 5a ust. 3, Subfundusz podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
   2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
   3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
   4) kryterium płynności.

Art. 104. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Subfundusz będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) Instrumenty dłużne, jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz Depozyty (z uwzględnieniem pkt 3), – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
   2) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne - do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
   3) Depozyty – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,

4) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu,

2. Do 30 % wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:
1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
2) Instrumentów dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust. 8 Statutu.

2a. [skreślony]

3. Subfundusz nie może dokonywać lokat w Instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
4. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
5. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

Art. 105. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C
   4) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   5) 5,2 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 4,2 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 3,2 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
   9) 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
   10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
   11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
   13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
   23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3 %, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. [skreślony]
4. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
5. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 106. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 107. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 108,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami

kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,

3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz
6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszudo Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu wyznaczonego przez Komisję, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, ,
10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, uwzględniające opłaty licencyjne z tytułu użytkowania oprogramowania związanego z prowadzeniem tychże ksiąg rachunkowych.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane łącznie do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 108.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 107a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 108 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,

8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
11) likwidacji funduszu,
12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.

2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.

Art. 108. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera opłatę stałą za zarządzanie Subfunduszem.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1,5 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 1,75 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 1,2 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 1,75 %,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 1,75 %,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 1,75 %,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1,5 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,75 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,75 %,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,1 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,2 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,2 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,2 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,2 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,2 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,2 %,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,2 %,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,2 %,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,2 %,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,2 %,
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

   - w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.
3. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XXI. Subfundusz IPOPEMA Globalnych Megatrendów

Art. 109.

1. Fundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 116.

Art. 110. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w Instrumenty udziałowe, w tym w szczególności akcje, prawa do akcji, prawa poboru, warranty subskrypcyjne i kwity depozytowe, emitowane przez spółki, które prowadzą działalność w wybranych sektorach gospodarki; oraz w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych i tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, o których mowa w art. 115 ust. 1, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe.

3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 111. Przedmiot lokat Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.

Art. 112. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne
1. Z zastrzeżeniem art. 5c Statutu, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe lub kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe. stopy procentowe lub kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
2. Fundusz, na rachunek Subfunduszu, przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,
   4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 113. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 114. Kryteria doboru lokat Subfunduszu
1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał lokat przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami, w:
   1) akcje i inne Instrumenty udziałowe emitowane przez spółki, które prowadzą działalność w wybranych sektorach gospodarki, oraz:
      a) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
      b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny, biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
      c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
      d) biorąc pod uwagę perspektywy rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
      e) biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą,
   2) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe, oraz:
      a) wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
      b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny, biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
      c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
      d) biorąc pod uwagę perspektywy rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
      e) biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą.
2. [skreślony]
3. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 5a ust. 3 oraz ust. 1, zarządzający Subfunduszem podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej – na poziomie emitenta i rynku,
   2) wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie emitenta i rynku,
   3) sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie.
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 115. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu
1. Fundusz na rachunek Subf unduszu będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:

1) łączna ekspozycja na Instrumenty udziałowe, o których mowa w art. 110 ust. 2; jak również jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe, o których mowa w art. 110 ust. 2; w tym poprzez zawieranie umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, których bazę stanowią ww. Instrumenty udziałowe lub indeksy (z uwzględnieniem mnożnika) – od 66% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
2) Instrumenty udziałowe emitentów mających siedzibę na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej – do 35% wartości Aktywów Subfunduszu,

3) Instrumenty Dłużne – do 34% wartości Aktywów Subfunduszu,
4) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe, o których mowa w pkt 1 – do 90% wartości Aktywów Subfunduszu.

2. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
3. Do 100 % wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

Art. 116. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
   4) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   5) 5,9 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 4,9 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 3,9 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
   9) 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
   10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
   11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
   13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
   23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3 %, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
4. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 117. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 118. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz może pokrywać z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 119,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,

4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz Prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i nie mogą obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, każdy z nich odrębnie, za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9 do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 119.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 118a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 119 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
   9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;

10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
11) likwidacji funduszu,
12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.

2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
4. Wynagrodzenie zmienne, o którym jest mowa w art. 119 ust. 3)-6), w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE, nie jest pobierane.

Art. 119. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2 %,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3%
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2 %,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2 %,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2 %,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2 %,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2 %,
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

   - w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

   Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.
3. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

   RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJU t-1}

   gdzie:

   RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

   max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

   S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20%;

   SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;

   WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;

   Bench – wyrażona procentowo zmiana wartości w bieżącym okresie rozliczeniowym portfela wzorcowego o składzie: 75% MSCI ACWI Index + 25% WIBID O/N;

   LJUt-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
4. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.

5. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20%.
6. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu IPOPEMA ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XXII. Subfundusz IPOPEMA Akcji Dywidendowych

Art. 120.
1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 127.

Art. 121. Cel inwestycyjny Subfunduszu
1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w Instrumenty udziałowe, w tym w szczególności akcje, prawa do akcji, prawa poboru, warranty subskrypcyjne i kwity depozytowe spółek wypłacających dywidendę; oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych i tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, o których mowa w art. 126 ust. 1, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe spółek wypłacających dywidendę.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 122. Przedmiot lokat Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.

Art. 123. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne
1. Z zastrzeżeniem art. 5c Statutu, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe lub kursy walut
   2) opcje, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe lub kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
2. Fundusz przy zawieraniu umów,, mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,
   4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 124. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 125. Kryteria doboru lokat Subfunduszu
1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał inwestycji przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami, w:
   1) akcje i inne Instrumenty udziałowe emitowane przez spółki wypłacające dywidendę, oraz:
   a) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
   b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
   c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
   d) biorąc pod uwagę perspektywy rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
   e)biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą,
   f) biorąc pod uwagę wysokość oraz częstotliwość wypłacanych dywidend,
2) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe spółek wypłacających dywidendę, oraz:

a) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
d) biorąc pod uwagę perspektywy rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
e) biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą,
f) biorąc pod uwagę wysokość oraz częstotliwość wypłacanych dywidend.

2. [skreślony]
3. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 5a ust. 3 oraz ust. 1, zarządzający Subfunduszem podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej – na poziomie emitenta i rynku,
   2) wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie emitenta i rynku,-
   3) sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie.
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 126. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Fundusz, na rachunek Subfunduszu, będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) łączna ekspozycja na Instrumenty udziałowe, w tym w szczególności akcje, prawa do akcji, prawa poboru, warranty subskrypcyjne i kwity depozytowe spółek wypłacających dywidendę, o których mowa w art. 121 ust. 2; jak również jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe spółek wypłacających dywidendę, o których mowa w art. 121 ust. 2 – od 66% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
   2) Instrumenty Rynku Pieniężnego, listy zastawne oraz dłużne papiery wartościowe – od 0 % do 34 % wartości Aktywów Subfunduszu.
   3) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe, o których mowa w pkt 1 – do 90% wartości Aktywów Subfunduszu,
2. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne,
3. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

Art. 127. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   4) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
   5) 5,5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 4,5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 3,5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
   9) 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
   10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
   11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
   11) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   12) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   13) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   14) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   15) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   16) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   17) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   18) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   19) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   20) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
   21) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3 %, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.

3. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
4. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 128. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 129. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz może pokrywać z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 130,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
   9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
   12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i nie mogą obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, każdy z nich odrębnie, za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 1 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9) do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 130.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.

8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 129a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 130 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu, -
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
   9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
   10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
   11) likwidacji funduszu,
   12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.
2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
4. Wynagrodzenie zmienne, o którym jest mowa w art. 130 ust. 3)-6), w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE, nie jest pobierane.

Art. 130. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 2 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 2 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2 %,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 2 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 2 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 2 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 2 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 2 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 2 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 2 %,
   19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 2 %,
   20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 2 %,
   21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 2 %,
   22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 2 %,
   23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

3. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:
   RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJU t-1}
   gdzie:
   RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
   max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
   S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20%;
   SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
   WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;
   Bench – wyrażona procentowo zmiana wartości w bieżącym okresie rozliczeniowym portfela wzorcowego o składzie: 75% WIG + 25% WIBID O/N;
   LJUt-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
4. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.
5. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20%.
6. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu IPOPEMA ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XXIII. Subfundusz IPOPEMA Dłużny

Art. 131.

1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 138.

Art. 132. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w dłużne papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, w tym emitowane przez przedsiębiorstwa oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych i Depozyty.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 133. Przedmiot lokat Subfunduszu

Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b Statutu.

Art. 134. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne

1. Z zastrzeżeniem art. 5c Statutu, Subfundusz może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, stopy procentowe lub kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, stopy procentowe lub kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, stóp procentowych i ryzyka kredytowego.
2. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,

4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 135. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d Statutu.

Art. 136. Kryteria doboru lokat Subfunduszu
1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu.
2. Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu są:
   1) ocena dochodowości dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
   2) bieżąca oraz prognozowana sytuacja finansowa przedsiębiorstw emitujących dłużne papiery wartościowe,
   3) ryzyko walutowe,
   4) zmiany wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych Funduszy Dłużnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
   5) ocena wyników inwestycyjnych, dokonywana w oparciu o wskaźniki służące do analizy Funduszy Dłużnych,
   6) poziom opłat i prowizji obowiązujących w Funduszach Dłużnych,
   7) częstotliwość i dostępność wyceny Funduszy Dłużnych.
3. [skreślony]
4 [skreślony]
5. [skreślony]
6. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 5a ust. 3 oraz ust. 1 i 2, zarządzający Subfunduszem podejmuje decyzje inwestycyjne a zwłaszcza w odniesieniu do lokowania aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych, z uwzględnieniem warunków ekonomicznych i prognozowanej sytuacji na globalnych rynkach dłużnych instrumentów finansowych, jak również celu inwestycyjnego oraz zasad dywersyfikacji określonych powyżej a w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
   2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
   3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
   4) kryterium płynności.
7. [skreślony]
8. [skreślony]

Art. 137. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu
1. Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) Instrumenty dłużne, jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz Depozyty (z uwzględnieniem pkt 3 poniżej) – od 50% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
   2) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
   3) Depozyty – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
   4) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Do 20% wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:
   1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
   2) Instrumentów dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust.8 Statutu.
3. Fundusz na rachunek Subfunduszu nie może dokonywać lokat w Instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
4. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
5. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

Art. 138. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu
1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
   4) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   5) 5,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 4,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 3,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,

9) 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3 %, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, C, S oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa Kategorii Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 oraz PPE i wynosi 1%.
4. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 139. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 140. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz może pokrywać z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 141,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność
   7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
   9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,

11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,--
12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane, pokrywane łącznie do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust, 1 pkt 9) do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 141.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 140a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 141 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
   9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
   10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
   11) likwidacji funduszu,
   12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.
2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
4. Wynagrodzenie zmienne, o którym jest mowa w art. 141 ust. 3)-6), w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE, nie jest pobierane.

Art. 141. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1,8 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1,5 %,

4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 1,2 %,
5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,
6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1,5 %,
9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,75 %,
10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,75 %,
11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,4 %,
12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,5 %,
14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,5 %,
15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,5 %,
16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,5 %,
17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,5 %,
18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,5 %,
19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,5 %,
20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,5 %,
21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,5 %,
22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,5 %,
23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

3. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:
   RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJU t-1}
   gdzie:
   RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
   max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
   S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20%;
   SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
   WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;
   Bench – oznacza referencyjną stopę zwrotu dla Subfunduszu na poziomie 75% Treasury BondSpot Poland Index + 25% WIBID ON w danym okresie rozliczeniowym;
   LJUt-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
4. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym Wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału.-
5. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20%.
6. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XXIV. Subfundusz IPOPEMA Emerytura Plus

Art. 142

1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 149.

Art. 143. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków zarówno w Instrumenty dłużne jak i w Instrumenty udziałowe.

3. [skreślony]
4. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 144. Przedmiot lokat Subfunduszu

1. Aktywa Subfunduszu mogą być lokowane wyłącznie w:
   1) papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
   2) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym Państwie członkowskim,
   2a) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku zorganizowanym w państwie OECD innym niż Rzeczpospolita Polska i Państwo członkowskie, wskazanym w art. 5b ust. 2 pkt 3 Statutu,
   2b) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego będące przedmiotem oferty publicznej, jeżeli warunki emisji lub pierwszej oferty publicznej zakładają złożenie wniosku o dopuszczenie do obrotu, o którym mowa w pkt 2) lub 2a), oraz gdy dopuszczenie do tego obrotu jest zapewnione w okresie nie dłuższym niż rok od dnia, w którym po raz pierwszy nastąpi zaoferowanie tych papierów lub instrumentów,
   3) Depozyty oraz za zgodą Komisji depozyty w bankach zagranicznych pod warunkiem, że bank ten podlega nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym w zakresie co najmniej takim, jak określony w prawie wspólnotowym,
   4) Instrumenty Rynku Pieniężnego inne niż określone w punktach powyższych, jeżeli instrumenty te lub ich emitent podlegają regulacjom mającym na celu ochronę inwestorów i oszczędności oraz są:
      a) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, jednostkę samorządu terytorialnego, właściwe centralne, regionalne lub lokalne władze publiczne Państwa członkowskiego, albo przez bank centralny Państwa członkowskiego, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską lub Europejski Bank Inwestycyjny, państwo inne niż Państwo członkowskie, albo, w przypadku państwa federalnego, przez jednego z członków federacji, albo przez organizację międzynarodową, do której należy co najmniej jedno Państwo członkowskie lub
      b) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez podmiot podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym, zgodnie z kryteriami określonymi prawem wspólnotowym, albo przez podmiot podlegający i stosujący się do zasad, które są co najmniej tak rygorystyczne, jak określone prawem wspólnotowym, lub
      c) emitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są w obrocie na rynku regulowanym, o którym mowa w pkt. 2),
   5) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, inne niż określone w punktach powyższych.
2. W pozostałym zakresie, do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b ust. 3-7 Statutu.
3. [skreślony]
4. [skreślony]
5. [skreślony]

Art. 145. Lokaty Subfunduszu w Instrumenty Pochodne

1. Subfundusz może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią indeks giełdowy, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
2. Subfundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,
   2) ceny,
   3) dostępności,
4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.
3. Fundusz może w imieniu Subfunduszu zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczpospolitej Polskiej lub innym Państwie członkowskim.

3a. Fundusz może w imieniu Subfunduszu zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku zorganizowanym w państwie należącym do OECD innym niż Rzeczpospolita Polska i Państwo członkowskie, wskazanym w art. 5c ust. 2 Statutu.

4. W pozostałych zakresie, do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5c ust. 3-7 Statutu.

Art. 146. Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Aktywa Subfunduszu będą inwestowane zarówno w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej, jak i w dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego, głównie emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz selektywnie dobrane obligacje korporacyjne.
2. Główne kryteria doboru lokat określa art. 5a ust. 3 Statutu.

3. [skreślony]
4. [skreślony]

Art. 147. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Fundusz będzie dokonywał lokat Subfunduszu przede wszystkim w:
   1) Instrumenty udziałowe – od 20% wartości Aktywów Netto Subfunduszu do 40% wartości Aktywów Subfunduszu,
   2) Instrumenty dłużne - do 80% wartości Aktywów Subfunduszu,
   3) Depozyty – do 10% wartości Aktywów Subfunduszu,
   4) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
   5) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 30% wartości Aktywów Subfunduszu,
   6) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują powyżej 50% swoich aktywów w Instrumenty udziałowe – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Do 25% wartości Aktywów Subfunduszu może być lokowane w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa, przy czym limit ten nie obejmuje:
   1) listów zastawnych emitowanych przez krajowe banki hipoteczne,
   2) Instrumentów Dłużnych poręczonych lub gwarantowanych przez podmioty, o których mowa w art. 5d ust. 8 Statutu.
3. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
4. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.
5. [skreślony]
6. [skreślony]

Art. 148. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu

1. Fundusz, na rachunek Subfunduszu może lokować do 5% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, z tym że łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta, wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym podmiotem nie może przekroczyć 20% wartości Aktywów Subfunduszu.

1a. Limit 5%, o którym mowa w punkcie 1), może być zwiększony do 10%, jeżeli łączna wartość lokat w papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego podmiotów, w których Subfundusz ulokował ponad 5% wartości Aktywów, nie przekroczy 40% wartości Aktywów Subfunduszu.

1b. Fundusz, działając na rachunek Subfunduszu, może lokować do 20% wartości Aktywów Subfunduszu łącznie w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej, o której mowa w art. 98 ust. 1 Ustawy. W przypadku, o którym mowa w zdaniu poprzednim, Fundusz, działając na rachunek Subfunduszu, nie może lokować więcej niż 10% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot należący do grupy kapitałowej.

2. Fundusz może lokować do 35% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe emitowane przez:
   1) Skarb Państwa i Narodowy Bank Polski,
   2) jednostkę samorządu terytorialnego,
   3) Państwo członkowskie,
   4) jednostkę samorządu terytorialnego Państwa członkowskiego,
   5) państwo należące do OECD,
   6) międzynarodową instytucję finansową, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub co najmniej jedno Państwo członkowskie.
3. Fundusz może lokować do 35% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe poręczone lub gwarantowane przez podmioty wymienione w ust. 2, przy czym łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są poręczane lub gwarantowane, depozytów w tym podmiocie, oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, zawartych z tym podmiotem, nie może przekroczyć 35% wartości Aktywów Subfunduszu.

3a. Fundusz, może nie stosować ograniczeń Subfunduszu, o których mowa w ust. 2 i 3, z tym że obowiązany jest wtedy dokonywać lokat w papiery wartościowe, co najmniej sześciu różnych emisji. Wartość lokaty w papiery wartościowe żadnej z tych emisji nie może przekraczać 30% wartości Aktywów Subfunduszu.

3b. Emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w ust. 3a, mogą być wyłącznie podmioty określone w art. 5d ust. 8.

4. W pozostałym zakresie, do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d ust. 2 pkt 5)-7), art. 5d ust. 3 i 4 oraz art. 5d ust. 9-15.

Art. 149. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,

4) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
5) 5,4 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
6) 4,4 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
7) 3,4 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
8) 5,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
9) 5,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z,
13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 w odniesieniu do Kategorii B Jednostek Uczestnictwa wynosi 2 %, zaś w przypadku Jednostek Uczestnictwa kategorii A, A1, S, Z oraz PPE Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii S, w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
4. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z, PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 150. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 151. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz może pokrywać z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 152,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,

9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność
10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, uwzględniające opłaty licencyjne z tytułu użytkowania oprogramowania związanego z prowadzeniem tychże ksiąg rachunkowych.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4) oraz 9) – 12) stanowią koszty limitowane i pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku; przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9 do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 152.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8 Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 151a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 152 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
   9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
   10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
   11) likwidacji funduszu,
   12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.
2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.

Art. 152. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera opłatę stałą za zarządzanie Subfunduszem.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż:

1) w przypadku kategorii Jednostek Uczestnictwa A: 2 %,
2) w przypadku kategorii Jednostek Uczestnictwa B: 2 %,
3) w przypadku kategorii Jednostek Uczestnictwa C: 2 %,
4) w przypadku kategorii Jednostek Uczestnictwa D: 2 %,
5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,
6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 2 %,
9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 2 %,
10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 2 %,
11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,5 %,
12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,75 %, -
14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,75 %,
15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,75 %,
16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,75 %,
17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,75 %,
18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,75 %,
19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,75 %,
20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,75 %,
21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,75 %,
22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,75 %,
23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

- Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku kalendarzowym. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie.

3. Na wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w ust. 2 tworzona jest rezerwa, której wartość jest ustalana każdego Dnia Wyceny.
4. Aktualna stawka wynagrodzenia za zarządzanie, o którym mowa w ust. 1, ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

ROZDZIAŁ XXV. Subfundusz IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych

Art. 153.

1. Subfundusz zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, A1, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Z, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9, Dystrybutor 10 i PPE.
2. Zasady zbywania Jednostek Uczestnictwa określają art. 15 -23.
3. Opłaty manipulacyjne dotyczące poszczególnych kategorii Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem określa art. 161.

Art. 154. Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w dłużne papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.

Art. 155. Przedmiot lokat Subfunduszu

Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5b.

Art. 156. Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Z zastrzeżeniem art. 5c, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
   1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, stopy procentowe lub kursy walut,
   2) opcje, których bazę stanowią papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, stopy procentowe lub kursy walut,
   3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, stóp procentowych i ryzyka kredytowego.
2. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne na rachunek Subfunduszu kieruje się następującymi kryteriami:
   1) płynności,

2) ceny,
3) dostępności,
4) zgodności ze strategią i celem inwestycyjnym.

Art. 157. Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 5d, z wyłączeniem ust. 7 i 8.

Art. 158. Kryteria doboru lokat Subfunduszu
1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu.
2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 5a ust. 3, zarządzający Subfunduszem podejmuje decyzje inwestycyjne a zwłaszcza w odniesieniu do lokowania aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych, z uwzględnieniem warunków ekonomicznych i prognozowanej sytuacji na globalnych rynkach dłużnych instrumentów finansowych, jak również celu inwestycyjnego oraz zasad dywersyfikacji określonych poniżej a w szczególności:
   1) wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
   2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
   3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
   4) kryterium płynności.

Art. 159. Zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu
1. Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał lokat stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
   1) Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa – od 66% wartości Aktywów Netto Subfunduszu,
   2) listy zastawne emitowane przez krajowe banki hipoteczne – do 25% wartości Aktywów Subfunduszu,
   3) Depozyty – do 34% wartości Aktywów Subfunduszu,
   4) Instrumenty dłużne emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego – do 34% wartości Aktywów Subfunduszu,
   5) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne Funduszy Dłużnych oraz tytuły uczestnictwa Funduszy Dłużnych – do 20% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Subfundusz nie może dokonywać lokat w Instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
3. Do 35% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
4. Do 35% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

Art. 160. Wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu
Do Subfunduszu ma zastosowanie art. 20 ust. 3 i ust. 3a.

Art. 161. Maksymalne stawki opłat dla Subfunduszu
1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 25 wynosi:
   1) 3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
   2) 3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii B,
   3) 3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii C,
   4) 3% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii D,
   5) 5,3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii E,
   6) 4,3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii F,
   7) 3,3 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii G,
   8) 3,1% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii I,
   9) 3,2% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii P,
   10) 5% zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, pobrana jednorazowo, z pierwszej wpłaty Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S,
   11) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1,
   12) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z, -
   13) 6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1,
   14) 5,9% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2,
   15) 5,8% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3,
   16) 5,7% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4,
   17) 5,6% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5,
   18) 5,5% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6,
   19) 5,4% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7,
   20) 5,3% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8,
   21) 5,2% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9,
   22) 5,1% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10,
   23) 0% dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE.

2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, o której mowa w art. 26 jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 3%, z wyjątkiem Jednostek Uczestnictwa kategorii A1, S, Z oraz PPE w przypadku których Towarzystwo nie pobiera opłaty za odkupywanie.
3. Maksymalna stawka opłaty za Konwersję, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I , P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 27, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A, B, C, D, E, F, G, I, P, S, Dystrybutor 1, Dystrybutor 2, Dystrybutor 3, Dystrybutor 4, Dystrybutor 5, Dystrybutor 6, Dystrybutor 7, Dystrybutor 8, Dystrybutor 9 oraz Dystrybutor 10 i wynosi 1%.
4. Za zbywanie, odkupywanie, Konwersję lub Zamianę Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1, Z oraz PPE nie są pobierane opłaty manipulacyjne.

Art. 162. Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Art. 163. Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz może pokrywać z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 164,
   2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą) oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
   3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
   4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
   6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   7) wynagrodzenie likwidatora Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   8) wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
   9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz Prospektu Funduszu, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
   11) wynagrodzenie Depozytariusza w wysokości ustalanej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu związane z realizacją umowy o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
   12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6) stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i 8) stanowią koszty limitowane i żaden z nich nie może obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane i pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9) do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, a koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 11) do wysokości 0,8% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu, takie jak w szczególności koszty obsługi prawnej, inne, niż wymienione w ustępach powyższych koszty druku i publikacji oraz koszty dystrybucji pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem, o którym mowa w art. 164.

6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu kosztów przez Towarzystwo związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12), w odniesieniu do wszystkich lub wybranych kategorii Jednostek Uczestnictwa. W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywania funkcji Depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Koszty objęte WKC Subfunduszu przypadające na Jednostki Uczestnictwa Kategorii Z, przekraczające 0,3% wartości Aktywów Subfunduszu w skali roku pokrywa Towarzystwo.

Art. 163a. Pokrywanie kosztów Subfunduszu w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE

1. Subfundusz może pokrywać ze swoich Aktywów następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
   1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem w wysokości określonej w art. 164 ust. 2 pkt 23),
   2) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych lub banków, z których fundusz korzysta, zawierając transakcje w ramach lokowania aktywów funduszu,
   3) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu, zawieranymi w ramach lokowania aktywów funduszu,
   4) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu,
   5) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych, z których usług fundusz korzysta w ramach lokowania aktywów funduszu,
   6) wynagrodzenie depozytariusza do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   7) związane z prowadzeniem rejestru uczestników funduszu, subrejestru uczestników subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, do wysokości 0,5% średniej wartości aktywów netto Subfunduszu, w danym roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej,
   8) podatki i opłaty, wymagane w związku z działalnością funduszu, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa,
   9) ogłoszeń wymaganych w związku z działalnością funduszu postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego lub przepisami prawa;
   10) druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu wymaganych przepisami prawa,
   11) likwidacji funduszu,
   12) wynagrodzenie likwidatora funduszu, do wysokości 0,5% wartości aktywów netto Subfunduszu w skali roku.
2. W przypadku, gdy wartość aktywów netto Subfunduszu jest wyższa niż 10 000 000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych), koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 6) i 7) nie mogą przekroczyć – w odniesieniu do każdej kategorii kosztu sumy kwot 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) oraz 0,05% średniej wartości aktywów netto danego Subfunduszu.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 1)-7) i 9)-11), nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
4. Wynagrodzenie zmienne, o którym jest mowa w art. 164 ust. 3)-7), w odniesieniu do jednostek uczestnictwa kategorii PPE, nie jest pobierane.

Art. 164. Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem nie może być wyższe niż
   1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 1,7 %,
   2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii B: 2 %,
   3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii C: 1,5 %,
   4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii D: 2 %,
   5) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 2 %,
   6) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii F: 2 %,
   7) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii G: 2 %,
   8) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii I: 1,5 %,
   9) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 1,75 %,
   10) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 1,75 %,
   11) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A1: 1,5 %,
   12) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Z: 0,3 %,
   13) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 1: 1,75 %,
   14) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 2: 1,75 %,
   15) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 3: 1,75 %,
   16) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 4: 1,75 %,
   17) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 5: 1,75 %,
   18) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 6: 1,75 %,

19) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 7: 1,75 %,
20) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 8: 1,75 %,
21) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 9: 1,75 %,
22) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii Dystrybutor 10: 1,75 %,
23) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii PPE: 0,6 %,

- w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

3. Ponad wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2, Towarzystwo za zarządzanie Subfunduszem uprawnione jest do pobierania wynagrodzenia zmiennego w wysokości do 20% (maksymalna stawka wynagrodzenia zmiennego za zarządzanie) w skali roku od nieujemnej różnicy pomiędzy stopą zwrotu z wartości Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu po rezerwie na część stałą wynagrodzenia, a stopą zwrotu z Benchmarku (Bench) niniejszego rozdziału, przy czym:
4. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:
   RWZt=max{0; S* [SWANJUt – WANJU0 *(1+Bench)]*LJUt}
   gdzie:
   RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
   max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
   S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20%;
   SWANJUt – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;
   WANJU0 – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU0 przyjmuje wartość 100 zł;
   Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: WIBID 6M + 1% rocznie, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych;
   LJUt – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w dniu t.
5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20%.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

Rozdział VIII. Spis treści

Rozdział I. Osoby odpowiedzialne za informacje zawarte w Prospekcie 5
Rozdział II. Dane o Towarzystwie 6
Rozdział III Dane o Funduszu 11
Rozdział III.1 Subfundusz IPOPEMA Konserwatywny 34
Rozdział III.2 Subfundusz IPOPEMA Dłużny 46
Rozdział III.3 Subfundusz IPOPEMA Obligacji 59
Rozdział III.4 Subfundusz IPOPEMA Aktywnej Selekcji 71
Rozdział III.5 Subfundusz IPOPEMA Małych i Średnich Spółek 85
Rozdział III.6 Subfundusz IPOPEMA Globalnych Megatrendów 99
Rozdział III.7 Subfundusz IPOPEMA Akcji Dywidendowych 113
Rozdział III.8 Subfundusz IPOPEMA Emerytura Plus 114
Rozdział III.9 Subfundusz IPOPEMA Złota i Metali Szlachetnych 126
Rozdział III.10 Subfundusz IPOPEMA Short Equity 139
Rozdział III.11 Subfundusz IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych 151
Rozdział IV. Dane o Depozytariuszu 163
Rozdział V. Dane o podmiotach obsługujących Fundusz 166
Rozdział VI. Informacje dodatkowe 179
Rozdział VII. Załączniki 181
Rozdział VIII. Spis treści 256